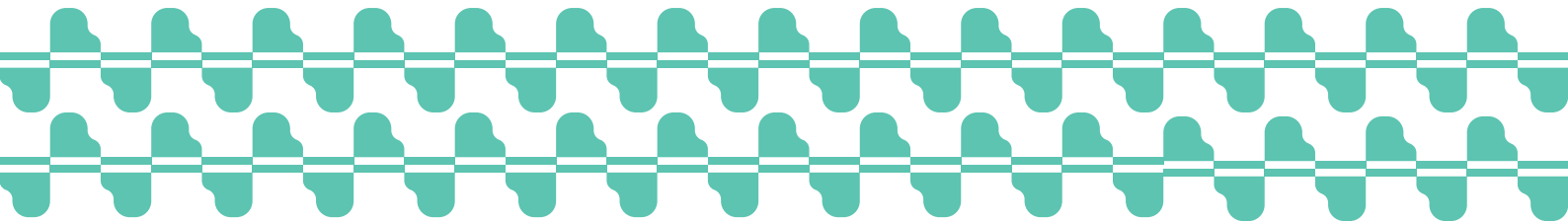

TILINPÄÄTÖS 2023

Kaupunginvaltuusto 10.6.2024

SISÄLTÖ

TOIMINTAKERTOMUS	4
OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	5
<i>Kaupunginjohtajan katsaus .....</i>	5
<i>Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....</i>	6
<i>Toimielimet .....</i>	7
<i>Yleinen taloudellinen kehitys .....</i>	10
<i>Järvenpään yleinen kehitys .....</i>	11
<i>Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa .....</i>	12
<i>Henkilöstö.....</i>	15
<i>Ympäristöasiat .....</i>	16
<i>Muut ei-taloudelliset asiat .....</i>	17
<i>Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....</i>	17
<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä, epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....</i>	19
SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	22
KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN	25
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	34
<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen.....</i>	34
<i>Toiminnan rahoitus .....</i>	39
RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	42
KOKONAISTULOT JA -MENOT	46
KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	47
<i>Konsernin toiminnan ohjaus.....</i>	48
<i>Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat .....</i>	48
<i>Arvio konsernin tulevasta kehityksestä.....</i>	49
<i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä .....</i>	50
<i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut .....</i>	53
TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	61
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	62
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	63
<i>Käyttötalousosa yhteensä .....</i>	64
<i>Konsernipalvelut.....</i>	65
<i>Tilaomistus.....</i>	76
<i>Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue .....</i>	82
<i>Kotikuntakorvaukset .....</i>	91
<i>Hyvinvoinnin palvelualue.....</i>	92
<i>Työmarkkinatuen kuntaosuus.....</i>	104
<i>Kaupunkikehitys .....</i>	105
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset .....</i>	121
<i>Järvenpään Vesi.....</i>	123
TULOSLASKELMAOSA.....	127
<i>Verotulojen erittely .....</i>	128
<i>Valtionosuuksien erittely.....</i>	129
INVESTOINTIOSA.....	130
<i>Maanosto ja -myynti .....</i>	130
<i>Talonrakennus.....</i>	130
<i>Kunnallistekniikan rakentaminen .....</i>	132
<i>Osakkeet ja osuudet .....</i>	133
<i>Irtaimisto- ja ICT-investoinnit.....</i>	134
<i>Kehitysinvestoinnit .....</i>	135
RAHOITUSOSA.....	136

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA.....	137
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	138
TULOSLASKELMA.....	139
RAHOITUSLASKELMA.....	140
TASE	141
KONSERNILASKELMAT	143
<i>Tuloslaskelma .....</i>	<i>143</i>
<i>Rahoituslaskelma .....</i>	<i>144</i>
<i>Tase.....</i>	<i>145</i>
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	147
JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI, TILINPÄÄTÖS 2023 LIITETIEDOT.....	148
JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI KONSERNITILINPÄÄTÖS 2023 LIITETIEDOT	151
ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	166
JÄRVENPÄÄN VESI.....	167
LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS JÄRVENPÄÄN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN	215
KILPAILULAIN ERIYTTÄMISVAATIMUKSEN ALAINEN TOIMINTA.....	216
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	219
LIITTEET	221
LIITE 1	KESKEISIMPIEN RISKIEN DOKUMENTOINTI
LIITE 2	KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA TP 2023

TOIMINTAKERTOMUS

Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Toimintakertomus-osan laskelmissa on yhdistelty kunta ja Järvenpään Vesi -liikelaitos muodostaen näin Järvenpään kaupungin laskelmat.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kaupunginjohtajan katsaus

Tarkasteltavananne on 9,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen, pettävän positiivinen tilinpäätös. Ylijäämästä on kiittäminen ns. verohäntää, sitä, että osa aiempina vuosina kerätyistä verotuloista on tilitetty vuodelle 2023 vanhojen, korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaan. Verohäntä heilahtaa kertaluontoisesti, soten piiskahäntä sen sijaan voi viuhua jatkossakin.

Kuntatalous ylipäättään on vakavassa tilanteessa. Takavuosina arvioimme talouden suunnittelun tapahtuvan aiempaa kestävämmän lähtötiedoin sen jälkeen, kun hyvinvointialueet ottivat vastatakseen sosiaali- ja terveystoimen, joka tavan mukaisesti yllätti ainakin Järvenpään taloutta vielä joulukuussa, toisinaan myös talousarviovuoden jälkeen.

Sumu ei kuitenkaan ole hälvennyt eivätkä lähtökohdat seljenneet. Sote-laskelmien tarkentuminen virka-ajan jälkeen perjantaina 17.11. - siis vuotta 2024 koskevan veroratkaisun tekemisen jälkeen - yllätti kuntakentän. Sote-laskelmat haastavat käsitystäni oikeudenmukaisuudesta ja yhdenvertaisuudesta.

Keski-Uudenmaan kunnat kuuluivat samaan kuntayhtymään, joka vastasi alueen sosiaali- ja terveydenhuollosta. Kuntayhtymä kantoi yhteiskunnallista vastuuta alueen haavoittuvista asukasryhmistä ja sairaista ihmisistä ja sen kustannukset kasvoivat. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä uusitussa rahoitusjärjestelmässä tämä johti siihen, että saman kuntayhtymän jäsenkunnista Tuusula sai hyvitystä 7,1 M€ ja Järvenpää menetti 9,9 M€ vuonna 2024. Toivon tulevan huhtikuun kehysriihen työskentelevän yhdenvertaisuuden äärellä - sote-menetysten kompensoiminen on välttämätöntä mutta mahdollista.

Maailmanpoliittinen epävarmuus, asuntomarkkinoiden hiljentyminen ja rakentamisen hiipuminen heijastuvat Järvenpään kaupungin talouteen vuonna 2023 vielä vähäisesti. Tulevat vuodet haastavat talouttamme edelleen. Näyttääkin siltä, että yhden muutostekijän ratkettua tilalle tulee toinen: Valmisteilla ovat sekä valtionosuusuudistus että työllisyys- ja elinkeinopalveluiden rahoitusuudistus. Huhtikuinen kehysriihi voi kesyttää sote-piiskahännän. Odotan, että nämä muutokset ovat meille myönteisiä: Kasvavien, elinvoimaisten kuntien kuten Järvenpään hyvinvointi tuottaa hyvinvointia ja elinvoimaa myös alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Epävarmoina taloudellisina aikoina ei ole kuitenkaan syytä vaipua lamaannukseen. Kuntataloudessa on kasvatettava kykyä sietää toimintaympäristön yllättäviäkin muutoksia. Taloustilanteemme ja jo tekemiemme ratkaisujen johdosta olemme tässä työssä takamatkalla. Positiivinen, vaikkakin katteettoman positiivinen, tilinpäätöksemme antaa meille kuitenkin kestokykyä tulevaan.

Järvenpään kaupunki on edelleen hieno kaupunki. Olen ylpeä henkilökunnastamme, joka tekee vaihtuvissa oloissa ja erilaisissa tehtävissä työtä Järvenpään kaupungin ja järvenpääläisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Strategiset tavoitteemme etenevät. Rakennamme yhdessä Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta, kasvatamme, opetamme, rakennamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Talouskin korjaantuu yhteisellä tahdolla, yhteisellä tekemisellä.

Järvenpäässä 15.3.2024

Iiris Laukkanen
kaupunginjohtaja

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vuosi 2023 on ollut vastaavalla tavalla, kuten vuosi 2022, valtakunnallisestikin arvioituna jälleen suuren rakenteellisen muutoksen valmistelua koskeva vuosi, kun kunnat ovat joutuneet pohtimaan organisoitumistaan TE-uudistuksen osalta. Lokakuussa valtuusto hyväksyi Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen ja suunnitelman työvoimapalveluiden järjestämisestä. Järvenpää toimii sopimuksen perusteella työllisyysalueen vastuukuntana. Valmistelua jatketaan yhtä tiiviimmin vuonna 2024.

Tammikuussa 2023 noin 230 kaupunkikonsernin työntekijää muutti kaupungin keskustaán valmistuneeseen Bulevardikortteliin. Bulevardikorttelin työympäristöön luotiin yhteiskehittelyn kautta toimintamalli, jossa jokaiselle työtehtävälle on oma paikkansa. Tilat ovat muuntojoustavat, joten työn luonteen muuttuessa tilojen käyttötarkoitusta voidaan muuttaa. Tilojen käyttöaste on jäänyt vajaaksi ja tilankäytön tehostamista suunnitellaan 2024 osana työllisyysalueuudistukseen liittyviä tilatarpeita.

Järvenpää-infon avajaisia vietettiin 9.1.2023 ja samassa yhteydessä Seutulantalón palvelupisteestä ja Järvenpää-talolla sijainneesta vapaa-ajan palvelupisteestä luovuttiin. Hyvinvoinnin palvelualueen vapaa-ajan palvelupisteen sekä kaupunkikehityksen palvelualueen esikunnan henkilöstö siirtyivät konsernipalveluihin.

Alkuvuonna käynnistettiin hallintosäätöuudistus, jota työstettiin tiiviissä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa kuluneen vuoden ajan. Tavoitteena on aiempaa selkeämpi ja käyttäjäystävällisempi sääntökokonaisuus. Projektin aikataulua on uudistuksen edetessä tarkasteltu lisävalmistelutarpeen perusteella ja se on täsmentynyt siten, että uuden hallintosäannon on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 lopun sijasta 1.7.2024. Ennen uuden hallintosäannon voimaan tuloa kaupunginhallituksen ja palvelualue lautakuntien on lisäksi päätettävä toimivallan delegoinnista toimintasäännöissään. Hallintosäannon kokonaisuudistuksesta tullaan järjestämään koulutusta sekä luottamushenkilöille että viran- ja toimenhaltijoille.

Tiedonhallintaa kehitettiin ottamalla käyttöön pitkäaikaiseen sähköiseen arkistointiin tarkoitettu digiarkisto ja aloittamalla paljon käytettyjen asiakirja-aineistojen digitointi. Jatkossa digiarkisto ja keskeisten aineistojen digitointi nopeuttavat ja helpottavat kaupungin tietopalvelua. Kuntalaiselle näkyvissä Oma Järvenpää -palveluissa on uudistettu tietopyyntölomake. Hallinnollisten prosessien kehittämisessä pyritään vähentämään manuaalista työtä sekä parantamaan tiedonsaantia esimerkiksi kehittämällä palkkiorobottia ja raportointia.

Uusi kaupunginjohtaja aloitti kaupunginjohtajan virassa 22.2.2023. Vuonna 2023 täytettiin henkilöstöjohtajan ja tietohallintojohtajan virat. Hallintojohtajan virkaa hoidettiin sijaisjärjestelyin,

Kaupungin organisaatio 1.1.2023

Toimielimet

Järvenpään kaupunginvaltuustoon kuuluu 51 jäsentä. Valtuusto kokoontui vuoden 2023 aikana 9 kertaa ja käsitteli 99 asiaa (2022: 11 kokousta/103 asiaa). Vuoden aikana pidettiin kaksi valtuustoseminaaria. Valtuustoseminaarit pidettiin 5.4. ja 27.–28.10. Kevään seminaarissa käsiteltiin hallintosäätöuudistusta. Lokakuun seminaarissa jatkettiin hallintosäätöuudistuksen käsittelyä, minkä lisäksi käsiteltiin myös talousarviota, investointeja, arviointikertomusta sekä hyvinvointia ja turvallisuutta.

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 2023

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto 1.8.2021–31.5.2023
Graeffe Petri puheenjohtaja, KOK
Piisinen Jorma I varapuheenjohtaja, PS
Graeffe Hanna II varapuheenjohtaja, VIHR

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto 1.6.2023–31.5.2025
Graeffe Petri puheenjohtaja, KOK
Piisinen Jorma I varapuheenjohtaja, PS
van Schevikhoven Willem II varapuheenjohtaja, KOK

Valtuutettujen määrät
Kansallinen Kokoomus, 11 valtuutettua
Perussuomalaiset, 10 valtuutettua
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue, 9 valtuutettua
Vihreä liitto, 7 valtuutettua
Järvenpää Plus, 5 valtuutettua
Suomen Keskusta, 4 valtuutettua
Vasemmistoliitto, 2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit, 1 valtuutettu
Pienen ihmisen asialla, 1 valtuutettu
Valtuustoryhmä Haaparanta, 1 valtuutettu

Kaupunginhallitus piti vuoden 2023 aikana 29 kokousta ja käsitteli 332 asiaa (v. 2022: 35 kokousta/335 asiaa). Kaupunginhallitus piti kaksi seminaaria vuoden 2023 aikana. 13.–14.3. käsiteltiin tilinpäätösesityksiä, TE-uudistusta sekä kaupunkikehityksen hankkeita. 2.–3.10. seminaarissa aiheina olivat katsaus investointiohjelman ja taloussuunnitelman valmisteluun, lautakuntien talousarvioesitykset sekä HSL. 27.5. pidettiin kaupunginhallituksen, lautakuntien puheenjohtajien ja valtuustoryhmien puheenjohtajien seminaari, jossa käsiteltiin talouden tilannekuvaa sekä tulevaisuuden näkymiä.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 2023

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.8.2021–31.5.2023
Peltonen Eemeli puheenjohtaja, SDP
Taavitsainen Mikko I varapuheenjohtaja, PS
Van Schevikhoven Willem II varapuheenjohtaja, KOK
Perussuomalaiset 3 jäsentä
Kansallinen Kokoomus 3 jäsentä
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue 2 jäsentä
Järvenpää Plus 1 jäsen
Vihreä liitto 1 jäsen
Suomen Keskusta 1 jäsen

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.6.2023–31.5.2025
Peltonen Eemeli puheenjohtaja, SDP
Virkkunen Laura I varapuheenjohtaja, PS
Kuusisto Tuija II varapuheenjohtaja, KOK
Perussuomalaiset 3 jäsentä
Kansallinen Kokoomus 2 jäsentä
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue 2 jäsentä
Vihreä liitto 2 jäsentä
Järvenpää Plus 1 jäsen
Suomen Keskusta 1 jäsen

Lauta- ja johtokuntien sekä jaostojen puheenjohtajisto, kokoukset ja käsitellyt asiat

Lautakuntien, johtokuntien ja jaostojen pj:t	Kokoukset 2023	Asiat 2023	Kokoukset 2022	Asiat 2022
Keskusvaalilautakunta Puheenjohtaja Irma Uhlenius, SDP Varapuheenjohtaja Mika Korpela, VAS	7	47	6	24
Tarkastuslautakunta Puheenjohtaja Vesa Müller, KOK Varapuheenjohtaja Seppo Heino, PS	12	39	12	35
Opetus- ja kasvatustalautakunta Puheenjohtaja Jouni Takala, PS Varapuheenjohtaja Petri Ovaska, KOK	12	65	11	57
Hyvinvointilautakunta Puheenjohtaja Sean McLoughlin Varapuheenjohtaja Peter Osipow, Järvenpää Plus	10	56	11	59
Kaupunkikehityslautakunta Puheenjohtaja Nea Karenius, SDP Varapuheenjohtaja Petri Perta, PS	11	80	12	100
Järvenpään Veden johtokunta Puheenjohtaja Satu Haaparanta, Valtuustoryhmä Haaparanta Varapuheenjohtaja Päivi Haapala, KESK	5	30	7	33
Musiikkiopiston johtokunta Puheenjohtaja Tuija Kuusisto, KOK (Jpää) Varapuheenjohtaja Tarja Hakonen, TUPU (Tla)	4	15	7	24
Henkilöstöasiainjaosto Puheenjohtaja Tuija Kuusisto, KOK (31.5.2023 asti) Puheenjohtaja Hanna Graeffe, VIHR (1.6.2023 alkaen) Varapuheenjohtaja Pepe Makkonen, Järvenpää Plus (31.5.2023 asti) Varapuheenjohtaja Tom Boman, PS (1.6.2023 alkaen)	17	69	13	55
Talousjaosto Puheenjohtaja Satu Tuominen, SDP Varapuheenjohtaja Ismo Nöjd, PS (31.5.2023 asti) Varapuheenjohtaja Tomi Passi, KESK 1.6.2023 alkaen)	9	33	9	39
Puheenjohtajien jaosto Puheenjohtaja Eemeli Peltonen, SDP	4	14	7	24
Lupajaosto Puheenjohtaja Riikka Juuma, VIHR Varapuheenjohtaja Petri Perta, PS	2	9	3	11
Yksilöasiainjaosto Puheenjohtaja Jouni Takala, PS	2	4	-	-

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelelee valtuustolle tilintarkastusta koskevat asiat. Lautakunta arvioi miten valtuuston tilikaudelle asettamat tavoitteet ovat toteutuneet. Lautakunnan tehtävänä on kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Tarkastuslautakunta kokoontui 12 kertaa vuonna 2023.

Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden kasvu ylsi vuonna 2023 liki kolmea prosenttia. Kasvu nojautui suurelta osin palveluihin ja Yhdysvaltojen yksityiseen kulutukseen. Teollisuuden ja rakentamisen kehitys oli heikkoa. Sitkeä inflaatio, kiristynyt rahapolitiikka ja korkeat korot vaimensivat maailmantalouden kysyntää ja painoivat myös osakekurseja. Myös Kiinassa kasvu jäi odotuksia vaimeammaksi, sillä maan velkaantuminen, kiinteistösektorin ongelmat ja kuluttajien heikko luottamus heikensivät Kiinan kotimaista kulutusta. Kiinan talouskasvu oli kuitenkin nopeampaa kuin muissa isoissa talousalueissa. EU- ja euroalueen talouskasvu painui Euroopan komission talousennusteen mukaan 0,5 prosenttiin 2023.

Inflaatio pysyi vuonna 2023 korkealla ollen EU-alueella 6,3 % ja euroalueella 5,4 %. Keskuspankit korottivat vuonna 2023 ohjaukorkojaan useaan otteeseen inflaation hillitsemiseksi, minkä seurauksena korkotasot jatkoivat nousemistaan. Suomessa 6 kuukauden euriborit nousivat vuoden 2022 lopun 2,7 prosentista yli 4,1 prosenttiin syksyllä 2023.

Suomen talous painui taantumaan syksyllä 2022, eikä tilanne ole toistaiseksi oiennut. Vuonna 2023 talous oli taantumassa ja bruttokansantuotteen vuosikasvu supistui yhdellä prosentilla vuoden takaiseen verrattuna. Talouskehitys oli heikkoa laaja-alaisesti eri sektoreilla. Yksityiset investoinnit sekä vienti supistuivat ja myös yksityinen kulutus heikkeni. Ainoastaan julkinen kulutus ja nettovienti kasvoivat ja tukivat talouskasvua. Tosin nettoviennin kasvua selitti tuonnin vientiäkin suurempi supistuminen.

Inflaatio kääntyi vuoden 2022 hintapiikin jälkeen lasku-uralle vuonna 2023, mutta vuosi-inflaatio oli edelleen huomattavan korkea 6,2 %. Hintojen noususta suuri osa selittyy korkojen nousulla ja palvelujen hintojen nousulla, mihin aiempi nopea energianhintojen nousu ovat siirtynyt viiveellä.

Korkojen ja yleisen hintatason nousu välittyi nopeasti erityisesti asuntomarkkinoiden kysyntään. Kysynnän lasku heijastunut vahvasti asuntojen hintoihin ja edelleen talonrakentamiseen. Uusien rakennushankkeiden aloituksia on lykätty ja rakennuslupien määrä on pudonnut. Näkymät rakennusalalla ovat edelleen synkät.

Työllisyyslukemat pysyivät taantumasta huolimatta yllättävän korkeina vuonna 2023. Työllisyysaste pysyi 77,9 prosentissa eli laskua edellisestä vuodesta oli vain 0,2 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste kuitenkin kasvoi 6,8 prosentista 7,3 prosenttiin vuoden 2023 aikana.

Valtiokonttorin keräämien ja Kuntaliiton analysoimien kuntien vuoden 2023 tilinpäätösennakkotietojen perusteella kuntatalous oli vuonna 2023 poikkeuksellisen hyvässä tilanteessa johtuen verohännistä ja takaisinperittävistä valtionosuuksien liikamaksuista. Ennakkotietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,8 miljardia euroa ylijäämäinen. Verohännät ja valtionosuuksien liikamaksut selittävät tuloksesta noin 1,9 miljardia, joten ilman poikkeuseriä kuntasektorin tulos olisi ollut 0,1 miljardia negatiivinen.

Kunnat pystyivät poikkeuserien ansiosta kattamaan sekä toiminnasta ja investoinneista aiheutuvat menonsa. Toiminnan ja investointien rahavirta on ollut hienoisesti ylijäämäinen vain neljänä vuonna koko 2000-luvulla, joten tilanne on varsin poikkeuksellinen.

Hyvinvointialueuudistuksen muutosten seurauksena kuntien kunnallisverot laskivat 53 %, yhteisöverot 32 % ja valtionosuudet 66 %, toimintakatteet pienenivät 59 % ja vuosikatteet paranivat 22 %. Investoinnit vähenivät selvästi toiminnan laajuudessa nähtyjä muutoksia maltillisemmin, vain 20 % edellisvuotisesta. Vuosikatteet nousivat poikkeuserien ansiosta tasolle, jolla pystyttiin koko kuntakentän tasolla kattamaan poistot. Kuntien lainakanta väheni nettona noin 300 miljoonalla eurolla.

Järvenpään yleinen kehitys

Väestö

Järvenpään väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 46 475 vuoden 2023 lopussa. Väkiluku kasvoi edellisvuodesta 804 asukkaalla eli 1,9 % (2022 +404 asukasta eli 0,9 %). Kaupungin talousarviossa ja vuoden 2023 palvelutarvearvioissa huomioitu väestösuunnite vuodelle 2023 oli 47 136, josta väestönkasvu jäi 661 asukkaalla. Väestösuunnitetta päivitettiin keväällä 2023 vuoden 2022 toteumaan perustuen 46 192 asukkaaseen, joka ylittyi yli 280 asukkaalla.

Järvenpäässä syntyi vuonna 2023 402 lasta, eli noin 8 % vähemmän kuin vuonna 2022, jolloin syntyneitä oli 437. Luonnollinen väestönlisäys oli 75 vuonna 2023 ja vastaavasti 39 vuonna 2022. Muuttoliike oli 744 henkilöä voitollinen (371 henkilöä voitollinen vuonna 2022). Muuttoliikkeestä nettolisäystä muualta Suomesta kertyi 204 henkilöä (253 henkilöä vuonna 2022) ja ulkomailta 744 henkilöä (118 henkilöä vuonna 2022). Maahanmuuttovoittoa ulkomailta selittää ukrainalaisten mahdollisuus hakea kotikuntaa vuoden 2023 aikana. Nettomaahanmuutto oli poikkeuksellisen suuri, enemmän kuin edellisen 5 vuoden maahanmuuttovoitto yhteensä.

Työllisyys

Vuonna 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 9,9 % (9,1 % vuonna 2022). Työttömyysprosentti oli alimmillaan helmikuussa 9,2 %. Tammikuussa 2024 työttömyysaste Järvenpäässä oli 11 %. Vuonna 2023 työttömiä oli keskimäärin 2 310 (2 082 vuonna 2022) ja tammikuussa 2024 työttömiä työnhakijoita oli 2 605. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli vuonna 2023 keskimäärin 342 (300 vuonna 2022) ja tammikuussa 2024 nuorisotyöttömiä oli 371. Vuonna 2023 pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden työttömänä olleita oli keskimäärin 934 henkilöä (849 vuonna 2022), tammikuussa 2024 pitkäaikaistyöttömiä oli 995. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli 40,4 % vuonna 2023 ja edellisvuonna 2022 osuus oli 40,8 %. Tammikuussa 2024 pitkäaikaistyöttömien osuus oli laskenut 38,2 %:iin.

Yritys- ja elinkeinotoiminta

Järvenpäässä toimivat yritykset ovat kestäneet kohtuullisen hyvin koronan jälkimainingin, Ukrainan sodan tilanteen, energiakriisin, energiakustannusten nousun sekä yleisen taloustilanteen haasteet. Toisaalta etenkin kiinteistö- ja rakentamisalalla on ollut haasteita. Lisäksi maailmanlaajuinen kustannusten nousu on vaikeuttanut yritystoimintaa yleisesti eri toimialoilla. Haastavista olosuhteista huolimatta osa yrityksistä on kasvanut liikevaihdon ja/tai henkilöstömäärän osalta, osalla kasvu kansainvälisillä markkinoilla on edistynyt. Uusia yrityksiä perustettiin 343, lopettaneita yrityksiä on 120. Kaupungissa toimii kaikkiaan noin 3 000 yritystä. Pk-yritysten osuus on korkea, kuten koko Suomessa.

Uusi Yritys- ja elinkeino-ohjelma vuosille 2023–2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa helmikuussa 2023 ja ohjelman jalkauttaminen on aloitettu. Ohjelman kärkitoimenpiteillä edistetään ja vahvistetaan pitkäjänteisesti Järvenpään yritystoimintaa ja elinkeinoelämää. Ohjelman tavoitteena on edistää työllistävien ja verotuloja tuottavien yritysten käynnistymistä, houkuttelua muualta ja nykyisten yritysten kasvua. Järvenpäässä toimii neljä kärkialojen kasvuverkostoa, jotka ovat elintarvikeala, kauppa ja palvelut, KIRA eli kiinteistö- ja rakentamisala sekä teollisuus.

Järvenpää kiinnostaa yritysten sijoittumispaikkana sekä toimitilojen ja yritystonttien osalta. Yritystonttien osalta kysyntää on jopa enemmän kuin tarjontaa. Myös toimitilat erilaiseen yritystoimintaan kiinnostavat. Yritystontteihin on ollut myös kansainvälistä kiinnostusta. Svengin yritysalueen kehittyminen on edennyt vuoden 2023 aikana kunnolla, jossa Postin/Transvalin merkittävän kokoisen logistiikkahankkeen rakentuminen alkoi syksyllä 2023. Postin kokonaisuus valmistuu kolmessa vaiheessa tulevana vuosina. Kaupungin yritystonttien myynti ja vuokraaminen on edennyt suotuisasti, kaikkiaan vuoden 2023 aikana myytiin yksi yritystontti (Posti) ja vuokrattiin neljä yritystonttia.

Järvenpää on yksi nopeimmin kehittyvä kasvukaupunki erinomaisella sijainnilla ja saavutettavuudella. Kehäteiden sisäpuolta edullisemmat tontti- ja toimitilahinnat antavat hyvät lähtökohdat yritys- ja elinkeinotoiminnan positiiviseen kehittymiseen. Samanaikaisesti kaupungin yhteisöverokertymä on pienempi verrattuna lähikuntiin, joten pitkällä tähtäimellä yritystoiminnan kehittyminen/yritysten kasvu luo mahdollisuuden kasvattaa yhteisövero-osuutta merkittävästi.

Asuminen

Kokonaisuudessaan Järvenpään valmistui vuonna 2023 yhteensä 619 asuntoa, joista 513 kerrostaloasuntoa ja 106 pientaloa. Ara-asumista valmistui 50 asuntoa lyhyellä korkotuella, 77 asumisoikeusasuntoa sekä 40 asuntoa valtion takauslainalla.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen MAL-sopimus vuosille 2020-31 allekirjoitettiin vuonna 2020. Sopimuksessa esitettävät konkreettiset toimenpiteet koskevat sopimuskauden ensimmäistä nelivuotisjaksoa 2020-23. MAL 2023 –suunnitelma on valmistunut ja hyväksytty (KH 6.11.2023 § 284) ja sen pohjalta neuvotellaan MAL-sopimuksen päivityksestä vuonna 2024. Kaudella 2020-23 on tavoitteena tuottaa 16 500 uutta asuntoa vuodessa Helsingin seudulle. Järvenpäässä asuntotuotantotavoite on 566 asuntoa, joista valtion tukeman kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuuden tulisi olla 20 %.

Lähitulevaisuudessa tullaan panostamaan yhä enemmän olemassa olevaan kaupunkirakenteen tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen. Keskustan lisäksi muun muassa Ainolan alueelle ja Anni-tädin kylään tulee lähivuosina merkittävä määrä uutta asuntotuotantoa. Lähitulevaisuuden talotyypit painottuvat kerrostaloasuntoihin ja tämän lisäksi lisätään laadukkaiden pientalotonttien tarjontaa. Asuntomarkkinatilanteella on vaikutusta vuonna 2024 käynnistyviin hankkeisiin.

Olellaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Historiallisen suuri muutos kuntien tehtäväkenttään toteutui vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Muutoksen seurauksena kaupungin toimintakatteesta poistui 66 % ja verotulot putosivat 46 % edellisvuotisesta, vaikkakin summassa oli mukana vielä 12 miljoonaa vanhojen vuosien kunnallisvero- ja yhteisöverotilityksiä.

Soten irtautumisen vaikutus kuntien rahoituspohjaan on edelleen epävarma. Marraskuun 17. päivä julkaistut lopulliset vuoden 2022 toteutuneiden sotemenojen ja valmistuneiden verotustietojen pohjalta tehdyt sotesiirtolaskelmat yllättivät kunnat merkittävästi suuremmilla leikkauslukemilla. Kuntaliiton laskelmien mukaan koko kuntakenttään kohdistuva lisäleikkaus on noin 90 euroa/asukas.

Järvenpään osalta siirtolaskelmat toivat keskimääräistä oleellisesti suuremman valtionosuusleikkauksen, koska kaupungin sotemenot kasvoivat vuonna 2022 kuntien keskiarvoa enemmän ja vastaavasti verotulot kasvoivat mm. naapurikuntia vähemmän. Erityisen suotuisasti vuonna 2022 kehittynyt yhteisöveron tuotto tasoitti sotemenokasvun tuomaa lisärahoitusvastuuta osassa kuntia, mutta Järvenpään euromääräisesti matalilla yhteisöverotuloilla kompensatio jäi pieneksi.

Koronan vaikutukset toimintaan helpottivat 2023 ja toiminta on siltä osin normalisoitunut. Palvelujen kysyntä ja ihmisten liikkuvuus on palannut lähelle koronaa edeltävää tasoa, eikä poikkeuksellisille suojaustoimille ollut enää tarvetta.

Sen sijaan sota Ukrainassa jatkui, mikä heijastui konkreettisesti kaupungin toimintaan. Palvelusatsauksia on vaadittu erityisesti maahanmuuttopalveluissa ja perusopetuksessa, jossa kouluikäiset lapset ovat osallistuneet valmistavaan opetukseen tai pitempään kunnassa olleet on integroitu jo perusopetusryhmiin. Kotouttamisen lisäpanostuksiin on saatu valtiolta taloudellista kompensatiota, mutta perusopetuksessa korvauksia aletaan maksaa vasta 2024, kun vuoden 2022 oppilaat huomioidaan valtionosuuslaskelmissa.

Suomeen saapuneet ukrainalaiset saivat keväällä 2023 oikeuden hakea Suomesta kotikuntaa vuoden oleskelun jälkeen. Järvenpäässä tämä näkyy ennätyskellisen suurissa maahanmuuttolukemissa. Kuntalaisina maahanmuuttajilla on samat oikeudet palveluihin kuin muillakin järvenpäälaisillä, mikä lisää kaupungin vastuuta palveluista merkittävästi.

Kaupungissa valmistauduttiin vuonna 2025 toteutuvaan TE-palvelu-uudistukseen. Järvenpää toimii vuodesta 2025 Keski-Uudenmaan kuuden kunnan yhteisen työllisyysalueen vastuukuntana, mikä tulee näkymää sekä rahoituksessa että menoissa.

Talous oli vuoden 2023 taantumassa ja työttömyys lisääntyi. Palkkaratkaisut nostivat palkkatasoja poikkeuksellisen paljon, noin 4 % vuodesta 2022. Myös palvelujen hinnoissa nähtiin poikkeuksellisia korotuksia. Korot nousivat ennätyskorkealle, mikä Järvenpään laina- ja investointitasoilla vaikutti välittömästi kustannuksiin ja heikensi ylijäämää. Työttömyyden nousu näkyi selvästi kasvaneina työmarkkinatuen kuntaosuuksina. Järvenpään osalta työttömyys kääntyi kasvuun jo vuoden 2022 lopussa ja kasvoi koko vuoden, hidastaen osaltaan verotulojen kasvua.

Järvenpäässä rakennettiin runsaasti asuntoja vielä vuonna 2023, mutta asuntomarkkinoiden hiipuminen näkyi jo maan myynneissä ja rakennusluvuissa. Asuntorakentaminen on oleellisesti hidastunut suunnitellusta, mutta toistaiseksi uusien alueiden kunnallistekniikan rakentamista on jatkettu aiempien suunnitelmien pohjalta. Kaupunginvaltuusto päätti marraskuussa, että investointiohjelmasta tulee karsia 40 miljoonaa euroa vuosilta 2024–27 ja asetti kiellon tehdä uusia sitoumuksia, kunnes karsinnasta on päätetty. Päätös hidasti investointitoimintaa vuoden vaihteessa. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta hankkeiden edistämistä päästiin jatkamaan uudelleen maaliskuussa 2024.

Vuosi 2023 oli hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi. Vuoden aikana päätettiin vapaaehtoisten kuntayhtymien purkamisesta, vaikkakin viimeiset purut toteutuvat vasta vuoden 2024 puolella. Kaupungille aiheutui vuoden aikana sotetoiminnasta kustannuksia yli 0,8 miljoonaa, mikä ylittää talousarviossa varatun summa reilulla 300 tuhannella eurolla.

Muut merkittävät tapahtumat

Hyvinvointialueuudistus leikkasi kunnallisveroprosenttia 12,64 %-yksikköä ja kuntien yhteisöverotulo-osuutta kolmanneksella, minkä takia kunnallisveroja kertyi 51,7 % ja yhteisöverotuloja 26,2 % vähemmän kuin 2022. Verotulot toteutuivat kuitenkin ennakoitua paremmin. Kunnallisverotulojen kehitystä paransi palkkatulojen suotuisa kehitys ja aiempien vuosien verohännät kerryttivät kaupungin kassaan tuloja noin 12 miljoonaa euroa. Yhteisöverotulojen myönteistä kehitystä selittää arvioitua paremmat yhteisöveron tilitykset. Kiinteistöverotulot kasvoivat rakentamisen ja verotusarvojen nousun ansiosta +4,2 %, mutta jäivät tavoitteesta.

Kaupungille tilittyi vuonna 2023 4,1 miljoonaa euroa hyvinvointialueille siirtolaskelmien mukaan kuuluvia valtionosuuksia, mikä paransi kaupungin rahoitusasemaa väliaikaisesti. Liikamaksu peritään kunnilta takaisin vuosien 2025–27 valtionosuustilityksissä.

Vuoden 2023 lopussa valmistui hyvinvointialueuudistuksen rahoituslaskelmat, joiden seurauksena kuntien tulevaa valtionosuusrahoitusta oltaisiin leikkaamassa yli 500 miljoonaa euroa ennakkollisia tietoja enemmän. Lisäleikkaus johtui vuoden 2022 verotulojen yllättävästä pudotuksesta, jolloin hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset ylittivät siirtyvät tulot aiempia laskelmia selvemmin. Myöhäisestä ja ennakoimattomasta tiedonannosta johtuen valtio ei kohdentanut lisäleikkausta vielä vuoden 2024 valtionosuuksiin. Kevään 2024 kehysriihessä varmistuu, kompensoidaanko lisäleikkaus kunnille pysyvästi vai leikataanko kuntien rahoitusta laskelmien mukaisesti vuodesta 2025 alkaen. Järvenpäälle lisäleikkaus tarkoittaisi vuositasolla noin 4,1 miljoonaa euroa valtionosuuksien menetystä.

Kaupunki myi vuoden aikana loput Perhelä-yhtiöiden osakkeista. Vuonna 2022 perustettua Koy Ainolan pysäköintiä pääomitetiin vuoden 2023 aikana 3,9 miljoonalla eurolla pysäköintihallin rakentamisen rahoittamiseksi. Yhtiön hallinnoima pysäköintilaitos otettiin käyttöön helmikuussa 2024.

Suurimpina investointeina vuonna 2023 oli keväällä valmistunut JYK-hankkeen 1. vaihe ja 2024 valmistuvat Kyrölän päiväkodin muutostyöt sekä Keskusliikuntapuisto. Kunnallistekniikan merkittävimmät rakennushankkeet olivat Ainolan aluekeskuksen pohjoisten osien sekä radan itäisen puolen rakentaminen, Keskustan alueella Bulevardikorttelin katualueiden loppuunsaattaminen ja Lehmustien pientaloalueella alkanut rakentaminen.

Kokonaisuudessaan vuoden 2023 tilinpäätös oli 9,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kaupungin taseen kertynyt ylijäämä 20,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 alkuperäinen talousarvio laadittiin 14,7 M€ ylijäämäiseksi. Käyttöomaisuuden myyntivoittojen jäädessä alkuperäisestä talousarviosta ja palvelualueiden kululisäysten ja korkokulujen kasvun takia kaupungin tulos toteutui alkuperäistä talousarviota heikompana, vaikka verotulot ylittivät ennusteet ja poistot toteutuivat alkuperäistä talousarviota matalampina.

Kaupunki rahoitti toimintansa vuoden 2023 aikana kassavaroin sekä ottamalla pitkä- ja lyhytaikaista lainaa. Kaupungin lainamäärä kasvoi vuoden aikana 3,3 M€. Korkokulut kasvoivat edellisvuotisesta korkotasojen noustessa. Lainarahoitus hankittiin pääosin pitkäaikaisena lainana aiemmin suosittu kuntatodistusrahoituksen sijaan. Vuoden vaihteessa kuntatodistuksia ei ollut lainkaan käytössä.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2023 aikana valtuusto muutti talousarviota 4 kertaa, minkä lisäksi palvelualueiden välillä tehtiin määrärahasiirtoja kerran kaupunginjohtajan päätöksellä.

Toukokuussa hyväksyttiin vuonna 2022 käyttämättä jääneiden määrärahojen ja ylitysten siirrot taloussuunnitelmavuosille, palvelualueiden välisiä määrärahasiirtoja ja sisäisten erien korjauksia, kotikuntakorvausten ja valtionosuuksien tarkennuksia ja lainakorkojen korjaus.

Elokuussa kaupunginjohtaja hyväksyi henkilöstön määrärahasiirrot opetuksen ja kasvatuksen palvelualueelta konsernipalveluihin.

Lokakuussa hyväksyttiin palkankorotusten kertaerien ja lisäkorotusten lisäykset määrärahoihin, korjauksia sisäisiin määrärahoihin ja opetuksen ja kasvatuksen palvelualueelle myönnettiin lisämäärärahaa palvelutarpeen kasvuun ja valmistavaan opetukseen. Lisäksi hyvinvoinnin palvelualueen irtaimistoinvestointien siirtomäärärahoja korjattiin ja Anttilan koulun alaskirjaus poistettiin talousarviosta.

Marraskuussa tarkistettiin keskuscentän investointiaikataulua, siirrettiin kunnallistekniikan, veden ja allianssin investointeja vuoden 2024 investointiohjelman mukaisesti

Joulukuussa hyväksyttiin opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen lisämääräraha palvelutarpeen kasvuun ja valmistavaan opetukseen. Lisäksi opetuksen ja kasvatuksen sekä kaupunkikehityksen palvelualueelle hyväksyttiin lisämääräraha ja määrärahaa vastaavan ylityksen kattaminen taloussuunnitelmavuosien aikana sekä lisämäärärahat työmarkkinatuen kuntaosuuteen ja tilaomistukseen. Lisäksi hyväksyttiin korotus kunnallisveroihin, käyttöomaisuuden myyntivoittojen siirtyminen vuodelle 2024 ja pilaantuneiden maa-alueiden aiheuttamat kulujen kasvut. Lisäksi hyväksyttiin myös sisäisiä siirtoja sitovuustasojen välillä.

Vuoden aikana tehdyt talousarviomuutokset heikensivät vuoden 2023 toimintakatetta yhteensä noin 8,6 M€ ja heikensivät tulosta 8,9 M€. Talousarviomuutoksilla laskettiin toiminnan tuloarviota 3 M€ ja kasvatettiin menoarviota 5,6 M€. Lisäksi verorahoituksen tuloarviota kasvatettiin 1,9 M€ ja rahoituskulujen tasoa nostettiin 3,2 M€ sekä alaskirjausten tasoa laskettiin 1 M€.

Kaupungin tilinpäätös toteutui muutettua talousarviota parempana. Poikkeamat johtuivat odotettua paremmasta verotulokertymästä ja poistojen alittumisesta. Palvelualueiden toimintakatteissa oli poikkeamia molempiin suuntiin. Kokonaisuutena oman toiminnan toimintakatteet ilman myyntivoittoja toteutuivat 1,5 M€ muutettua talousarviota heikompina. Konsernipalvelut, Hyvinvointi ja

Kotikuntakorvaukset toteutuivat budjetoitua parempina tai sen mukaisesti, ja Opetus- ja kasvatus, Kaupunkikehitys, Tilaomistus, Järvenpään Vesi ja Työmarkkinatuen kuntaosuus budjetoitua heikompina. Käyttöomaisuuden nettomyynti toteutui budjetoitua paremmin.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue ylitti muutetun talousarvion 1,5 miljoonalla eurolla. Ylitykset aiheutuivat pääosin henkilöstökulujen kasvusta, mitä selittää palvelutarpeen kasvu ja hanketoiminta, joiden omavastuuosuudet olisi tullut kattaa muuta toimintaa supistamalla.

Kaupunkikehityksen palvelualueen 0,2 miljoonan euron ylitys selittyy yhdyskuntatekniikan ja kaupunkitekniikan kuluylityksillä.

Järvenpään veden 0,2 miljoonan euron ylitys aiheutui merkittävästi vähentyneestä veden myynnistä. Ylitykset aiheuttavat palvelualueille monivuotisen talousohjausmallin mukaisesti sopeutusvelvoitteen taloussuunnitelmakauden jäljellä oleville vuosille 2024-26.

Olenneiset tapahtumat tilikauden jälkeen

Valtionvarainministeriön lopullisen valtionosuuspäätöksen mukaisesti kaupungin valtionosuudet ovat 2024 pienemmät kuin syksyllä laaditussa talousarviossa. Vuoden 2024 valtionosuudet vähenevät noin 0,6 miljoonaa euroa budjetoidusta. Vuosien 2025-27 leikkausten suuruudet selkenevät kehysriihipäätösten jälkeen keväällä 2024.

Kaupunginvaltuusto päätti maaliskuussa palolaitoskiinteistön myynnistä Vantaa-Keravan hyvinvointialueelle sekä investointiohjelman karsinnasta. 10-vuotisesta investointiohjelmasta karsittiin yhteensä noin 30 miljoonaa euroa, josta 15 miljoonaa euroa kohdistui vuosille 2024-27 keventäen kaupungin lähivuosien taloushaastetta. JYKin toisen vaiheen osalta aikataulu ja sisältö palautettiin valmisteluun.

Kaupunki osti helmikuussa lisää Saunakallion ostoskeskus Oy:n osakkeita edistääkseen Jampan alueen maankäytön jatkojalostuksesta.

Henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä oli vuoden 2023 joulukuussa 1574 (vuonna 2022 1579). Henkilötyövuosien kasvu osoittaa pientä tuottavuuden nousua henkilöresurssin käytössä (HTV1 1, %, HTV2 1,9 % ja HTV3 4,3 %) kasvua. HTV3 -lukua kuitenkin vääristää siitä puuttuvat palkalliset koulutuspäivät.

Palvelussuhde 12/2023	Miehet	Naiset	Yhteensä 2023	Yhteensä 2022	Yhteensä 2021	Muutos edellisestä vuodesta
Vakinaiset	211	895	1106	1142	1151	-3,2 %
Määräaikaiset	89	379	468	437	425	7,1 %
Yhteensä	300	1274	1574	1579	1576	-0,3 %

Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot. Henkilöstöllämme kertyi terveysperusteisia poissaoloja vuonna 2023 yhteensä 24 795 kalenteripäivää (2022: 25 215), mikä oli 1,7 % vähemmän kuin edellisvuonna. Terveysperusteisten poissaolojen määrä HTV1 kohden laski 2,9 % (2023:17,0 / 2022:17,5) ja 29 % henkilöstöstä ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja (2022: 14 %). Koronapandemian aiheuttaman trendipoikkeaman jälkeen terveysperusteisten poissaolojen kehityssuunta on varovasti arvioiden positiivinen. Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat 40 % henkilöä kohden edellisvuodesta. Kasvu kohdistui ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon ja sen synnä arvioidaan olevan erityisesti pandemia-aikana patoutunut palveluiden kysyntä sekä työpaikkaselvitysten ja terveystarkastusten suma. Tuki- ja liikuntaelinsairauksien lisäksi mielenterveysperusteiset poissaolot ovat edelleen kasvussa.

Vuoden 2023 henkilöstömenojen määrä 1000 €

Sitovuustaso	2020	2021	2022	2023
Konsernipalvelut	4 424	4 934	5 132	7 721
Tilaomistus	165	234	249	131
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	44 878	47 148	48 838	51 750
Hyvinvoinnin palvelualue	7 587	8 303	8 627	8 738
Kaupunkikehitys	5 224	5 516	5 162	4 418
Käyttöomaisuuden nettomyynti			457	382
Järvenpään vesi	1 069	1 132	1 165	1 176
Yhteensä	63 347	67 267	69 631	74 316
Työllistämistuki	-160	-86	-171	-159
Yhteensä	63 187	67 181	69 460	74 156

*Vertailuvuodet ilman Pelastustoimea ja Keusotea.

Tarkemmin henkilöstöä koskeviin tunnuslukuihin voi tutustua henkilöstökertomuksessa vuodelta 2023.

Ympäristöasiat

Ympäristöviranomaisen toiminta

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta toimii Järvenpään kaupungin ympäristöviranomaisena. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus raportoi kuluneen vuoden toiminnasta ympäristöviranomaisen vastuulle kuuluvien tehtävien osalta vuosiraportissaan sekä toiminta- ja tilinpäätöskertomuksessaan, joka käsitellään Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan kokouksessa.

Ympäristöjärjestelmä ja resurssiviisauden tiekartan eteneminen

Kaupungin valtuuston asettamat Järvenpään kaupungin hiilineutraaliuden ja resurssiviisauden tavoitteet sekä resurssiviisauden tiekartta ovat osa kaupunkistrategian toteuttamista ja ohjaavat toimintaa koko kaupunkiorganisaatiossa. Ajantasainen toimenpiteiden eteneminen raportoidaan Ympäristövahdissa. Vuoden 2023 lopulla käynnistettiin kaupunkitasoisen resurssiviisauden tiekartan mukaisia toimenpiteitä palvelualueilla ja konsernipalveluissa konkretisoivien toteutussuunnitelmien päivittäminen, mikä jatkuu keväällä 2024.

Resurssiviisaustyöhön liittyen kaupunki laatii vuosittain erillisen resurssiviisauden seurantaraportin. Raportissa tarkastellaan resurssiviisauden tiekartan toteutumista hallintokuntien toimenpiteiden ja kehitystä kuvaavien mittareiden avulla. Resurssiviisauden seurantaraportti vuodelta 2023 julkaistaan kesällä 2024.

Resurssiviisaustavoitteiden edistämisen koordinoimiseksi ja seuraamiseksi kehitetyn Ympäristövahti-palvelun hyödyntämistä kehitettiin vuonna 2023. Työkalu mahdollistaa resurssiviisauden tiekartan mukaisten toimenpiteiden etenemisen seurannan ja sujuvoittaa vuosittaisen seurantaraportin laadintaa.

Ilmasto ja energia

Järvenpään kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2022 99,7 kt CO₂-ekvivalenttia ilman teollisuutta, ja vuonna 2023 ennakkotiedon mukaan 93,8 kt CO₂-ekv. Asukaskohtaiset päästöt olivat vuonna 2022 2,2 t CO₂-ekv (ilman teollisuutta) ja vuonna 2023 ennakkotiedon mukaan 2,1 t CO₂-ekv. Kokonaispäästöt (ilman teollisuutta) laskivat siten 2 % vuodesta 2021 vuoteen 2022 ja vuoden 2023 ennakkotietoon perustuen laskivat 6 % vuodesta 2022 vuoteen 2023.

Päästöluvut perustuvat vuosittain tuotettavaan CO₂-raporttiin, jossa kuvataan myös laskentaperusteet ja laskennan rajaus. Vuoden 2023 luvut vahvistetaan seuraavan vuoden raportoinnissa alkuvuodesta 2025.

Marraskuussa 2023 käynnistyi Ympäristöministeriön Kuntien ilmastoratkaisut –ohjelman tukemana Ilmastoviisas johtaminen ja suunnittelu –hanke. Hankkeen tavoitteena on vauhdittaa työtä Järvenpään

kaupungin hiilineutraaliustavoitteen (hiilineutraali 2035) saavuttamiseksi kehittämällä johtamisen ja suunnittelun toimintatapoja.

Maankäytön ja rakentamisen päästövaikutusten tunnistamiseksi ja pienentämiseksi osassa asemakaavoista arvioitiin ilmastovaikutuksia. Anni-tädin kylässä myös kannustettiin resurssiviisauteen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailussa.

Luonnon- ja vesiensuojelu

Yleiskaava 2040:ssä osoitettujen SL-alueiden suojelu edistyi kaupungin omistamien maiden osalta, kun tammikuussa 2023 ELY-keskus päätti suojelualueiden perustamisesta Vanhankylänniemen jalopuulehdossa, Isokydön purolaakson lehdossa ja Haarajoen jokivarsilehdossa.

Haarajoen padon purku- ja kunnostushanketta edistettiin vuoden 2023 ajan yhteistyössä sopijapuolten kesken, ja vesilupahakemuksen käsittelyn edellyttämät lisäselvitykset toimitettiin vuoden 2023 lopulla.

Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan osalta kaupunginhallitus on 3.11.2014 § 262 hyväksynyt ohjeen Ulkopuolisen tahon tarjoaman edun tai lahjan vastaanottamisesta.

Järvenpäässä kynnysarvon ylittävät hankinnat toteutetaan hankintalain mukaisesti ja kynnysarvon alittavat hankinnat tehdään voimassa olevan pienhankintaohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistus edellyttää, että hankinnoissa noudatetaan hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Tarjouksen ja hankintaa koskevan sopimuksen valmisteluun ja allekirjoittamiseen sekä tuotteen tai palvelun, urakan tarkistamiseen osallistuvan henkilön tulee olla esteetön. Ohjeistusten toteutumista arvioidaan sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen keinoin.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin lähivuosien talousnäkymät ovat sumuiset. Meneillään olevat lukuisat valtakunnalliset rahoitusmuutokset ja -uudistukset lisäävät merkittävästi epävarmuutta tulevan talouskehityksen ennakkointiin. Valtionhallinnossa on samanaikaisesti valmisteilla mm. valtionosuusjärjestelmän uudistus, ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen rahoitusmallien sekä kiinteistöverotuksen arvostamisperusteiden uudistus. Kaikki uudistukset toimeenpannaan suunnitelmien mukaan vuoden 2026 alussa, mutta toistaiseksi kunnilla ei ole tietoa uudistusten vaikutuksista kuntien rahoitukseen. Lisäksi vuoden 2025 alussa kunnille siirtyy vastuu TE-palveluista, jonka rahoitus varmentuu vuoden 2024 aikana ja tämän lisäksi myös hyvinvointialueuudistuksen pysyvät rahoitusvaikutukset kuntiin selkenevät vasta kuluvana vuonna.

Soten irtautumisen vaikutus kuntien rahoituspohjaan piti varmistua syksyllä 2023, mutta koska lopullisten rahoituslaskelmien mukainen kuntiin kohdistuva lisäleikkaus yllätti toimijat täysin, ratkaisuja tarkastellaan uudelleen osana valtion vuoden 2025 talousarviovalmistelua. Toistaiseksi ei ole selvää, toteutuuko leikkaus ja jos toteutuu niin, missä laajuudessa.

Hyvinvointialueuudistukset rahoitusvaikutukset kohdistuvat erittäin poikkeavasti eri kuntiin. Osa kunnista on saamassa merkittävää hyötyä, ja osassa kuntia leikkaukset johtavat jopa valtiolle maksettaviin valtionosuuksiin. Järvenpäässä siirtolaskelmien mukainen leikkaus on suuri (12,8 M€ vuonna 2025), joten toteutuessaan leikkaus pakottaa käynnistämään veronkorotuskeskustelun, koska palvelutuotannon sopeutusvara ei riitä kompensoimaan menetettyä rahoitusta, eikä jo päätetyllä investointikarsinnalla saavuteta tarvittavia summia.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kuntien saamien valtionosuuksien ja kuntien vastuulla olevien tehtävien välinen yhteys on hämärtnyt. Julkisuudessa onkin nostettu vahvasti esiin kuntien lakisäateisten palvelujen järjestämismahdollisuuksien vaarantuminen muutosten seurauksena, mihin valtionosuusuudistuksella osaltaan tavoitellaan muutosta.

Julkistalouden sopeutusvaatimukset luovat uhkakuvia kuntiin kohdistuvista rahoitusleikkauksista, vaikka maan hallitus on linjannut, ettei esimerkiksi opetukseen kohdisteta leikkauksia. Sovitut indeksikorotusten leikkaukset koskevat kuitenkin myös opetuksen valtionosuuksia ja käytännössä myös muiden valtionosuusrahoituserien leikkauksilla on vaikutusta kaikkien kunnan palvelujen tuottamiseen.

Järvenpää toimii vuodesta 2025 alkaen Keski-Uudenmaan työllisyysalueen vastuukuntana, mikä lisää merkittävästi kaupungin toimintamenoja. Menot rahoitetaan kuntien maksuosuuksilla ja valtionosuusrahoituksella, joka tämänhetkisen tiedon valossa näyttäisi kattavan palvelutoiminnasta aiheutuvat kustannukset. Samassa yhteydessä kasvaa myös kuntien rahoitusvastuu hyvin suhdanneherkistä työttömyyden kustannuksista. Valtio kompensoi etuusvastuiden kasvun pysyvästi poikkileikkaustilanteen mukaisesti. Etuuskompensatioon ei myöskään tehdä indeksikorotuksia vuosina 2025-27. Käytännössä tehtyjen palkkaratkaisujen ja kasvaneen työttömyyden seurauksena kuntien omavastuu kasvaa ja kompensatio ei tule kattamaan tosiasiallisia kustannuksia.

Sote-uudistuksen häntinä kuntiin heijastuu myös ns. kiinteistötsunami. Hyvinvointialueet ovat sitoutuneet kunnilta vuokraamiinsa kohteisiin vain kolmeksi vuodeksi, jonka jälkeen kuntien tulee ratkaista mahdollisten tyhjenevien tilojen kohtalo. Järvenpäässä tyhjenemässä oleva tilamassa on suhteellisen pieni, ja kohdistuu pääosin kohteisiin, joissa on jatkojalostuspotentiaalia. Täysin ilman taloudellisia vaikutuksia ei kuitenkaan päästäne Järvenpäässäkään.

Lakiuudistusten rinnalla valtiovarainministeriössä on käynnistetty myös normien purkuhanke. Ministeriön tekemään kyselyyn saatiin lähes 600 ehdotusta kuntien tehtäviin liittyvien sääntelyjen keventämiseen, ja niiden arviointi on parhaillaan käynnissä. Potentiaali toimintojen tehostamiseen vaikuttaa merkittävältä, mutta käytännössä sääntelyn purku helpottaa kuntien taloustilannetta vain, mikäli lakimuutokset viedään täytäntöön ilman, että samanaikaisesti leikataan kuntien tehtäviin liittyvää rahoitusta.

Suomi on vuonna 2024 edelleen taantumassa, mutta kasvun arvioidaan alkavan vuoden lopulla. Suomen pankin väliennusteen mukaan Suomen talous supistuu vuonna 2024 -0,5 % ja kasvaa 2025 1,7 % ja hiukan nopeammin 2026. Kotitalouksien ostovoima on palkankorotusten seurauksena ja inflaation ja korkojen nousun taituttua parantunut.

Väliennusteen mukaan inflaatio on vuonna 2024 0,9 % ja on nousee sen jälkeen 1,4 - 1,7 %:iin. Inflaation hidastuminen johtuu erityisesti energiahintojen laskusta ja elintarvikkeiden hintojen kasvun hidastumisesta. Asumisen ja palvelujen hinnat sen sijaan ovat yhä nousussa, vaikka kasvu onkin hidastunut. Inflaation ja korkojen lasku ei vielä näy kuluttajien luottamuksessa talouteen, mikä on erittäin alhaisella tasolla.

Koko maan työttömyystilanne heikentyi 2023 ollen 7,3 %. Kuntarahoitus arvioi työttömyysasteen nousevan kuluvan vuoden aikana 8 prosenttiin ja kääntyvän sen jälkeen laskuun ollen 7,5 % vuonna 2025. Tulehtunut työmarkkinatilanne on alkuvuonna syventänyt talouden vaikeuksia, mikä voi heikentää koko vuoden kasvu- ja työttömyyslukuja ennustetuista. Järvenpäässä työttömyys on lisääntynyt vuoden 2022 lopulta alkaen. Tammikuussa 2024 Järvenpään työttömyysaste oli 11 %.

Korkokustannukset ovat laskeneet taloussuunnitelman laadintahetken arvioista, joskin heilahtelu markkinoilla on jatkunut. EKP:n arvioidaan laskevat ohjauskorkoan ensimmäisen kerran kesän aikana ja uudelleen useamman kerran ennen vuoden vaihdetta. Korkojen maltillistuminen heijastuu kaupungin laina- ja investointimäärillä myös tulokseen ja helpottaa tilannetta aiemmista arvioista 2025 alkaen.

Rakentamiskustannukset ovat viime aikoina olleet laskussa, minkä toivotaan heijastuvan myös kaupungin pakollisten rakentamishankkeiden kustannuksiin. Rakentamisen sakkaaminen on hidastanut maan myyntiä, mutta ei toistaiseksi ole heijastunut uusien alueiden rakentamissuunnitelmiin. Ukrainan sodan mahdollinen päätyminen ja jälleenrakentamisen alkaminen voisi nostaa rakentamiskustannuksia uudelleen kysynnän kasvaessa. Tällä erää sodan päättymisestä ei kuitenkaan ole viitteitä.

Tämänhetkisten tietojen valossa kaupungin talous on erittäin haastavassa tilanteessa käynnistettäessä vuosien 2025-28 taloussuunnittelua. Taantuma heijastuu vahvasti kuluvaan vuoteen. Verotulojen kertymä ei tule yltämään tavoitteeseen, ja kuluvan vuoden valtionosuuksista on valtion päätöksen mukaisesti jo leikattu. Lisäksi rakentamiseen liittyvät tulovirrat ovat ehtyneet aiemmista arvioista, mutta menoissa ei ole odotettavissa vastaavia pudotuksia. Alkuperäinen talousarvio laadittiin 3,7 miljoonaa euroa alijämäiseksi, mutta näkymä vuoteen on selvästi heikompi.

Mikäli sote-leikkaukset toteutuvat ja valtionosuusuudistus ei vie tilannetta parempaan suuntaan, kaupungin on valmistauduttava isoihin päätöksiin rahoituksen riittävyyden varmistamiseksi jo syksyn 2025 talousarviosta päätettäessä. Investointien karsinta, toiminnan tehostaminen ja veronkorotukset tulevat kaikki toimeenpantaviksi, vaikka vuoden 2023 aikana saatiin kerrytettyä taseen ylijäämäpuskuria. Vuoden vaihteen 20,1 miljoonan euron taseen kertynyt ylijäämä riittää kattamaan rahoitusvajetta uhkakuvien toteutuessa vain hetkellisesti.

Kaupunki on sopeuttanut toimintaansa yhtäjaksoisesti vuodesta 2020 alkaen. Vuosien 2024-27 taloussuunnitelmaan on aiemmin päätettyjen ja toimeenpantujen pysyvien nettomäärärahaileikkausten lisäksi sisällytetty myös uusia sopeutusvaateita, joiden toimeenpano tulee olemaan erittäin haastavaa. Viime vuosiin ajoittuvien koronan, Ukrainassa käytävän sodan ja poikkeuksellisen kustannuskehityksen vuosina toimenpiteiden toteuttaminen on ollut haastavaa, eikä toimenpiteet ole kaikilta osin tuottaneet tavoiteltuja euromääräisiä hyötyjä. Myös ennakoimattomasti kasvaneet palvelutarpeet ovat haastaneet erityisesti tilankäytön tehostamisella tavoiteltua sopeutusta. Jo toimeenpantu, pitkäaikainen sopeutus on kaventanut tulevana vuosina käytettävissä olevaa toiminnan tehostamispotentiaalia. Palveluista sopeuttaminen vaatinee jatkossa valintoja ja karsintaa myös tuotettavista palveluista.

Alkuperäisen taloussuunnitelman mukaisesti kaupunki ottaa 69 miljoonaa euroa lisää lainaa vuosina 2024-27. Valtuuston päättämä investointikarsinta karsii lainatarvetta hiukan, mutta ei riittävästi rahoitusmuutoksiin nähden. Valtuusto päättää lähivuosien suurimman investoinnin JYK-hankkeen toiseen vaiheeseen aikataulusta ja sisällöstä myöhemmin. Nykyisellä korkotasolla lainanoton lisääminen ennestään merkittävän lainamäärän päälle lisää talouden tasapainottamisen haastetta.

Arvio merkittävimmistä riskeistä, epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Järvenpään kaupungin riskit arvioidaan riskienhallinnan toimintamallin mukaisesti vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä. Palvelualueet raportoivat riskiarviointien yhteydessä valittujen ja priorisoitujen riskienhallintatoimenpiteiden toteutumisesta kaupungin johtoryhmälle ja omalle poliittiselle päätöksentekuelimelle osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen yhteydessä. Tilinpäätöksen liitteenä on vuoden 2023 talousarviota laadittaessa tunnistettujen riskien ja riskienhallintatoimenpiteiden arviointi. Riskit on arvioinneissa jaoteltu strategisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin, hallinnollisiin, toimintaympäristö-, henkilöstö-, johtamis-, vahinko- ja tieto- ja tietojärjestelmäriskeihin.

Johtoryhmän kaupunkitasoisesti priorisoimat riskit kohdistuivat henkilöstöön, johtamiseen, talouteen ja toimintaympäristöön. Alla olevaan taulukkoon on koostettu syksyn 2022 arvioinnissa merkittävimpien riskien hallintatoimenpiteiden toimeenpanon etenemistilanne ja lyhyt kuvaus toteutumasta. Taulukko on esitetty kokonaisuudessaan tilinpäätöksen liitteenä.

LI Riski	Riskin kokon. arvio	Tmp toteuma	Riskienhallintatoimenpiteiden toteutumisen/seurannan kommentti
Henkilöstöriskit			
Osaavan henkilöstön saatavuus ja menettäminen	9	2	Varhaiskasvatuksen palkkausta on kehitetty systemaattisesti. Sosionomien saatavuutta edistetään erityisellä koulutusohjelmalla. Vakassa on otettu käyttöön rekrytointipalkkio. Toimenpiteiden vaikutuksista riskiin ei vielä ole näyttöä.
Johtamisriskit			
Valmistelun ja päätöksenteon ongelmat	12	2	Alkuvuonna 2023 käynnistettiin hallintosääntöuudistus, jota työstettiin tiiviissä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa kuluneen vuoden ajan. Projektin aikataulua on uudistuksen edessä tarkasteltu lisävalmistelutarpeen perusteella ja se on täsmentynyt siten, että uuden hallintosäännön on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 lopun sijasta 1.7.2024. Ennen uuden hallintosäännön voimaan tuloa kaupunginhallituksen ja palvelualuelautakuntien on lisäksi päätettävä toimivallan delegoinnista toimintasäännöissään. Hallintosäännön kokonaisuudistuksesta tullaan järjestämään koulutusta sekä luottamushenkilöille että viran- ja toimenhaltijoille.
Kehittämistyön priorisoinnin puutteellisuus	9	2	Priorisointi toteutetaan kehittämisen ohjausryhmässä, johon kaupungin johtoryhmän jäsenet osallistuvat. Kehittämisen toimintamallia sujuvoitetaan ja eri toimijoiden rooleja ja vastuita selkeytetään. Hankkeiden toteutusajankäytöksi on säädetty, jotta hankkeita on saatu edistettyä.
Taloudelliset riskit			
Kaupungin taseeseen kertyä alijäämää, ajautuminen kriisikunnaksi	16	1	Uusia toimenpiteitä on tunnistettu ja niitä on toimeenpantu talouden tasapainon säilyttämiseksi. Eri keinoja on hyödynnetty laaja-alaisesti. Valtionosuuksien 17.11.2023 ilmoituksen mukaisen lisäleikkauksen ja heikentyvien veroennusteiden seurauksena riski rahoituksen riittämättömyydestä suhteessa kustannuksiin on jälleen ilmeinen. Valmistellun investointikarsinnan toteuttaminen helpottaa tilannetta, mutta ei riitä kompensoimaan uusien muutosten mukanaan tuomaa rahoitusvajetta. Toiminnan sopeuttamisella edelleen, jo toimeenpantujen ja toimeenpantavaksi sovitujen tehostustoimenpiteiden lisäksi, näyttäytyy lähes mahdolltomalta ilman tarjottavien palvelujen karsintaa. Veronkorotuksen tarve on jatkuvasti ilmassa.
Kaupungin taseeseen kertyä alijäämää sotien 2022 poikkeuskirjausten seurauksena	12	1	Toimenpiteillä ei ole ollut vaikutusta sotemenojen kehitykseen, vaan menot kasvoivat ennakoitua ja talousarvioita nopeammin. Veropohjassa tapahtuneiden yllättävien vuodelle 2022 kohdistuneiden muutosten seurauksena lopulliset vaikutukset ovat toteutumassa kaikkia ennusteita ja ennakkolaskelmia suurempina. Arvioiden mukaan järvenpään valtionosuuksista leikattaisiin pysyvästi vielä noin 3Me enemmän kuin ennakoitiin. Kevään 2024 kehysriihessä selviää kompensoiko valtio yllättävää lisäleikkausta kunnille.
Korkokustannusten nousu ja kiihtyvä inflaatio haastaa kaupungin talouden tasapainon	12	1	Tilanteen seuranta on jatkuvaa, eikä hinnannousujen vaikutuksilta voida kokonaan välttyä. Kaupungin tulos tulee olemaan talousarvion mukaan alijäämäinen 2024. Investointikarsinta helpottaa toteutuessaan korkokustannusten tuomaa painetta merkittävästi ja lainanotto maltillistuu koko taloussuunnitelmakaudeksi.
TE-palvelujen siirron valmistelu ja toteutus	9	2	Valmistelua on tehty ja tehdään yhteistyössä muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Järvenpää on työllisyysalueen vastuukunta. Aikataulu on haasteena.
Takausvastuiden realisoituminen hintakehityksen seurauksena	9	1	Yhteydenpitoa ja seuranta yhtiöiden tilanteesta on tiivistetty. Yhtiöiden tilannekatsaus tuodaan tiedoksi talousjaostolle alkuvuonna 2024. Kustannusten kattamiseen liittyviä riskejä ei ole realisoitunut 2023.
Toimintaympäristöriskit			
Lainsäädännön nopeat ja ennakoimattomat, taloutta ja toimintaa haastavat muutokset	12	1	Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten seuranta ja ennakointi ovat osa jatkuvaa toimintaa. Valtion suunnalta tulevat muutokset eivät ole kaikilta osin ennakoitavissa talouden eikä toiminnan osalta.
Turvallisuusuhat	12	1	Turvallisuus- ja valmiuspäällikkö valittiin tammikuussa ja hän aloitti virassa maaliskuussa. Valmiusjohtoryhmä kokoontui hänen kutsustaan toukokuussa. Loppuvuonna kaupungin valmiusjohtoryhmä osallistui Etelä-Suomen aluehallintoviraston järjestämään UUSIMAA23-valmiusharjoitukseen, jossa yhdessä Uudenmaan kuntien, hyvinvointialueiden ja muiden alueellisten turvallisuusvoimien kanssa harjoiteltiin yhteistoimintaa vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa. Kaupunki on ottanut käyttöön useita cyberhyökkäyksiä havainnoivia ja ehkäiseviä järjestelmiä yhteistyössä palvelutuottajien kanssa. Kaupungin tietoliikenneverkon jatkuvuus on varmistettu kriittisten elementtien kahdennuksilla ja hajautuksella.
Maa- ja metsätalouden heikkenevä talouskehitys	9	1	Toimenpiteet ovat käytössä osana jatkuvaa toimintaa. Rakentamisen hidastumiseen ei ole kyetty vastaamaan toiminnassa siten, ettei hidastumisella olisi vaikutusta kaupungin talouteen, koska maanmyyntiriippuvuus on edelleen liian korkea. Myöskin toimintojen skaalaaminen kysynnän vähentymiseen on osoittautunut haasteeksi. Talouskehityksen arvioidaan pysyvän heikkona lähivuosina.
Sodan vaikutus turvallisuuteen, toimintaan ja palvelukysyntään	9	1	Vastaanotto on onnistunut ja palveluja on saatu toteutettua palvelualuearajojen yli suuresta tilapäistä suojelua tarvitsevien määrästä huolimatta. Yhteistyö vastaanottokeskuksen ja hyvinvointialueen kanssa on sujunut suhteellisen hyvin.

Vaikka riskienhallintatoimenpiteet ovat pääosin toteutuneet suunnitellusti, ei niillä ole kaikilta osin ollut vaikutusta riskitasoon. Osin riskit ovat myös toimenpiteistä huolimatta realisoituneet.

Poikkeuksellisista verotuloista ja valtionosuuksista johtua ylijäämää saatiin kartutettua vuoden aikana ja kaupungin taseen kertynyt ylijäämä oli vuoden vaihteessa 20,1 miljoonaa. Kaupungin taloudellisen tilanteen merkitys korostuu riskiarvioinnissa. Puskurista huolimatta tulevien vuosien näkymä on haastava. Soterahoitussiirrot heikentävät Järvenpään rahoitusasemaa selvästi lähialueen kuntia enemmän ja loppuvuoden 2023 laskelmien mukaisesti toteutuessaan huomattavasti enemmän kuin osattiin ennakoida. Menneinä vuosina toimeenpannut pysyvät sopeutustoimet ovat karsineet oman toiminnan tehostamismahdollisuuksia, eikä valtuuston 4.3.2024 hyväksymällä investointikarsinnalla olla saavuttamassa rahoitusleikkauksia vastaavia menovähennyksiä. Käyttämätön keinovalikoima talouden tasapainottamiseen on supistunut, joten paineet verojen korotukselle ovat kasvussa.

Kaupungin taloustilanteen vuoksi valtion päättämien kuntiin vaikuttavien toimenpiteiden ennakoimattomuus kasvattaa toimintaympäristömuutoksista ja heikosta taloussuhdanteesta syntyviä riskejä. Te-uudistuksen rahoitus näyttää tällä hetkellä riittävältä, mutta heikentyvä työttömyys ja muut samanaikaisesti valmisteltava rahoitusmuutokset, voivat muuttaa kokonaistilanteen päinvastaiseksi. Parhaillaan on valmisteltavana mm. vuonna 2026 toimeenpantava valtionosuusuudistus, kiinteistöverouudistus, toisen asteen koulutuksen, lukiokoulutuksen sekä kotoutumisen rahoitusuudistukset, joiden vaikutuksista ei tällä hetkellä ole käytettävissä mitään ennakkotietoa. Valtion taloustilanteen ollessa heikko rahoitusosuuksien leikkaukset lienevät todennäköisempiä kuin että tilanne helpottuisi rahoitusmuutosten jälkeen. Kaupungin talouden suunnittelua tehdään tällä hetkellä heikossa suhdannetilanteessa erittäin suuren rahoitusepävarmuuden vallitessa, eikä kaupungin omilla tai kuntien yhteisillä edunvalvontatoimilla lukuisista ponnistuksista huolimatta ole toistaiseksi ollut merkittäviä vaikutuksia lainsäädäntöön.

Taloustilanne heijastuu myös henkilöstöriskien realisoitumiseen. Tasapainotus tarkoittaa tiukempaa resurssimitoitusta ja lisää työkuormaa tilanteessa, jossa kehittämispaine on suuri ja osaamista tulisi vahvistaa muutostarpeiden mukaisesti ja jossa kilpailu osaavasta työvoimasta on kova. Vaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuus on haastavaa, eikä palkkakortin käyttöön houkuttelijana ole mahdollisuutta. Ehdotukset lakisääteisten henkilöstömitoitusten ja koulutusvaatimusten lisäämisestä johtaisivat toteutuessaan valtakunnallisesti kestävämpään tilanteeseen, kun resursseja ei löydy nykyiselläänkään riittävästi.

Maailmanpoliittinen tilanne ja sodan jatkuminen ja eteneminen ovat edelleen merkittävimpiä koko yhteyskuntaa uhkaavia riskejä ja epävarmuustekijöitä. Talouden taantuma yleisten hintojen ja korkojen nousun seurauksena voi pitkittyä, mitä työmarkkinatilanne ja laajat lakot eivät helpota. Taantuma heikentää kaupungin tulorahoitusta ja lisää mm. työttömyydestä aiheutuvia menoja. Inflaatio ja korkokulut eivät enää jatkakaan aiemmalla kasvu-urallaan, joten näihin liittyvät kustannusriskit ovat viime aikoina pienentyneet. Kaupungin velkamäärillä korkokustannukset pysyvät kuitenkin korkealla tasolla.

Kaupungin valmiudet toimia poikkeustilanteessa ovat parantuneet koronavuosien ja Venäjän hyökkäyssodan ja kyberhyökkäysten tms. turvallisuustietoisuutta lisänneiden tapahtumien seurauksena. Turvallisuuteen on panostettu kaupungilla aiempaa enemmän ja toimenpiteillä on pienennetty organisaation kyvykkyyksiin ja varautumisen puutteisiin liittyviä riskejä.

Kaupunki on suojautunut vahinkoriskien varalta vakuutuksin. Johdon vastuuvakuutuksessa ja julkisyhteisön vastuuvakuutuksessa vakuuttajana on If. Lakisääteinen työtapaturma- ja ammattitautivakuutus sekä vapaaehtoinen ryhmätapaturmavakuutus oli alkuvuoden 2023 Protector Vakuutuksella ja siirtyi Fennialle 1.4.2023. Omaisuusvakuutuksessa vakuuttajana on Pohjola ja liikenne- ja kaskovakuutukset ovat Protector Vakuutuksella. Kaupungin meklarina toimii Rewenda Oy.

Riita-asioihin sisältyy kaksi taloudellisessa mielessä merkittävää asiaa, joista ensimmäinen koskee kaupungin ja Kivipuiston Palvelukotisäätiön välisiä sopimuksia ja niiden tulkintaan liittyviä eriäviä näkemyksiä, ja toinen kaupungin ja urakoitsijan eriävää näkemystä JYK-hankkeen ensimmäisen vaiheen lisä- ja muutostöistä. Kummassakin asiassa tulkintaerimielisyyksien ratkaisemiseksi on käyty neuvotteluja, jotka eivät kuitenkaan vielä ole johtaneet yhteiseen näkemykseen. Asioiden jatkoselvittämiseksi on laadittu toimeksiannot ulkopuolisten asiamiesten kanssa. Asioita ei ole huomioitu tilinpäätöksessä.

Muutoin avoinna olevilla asioilla ei ole merkittävää talousvaikutusta tai niiden realisoitumista (henkilöstöasiat, laskuepäselvyydet) pidetään epätodennäköisinä.

SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.2.2020 § 3 uudet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Asiakirjassa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoitus ja tavoitteet, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi. Kaupunginvaltuusto edellyttää, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjaamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kaupunginhallitus hyväksyi uuden sisäisen valvonnan ohjeen 14.3.2023 § 68 ja riskienhallinnan yleisohje on hyväksytty valtuustossa 2014 (KV 10.11.2014 § 77). Ohjeet sisältävät käytännön pelisääntöjä, toimintatapoja ja arviointivälineitä asianmukaisen järjestämisen tueksi. Sisäisen tarkastuksen ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.2.2019 § 22.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana osavuosikatsauksissa. Mikäli tilikaudella havaitaan merkittäviä riskejä, tulee lautakuntien ja viranhaltijoiden sekä konserniyhteisöjen raportoida niistä ja niiden hallintakeinoista välittömästi konsernijohdolle, ja valvontavastuussa olevien tulee havaintojen perusteella ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa jokaisen Järvenpään kaupungin viranhaltijan ja työntekijän työtä. Lauta- ja johtokunnat ja konserniyhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat tehtäväalueillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta, ja johtavat viranhaltijat ja muut tilivelvolliset vastaavat osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallintatoimenpiteiden tunnistaminen ja täytäntöönpano on liitetty osaksi vuosittaista talousarvion laadinta- ja seurantaprosessia. Viimeisin päivitys on tehty syksyllä 2023 vuosien 2024-27 talousohjelman laadinnan yhteydessä. Vuoden 2023 talousarvion yhteydessä tunnistettujen riskien ja riskienhallintatoimenpiteiden seuranta ja arviointi on dokumentoitu tilinpäätöksen liitteessä.

Järvenpään kaupungin sisäinen tarkastus on ostettu tarkastuspalveluna vuodesta 2020 lähtien. Sisäisen tarkastuksen uusi vuoden mittainen sopimuskausi alkoi joulukuussa 2022 ja palveluntuottajaksi kilpailutuksen jälkeen valittiin BDO Oy. Sopimuksessa ollut mahdollisuus yhden vuoden optiokauteen otettiin käyttöön ja se alkoi joulukuussa 2023.

Arviointi ja johtopäätökset

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että kaupungin omaisuus ja resurssit turvataan.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko perustuu palvelualueiden johtoryhmien antamiin selontekoihin ja itsearviointiin. Arviointi tehdään vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi kattaa sisäisen valvonnan viisi osa-aluetta, jotka muodostavat organisaation sisäisen valvonnan kokonaisuuden ja joiden toiminta mahdollistaa tavoitteiden saavuttamisen. Osa-alueet ovat ohjausympäristö ja valvontakulttuuri, riskienhallinta, valvontatoimenpiteet, raportointi ja viestintä sekä seuranta ja arviointi. Arviointilomakkeessa on kuvattu kunkin valvonnan osa-alueen tavoitetila, jonka toteutumista palvelualueet ovat arvioineet kuvaamalla nykytilan, tarvittavia kehittämistoimenpiteitä ja asiaan liittyvän dokumentaation sekä antamalla arvion sisäisen valvonnan tilasta.

Palvelualueiden arvioiden perusteella kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Hyvin toimivia kokonaisuuksia ja tunnistettuja kehittämistoimenpiteitä on avattu osa-alueittain. Vastauksista on edelleen havaittavissa, että arvioinnin toteuttaminen on haastava, koska arvioitavat asiat ja kommentit eivät ole kaikilta osin täysin linjassa.

Ohjausympäristö ja valvontakulttuuri

Ohjausympäristö ja valvontakulttuuri tarkoittavat johtamisjärjestelmää, -tapaa ja organisaatiokulttuuria, joka vallitsee organisaatiossa. Ne luovat muiden sisäisen valvonnan osatekijöiden perustan, edellyttäen järjestystä ja rakenteita ja vaikuttaen samalla koko henkilöstön valvontatietoisuuteen. Hyvä johtamistapa ja valvontakulttuuri edistävät tavoitteiden saavuttamista, tuloksellisuutta ja päätöksenmukaista toimintaa sekä lisäävät henkilöstön vastuunalaisuutta ja ehkäisevät vääriä käytöksiä.

Kaupunkiorganisaatiossa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita ja toiminta perustuu hallintosääntöön sekä erilaisiin toimintaa sääteleviin lakeihin ja asetuksiin.

Hallintosääntökokonaisuuden uudistus jatkuu vuonna 2024. Johtoryhmät toimivat säännöllisesti ja johtoryhmätyöskentelyä on kehitetty. Myös avoimuutta on lisätty johtoryhmien kokoustiedottein ja esityslista- ja pöytäkirjatiedottein.

Rekrytointien suunnitelmallisuus, perehdyttäminen ja osaamisen kehittäminen ovat hyvällä tasolla. Joka toinen vuosi toteutettavien työhyvinvointikyselyiden perusteella laaditaan kehittämissuunnitelmat käytännön toimenpiteistä. Tulospalkkioista luopuminen ei edistä onnistumisten huomioimista. Suoriutumisen arvioinnin tarkoituksenmukaisuutta ja toteutumista pitää arvioida.

Riskienhallinta

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, hyvää johtamista ja johdon tehtäviä.

Riskienhallinnan osakokonaisuuden on arvioitu edelleen olevan sisäisen valvonnan osalta kokonaisuutena parhaiten järjestetty. Riskienhallinnan ohjeet ja prosessit käydään läpi johtoryhmätasolla ja vastuut on määritelty. Riskiarvioinnit päivitetään ja arvioidaan vuosittain ja niiden mukaan tehdään tarvittavat kehittämistoimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Palvelualueilla on kuitenkin tunnistettu, että riskien seuranta tulee saada vielä enemmän arjen työkaluksi.

Riskienhallinnan kokonaisuudessa väärinkäytösmahdollisuuden riskiarviointi ja tunnistaminen vaatii edelleen kehittämistä. Sisäistä tarkastusta kohdennetaan riskiperusteisesti. Sisäisen valvonnan koulutus sisällytetään osaksi esihenkilöpäiviä. Väärinkäytösepäilyjen osalta vuonna 2023 otettiin käyttöön Whistleblow-järjestelmä.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteet ovat toimintatapoja ja -periaatteita, joiden tarkoitus on varmistaa, että organisaatio toimii johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Valvontatoimenpiteitä noudatetaan kaikilla organisaatiotasolla, toimintaprosessien eri vaiheissa ja järjestelmäympäristöissä. Niiden avulla varmistetaan mm. määräysten noudattamista, resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä, omaisuuden turvaamista ja tiedon luotettavuutta.

Strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan ja raportoidaan säännöllisesti ja kokonaisuuden arvioidaan olevan hyvällä tasolla. Toimintaprosesseja arvioidaan ja kehitetään säännönmukaisesti. Kuitenkin toimintaprosessien kuvauksia puuttuu eivätkä prosessikuvaukset ole kaikilta osin ajantasaiset. Toiminnan ja prosessien kuvausten pohjaksi otetaan käyttöön Kuntaliiton viitearkkitehtuuri. Tiedonhallintamalliin liittyvä päivitystyö on käynnissä ja keskitetyn dokumentaatiojärjestelmän käyttöönotto käynnistyy maaliskuussa 2024.

Päätöksentekoprosessit, toimivaltuudet ja valvontavastuut on määritelty, mutta ei kaikilta osin tarpeeksi yksityiskohtaisesti. Tarkennustarvetta on myös sijaisjärjestelyiden osalta. Kaupungin hallintosäännön ajantasaistaminen on työn alla.

Raportointi ja viestintä

Raportoinnin ja viestinnän avulla varmistetaan, että kaupungin johto, henkilöstö, kuntalaiset ja muut sidosryhmät saavat oikea-aikaisesti olennaista ja käyttökelpoista tietoa toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Raportointi ja viestintä on välttämätöntä, jotta tavoitteiden saavuttamista tukevat organisaation sisäisen valvonnan vastuut toteutuvat. Henkilöstön tulee ymmärtää oma roolinsa sisäisen valvonnan järjestelmässä. Lisäksi henkilöstöllä tulee olla keinot raportoida merkittävistä asioista ylimmälle johdolle.

Taloutta ja tuloksellisuutta seurataan säännönmukaisesti, mutta suorite- ja volyymitietojen hyödyntäminen sekä yksikkökustannuslaskennan kehittäminen vaativat vielä lisää toimenpiteitä. Tiedonkulunkanavia on paljon ja tietotulva ajoittain liiallista. Tiedonkulun parantamiseksi tarvitaan roolien ja vastuiden selkeytystä sekä rajapintojen tunnistamista. Viestinnän edustaja osallistuu palvelualueen johtoryhmiin. Palveluseurantakokouksia sekä yhteistyötapaamisia keskeisten toimittajien kanssa järjestetään säännöllisesti osassa toimintoja.

Henkilöstön näkemykset ja kehittämisideat huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tämä toteutuu kehittämisen toimintamallin mahdollistamalla kehittämisideoiden esiin tuomisella, vuosittaisilla vahvuus- ja oppimiskeskusteluilla, kehittämisspäivien toteuttamisella, avoimella keskustelukulttuurilla ja henkilöstön näkemysten keräämisellä eri prosesseissa ja prosessivaiheissa.

Seuranta ja arviointi

Seurannan ja arvioinnin tarkoituksena on ottaa selvää, onko sisäinen valvonta asiaankuuluvasti suunniteltu ja toteutettu ja onko se tehokasta. Samalla varmistetaan koko johtamis- ja valvontajärjestelmän toimivuutta ja laatua. Seuranta toteutetaan jatkuvalla, päivittäiseen toimintaan liittyvällä seurannalla ja erillisillä arvioinneilla.

Toimintaan liittyviä arviointeja tehdään säännönmukaisesti toteuttaen mm. sisäisiä tarkastuksia prosessien kehittämiseksi ja varmentamiseksi, asiakastyytyväisyyskyselyjä eri yksiköissä säännöllisesti sekä kaupungin työhyvinvointikysely kahden vuoden välein. Myös johtoryhmät seuraavat ja kehittävät

sekä arvioivat toimintaansa jatkuvasti. Sisäisen valvonnan tila arvioidaan vuosittain osana toimintakertomuksen valmistelua ja riskienarvioinnit tehdään säännöllisesti.

Jonkin verran oli tunnistettu sitä, miten vuoden aikana toteutettiin edellisessä sisäisen valvonnan arvioinnissa esiin nousseita kehittämistarpeita. Kehittämistoimenpiteistä tulee kuitenkin tehdä tarkemmin kirjauksia, jotta asioita voidaan edistää ja tunnistaa ne myös toteutetuiksi.

Taloussuunnittelukauden kehityskohteet

Sisäisen valvonnan ymmärrystä ja osaamista on edelleen tarpeen vahvistaa. Vuonna 2023 uusittu ohje ei toistaiseksi ole saavuttanut kaikkien tietoisuutta ja koulutukseen osallistuminen on ollut riittämätöntä. Vuoden 2024 aikana käyttöön otettava, jokaisen esihenkilön osaamisen kehittämiseen ja varmistamiseen tähtäävä esihenkilöpassi sisältää osion sisäisen valvonnan vastuista. Käytännössä sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä työntekoa ja valvonnan prosesseja on sisällä erilaisissa toimintaohjeissa ja prosessin kuluissa ja tarkastuspisteissä, mutta henkilöstö ei tiedosta niiden roolia sisäisenä valvontana. Osaamisen ja ymmärryksen lisääminen onkin itse valvonnan lisäämistä tärkeämpi kehityskohde.

Nykyinen riskien arviointimalli tuottaa riskiarviot ja riskienhallintatoimenpiteet ja säännöllisin väliajoin toteutuvan seurannat, mutta malli on teknisesti haastava ja riskikartoituksen ajantasaisuuden varmistaminen ja siirtyminen nopeasta reagoinnista parempaan ennakointiin vaatii yhä kehittämistä. Myös riskienhallinnan tarkempi ohje päivitetään taloussuunnitelmakaudella. Ohjetta päivitettäessä arvioitavaksi tulevat mm. yhteiset linjaukset hyväksyttävästä riskitasosta sekä riskien ja riskienhallintatoimenpiteiden priorisoinnista ja oikeasta kohdentamisesta vaikutusmahdollisuuksien mukaisesti.

KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2022 kokouksessaan (47 §) kaupungin arvot, mission, vision ja painopisteet. Kesän ja syksyn 2022 aikana valmisteltiin poliitikkojen ja viranhaltijoiden tiiviissä yhteistyössä strategiakarttaa. Valtuusto hyväksyi 10.10.2022 kokouksessaan (79 §) strategiakartan neljä näkökulmaa, strategiset päämäärät sekä päämäärien mittaristot lähtö- ja tavoitetasoineen. Valtuusto palautti erillisenä kokonaisuutena valmisteltavaksi väestönkasvuun liittyviä mittareita sekä eräitä mittariaihiota, jotka valtuusto hyväksyi kokouksessaan 12.12.2022 (97 §). Samassa kokouksessa (100 §) valtuusto vahvisti nelivuotiset sitovat tavoitteet vuosille 2023 – 2026 osana talousarviota 2023 ja taloussuunnitelmaa 2023 – 2026.

Strategisten päämäärien tuloksellisuusmittaristot on pyritty muodostamaan kokonaisuuksiksi siten, että ne mahdollisimman hyvin todentaisivat kunkin päämäärän toteutumista pitkällä aikavälillä. Mittareiden tavoitetasot on asetettu vuosille 2026 ja 2030. Pitkälle asetettu tavoitetaso osoittaa mihin pyrimme ja samalla palvelee kaupungin suunnittelua. Keskipitkän aikavälin tavoitetaso antaa selkänöjaa sitovien tavoitteiden asettamisessa ja mahdollistaa väliarvioinnin toteuttamisen.

Tilinpäätöksen 2023 väliarvioinnin yhteydessä on havaittu joitakin haasteita mittareita koskien. THL:n FinSote-tutkimustiedon saatavuutta selvitetään ja on mahdollista, että kaupunkitasoinen tieto vuodelta 2022 saadaan syksyllä 2024. Osallisuusindikaattoria ei ole toistaiseksi saatavilla edes alueellisena tietona. Kelpoisen henkilöstön osuus varhaiskasvatuksen henkilöstöstä -mittarin lähtötiedossa on virhe, sillä luvussa ovat mukana pitkällä poissaoloilla olevat työntekijät. Keskustassa liikkuvien ihmisten määrän kasvu-tietoa ei ole Visitory-datan kautta saatavissa, koska tutkittava alue ei rajaudu keskusta-alueelle. Myöskään yksityisten työpaikkojen määrän lähtötieto ei vastaa Tilastokeskukselta saatua tietoa. Mittaristoa tarkennetaan tarpeellisin osin viimeistään osana vuoden 2024 talousarviota.

Strategiset sitovat tavoitteet on asetettu neljän vuoden aikajaksolle, ja kunkin sitovan tavoitteen kohdalla näkyy minkä vuosien aikana tavoitetta on suunniteltu toteutettavan. Kullekin sitovalle tavoitteelle asetetaan vuosittain käyttösuunnitelmissa strategisia toimenpiteitä.

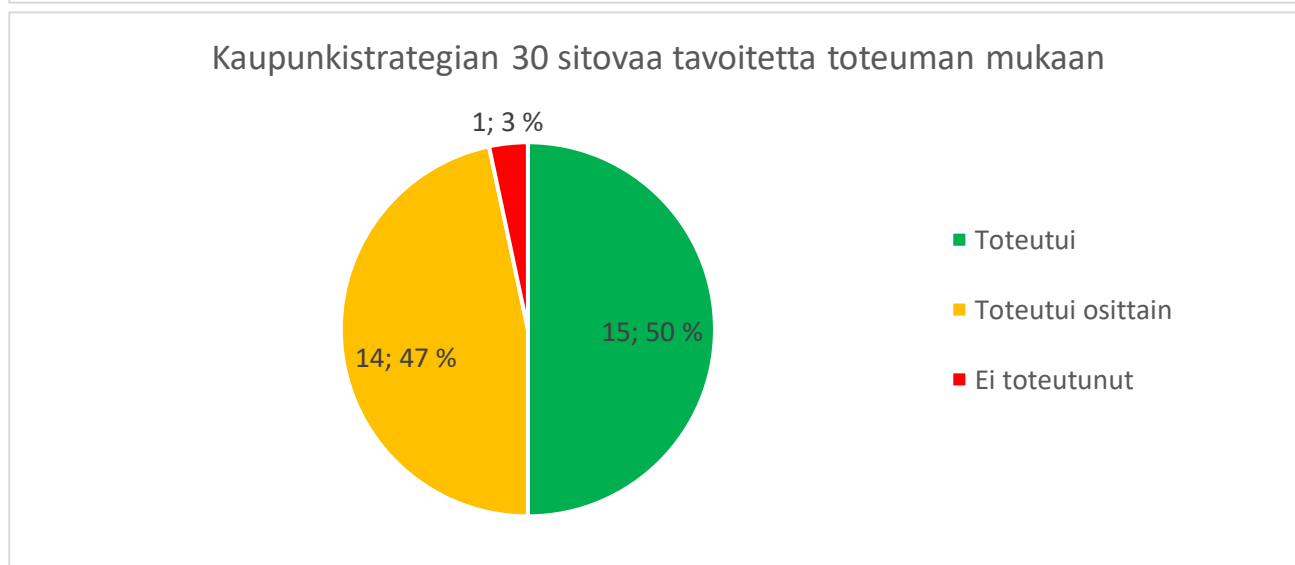
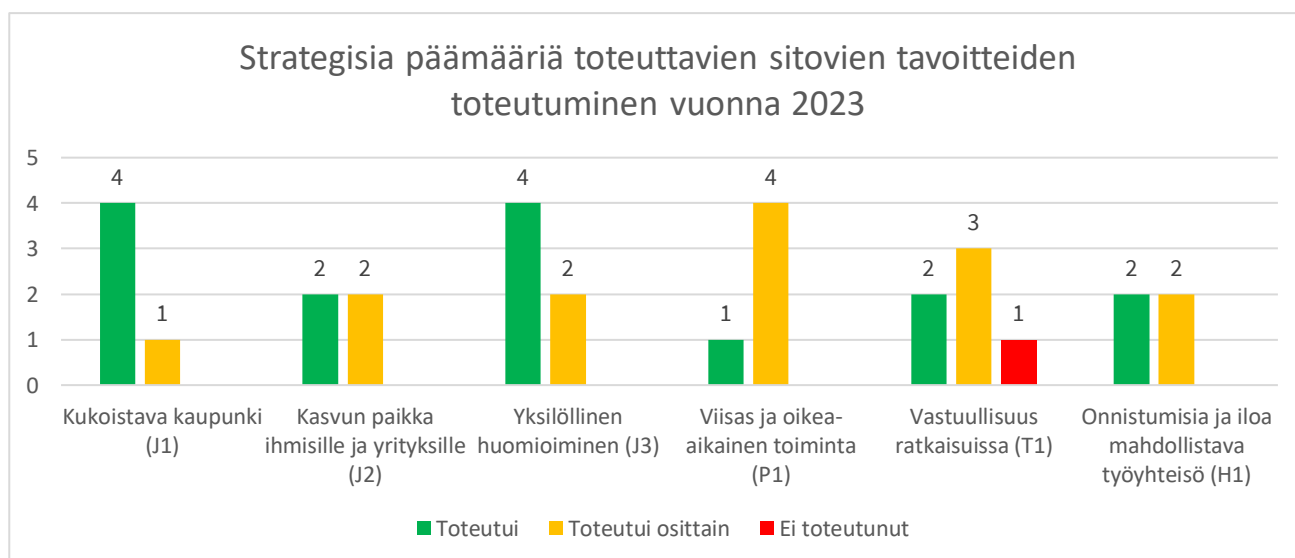
Sitovien tavoitteiden toteumaa on arvioitu siitä näkökulmasta, miten käyttösuunnitelman toimenpiteet on saatu kuluvan vuoden aikana toteutettua. Toteumat on merkitty strategiakorteille väreihin.

vihreä = tavoite toteutui

keltainen = tavoite toteutui osittain (esim. osa käyttösuunnitelman toimenpiteistä siirtyy seuraavalle vuodelle)

punainen = tavoite ei toteutunut / toteutui vain pieniltä osin (esim. suuri osa käyttösuunnitelman toimenpiteistä jäi toteutumatta tai siirtyy seuraavalle vuodelle)

Alla olevat kaaviot kuvaavat sitovien tavoitteiden toteutumista. Puolet tavoitteista toteutuivat kokonaan ja lähes puolet tavoitteista osittain. Yksi tavoite ei toteutunut lainkaan. Strategiakartan neljästä näkökulmasta ”Järvenpääläiset” -näkökulmassa (J1-J3) onnistuttiin parhaiten ja se sisälsi eniten toteutuneita tavoitteita suhteessa ei toteutuneisiin.

Strategia- kartta

ARVOT

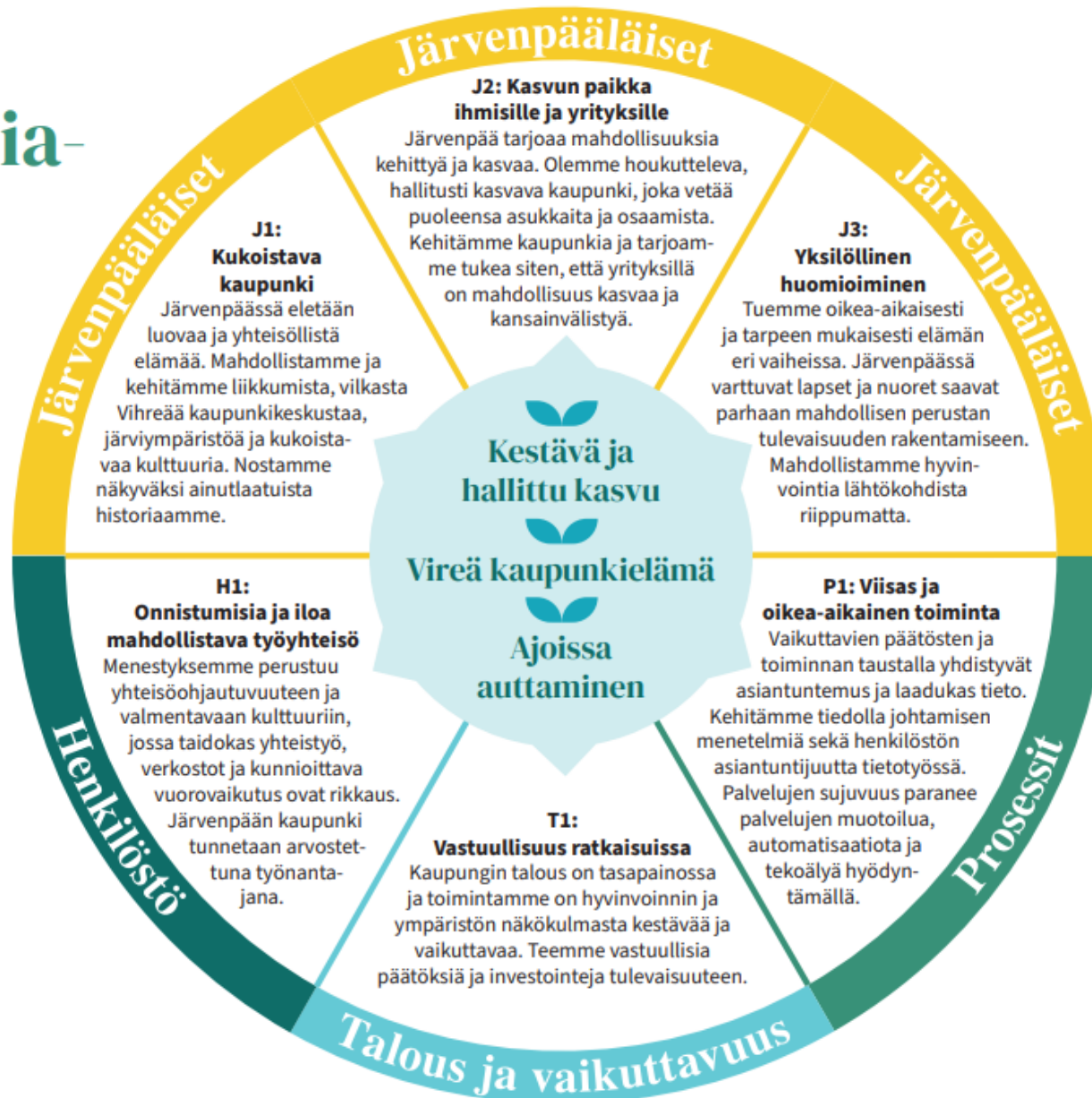
Oikeuden-
mukaisuus

Rohkeus

Vastuullisuus

VISIO

Järvenpäläiset voivat hyvin ja asiat hoituvat sujuvasti metropoli-alueen pohjoisessa keskuksessa.

MISSIO

Rakennamme yhdessä kaupunkia, jossa järvenpäläisellä on turvalliset juuret ja kantavat siivet.

J1: Kukoistava kaupunki				Tilinpäätös
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030	2023
Järvenpäässä on matkailijoille riittävästi nähtävää ja vierailukohteita, ka. 1–5 (Imagotutkimus)	2021: 3,3 (kaikki vast.)	3,5	3,8	3,24
Keskustassa liikkuvien ihmisten määrän kasvu, % (Visitory-data)	2022 taso (kun valmis)	15 %	35 %	Tietoa ei ole saatavilla
Koen olevani osa järvenpäläistä yhteisöä, ka. 1–5 (Imagotutkimus)	2021: 3,46	3,6	3,8	3,26
Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % *PO 4. ja 5. lk Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % *PO 8. ja 9. lk; lukio; aol (Kouluterveyskysely)	2021: 83,7 %; 96,4 %; 98,6 %; 95,1 %	85 %; 97 % 99 %; 96 %	85 %; 97 %; 99 %; 96 %	90,1 %; 95,1 % 98,8 %; 92,4 %
Päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokeneiden osuus, % (Terve Suomi)	2020: 75,4 %	83 %	85 %	Ei saatavilla kuntakohtaista tietoa. Keski-Uusimaa 2022: 66,2 %
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, % (Terve Suomi)	2020: 56,2 %	47 %	40 %	Ei saatavilla kuntakohtaista tietoa. Keski-Uusimaa 2022: 58,7 %
Osallisuuden kokemus: osallisuusindikaattori, asteikko 0-100 (Terve Suomi)	Uusi mittari (vuoden 2022 kyselystä)	Nousee lähtötasosta	Määritellään lähtötason pohjalta	Ei saatavilla kuntakohtaista eikä hyvinvointialueen tietoa.
Äänestysprosentti kuntavaaleissa, % (vuosina 2025 ja 2029)	2021: 51,9	Max. 1,5 %-yks. alle koko maan tason	Max. 1 %-yks. alle koko maan tason	-
1) Omaisuusrikosten määrä, 2) Väkivaltarikosten määrä (Poliisin tilastot)	2021: 1) 2588, 2) 336	1) 2300, 2) 280	1) 2000, 2) 220	1) 3041, 2) 427

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu	Tilinpäätös 2023
Keskustan ja ranta-alueiden kaupalliset palvelut parantuvat.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja	Kehittyvä keskusta -työkokonaisuus, liiketiloja tuottava OP-korttelin kaavoitus sekä KasvuHub tila- ja operaattorikartoitukset etenevät. Rantapuistoon ja Vanhankylänniemeeseen saatu uusia yrittäjiä.
Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	x	x	x	x	HYVO-johtaja	Yksiköt ovat järjestäneet monipuolisesti matalankynnyksen tapahtumia ja toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille. Yhdistysten toimintamahdollisuuksia edistetään tilojen osalta palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.
Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja	Tapahtumia järjestettiin kaikissa yksiköissä ja toiminta toteutui kuvatulla tavalla, mutta resurssien pienentyessä tapahtumia järjestettiin vähemmän kuin aikaisemmin.
Kulttuurijuurten hyödyntämistä lisätään kaupungin brändin rakentamisessa	x	x	x	x	Viestintäjohtaja	Kaupunkimarkkinointikampanja toteutettu. Viestinnän ja kulttuuripalveluiden yhteistyötä on tiivistetty. Juhlavuoden 2026 suunnittelu aloitettu.
Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa	x	x	x	x	Viestintäjohtaja	Osallistuva budjetointi toteutettiin uudella teknisellä alustalla. Vaaleista viestitty aktiivisesti.

J2: Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille						Tilinpäätös
Strategisen päämäärän mittarit		Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030	2023	
Yleiskaavan 2040 toteutumisen mahdollistava väestönkasvu vuoteen 2030 asti (1.4%/v 2040)		31.12.2021: 45226	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (49800 as.)	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (53400 as.)	ka. 1,37 % / v. (46475 as.)	
Kasvavien yritysten määrä, kpl (liikevaihtoaan >5 % kasvattaneiden yritysten määrä, liikevaihto > 50 000 e/v.)		2021: 364	440	530	2022: 410	
Verotulojen kasvu vähintään ka. vuodessa, %		2021: 9,9 % (veronkorot. oikaistu 6,1 %)	4,3 % (oikaistu 4,4 %)	3,0 %	-46,4% *HYTE-uudistus	
Valmistuvat asunnot, lkm/vuodessa *MAL-sopimus ja asunto-ohjelma ohjaavat asuntomäärää.		2021: 576	*560-730 as./v.	*560-710 as./v.	2023: 619 as./v.	
Nuorisotyöttömyys: 15-24 -vuotiaiden työttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista, % (*Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula)		31.12.2021: Jpää 13,7 %; (*Keski-Uusimaa ka. 12,2 %)	12 %	10 %	Järvenpää: 14,82 %; (* Keski-Uusimaa ka.12,66 %)	
Työttömyysaste: 15-74-vuotiaiden työttömien osuus saman ikäisestä työvoimasta, % (*Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula)		31.12.2021: Jpää 9,4 %; *Keski-Uusimaa ka. 9,3 %	9 %	8,5 %	11,3 %	
Työpaikkaomavaraisuusaste, %		2020: 65 %	69 %	73 %	2022: 66 %	
Yksityisten työpaikkojen määrän kasvu, %		2020: 9100 yks. työpaikkaa	1,5 %/v (9950)	1.5 %/v (10400)	2020: 7800, 2021: 8395 (7,6 %), 2022: 8673 (3,3 %)	
Järvenpään koulutustaso (Tilastokeskus)		31.12.2020:				
1) Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15-vuotta täyttäneestä väestöstä, %		1) 74,9 %	1) 77 %	1) 79 %	1) 2022: 75,65 %	
2) Korkeakoulu- tai tutkija-asteen suorittaneiden osuus 20-vuotta täyttäneestä väestöstä, %		2) 26,4 %	2) 28,5 %	2) 30,5 %	2) 2022: 34,27 %	
Järvenpään Opiston opiskelijamäärä, kurssilaiset		2022: 9400 kurssilaista	11600	12800	10758	
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu	Tilinpäätös 2023
Kasvatamme perheasuntojen määrää vuosittain.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja	Asuntojen määrää kasvatettu suunnitellusti, mutta asunto-ohjelma, jonka yhtenä tavoitteena on lisätä perheasuntojen määrää, on vielä päätöksentekoprosessissa. ●
Pienennämme kaupunki-infran korjausvelkaa.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja	Keskusta-alueen katujen ja Kuuselankadun peruskorjaukset edenneet suunnitellusti. ●
Houkuttelemme kaupunkiin työpaikkoja synnyttäviä yrityksiä.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja	Useita sijoittumisia Svengin alueelle, keskusta ja Rantapuistoon. Useita Juuret Järvenpäässä -yritystarinoita. Viestintätoiminnassa yhteistyö Business Järvenpään kanssa. Yritys- ja elinkeinopalveluiden johtajan viran täyttö hidastanut toimintaa. ●
Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittämistä ja työllistämistä edistäviä palveluja	x	x	x	x	HYVO-johtaja	Keski-Uudenmaan kunnat (Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula) edistivät työllisyysaluevalmistelua yhteisesti solmitun aiesopimuksen mukaisesti niin, että Järvenpää tulee toimimaan vastuukuntana. ●

J3: Yksilöllinen huomioiminen				Tilinpäätös
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030	2023
Kelpoisen henkilöstön osuus perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, % (pl. ohjaajat/avustajat/hanketyöntekijät/sivutoimiset tuntiopettajat)	20.9.2021: PO 87 % 30.4.2021: VAKA 91 %	PO 90 % VAKA 93 %	PO 93 % VAKA 95 %	PO 83 % VAKA 77 %
Lapseni oppimista tuetaan riittävästi, ka. 1-5 (perusopetuksen huoltajakysely)	2021: 3,8	4,0	4,3	3,7
Lapseni kasvua, kehitystä ja oppimista tuetaan riittävästi ja oikea-aikaisesti, ka. 1-5 (VAKAN huoltajakysely)	2022: 4,3	4,5	4,7	4,3
Positiivinen mielenterveys-mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p, ka. (Terve Suomi)	2020: 24,1	25	26	Ei saatavilla kuntakohtaista tietoa. Keski-Uusimaa 2022: 23,8 %
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus, % (Terve Suomi)	56,5 %	60 %	65 %	Ei saatavilla kuntakohtaista tietoa. Keski-Uusimaa 2022: 51,7 %
Tyytyväinen elämäänsä, % *PO 4. ja 5. lk Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % *PO 8. ja 9. lk; lukio; aol (KTK)	2021: 83,4 %; 64,7 %; 69,3 %; 68 %	85 %; 66 %; 70 %; 70 %	86 %; 70 %; 72 %; 72 %	82,2 %; 65,1 %; 62,9 %; 61,7 %

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu	Tilinpäätös 2023	
Ketteriä palvelurakenteita ja prosesseja vahvistetaan oikea-aikaisen tuen mahdollistamiseksi.	x	x	x	x	OPKA-johtaja	Tuen prosessikuvaukset ja palvelupolut päivitetty. Myös nivelvaiheiden tiedonsiirtoprosessia kehitetty.	
Varhaisen tuen osaamista ja ennaltaehkäiseviä palveluita vahvistetaan opetuksen ja kasvatuksen palveluissa. Tuen tarpeen alkuvaiheessa yleisellä tuella pystytään vastaamaan laajasti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiin.	x	x	x	x	OPKA-johtaja	Vahvistettu henkilöstön arjen osaamista yleisen tuen menetelmien käytöstä.	
Lasten varhaista tukea edistetään kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytoimalla kelpoisia työntekijöitä.	x	x	x	x	OPKA-johtaja	Tuen tarpeet tunnistettu. Tuen kohdentamista sekä menetelmien osaamista kehitetty koko henkilöstön konsultoinnilla ja koulutuksella.	
Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	x	x	x	x	HYVO-johtaja	Liikkumis- ja elintapaneuvonnan, Järvenpään Opiston opiskelija-ohjauksen ja digineuvontapalveluiden toimenpiteitä ei pystytty nykyresurssein toteuttamaan. Kaupunki luopui digitukiverkoston vetovastuusta. Keusote ei järjestänyt Marak-mallin koulutuksia.	
Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja	Lapsiperheille maksuton Kulttuurikukkulan kuhinat -tapahtuma. Kulttuuripalveluiden Taidetestaajat -konsepti tavoitti 2200 lasta ja KUPO-toiminta tuhansia peruskoululaisia. Museon pedagogiset pajat eri ikäisille. Liikuntasalien maksullisuudesta laadittu ennakoarviointi. Puheeksiottava kunta – hyvinvoivat perheet –mallia pilotoitu ja koulutettu. Koulunuorisotyön ja lapsiperhepalvelujen yhteistyötä OPKAan tiivistetty.	
Painotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	x	x	x	x	HYVO-johtaja	Lapsille ja perheille järjestettiin liikunta- ja kulttuuritapahtumia, joita toteutui suunniteltua vähemmän säästöjen vuoksi. Taidetestaajat-hanke, koululaiskonsertit ja KUPO-toimintaa lapsille. Kohtaavaa ja jalkautuvaa nuorisotyötä lisätty. Järke-hankkeessa tavoitellaan rikoksilla oireilevia nuoria. Pelitalo on tavoittanut ukrainalaisia nuoria.	

P1: Viisas ja oikea-aikainen toiminta				Tilinpäätös
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030	TP 2023
Järvenpäässä pyritään ottamaan kaupunkilaiset mukaan kaupungin kehittämiseen, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	v. 2021: 3,04	3,3	3,7	2,7
Olen järvenpäläisenä tyytyväinen kunnan päätöksentekoon, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	Uusi mittari	3,3	3,7	2,6
Arkielämän asioiden hoito Järvenpäässä sujuu hyvin ja helposti, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	3,85	4,0	4,3	3,7
Asiakastyytyväisyys sähköisen asioinnin palveluihin, kokonaisarvosana (Net Promoter Score)	uusi mittari (kehittelyssä)	70% maksimiarvosta	80 % maksimiarvosta	Mittari ei vielä ole käytössä.
Niiden osuus, jotka ovat tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin, % (Terve Suomi)	85,1 %	85,5 %	86 %	Ei saatavilla kuntakohtaista tietoa. Keski-Uusimaa 2022: 82,6 %

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu	Tilinpäätös 2023
Toimintatavat keskitetyissä palveluissa ovat tarkoituksenmukaiset ja sujuvat.	x	x			Hallintojohtaja	Seutulantaloon palvelupisteestä ja Järvenpää-talon vapaa-ajan palvelupisteestä luovuttiin, ja henkilöstöä siirtyi konsernipalveluihin kaupunkikehityksen ja hyvinvoinnin palvelualueilta. Tilojen yhteiskäytössä on ollut haasteita, jonka takia toiminnan kehittäminen on viivästynyt.
Sähköistetään valikoidut asiointipalveluprosessit (Digitaaliset palvelut)	x	x	x	x	Hallintojohtaja	Oma Järvenpäästä ja osallistuvan budjetin alustasta on tehty suunnitelman mukaisesti viestintää ja markkinointia. Sähköinen asiointialusta otettu käyttöön.
Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	x	x	x	x	Tietohallintojohtaja	Talousviestinnän ja tiedolla johtamisen edistämistä jatketaan vuonna 2024. Opetuksen ja kasvatuksen kustannuslaskennassa palvelutarvearviot on tehty osana investointiohjelmapäivitystä ja yksikkökustannukset esitetty talousarviossa. Seurannan yhdenmukaisuudessa vuosien välillä on haasteita, joten toimenpiteitä laskennan vakiinnuttamiseksi jatketaan 2024.
Lasten asemaa vahvistetaan kehittämällä lapsivaikutusten ennakoarviointia ja järjestämällä LAVA-koulutusta.	x	x			Hallintojohtaja	Opetuksen hallintoa on koulutettu lapsivaikutusten arvioinnista. KONPAN kehittämä vaikutusten ennakoarvioinnin väline on valmis. Henkilöstöä koulutetaan LAVA-välineen käyttöön vuonna 2024.
Henkilöstön osaamista vahvistetaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja tulevaisuuden vaatimuksiin.	x	x	x	x	Henkilöstöjohtaja	Strategisen osaamissuunnitelman päivitys ei toteudu. Tämän ja HR-asiiantuntijuuden puutteen vuoksi organisaation sisäisen kyvykkyden ja osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen viivästyy. Koulutuksen ja osaamisen kehittämiskokonaisuus, jonka jokaisen esihenkilön tulee suorittaa, toteutuu vuonna 2024.

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				Tilinpäätös
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030	2023
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	TP2021: 315 (yht. 14,2 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)	433 (20,1 Me)
Lainamäärä, e/asukas	TP2021: 4793 (yht. 216,8 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)	5 481 (254,8 Me)
Tuusulanjärven veden laatu	2019: tyydyttävä	tyydyttävä+	hyvä	tyydyttävä
Alueellinen viherkerroin	uusi mittari	työkalun käyttöönotto	riittävä viherinfra varmistettu	Ei vielä mittaria, ARVO-hankkeessa Järvenpää liitännäispartnerina
HYTE-kerroin, e/asukas (Sotkanet)	2021: 17,8 e/asukas	+ 10 %	+ 10 %	19,9 e/asukas
Kaupungin toiminnassa syntyvät sekajätteet (Ympäristövahti), %	2021: 1042 tonnia	- 5 % (990 t)	- 4 % (950 t)	891 t, sis. kaupungin omat toiminnot, Mestaritoiminnan ja Mestariasuntojen seka-/kuivajätteet. Ilman Mestariasuntoja jätemäärä on 314 t (35 %).
Kaupungin toiminnassa syntyvät biojätteet (Ympäristövahti), %	2021: 160 tonnia	- 5 % (152 t)	-4 % (146 t)	172 t, sis. kaupungin omat toiminnot, Mestaritoiminnan ja Mestariasuntojen biojätteen. Ilman Mestariasuntoja biojätteen määrä on 86 t (50 %).

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu	Tilinpäätös 2023	
Edistämme vähäpäästöistä rakentamista ja liikkumista elinkaari huomioiden.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja	Katujen ja puistojen rakentamisessa käytetty pääosin kestäviä kivirakenteita. Kunnossapidolla suojattu maanlaisten rakenteiden vaurioita. Puretun kaupungintalon tontille tilapäinen Pop-Up puisto pääosin kierrätysmateriaaleista. Pyöräilyn kehittämissuunnitelman Mannilantien hanke siirrettiin vuodelle 2024 Ainolan aseman sulun vuoksi. Siirrolla mahdollistetaan häiriötön bussiliikenne Ainolan ja Järvenpään asemien välillä. Pyöräilyn kehittämissuunnitelman investointirahoja leikattiin.	
Edistämme ympäristöystävällisen teknologian ja energian hyödyntämistä.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja	Valaisinverkon saneeraus- ja rakennustyössä on huomioitu korvaavien valaisimien osalta älykkään ohjauksen mahdollisuus. Suurpainematriisivalaisimien valmistuksen loppumiseen on varauduttu led-lamppujen hankinnalla. Valaisinjärjestelmän sähkökulutuksen vähentämisen toimenpiteet aloitettu vuoden 2023 aikana. Valaisimien ohjausjärjestelmän uudistamisen toimenpiteitä jatketaan vuonna 2024.	
Resurssiviisauden tietokartan mukaiset toimenpiteet etenevät.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja	Useimmat toimenpiteistä edenneet, mutta merkittäviä toimenpiteitä on edelleen aloittamatta tai käynnistys- ja esiselvitysvaiheessa.	
Kaupungin tilaomistukset perustuvat laadittavaan kiinteistöohjelmaan.	x	x			Talous-johtaja	Tilaomistuksen resurssivajeesta johtuen kiinteistöohjelma ei valmistunut vuoden 2023 aikana. Toimitilajohtaja aloittanut 1/2024. Kiinteistöohjelma on tavoitteena laatia vuoden 2024 aikana.	
Tilatehokkuus paranee.	x	x	x	x	Talous-johtaja	Vastuita ja rooleja selkeytetään osana allianssisopimusta ja hallintasäännön päivitystä, jotka ovat kesken. Opetuksessa valmisteltu toiminnallisia suunnitteluohjeita. Riittämättömien ICT:n, tilaomistuksen ja palvelualueiden resurssien vuoksi hankkeet eivät ole edenneet aikataulussa. Tilavarauksjärjestelmä on osittain käytössä, vanhat järjestelmät korvautuvat kesällä 2024. Kulunhallinnassa kustannusten vuoksi portaittain eteneminen.	
Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja	Kaiku-korttia kehitettiin. Luotiin harrastuskalenteri. Palveluja ja tapahtumia kohdistettiin eri kohderyhmille niin liikunnassa kuin kulttuurissa. KUPO-toimintaa kehitettiin. Jäke harrastaa -mallin parissa yli 700 lasta.	

H1: Onnistumisia ja iloa mahdollistava työyhteisö				Tilinpäätös
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030	2023
Ongelmatilanteessa saan tukea toisilta, ka. 1-5 (TYHY-kysely)	Uusi mittari	4	4,5	4,3
Olen innostunut työstäni: muutaman kerran viikossa tai päivittäin, % (TYHY-kysely)	2020: 81 %	85%	90 %	79 %
Voin vaikuttaa työtäni koskeviin asioihin, ka. 1-5 (TYHY-kysely)	2020: 3,6	4	4,3	3,6
Työyhteisömme työskentelee tavoitteellisesti ja tuloksellisesti: melko tai täysin samaa mieltä, % (TYHY-kysely)	2020: 81,8 %	85 %	88 %	80,3 %
Suosittelisi nykyistä työpaikkaa tuttavalle, % (TYHY-kysely)	2020: 74,2 %	75 %	80 %	74,2 %
Järvenpään kaupunki on tai olisi houkutteleva työnantaja, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	2021: 2,89	3,5	3,8	2,88
Terveysperusteiset poissaolot, kalenteripäivää vuodessa/työntekijä (palkkajärjestelmä)	2020 13,6; 2021 12,6	11,5	10,5	15,9
Olen tyytyväinen koko organisaation johtamistapaan % (TYHY-kysely)	2020: 3,2	3,5	3,8	3,2

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu	Tilinpäätös 2023
Työssä on aiempaa terveellisempää ja turvallisempää			x		Henkilöstöjohtaja	Tietoturvatietoisuutta parannettiin osana jatkuvaa toimintaa tietosuojan ja tietoturvan kehittämisessä. Pulssisovellus Zeffi hankittu ja pilotti toteutunut. Tulokset raportoidaan keväällä 2024. Kuormittavien prosessien tunnistamisessa valmistelua jatketaan. Raskaita prosesseja pyritään keventämään osana hallintosääntöuudistusta.
Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä	x	x	x	x	Henkilöstöjohtaja	Viestintäverkosto toimii yhteisöohjautuvasti. Työyhteisöviestinnän käsikirja on julkaisu- ja käyttöönottovalmis. Johtoryhmätyöskentelyä kehitetty. Kehittämisen toimintamallia kehitetty, jalkautus tapahtuu kevään 2024 aikana.
Yhteisöohjautuvuuden toimintamalleja kehitetään	x	x			Henkilöstöjohtaja	VAKAssa kehitetty tutkimuspohjaisesti malleja, jotka ovat käytössä kaikissa yksiköissä - malleja otetaan käyttöön myös opetuksessa. KONPassa kartoitettu yhteisöohjautuvuuden toimintamallien mahdollisuuksia ja luotu ketterä toiminnan kehittämismalli. Uusien toimitilojen tuomien yhteistyön mahdollisuuksien hyödyntäminen siirtyy TE-uudistuksen vuoksi. Roolien ja vastuiden täsmentäminen päätöksenteon sujuvoittamiseksi liittyy hallintosääntöuudistukseen ja on edelleen valmistelussa.
Yhteistyö kaupunkikonsernissa vahvistuu		x	x		Henkilöstöjohtaja	Valtuusto hyväksyi päivitettyt konserniohjeet ja omistajapolitiikan. Yhteisöedustajille ja vastuullisille viranhaltijoille järjestetään koulutusta vuonna 2024.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kaupungin rahoituksen riittävyys käyttötalouden sekä investointien rahoitukseen. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi rahoitetaan.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Alla oleva tuloslaskelma on ns. ulkoinen tuloslaskelma, josta on poistettu sisäiset kulut ja tuotot. Näitä ovat esimerkiksi sisäiset ylläpito- ja pääomavuokrat sekä talous- ja tietohallintopalveluiden kustannukset, jotka ao. keskitetty palveluyksikkö laskuttaa käyttäjäyksiköiltä. Sisäisten erien yhteismäärä oli vuonna 2023 noin 24,4 M€. Talousarviossa on mukana sisäiset erät ja sen toteutumisesta on raportoitu talousarvion toteutumisvertailun ao. kohdissa. Sisäiset erät ovat mukana myös tuloslaskelman toteutumisvertailussa.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

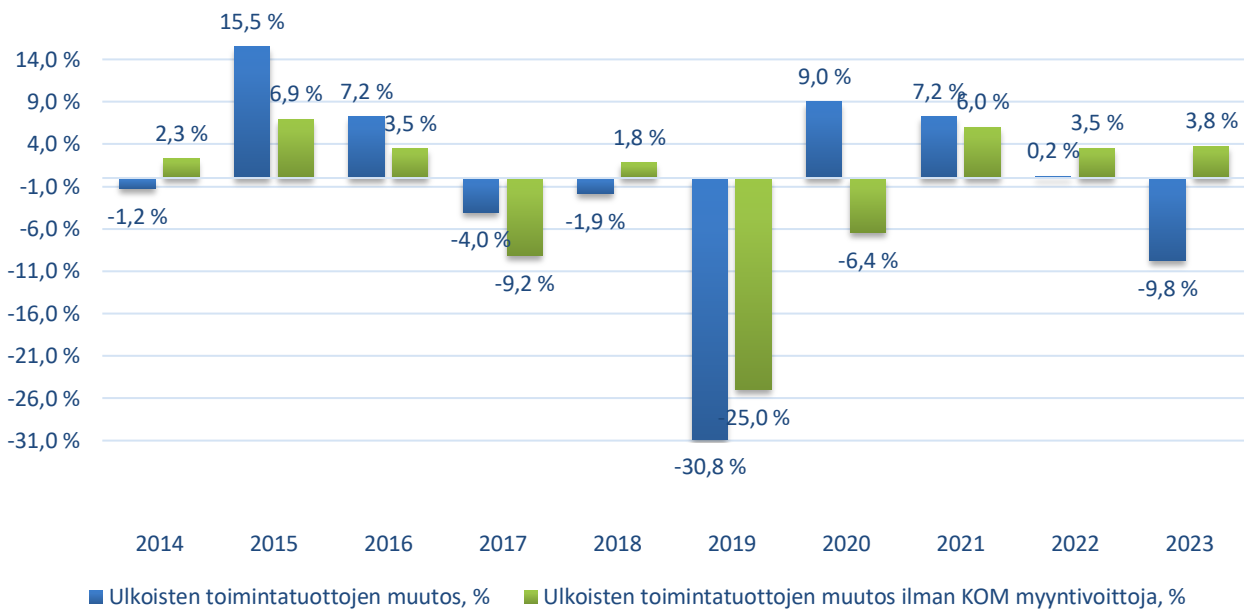
	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	38 165	42 300
Valmistus omaan käyttöön	1 574	1 775
Toimintakulut	-142 725	-302 530
Toimintakate	-102 986	-258 455
Verotulot	123 853	230 999
Valtionosuudet	18 843	44 925
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)		
Korkotuotot	227	252
Muut rahoitustulot	897	1 013
Korkokulut	-6 523	-1 043
Muut rahoituskulut	-31	-27
Vuosikate	34 280	17 664
Poistot ja arvonalentumiset	-24 456	-21 625
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	9 824	-3 961
Tilinpäätössiirrot	93	105
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 917	-3 856

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27,0	14,1
Vuosikate/Poistot, %	140	82
Vuosikate, euroa/asukas	738	387
Asukasmäärä	46 475	45 630

Kaupungin **ulkoiset toimintatuotot** olivat tilinpäätösvuonna noin 38,2 M€. Ne laskivat -9,8 % edelliseen vuoteen verrattuna johtuen pääosin käyttömaisuuden myyntien laskiessa edellisestä vuodesta. Ilman käyttömaisuuden myyntejä ulkoiset toimintatuotot nousivat 3,8 % viime vuodesta. Vuotta aiemmin tuotot nousivat 0,2 %, johtuen koronapandemian hellittämisestä ja Järvenpään veden kasvaneista myyntituotoista, vaikka käyttömaisuuden myynnit laskivat.

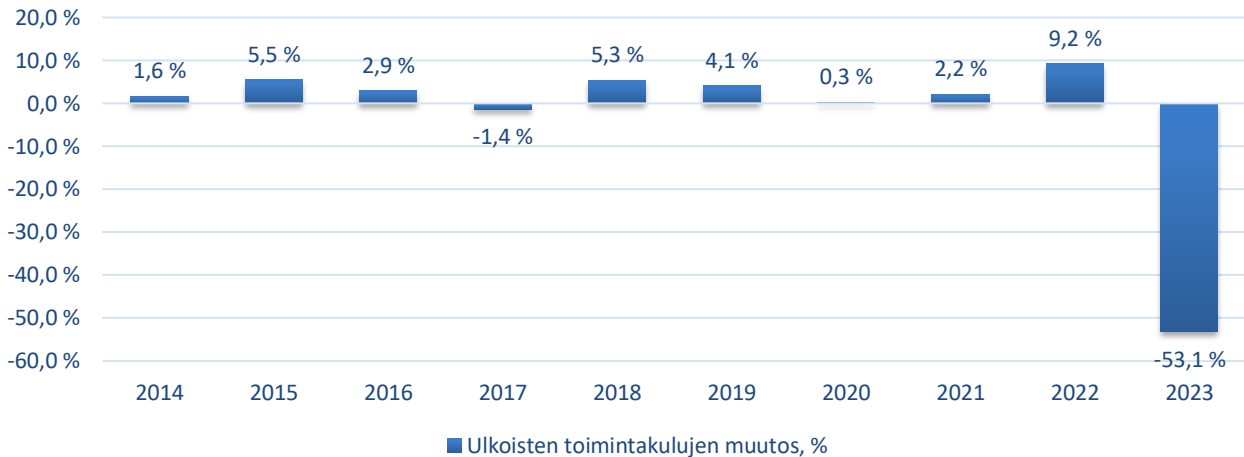
Ulkoisten toimintatuottojen muutos (%) ja ulkoisten toimintatuottojen muutos ilman KOM myyntivoittoja (%)

Tuloslaskelman tilillä Valmistus omaan käyttöön (VOK) esitetään käyttötalousosasta investointiosaan siirretyn käyttömaisuuden valmistuskustannus, joka oli vuonna 2023 1,6 M€.

Ulkoiset toimintakulut olivat 142,7 M€ ja ne laskivat edellisestä vuodesta 159,8 M€ eli -52,8 %. Henkilöstökulut kasvoivat 4 %, jossa palkkojen ja palkkioiden kasvu oli 5,6 % ja henkilösivukulujen lasku -2,4 %. Palvelujen ostot laskivat 165,2 M€ eli -78,9 %, joka pääosin selittyy Keusoten laskutuksen poistumisella hyvinvointialueuudistuksen myötä. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat kasvoivat 5,8 % ja muut toimintakulut kasvoivat 21,6 % edellisestä vuodesta. Avustukset kasvoivat 7,5 % edellisestä vuodesta, johtuen suurelta osin työmarkkinatuen kuntaosuuden noin 0,5 M€ kasvusta.

Ulkoisten toimintakulujen muutos, % (VOK vähennetty)

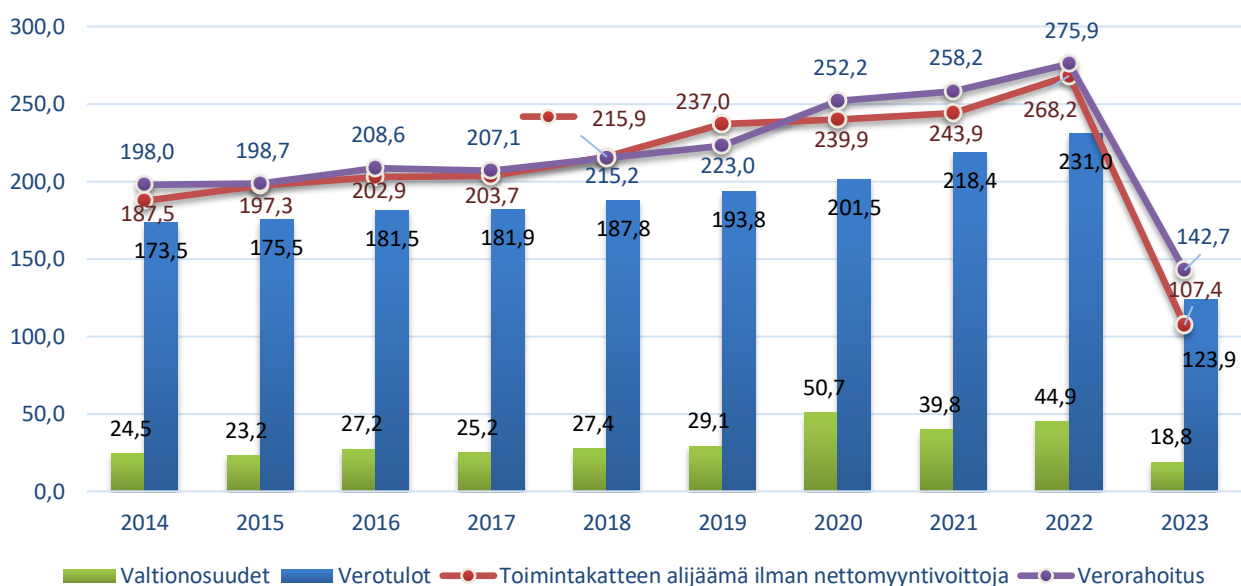

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla **toimintatuotot prosenttia toimintakuluista**, joka lasketaan kaavasta: $= 100 * \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$.

Vuonna 2023 toimintatuottojen ja toimintakulujen suhdeluvun arvo kasvoi 13 prosenttiyksikköä 27,0 %:iin. Maksurahoituksella katettavat kulut kasvoivat edellisvuodesta, koska kulut laskivat suhteellisesti tuottoja vähemmän hyvinvointialueuudistuksen myötä.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa, paljonko kuluista jää rahoitettavaksi vero- tai lainarahoituksella. Vuoden 2023 toimintakatteen alijäämä oli 103,0 M€ eli nettokäyttömenot olivat -155,5 M€ (-60,2 %) pienemmät kuin edellisenä vuonna. Ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja toimintakatteen alijäämä oli 107,4 M€ ja se laski edellisestä vuodesta -160,8 M€ (-60 %).

Verorahoitus ja toimintakatteen alijäämä ilman nettomyyntivoittoja, Me

Verotuloja kertyi vuonna 2023 yhteensä 123,9 M€. Vuoden 2023 verotuloihin vaikutti suuresti hyvinvointiuudistus, jonka seurauksena kunnallisveroprosentista leikattiin 12,64 %-yksikköä ja yhteisöverosta kolmannes. Verotulot laskivat edellisestä vuodesta -107,1 M€ eli -46,4 %, johtuen hyvinvointialueuudistuksen myötä tehdyistä leikkauksista kunnallis- ja yhteisöveroon, vaikka vanhojen vuosien korkeamman veroprosentin ”verohännän” vaikutus vuoden 2023 tilityksiin oli noin 12 miljoonaa euroa. Verotulot laskivat vähemmän kuin toimintakatteen alijäämä pieneni hyvinvointialueuudistuksen tuleleikkauksien kohdistuessa myös valtionosuuksiin.

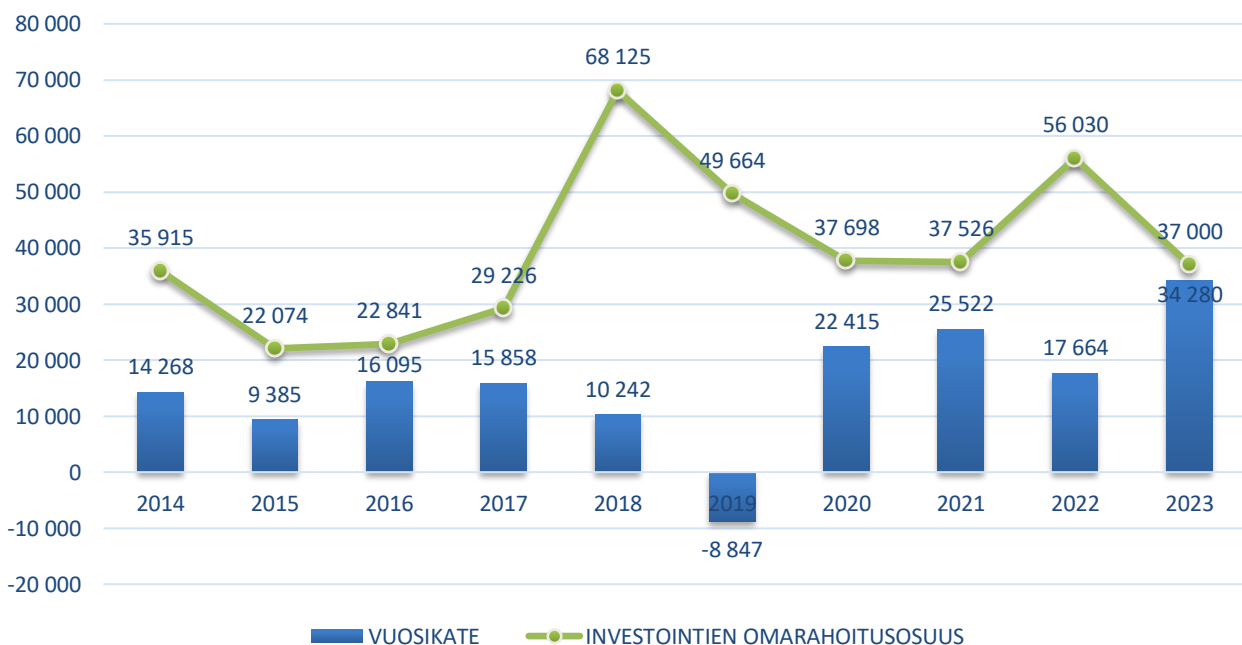
Valtionosuuksia kertyi yhteensä 18,8 M€ eli -26,1 M€ (-58,1 %) edellistä vuotta vähemmän, johtuen hyvinvointiuudistusta, jonka seurauksena kuntien valtionosuuksia leikattiin noin kaksi kolmasosaa. Tämän lisäksi vuoden 2023 valtionosuuksiin vaikuttivat hyvinvointialueuudistuksen ennakkollisten siirtolaskelmien mukaiset muutosrajoitit ja järjestelmämuutoksen tasaus, jotka vähensivät entisestään Järvenpään valtionosuuksia 4,3 miljoonaa euroa. Lopulliset siirtolaskelmat julkaistiin vuoden 2023 loppupuolella, joiden mukaan Järvenpään valtionosuuksissa vuonna 2023 tilitetty 4,1 miljoonaa euroa ylimääräistä valtionosuutta, jotka peritään takaisin vuosina 2025-2027.

Rahoitustuottojen ja -kulojen netto vuonna 2023 oli -5,4 M€ eli -5,6 M€ pienempi kuin vuonna 2022.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen mittari arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Mikäli kunnan vuosikate on vähintään tehtävien poistojen suuruinen, pidetään kunnan tulorahoitusta riittävänä. Kaupungin vuosikate oli 34,3 M€ ylijäämäinen vuonna 2023. Vuoden 2023 muutetussa talousarviossa vuosikate oli 32,2 M€, joten vuosikate muodostui odotettua paremmaksi.

Investointien omarahoitusosuudet ovat olleet jo useana vuonna peräkkäin suuremmat kuin vuosikate, jolloin poistotaso helposti kasvaa suuremmaksi kuin vuosikate. Vuoden 2023 suunnitelman mukaiset poistot olivat 22,4 M€, minkä lisäksi kirjattiin alaskirjauksia 2,0 M€.

Vuosikate ja investointien omarahoitus, 1000 e

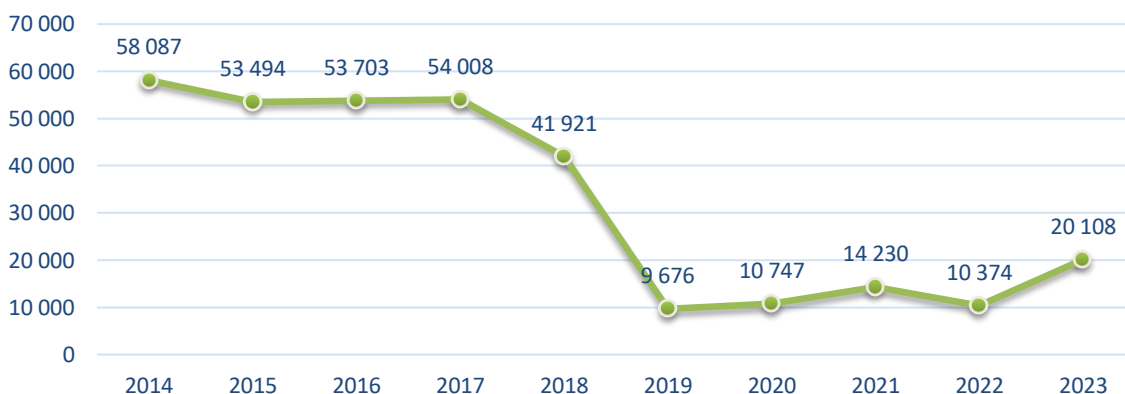
Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön tunnusluku **Vuosikate/poistot, %**. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä, mikäli tunnusluvun arvo on vähintään 100 % ja poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Tunnusluvun arvo vuonna 2023 on 140 % ja edellisenä vuonna 82 %. Vuosikate siis riittää kattamaan

poistot kokonaisuudessaan. Nettoinvestointitaso kuitenkin ylitti sekä poistotason että vuosikatteen. Kaupungin korkea investointitaso lisää poistoja entisestään tulevaisuudessa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Vuoden 2023 tulos oli 9,8 M€ ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen (poistoeron ja varausten muutosten) jälkeen tilikauden ylijäämä oli 9,9 M€.

Tilikauden ylijäämä kasvattaa taseeseen kertynyttä ylijäämää. Kertynyttä ylijäämää heikentää vuoden 2023 kirjanpitoon tehty 184 t€ suuruinen vuoden 2022 korjauskirjaus liittyen hyvinvointialueelle siirtyneiden henkilököiden lomapalkkavelkaan. Vuonna 2023 kertynyttä ylijäämää on jäljellä 20,1 M€.

Taseen kertynyt ylijäämä, 1000 e

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän summa osoittaa kaupungin kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	34 280	17 664
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-4 455	-9 788
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-37 614	-56 286
Rahoitusosuudet investointimenoihin	613	256
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 845	14 835
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 669	-33 318
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	65 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 382	-11 507
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-49 278	46 078
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 424	-6 821
Rahoituksen rahavirta	-84	27 750
Rahavarojen muutos	4 586	-5 568
Rahavarat 31.12.	5 330	745
Rahavarat 1.1.	745	6 313

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-104 705 490	-165 221 454
Investointien tulorahoitus, %	92,6	31,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	0,6
Kassan riittävyys, pv	9,8	0,7
Asukasmäärä	46 475	45 630

Rahoituslaskelman tunnuslukujen arvot on esitetty yllä olevassa laskelmassa ja niiden laskenta ja tulkinta on avattu alla.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, euroa

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, joka kertoo, kattaako kaupungin saamat tulot vuoden aikana toiminnasta ja investoinneista aiheutuvat menot. Positiivinen (yli jäämäinen) tunnusluku kertoo, kuinka paljon kaupungilla on rahaa käytettävissä lainojen lyhennyksiin, nettoantolainaukseen ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) tunnusluku kertoo, että menoja joudutaan kattamaan joko pienentämällä kaupungin kassaa tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta antaa kokonaisvaltaisemman kuvan kaupungin talouden tilasta,

kuin pelkkä tilikauden yli-/ alijäämä. Rahavirta ottaa huomioon sekä toiminnan että investointien vaikutukset sekä omaisuuden myynnit, jolloin toiminnan ja investointien rahavirta tarjoaa syvällisemmän ymmärryksen kaupungin varojen käytöstä ja taloudellisen tilan kehityksestä.

Toiminnan ja investointien rahavirta on viime vuosina ollut negatiivinen eli kaupunki on ottanut velkaa menojensa rahoittamiseksi. Vuoden 2023 tunnusluku nousi poikkeuksellisten rahoituserien vuoksi 4,7 M€ ylijäämäiseksi. Tunnusluku on viimeksi ollut positiivinen vuonna 2010.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

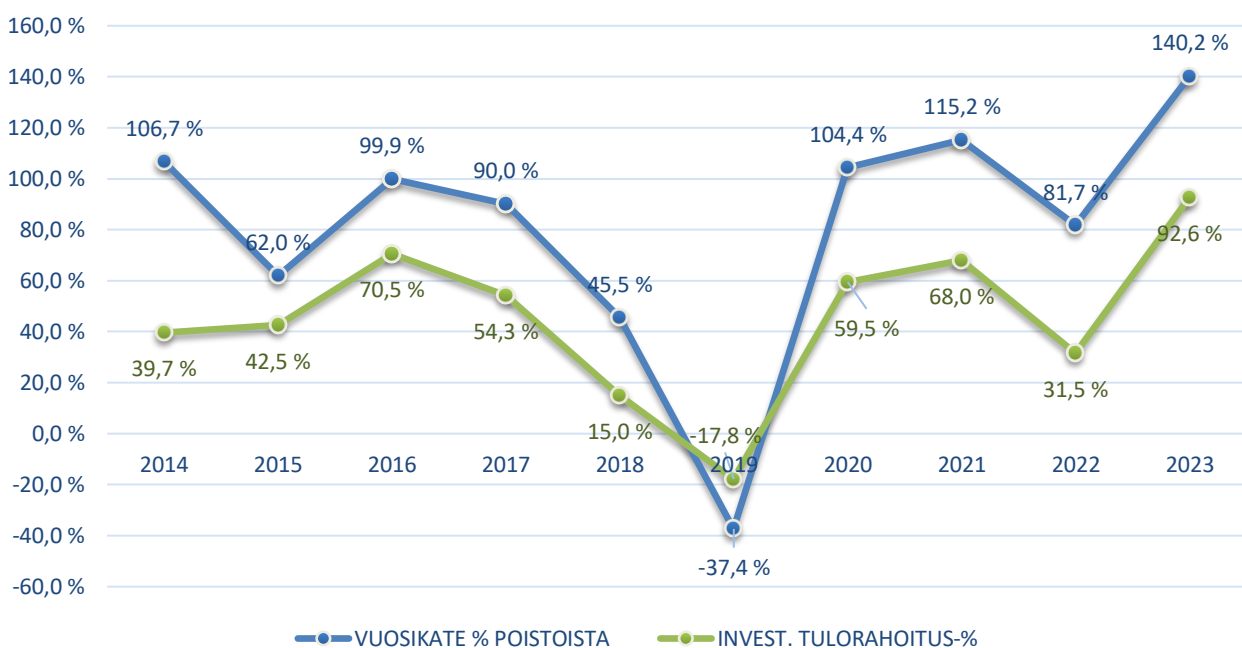
Järvenpäässä toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on jäänyt negatiiviseksi koko 2010-luvun ja jatkaa negatiivisena vuonna 2023 ollen -104,7 M€, mikä kertoo menojen ja tulojen jatkuvasta epätasapainosta. Rahoitus ei ole riittänyt kattamaan kaupungin menoja.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty investointeihin saadut ulkoiset rahoitusosuudet. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Vuonna 2023 tunnusluvun arvo oli 92,6 %, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 31,5 %. Investointien tulorahoitus tilanne on kehittynyt myönteisesti vuoden 2019 pohjakosketuksessa, jolloin investointien tulorahoitusprosentti oli -17,8 % ja jolloin tulorahoituksella ei saatu katettua edes toimintamenoja. Investointitason madaltaminen ja sopeuttaminen tulorahoituksen tasoon on ollut suuressa roolissa pääomarahoituksen tarpeen hillitsemisessä.

Vuosikate/poistot-% ja investointien tulorahoitus-%

Laskennallinen lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset (korollinen pitkä- ja lyhytaikainen lainakanta 31.12. / 8))

Lainanhoitokate kertoo, kuinka suuri osuus vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksusta voidaan kattaa tulorahoituksella eli se kuvaa kunnan kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Järvenpään laskennallinen lainanhoitokate oli 1,1, joten tulorahoitus laskennallisesti riitti kattamaan vieraan pääoman hoitoa.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä: toimintakulut - valmistus omaan käyttöön (tuloslaskelma), korkokulut (tuloslaskelma), muut rahoituskulut (tuloslaskelma), investointimenot (rahoituslaskelma), antolainojen lisäys (rahoituslaskelma), pitkäaikaisten lainojen vähennys (rahoituslaskelma)

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kassavaroilla. Kassavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassan riittävyys vastasi vuoden lopussa 9,8 päivää. Vuoden 2023 vuodenvaihteessa rahavarat olivat 5,3 miljoonaa euroa ja vuoden 2022 vuodenvaihteessa 0,7 miljoonaa euroa. Kassaa on aiempina vuosina hoidettu ns. nollakassan periaatteella, kun kaupunki on voinut ostaa tarvitsemansa rahoituksen edullisimmin kuntatodistusmarkkinoilta päivittäin. Koronakriisin puhjettua kuntatodistusten merkitystä pienennettiin tietoisesti ja sen jälkeen on siirrytty suosimaan pitempiaikaista rahoitusta. Vuodenvaihteessa 2023 kaupungilla ei ollut yhtään kuntatodistustlainaa.

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kaupungin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023 (1000 €)	2022 (1000 €)
A Pysyvät vastaavat	398 915	401 220
I Aineettomat hyödykkeet	5 427	3 649
1. Aineettomat oikeudet	1 999	846
2. Muut pitkävaikutteiset menot	980	526
3. Ennakkomaksut	2 448	2 277
II Aineelliset hyödykkeet	351 712	346 419
1. Maa- ja vesialueet	38 865	38 043
2. Rakennukset	169 632	151 844
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	104 789	103 680
4. Koneet ja kalusto	3 303	1 218
5. Muut aineelliset hyödykkeet	684	595
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	34 438	51 038
III Sijoitukset	41 775	51 153
1. Osakkeet ja osuudet	36 785	46 162
3. Muut lainasaamiset	4 991	4 991
B Toimeksiantojen varat	48	48
2. Lahjoitusrahastojen varat	48	48
C Vaihtuvat vastaavat	16 782	12 767
I Vaihto-omaisuus	165	146
1. Aineet ja tarvikkeet	165	146
II Saamiset	11 286	11 876
Pitkäaikaiset saamiset	2	163
2. Lainasaamiset	2	6
3. Muut saamiset	0	41
4. Siirtosaamiset	0	116
Lyhytaikaiset saamiset	11 284	11 713
1. Myyntisaamiset	3 867	3 789
2. Lainasaamiset	7	28
3. Muut saamiset	1 064	3 224
4. Siirtosaamiset	6 346	4 671
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 330	745
VASTAAVAA YHTEENSÄ	415 745	414 035

VASTATTAVAA	2023 (1000 €)	2022 (1000 €)
A Oma pääoma	120 478	117 952
I Peruspääoma	99 670	106 875
II Arvonkorotusrahasto	700	702
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	10 191	14 230
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 917	-3 856
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	808	901
1. Poistoero	808	901
C Pakolliset varaukset	1 264	1 332
2. Muut pakolliset varaukset	1 264	1 332
D Toimeksiantojen pääomat	367	303
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	110	59
3. Muut toimeksiantojen pääomat	257	243
E Vieras pääoma	292 828	293 546
I Pitkäaikainen	251 320	201 969
1. Joukkovelkakirjalainat	73 000	73 000
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	163 124	114 256
7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	15 196	14 713
II Lyhytaikainen	41 507	91 577
1. Joukkovelkakirjalainat	0	49 500
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 257	11 507
4. Lainat muilta luotonantajilta	3 370	3 147
5. Saadut ennakot	524	514
6. Ostovelat	10 209	13 196
7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 514	1 554
8. Siirtovelat	10 633	12 159
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	415 745	414 035

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	29,2	28,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	161,6	92,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	20 108	10 374
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	433	227
Lainakanta 31.12., 1 000 €	254 751	251 411
Lainakanta 31.12., €/asukas	5 481	5 510
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	291 892	289 626
Lainat ja vastuut, €/asukas	6 281	6 347
Lainasaamiset, 1 000 €	4 991	4 991
Asukasmäärä	46 475	45 630

Taseen tunnuslukujen arvot on esitetty yllä ja mittareiden laskenta ja tulkinta on avattu alla.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä jäniteellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Jos omavaraisuusaste on 50 % tai sen alle, se merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta. Kaupungin omavaraisuusaste vuonna 2023 oli 29,2 % eli 0,5 % -yksikköä edellistä vuotta parempi. Kaupungin omavaraisuusaste on laskenut viime vuosina vuotta 2021 lukuun ottamatta. Vielä vuonna 2017 omavaraisuusaste oli 55,3 %, joten tunnusluku on laskenut viime vuosina erittäin nopeasti kuvastamaan kaupungin merkittävää velkarasitetta. Vuonna 2023 omavaraisuusaste kääntyi kuitenkin loivaan nousuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat on mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Myös suhteellinen velkaantuneisuus on kasvanut Järvenpäässä nopeasti viime vuosina vuotta 2021 lukuun ottamatta. Vuonna 2023 suhteellinen velkaantuneisuus Järvenpäässä oli 161,6 %, kun se edellisenä vuonna oli 92,1 %, vuonna 2021 oli 86,4 %, vuonna 2020 92,4 % ja vuonna 2019 91,9 % sekä 54,6 % vuonna 2018. Poikkeuksellisen suuri hyppäys vuonna 2023 johtuu hyvinvointiuudistuksen myötä tehdyistä leikkauksista verorahoitukseen.

Kertynyt ylijäämä

= edellisten tilikausien ylijäämä + tilikauden ylijäämä

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana. Vuonna 2023 tunnusluvun arvo oli 20,1 M€.

Kuntalaissa on määritelty alijäämän kattamisvelvollisuus. Kriisikuntakriteerien mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli kaupunki ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Kertynyt ylijäämä, eur / asukas

= $(\text{edellisten tilikausien ylijäämä} + \text{tilikauden ylijäämä}) / \text{asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän. Järvenpäässä kertynyttä ylijäämää vuonna 2023 on 433 euroa asukasta kohden.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainakanta 31.12.2023 oli 254,8 M€.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä. Järvenpään lainakanta/asukas vuonna 2023 oli 5 481 euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli 5 510 euroa.

Lainoilla ja vastuilla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa ja vuokravastuita. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla ja lisätään vuokravastuut. Lainat ja vastuut 31.12.2023 oli 291,9 M€.

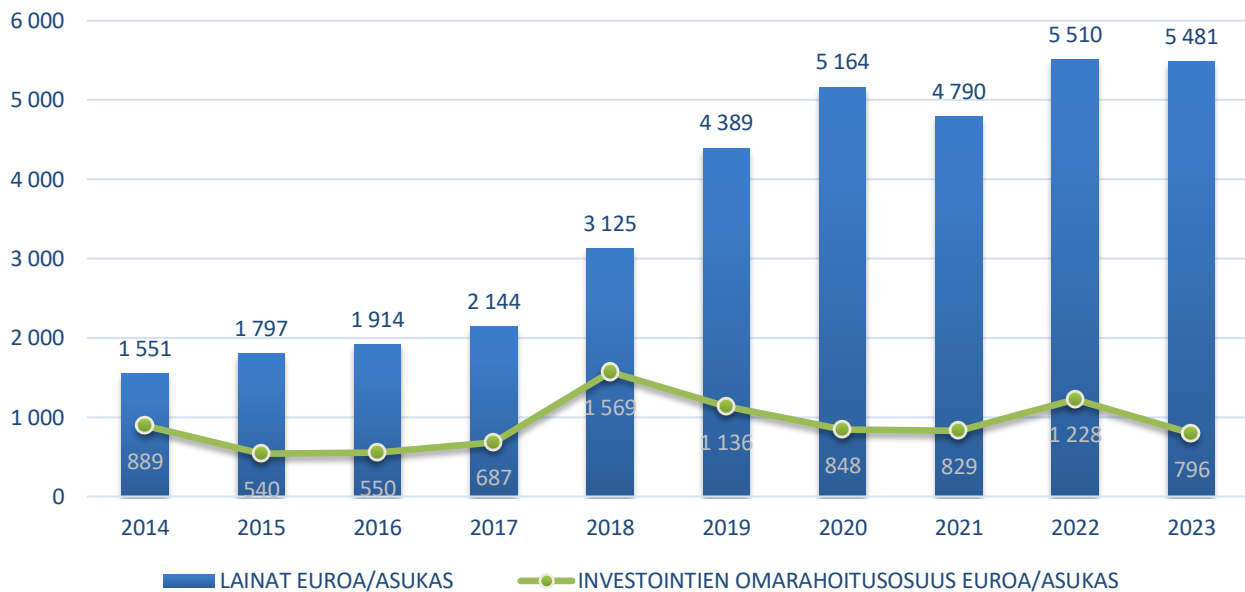

Asukaskohtaiset lainat ja vastuut lasketaan jakamalla edellä mainitut lainat ja vastuut tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä. Järvenpään lainat ja vastuut/asukas vuonna 2023 oli 6 281 euroa.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamisten määrä oli noin 5 M€ vuonna 2023.

Kaupungin tekemien leasingsopimusten vastuut olivat tilivuoden päättyessä 2,5 M€, kun se vuotta aikaisemmin oli 1,8 M€.

Kaupungin lainat ja investointien omarahoitusosuus, €/asukas

KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat, ja jossa liikelaitos on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulot ja -menot kattavat varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

	2023		2023
TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	38 165	Toimintakulut	142 725
Verotulot	123 853	- Valmistus omaan käyttöön	-1 574
Valtionosuudet	18 843	Korkokulut	6 523
Korkotuotot	227	Muut rahoituskulut	31
Muut rahoitustuotot	897	Satunnaiset kulut	0
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-4 407	Pakollisten varausten muutos	48
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	68
		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	20
Investoinnit		Investoinnit	
		Investointimenot	37 614
Rahoitusosuudet investointimenoihin	613		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 845		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	65 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12 382
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	49 278
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	255 037	Kokonaismenot yhteensä	247 028

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 255 037 - 247 028 = 8 009

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 4 586 - (-3 424) = 8 009

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernitilinpäätökseen liittyvät yhteisöt

JÄRVENPÄÄN KONSERNIIN LIITTYVÄT KONSERNI- JA MUUT YHTEISÖT 2023	Konsernin omistusosuus %
Tytäryhteisöt	
Osakeyhtiöt	
Järvenpään Mestariasunnot Oy	100,0
Järvenpään Pysäköinti Oy, tytär Kiinteistö Oy Terveyskampuksen Pysäköinti1	100,0
Mestari toiminta Oy	100,0
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo	100,0
Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti	100,0
Kuntayhtymät	
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä (ent. Tuusulan seudun vesilaitos)	26,4
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	23,8
KEUDA Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	23,9
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä (purettu 1.5.2023)	21,3
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	4,6
Uudenmaan liitto	3,2
Osakkuusyhteisöt	
Pajalan Parkki Oy	43,7
Asunto Oy Kirjastokatu 4	43,5
Saunakallion Ostoskeskus Oy	28,6
<i>Kiinteistö Oy Järvenpään Harjoitushalli (ei yhdistelty, tilikausi poikkeaa emon tilikaudesta)</i>	35,0

Tytäryhteisö, yhdistelty kokonaisuudessaan konsernitilinpäätökseen. Kuntayhtymä, yhdistelty suhteellisen omistusosuuden mukaan. Osakkuusyhteisö, yhdistelty pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden konserniohjeen ja omistajapolitiikan kokouksessaan 11.9.2023 § 46. Ohjeet on annettu tiedoksi kaikille konserniyhteisöille ja keväällä 2024 järjestetään syvempi perehdytys ohjeeseen ja konserniraportointiin ja yhteisöjen toiminnan seurantaan ja ohjaukseen liittyen yhtiöiden johdolle, hallitusjäsenille ja yhteisöjen vastuuhenkilöille.

Valtuuston hyväksymään talousarvioon on liitetty erillinen konserniyhtiöosio, jossa on asetettu tavoitteet kaupungin neljälle tärkeimmälle tytäryhtiölle. Olennaisimpien tytäryhtiöiden talousarvotavoitteiden toteutumista ja yhtiöiden tilaa seurataan tilinpäätöksen lisäksi osavuositarkastuksen yhteydessä. Tytäryhtiöiden toimivan johdon toimittamista olennaisimmista tiedoista on koostettu alle lyhyt tiivistys ja tarkemmat selvitykset on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 2.

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja muista yhteisöihin liittyvistä, oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä on raportoitu ao. sitovuustason raporteissa. Näiden yhteisöjen seurannasta ja raportoinnista vastaa ao. toiminnasta vastaava virkamies.

Konserniyhtiöiden pienestä määrästä ja vahvasta palvelukytköksestä johtuen konserniyhtiöiden ohjaus on suhteellisen tiivistä. Vuoropuhelua käydään erityisesti yhtiöiden toimivan johdon ja kaupungin johdon ja vastuullisten viranhaltijoiden kesken.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen muutti konsernirakennetta, kun sotepalveluja tuottavat kuntayhtymät poistuivat kaupungin vaikutuspiiristä. Hyvinvointialueen käynnistyminen koski Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin, Eteva kuntayhtymän ja Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän sekä Sosiaalitalo Oy:n toimintoja ja aiheuttivat järjestelyjä yhteisörakenteisiin. Muutokset vaikuttavat kaupunkikonserniin vuodesta 2023 alkaen. HUS, Eteva ja Sosiaalitalo Oy ovat 1.1.2023 siirtyneet hyvinvointialueelle. Keusote purettiin vuoden 2023 lopulla. Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän vuoden 2023 tilinpäätös ja loppuselitys käsitellään kunnissa kevään 2024 aikana. Kuntayhtymä purkautuu, kun tilinpäätös ja loppuselitys on hyväksytty kaikissa jäsenkunnissa.

Tilikauden toiminta oli tytäryhtiöissä pääosin tavoitteiden mukaista. Yhtiöiden raportoimat olennaiset tapahtumat on esitetty tiivistetysti alla. Tarkemmin olennaiset tapahtumat, riskiarviot, tulevaisuuden näkymät ja talouden tunnusluvut on esitetty yhtiöiden toimittamista raporteista koostetussa liitteessä.

Järvenpään Mestariasunnot Oy

Raportointikauden toiminta oli pääosin tavoitteiden ja budjetin mukaista.

Peruskorjauksien aiheuttamat kustannukset olivat suunniteltua korkeammat. Wärtsilänkatu 4:n (Pajalan Helmi) uudishankkeen urakkakilpailutus toteutettiin joulukuussa 2023. Ara myönsi hankkeelle joulukuussa 2023 käynnistysavustuksen sekä 40 vuoden korkotukilainan. Asuntojen vuokraaminen ukrainalaisille pakolaisille on jatkunut edelleen. Tilikausi on toteutumassa pääosin talousarvion mukaisesti, mutta korko- ja korjauskustannukset tulevat ylittymään.

Mestaritoiminta Oy

Mestaritoiminta sai uudistetun strategian valmiiksi vuosille 2024-2028 joulukuussa 2023. Vuoden 2023 aikana panostettiin toimintaa tukevien hankintojen ajantasaistamiseen. Talouden seuranta on merkittävästi tarkennettu vuoden 2023 aikana. Kaikissa asiakkuuksissa on panostettu asiakasprosesseihin.

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo

Raportointikauden toiminta oli pääosin tavoitteiden mukaisesti. Tilat olivat vuokrattuna Keusoten hyvinvointialueelle, HUSille ja Palmialle.

Talousarviota jouduttiin muuttamaan vuoden aikana korkokustannusten nousun vuoksi ja omistajalta veloitettiin ylimääräistä pääomavastiketta ja korotettua autopaikkavuokraa. Pääomavastikkeiden nousu oli noin 800.000 €. Vuoden 2024 talousarviossa korkokulut on huomioitu vuoden 2023 korkotilanteen mukaisesti.

Järvenpään Pysäköinti Oy

Järvenpään Pysäköinti Oy vuokraa omistamansa autopaikat Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalolle, Asunto Oy Liekin ja Asunto Oy Kipinän asukkaille sekä Järvenpään kaupungille (Cooperin päiväkot). Terveystalon paikat on edelleen vuokrattu Keusoten käyttöön.

Pysäköintihallin paikkajakoa muutettiin ja asiakaspysäköinti muutettiin aikarajalliseksi. Henkilöstö- ja asukas pysäköintiin otettiin käyttöön aikarajaton lupaan perustuva pysäköintimalli. Kohteessa aloitettiin myös pysäköinninvalvonta 1.12.2023.

Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti

Kaupunki perusti 100 % omistukseensa pysäköintiliiketoimintaa harjoittavan yhtiön Ainolan alueelle syksyllä 2022. Yhtiö kilpailutti syksyllä 2022 pysäköintitalon rakennusurakan.

Yhtiön omistukseen tulevan pysäköintihallin rakennusurakka alkoi helmikuussa 2023 ja pysäköintitalo valmistui tammikuussa 2024. Pysäköintitalo palvelee Ainolan aluekeskuksen asukkaita ja Ainolan aseman liityntäpysäköijä. Hallin rakentamisesta puolet katettiin lainalla ja loput kaupungin pääomituksella ja Väyläviraston liityntäpysäköintiavustuksella. Toiminta rahoitetaan pysäköintipaikkoja vuokraamalla ja omistajalta perittävillä vastikkeilla.

Perheläkorttelin yhtiöt

Kiinteistö Oy Järvenpään Liiketalon toiminta lakkasi 30.12.2020 ja yhtiö jakautui 7 erilliseksi yritykseksi. Jakautumisen syynä oli tarve järjestää Liiketalon omistaman korttelin omistus ja hallinta tulevan sitovan tonttijaon mukaisesti vastaanottavien yhtiöiden kesken sen edelleen kehittämistä varten nykyistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Erillisistä yhtiöistä kolme myytiin 2021 ja kaksi vuoden 2022 aikana. Vuoden 2023 aikana myytiin viimeiset kaksi yhtiötä. Kaupungin omistuksessa ei ollut 31.12.2023 yhtään Perheläkorttelin yhtiötä.

Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Järvenpään Mestariasunnot Oy

Rahoituskustannusten nousu aiheuttaa vuokratasoon myös tulevana vuosina normaalia suurempia tarkistuksia. Jatkossa perusparannukset tullaan rahoittamaan Aran perusparannuskorkotukilainoilla, jossa omavastuukorko on markkinakorkoa alhaisempi.

Viime vuosien voimakas asuntorakentaminen on aiheuttanut vuokra-asuntojen kysynnän laskua. Tilanteen oletetaan parantuvan, sillä asuntorakentaminen nyt on vähäistä.

Mestaritoiminta Oy

Inhouse yhtiöiden toimintaympäristöä ollaan muuttamassa lainsäädännöllä. Hallitusohjelmassa on tavoitteena parantaa julkisen sektorin tehokkuutta sekä vahvistaa alueellista elinvoimaa ja yrittämisen edellytyksiä rajaamalla julkisen sektorin mahdollisuuksia tuottaa inhouse-yksiköissä sellaisia tukipalveluita, joissa on olemassa toimiva markkina. Mestaritoiminta Oy seuraa hallitusohjelman täytäntöönpanoa.

Edellä mainittuihin haasteisiin Mestaritoiminta Oy vastaa uudella strategiallaan, jonka yhtenä merkittävänä painopisteenä on taloudellisen suorituskyvyn parantaminen.

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo

Vuoden 2023 alusta kohteen päävuokralainen on vaihtunut Keski-Uudenmaan hyvinvointialueeksi. Terveystalon vastikkeet ja sitä kautta Keusotelta perittävä vuokra verrattaessa muihin vastaaviin Keusoten tiloihin on korkea. Yhtiö selvittää vuoden 2024 aikana keinoja kustannuskehityksen hillitsemiseksi.

Kiinteistössä tullaan noudattamaan PTS:n mukaista korjaussuunnitelmaa. PTS:n mukaisia korjauksia aletaan toteuttaa vuodesta 2026 alkaen.

Järvenpään Pysäköinti Oy

Yhtiö jatkaa autopaikkaosakkeiden vuokrausta omakustannuseriaatteella Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalolle, Järvenpään kaupungille ja As Oy Liekin ja As Oy Kipinän asukkaille.

Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1 kiinteistössä tullaan noudattamaan PTS mukaista korjaussuunnitelmaa. Suunnitelmat päivitetään kuluvan tilikauden aikana ja PTS:n mukaisia korjauksia aletaan toteuttaa vuodesta 2026 alkaen. Kohteeseen tehdään vuoden 2024 aikana pieniä investointeja turvallisuuden parantamiseksi.

Vuoden 2024 aikana yhtiö tutkii vaihtoehdot yhtiön kulujen hillitsemiseksi.

KOy Ainolan pysäköinti

Alueen rakentuminen suunniteltua hitaammin vaikuttaa kohteen paikkojen vuokraustoimintaan ja haastaa yhtiön taloutta ja luo paineen korkeammille kaupungille tuleville vastikemaksuille.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Voimassa oleva konserniohje ja omistajapolitiikka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.9.2023 § 46.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti Järvenpään kaupunkikonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuu kaupunkistrategiaan sekä siitä johdettuihin valtuustokauden ja vuositasoisin toiminnan ja talouden tavoitteisiin.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat omien yhteisöjensä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta kulloinkin voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Tärkeimpien tytäryhtiöiden toimiva johto raportoi tilanteestaan osana osavuosisiraportointia ja tilinpäätöstä.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi sekä konserniohjeen noudattamisen ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantavastuu on määritelty yhteisön toiminnan luonteen mukaisesti sitovuustasoista vastaaville viranhaltijoille. Tilanteesta raportoidaan osana osavuosisiraportointia ja tilinpäätöstä.

Toimivallan ja vastuun jako

Konserniohjeessa on määritetty mm. toimivalta ja vastuukysymykset sekä menettelytavat omistajaohjauksen toteuttamiseksi.

Käytännön toiminnan perusteella ohjetta ei tunneta yhteisöissä riittävän hyvin, eikä prosesseja noudateta. Omistajan kantaa ei välttämättä selvitetä edellytetyistä asioista tai vaihtoehtoisesti kannanottoa pyydetään asioihin, jotka eivät olet konsernin näkökulmasta oleellisia.

Keväällä 2024 järjestettävällä perehdytyksellä pyritään selkeyttämään yhteisöjen vastuita ja toimintatapoja.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Konserniohjeen mukaisesti yhtiöiden tulee hakea merkittävistä asioista omistajan kannanotto ennen

päätöksentekoa ja muutosten toimeenpanoa. Prosessi ja asiat, joissa kannanottoa on selvitettävä, on kuvattu ohjeessa.

Yhtiökokouskutsujen yhteydessä annetaan ohjeet yhtiökokousedustajille mahdollisten omistajan näkemysten viestimiseksi. Tarpeen vaatiessa konsernijohdosta on annettu toimintaohjeita kaupungin edustajille ja yhtiöille myös muutoin. Omistajaohjaukseen liittyviä kysymyksiä on käsitelty myös talousjaostossa, kaupunginhallituksessa ja kaupunginhallituksen iltakoulussa.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arvio

Merkittävimpien yhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asetetaan ja sisällytetään vuosittain kaupungin talousarvioon. Tällaisia yhteisöjä ovat Mestaritoiminta Oy, Järvenpään Mestariasunnot Oy, Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo, Järvenpään Pysäköinti Oy ja vuodesta 2024 alkaen Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti. Tavoitteista käydään neuvottelut konsernijohdon ja yhtiöiden johdon välillä.

Yhtiöiden tuottama tavoitteiden toteumaraportointi ei täysin vastaa kaupungin odotuksia. Sisältöjä ja odotuksia tullaan selkeyttämään yhtiöille järjestettävässä koulutuksessa keväällä 2024 ja kohdennetusti käytävin ohjauskeskusteluihin.

Muilla yhteisöillä ei ole asetettu yhteisökohtaisia tavoitteita, vaan tavoitteet on sidottu kaupungin strategisten päämäärien ja tavoitteiden edistämiseen ja omistuksen tarkoituksen mukaisten hyötyjen varmistamiseen. Tavoitteiden toteutumista seurataan osana yhteisön toiminnan sisällöstä vastaavan sitovuustason suunnittelua ja raportointia.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöt raportoivat konsernijohdolle toiminnastaan ja taloudestaan konsernijohdon määräämällä tavalla. Vuonna 2023 raportointi on hoidettu osana valtuustolle tehtävää osavuosi- ja tilinpäätösraportointia. Lisäksi tytäryhteisöjen on raportoitava välittömästi, kun yhteisön toiminnassa on havaittavissa poikkeamia asetetuista tavoitteista, kun yhteisön toiminnassa on ennakoitavissa merkittäviä toiminnallisia tai taloudellisia muutoksia sekä muista olennaisista riskeistä.

Tärkeimpien tytäryhteisöjen toimiva johto raportoi taloudestaan ja toiminnastaan osana osavuosi – ja tilinpäätösraportteja. Raportit käsitellään talousjaostossa, minkä lisäksi talousjaostolle esitellään ajoittain laajemmin yhtiöiden tilannetta ja toimintaa. Mestaritoiminnan taloutta ja toiminnan tuloksellisuutta on arvioitu em. lisäksi myös osana kiinteistöallianssin tavoitteiden toteumaseurantaa Kiinteistöallianssin johtoryhmässä.

Muiden yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella, ja raportoinnista vastaa kokonaisuudesta valtuustolle vastaava viranhaltija. Toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan suhteessa yhteisön tarkoitukseen ja perustehtävään eli esimerkiksi suhteessa yhteisön tuottamiin palveluihin. Lisäksi yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja muista yhteisöihin liittyvistä oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä raportoidaan sitovuustason raporttiin sisällytettävässä osiossa.

Sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi

Kaupunki pyytää osana yhteisöraportointia yhtiöitä arvioimaan toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät talousarvion laadinnan yhteydessä, sekä raportoimaan riskeistä ja riskienhallintajärjestelmästä osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Yhtiöiltä saadut selvitykset eivät kaikilta osin sisällä pyydettyjä tietoja, eikä sisäisen valvonnan tai riskienhallintajärjestelmän toimivuudesta voida niiden perusteella vakuuttua.

Yhtiöille tullaan tekemään tarkempi kysely riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta vuoden 2024 aikana.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö on vähäistä. Yhtiöillä on ennen tukipalvelujen hankkimista ja toimitilaratkaisuja velvollisuus selvittää kaupunkikonsernin mahdollisuudet tarjota palveluja tai tiloja.

Mestaritoiminnan kautta hoidetaan useampien kaupungin tytäryhtiöiden kirjanpitoa. Kaupunki, Mestaritoiminta ja Mestariasunnot toimivat vuoden 2023 alkaen samoissa tiloissa. Suurimmilla yhtiöillä on käytössä kaupungin konsernitili, ja kaupungilla ja kaikilla tytäryhtiöillä on sama tilintarkastusyhteisö.

Konserniohjeen mukaisesti kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tulee toimia hankinnoissa ensisijaisesti yhteistyössä ja toteuttaa yhteishankintoja silloin, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Hankintayhteistyötä on viime aikoina tiivistetty.

Tiedonkulku ja sen toimivuus

Tiedonkulku ja yhteistyö tytäryhtiöiden johdon ja kaupungin johdon/yhteisöjen vastuuhenkilöiden välillä on tiivistä. Kaupunginjohtaja, talousjohtaja ja tärkeimpien yhtiöiden toimitusjohtajat ja hallituksen puheenjohtajat ovat käyneet vuosittain tavoitekeskustelun, sekä tarvittaessa on käyty erillisiä omistajaohjauskeskusteluja merkittävien asioiden tiimoilta.

Yleisesti yhtiöiden hallitusten esityslistat ja pöytäkirjat jaetaan yhtiökokousedustajalle ja/tai yhtiön vastuuhenkilölle. Lisäksi konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjen toimielinten kokouksiin on myönnetty kaupunginjohtajalle tai hänen määräämälleen yhteisön vastuuhenkilölle läsnäolo- ja puheoikeus.

Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallitusten nimittämispäätökset käsitellään yhtiökokouskutsujen yhteydessä, kun yhtiökokousedustajalle annetaan omistajaohjeistuksena henkilöt, joita esitetään hallitukseen kaupungin edustajiksi. Konserniohjeen mukaisesti toimielimeen tulee nimetä jäsenet siten, että toimielimen kokoonpano täyttää kokonaisuutena asetetut osaamisvaatimukset ja jotka parhaalla mahdollisella tavalla edistävät yhteisön ja sitä kautta kaupunkikonsernin etua.

Järvenpäässä hallitusten jäsenet valitaan pääosin poliitikoista.

Mestariyhtiöiden tilaamissa hallitustyöskentelyn arvioinneissa havaittiin hallitustyöskentelyn ja yhtiön onnistumisen haasteena hallitusjäsenten liian suuri samanaikainen vaihtuvuus, mihin tulee kiinnittää huomiota valtuustokauden vaihtuessa, jolloin hallituspaikat pääosin jaetaan uusiksi.

Riskienhallinnan järjestäminen

Konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan on huolehdittava yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää noudattaen Järvenpään kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita. Tytäryhteisön hallituksen on hyväksyttävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet sekä seurattava ja arvioitava niiden tuloksellisuutta. Yhteisön toimintaan liittyvä riskienarviointi on osa yhteisön päivittäistä toimintaa. Kokonaisvaltainen riskikartoitus on tehtävä vähintään vuosittain tilinpäätösmenettelyn tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään tytäryhteisöt ja jäsenyyskuntayhtymät omistussosuuden mukaan siten, että kokonaisuudesta muodostuu yksi yhteisö. Osakkuusyhteisöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen vain tuloksen ja oman pääoman muutoksen osalta. Konsernituloslaskelma osoittaa kuntakonsernin tilikauden tuloksen sen jälkeen, kun olennaiset

- konserniyhteisöjen ja jäsenkuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako ja sisäiset katteet (omaisuuden myyntiin liittyen) on vähennetty eli eliminoitu
- tytäryhteisöjen, joiden toiminta perustuu kiinteistön hallintaan, tekemät kirjanpidon poistot on muutettu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi
- vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on purettu
- ulkopuolisten osuus tytäryhteisöjen tuloksesta on merkitty omaksi eräkseen tuloslaskelmassa

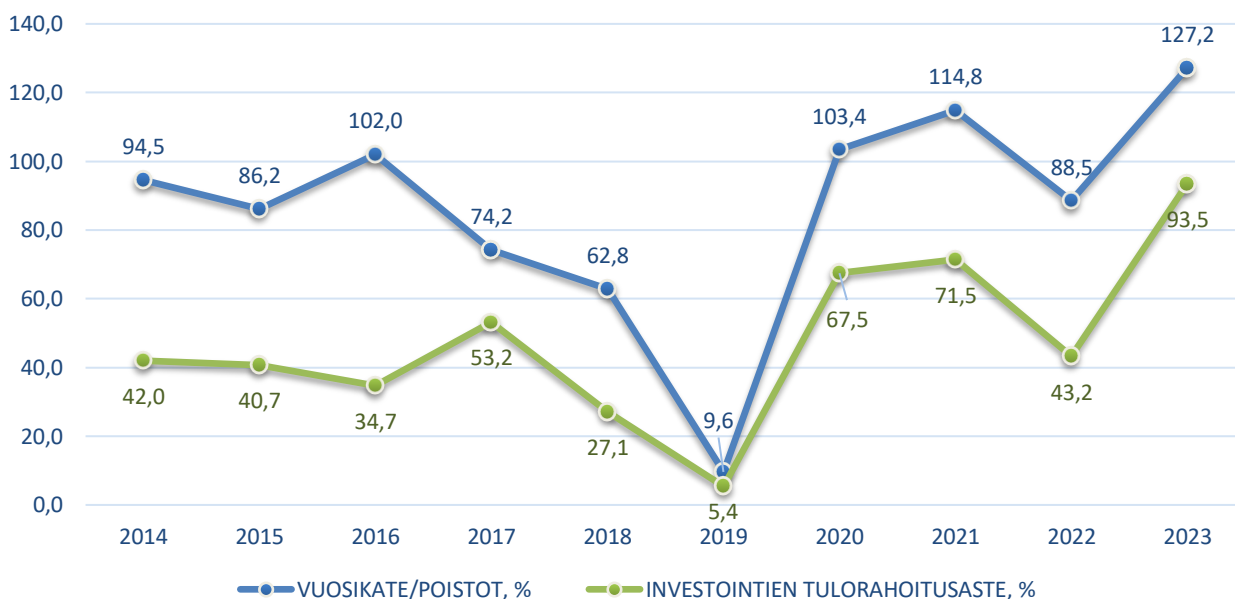
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	64 412	273 894
Toimintakulut	-168 407	-530 525
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	10	-448
TOIMINTAKATE	-103 984	-257 079
Verotulot	122 726	229 939
Valtionosuudet	34 961	61 162
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	631	120
Muut rahoitustuotot	876	569
Korkokulut	-11 697	-3 246
Muut rahoituskulut	1 204	54
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 987	-2 503
VUOSIKATE	44 716	31 519
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 121	-35 473
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvonalentumiset	-2 038	-127
Poistot ja arvonalentumiset	-35 159	-35 600
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Satunnaiset erät	0	0
TILIKAUDEN TULOS	9 557	-4 081
Tilinpäätössiirrot	9	0
Tilikauden verot	-77	-103
Laskennalliset verot	48	156
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	0	7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	9 537	-4 021
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	38,2 %	51,6 %
Vuosikate/Poistot, %	127,2 %	88,5 %
Vuosikate, euroa/ asukas	962	691
Asukasmäärä	46 475	45 630

Vuosikatteen ja poistojen suhde on myös yksi kuntalain 118 §:n mukaisista kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvuista. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 %.

Järvenpään kaupunkikonsernilla vuosikate/poistot -prosentti nousi vuonna 2023 127,2 %:iin, kun se vuonna 2022 oli 88,5 %. Tilanteen paraneminen on suoraa seurausta kaupungin kasvaneesta vuosikatteesta.

Konsernin vuosikate/poistot, % ja investointien tulorahoitusaste, %

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Konsernin tunnusluku parani viime vuodesta ollen 93,5 % vuonna 2023 ja 43,2 % vuonna 2022. Muutos johtuu parantuneesta vuosikatteesta ja laskeneesta investointimenotasoista.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	44 716	31 519
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-77	-103
Tulorahoituksen korjauserät	-7 539	-13 265
	37 100	18 151
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-48 427	-73 346
Rahoitusosuudet investointimenoihin	613	301
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	10 036	15 315
	-37 778	-57 730
Toiminnan ja investointien rahavirta	-678	-39 579
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	3	0
	3	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	74 084	14 532
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 632	-19 899
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-49 702	42 958
	3 750	37 592
Oman pääoman muutokset	6	62
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-80	43
Vaihto-omaisuuden muutos	-101	128
Saamisten muutos	5 941	-3 313
Korottomien velkojen muutos	-18 286	2 292
	-12 526	-850
Rahoituksen rahavirta	-8 767	36 804
Rahavarojen muutos	-9 445	-2 776
Rahavarat 31.12.*	16 297	29 631
Rahavarat 1.1.*	25 742	32 407
Rahavarojen muutos	-9 445	-2 776
<i>*HVA muutos yhteensä 1.1.2023 -3 888 807,86</i>		
TP RAHOITUSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, €	-119 610 880	-175 920 340
Investointien tulorahoitus, %	93,5 %	43,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,6
Kassan riittävyys, pv	24,0	17,2
Asukasmäärä	46 475	45 630

Konsernitilinpäätöksen **laskennallista lainanhoitokatetta** käytetään yhtenä tunnuslukuna kuntalain 118 §:n mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Lainanhoitokate kertoo, kuinka suuri osuus vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksusta voidaan kattaa tulorahoituksella eli se kuvaa konsernin kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Järvenpään kaupunkikonsernilla laskennallinen lainanhoitokate on 0,8 vuonna 2023, kun se edellisenä vuonna oli 0,6, joten tulorahoitus ei laskennallisesti riittänyt kattamaan vieraan pääoman hoitoa.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA 1000 €	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	579 532	612 661
Aineettomat hyödykkeet	6 993	8 088
Aineettomat oikeudet	3 384	2 173
Muut pitkävaikutteiset menot	1 161	3 638
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	2 448	2 277
Aineelliset hyödykkeet	567 755	597 437
Maa- ja vesialueet	48 188	48 448
Rakennukset	353 117	358 501
Kiinteät rakenteet ja laitteet	113 940	113 055
Koneet ja kalusto	5 451	6 210
Muut aineelliset hyödykkeet	959	1 025
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	46 099	70 197
Sijoitukset	4 784	7 136
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	327	1 576
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	4 341	5 419
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	115	141
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	677	1 032
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 401	58 398
Vaihto-omaisuus	424	1 514
Saamiset	12 680	27 252
Pitkäaikaiset saamiset	544	634
Lyhytaikaiset saamiset	12 136	26 619
Rahoitusarvopaperit	5 769	5 351
Rahat ja pankkisaamiset	10 528	24 280
VASTAAVAA	609 610	672 090

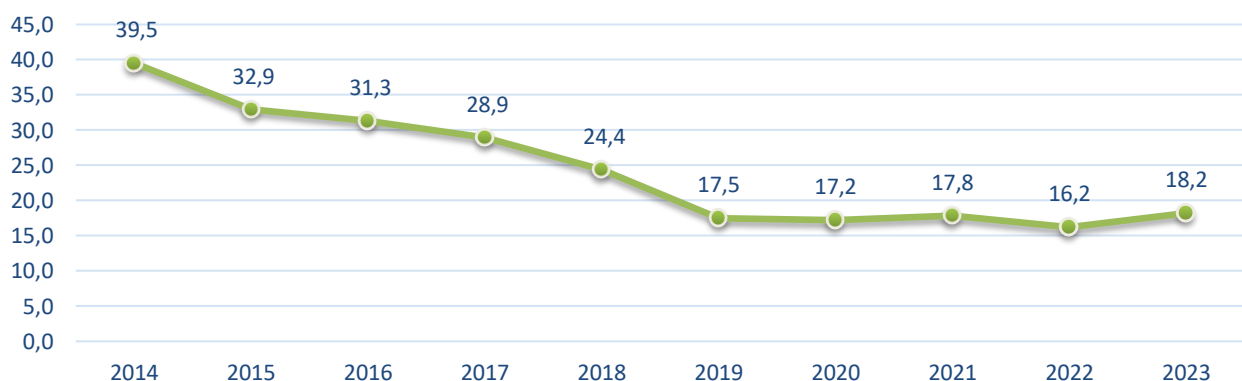

VASTATTAVAA 1000 €	2023	2022
OMA PÄÄOMA	110 682	108 705
Peruspääoma	99 670	106 875
Muut omat rahastot	78	111
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 397	5 740
Tilikauden yli-/alijäämä	9 537	-4 021
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	36
PAKOLLISET VARAUKSET	1 264	2 495
Eläkevaraukset	0	16
Muut pakolliset varaukset	1 264	2 479
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	996	1 431
VIERAS PÄÄOMA	496 668	559 424
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	425 965	401 845
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	14 406	14 047
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	24 195	70 149
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	32 103	73 383
VASTATTAVAA	609 610	672 090

TASEEN TUNNUSLUVUT:

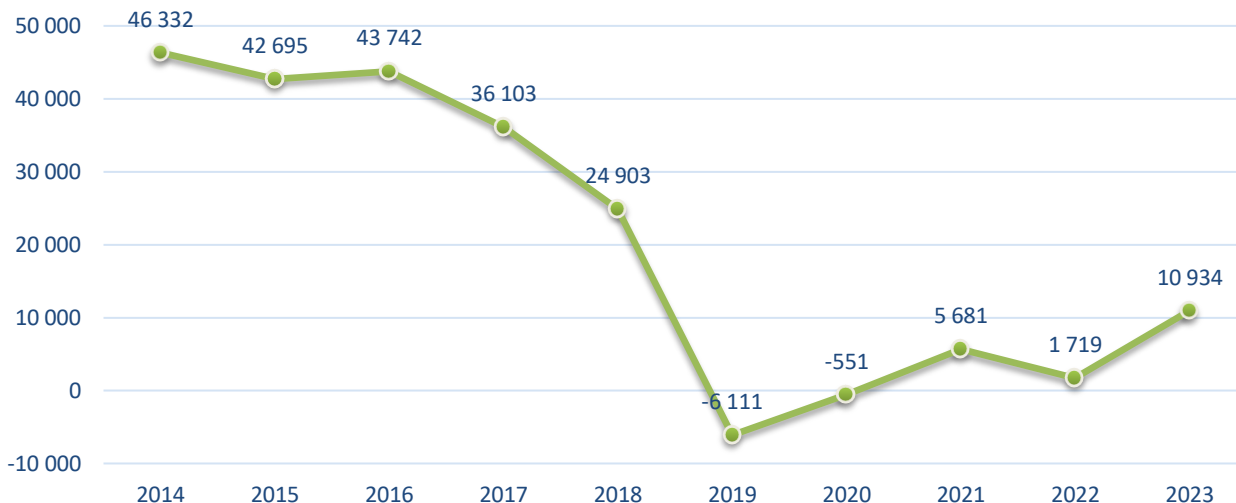
Omavaraisuusaste, %	18,2 %	16,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	223,2 %	98,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	10 934	1 719
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	235	38
Lainakanta 31.12., 1000€	450 159	471 994
Lainakanta 31.12., €/asukas	9 686	10 344
Lainat ja vuokravastuut 31.12	487 756	532 112
Lainat ja vuokravastuut 31.12, € asukas	10 495	11 661
Lainasaamiset, 1000€	0	0
Asukasmäärä	46 475	45 630

Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Konsernin omavaraisuusaste on ollut pitkään tavoitetason alapuolella ja laskenut tasaisesti koko 2010-luvun vuotta 2021 lukuun ottamatta. Tilinpäätösvuonna tunnusluku kääntyi nousuun ollessa 18,2 %, kun se edellisenä vuonna oli 16,2 %.

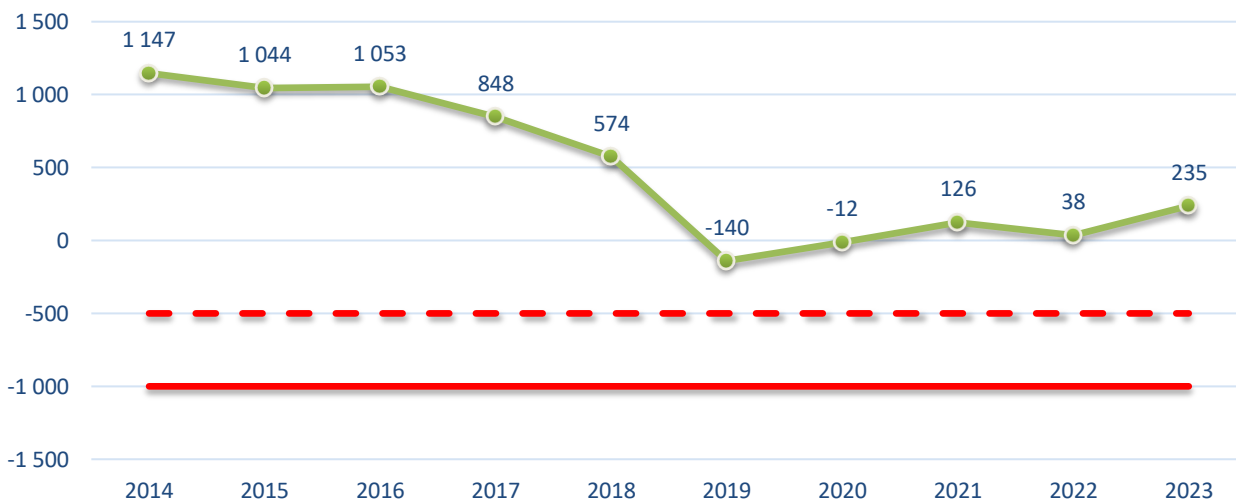
Konsernin omavaraisuusaste, -%

Konsernin tilikausi oli 9,5 M€ ylijäämäinen ja kertynyt yli-/alijäämä kasvoi vuonna 2023 10,9 M€:oon, kun se edellisellä vuonna oli vielä 1,7 M€. Konsernin kertynyt alijäämä asukasta kohden vuonna 2023 oli 235 €/as ja edellisellä vuonna 38 €/as ylijäämäinen. Kriisikuntakriteerien mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa.

Konsernin kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

Konsernin kertynyt yli-/alijäämä, €/as

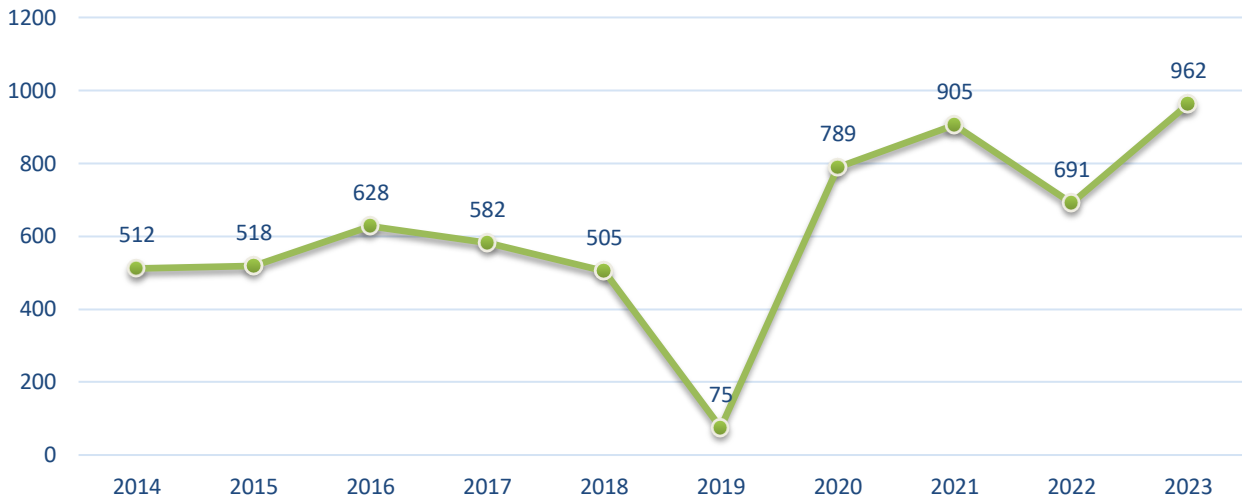
Yhteenveto konsernitilinpäätöksestä

Tilikauden tulos ja lainamäärän kehitys

Järvenpään kirjanpitolain mukaisen kaupunkikonsernin vuosikate oli 44,7 M€. Vuosikate parani edellisestä vuodesta 13,2 M€.

Konsernin tilikauden tulos oli 9,6 M€ (v. 2022 tulos -4,0 M€) ja tilikauden ylijäämä 9,5 M€ (alijäämä -4,0 M€ vuonna 2022).

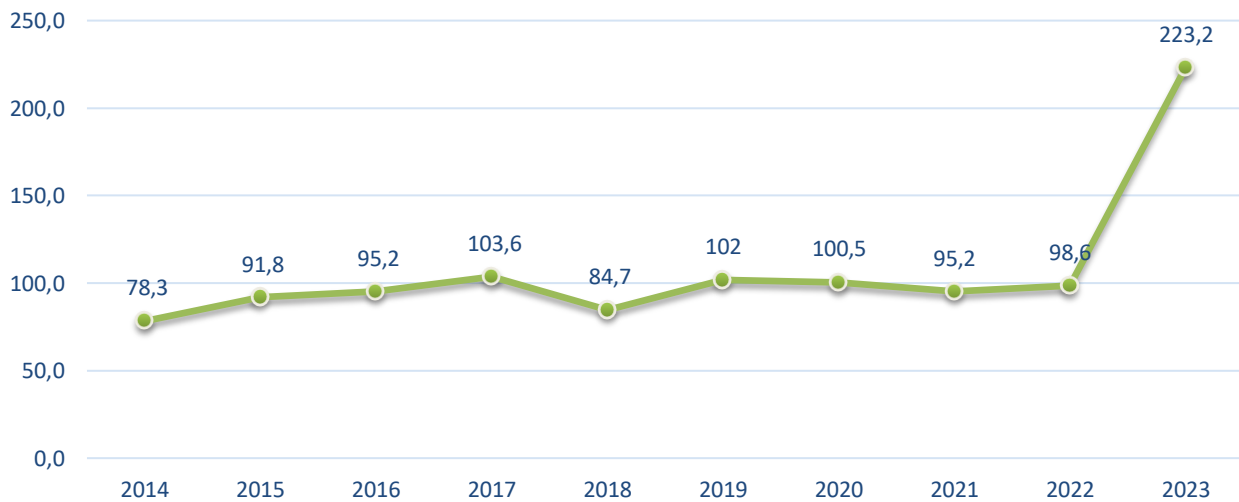
Konsernin vuosikate, €/as

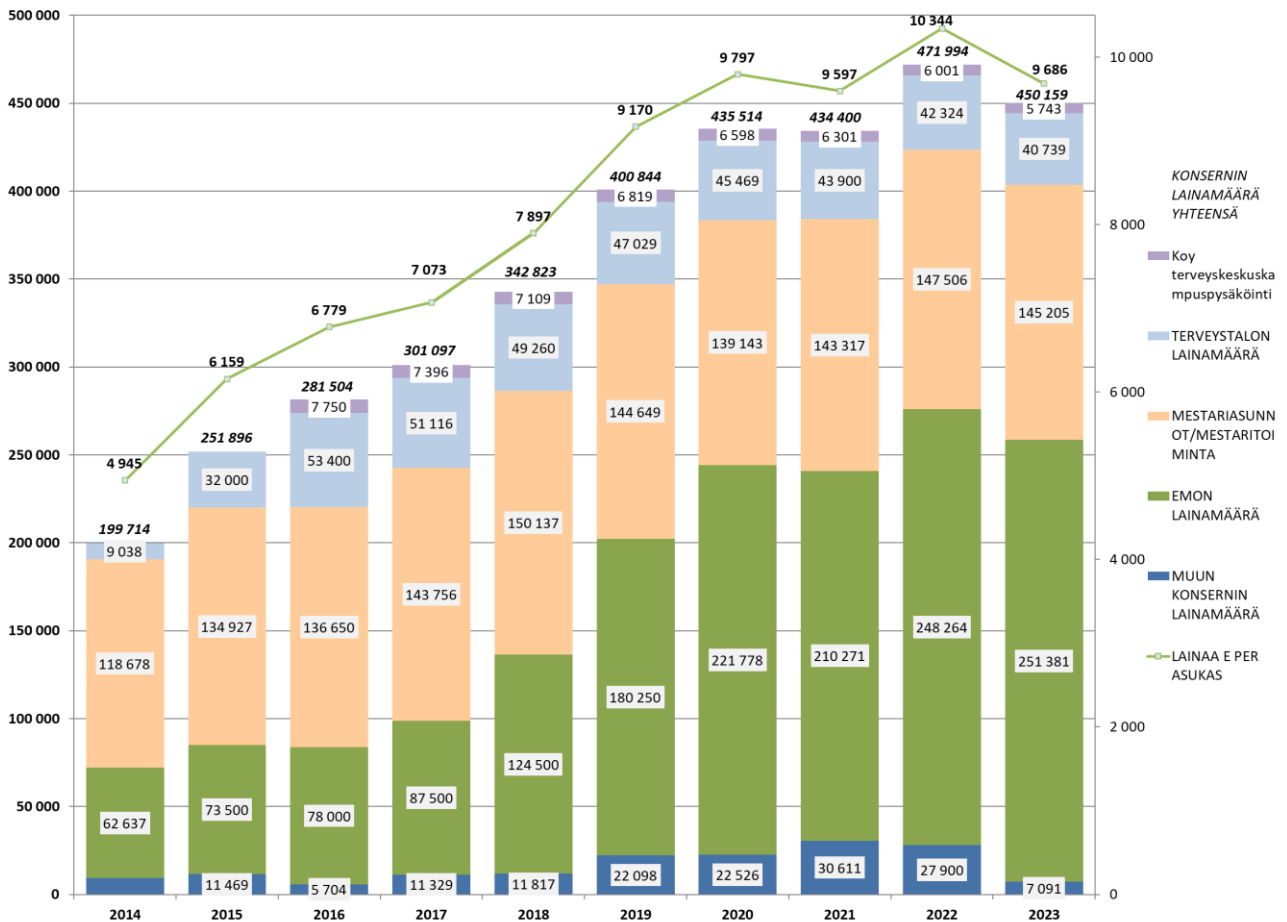

Kaupunkikonsernin lainamäärä laski 21,8 M€ ollen vuoden lopulla yhteensä 450,2 M€ (9 686 e/as), vaikka kaupungin (emon) lainamäärän kasvu oli noin 3,3 M€. Lasku selittyy hyvinvointialueuudistuksella, koska hyvinvointialueille siirtyneet kuntayhtymät velkoineen eivät kuulu enää kaupungin konserniin.

Myös konsernin suhteellisen velkaantumisen raju kasvu selittyy hyvinvointialueuudistuksella. Konsernin käyttötulojen laskivat uudistuksen myötä noin 60 %, jolloin suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi lähes 125 %-yksikköä.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %

Konsernin lainamäärä 1000 euroa ja euroa/asukas v. 2014 -2023

Emokaupungin osuus koko kaupunkikonsernin lainakannasta on 251,4 M€ (55,8 %). Mestariasunnot Oy:n ja Mestari toiminta Oy:n osuus koko kaupunkikonsernin lainakannasta on 145,2 M€ (32,3 %), Koy Järvenpään Terveystalon 40,7 M€ (9,0 %), Koy Terveyskeskuskampus Pysäköinti 1:n 5,7 M€ (1,3 %), joten muiden yhteisöjen osuudeksi jää 7,1 M€ (1,6 %) lainakannasta.

Järvenpään kaupungin takausvastuu oli 31.12. 131,9 M€ konserniyhteisöjen lainapääomalle myönnetystä takauksista. Näiden lainojen alkuperäinen pääoma ennen lyhennyksiä oli 178,7 M€.

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Lisäksi kaupunginhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi, mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Järvenpään kaupungin taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 10 190 547,54 euroa. Aikaisempien tilikausien taseen kertyneeseen ylijäämään tehtiin vuodelle 2023 vuotta 2022 koskeva 183 826,60 euron vähennyskorjaus liittyen hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelkaan.

Tilikauden tulos on 9 824 156,23 euroa.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle vuoden 2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Valmistuneiden hankkeiden poistoeroa tuloutetaan 93 250,37 euroa.
- Vuoden 2023 ylijäämä 9 917 406,60 euroa lisätään edellisten tilikausien ylijäämään.

Esitykset sisältyvät laadittuun tilinpäätökseen.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailusta on myös käytävä ilmi, että onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla.

Talousarviossa ja sen toteutusvertailussa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa, investointiosa sekä rahoitusosa. Toteutusvertailu laaditaan, sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion.

Talousarvion toteutusvertailuissa on esitetty kunnan talousarvion toteutuminen ilman Järvenpään Vesi -liikelaitosta.

Talousarvion toteutusvertailussa on annettava selvitys valtuuston liikelaitoksille asettamien tavoitteiden toteutumisesta. Liikelaitoksen johtokunnan asettamien tavoitteiden toteutusvertailut esitetään jäljempänä osassa Eriytetyt tilinpäätökset.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Sivujen lukuohje

Kaikki esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia kaupunginvaltuustoon nähden. Rahatauluissa valtuustoon nähden sitova erä on toimintakate.

Rahatauluissa käytetty rahayksikkö on 1000 euroa. Sarakeotsikot ovat:

Alkuperäinen TA 2023	Alkuperäinen talousarvio 2023
TA-muutokset 2023	Kaupunginvaltuuston hyväksymät talousarviomuutokset
Muutettu TA 2023	Korjattu talousarvio eli talousarvio tehtyjen TA-muutosten jälkeen
TP 2023	Talousarvion toteutuma 2023
Poikkeama	Toteutuman ja korjatun talousarvion välinen ero
Toteuma-%	Toteuman %-osuus korjatusta talousarviosta

Käyttötalousosa yhteensä

Käyttötalous 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	64 984	-2 472	62 512	62 520	7	100,0 %
Valmistus omaan käyttöön	1 659	0	1 659	1 574	-85	94,9 %
Toimintakulut	-159 578	-6 119	-165 697	-167 080	-1 383	100,8 %
Toimintakate	-92 935	-8 591	-101 526	-102 986	-1 460	101,4 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-27 323	1 000	-26 323	-24 456	1 867	92,9 %
Korko sitoutuneelle pääomalle						
Muut laskennalliset kustannukset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-120 258	-7 591	-127 849	-127 443	406	99,7 %

Kaupunki ilman Jäve 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	54 588	-2 472	52 116	52 217	101	100,2 %
Valmistus omaan käyttöön	1 520	0	1 520	1 391	-129	91,5 %
Toimintakulut	-154 834	-5 816	-160 650	-161 931	-1 281	100,8 %
Toimintakate	-98 726	-8 288	-107 014	-108 323	-1 309	101,2 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-24 123	1 000	-23 123	-21 146	1 977	91,4 %
Korko sitoutuneelle pääomalle						
Muut laskennalliset kustannukset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-122 848	-7 288	-130 137	-129 469	668	99,5 %

Konsernipalvelut

Tilivelvollinen toimielin: Kaupunginhallitus

Tilivelvolliset viranhaltijat: Kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja, tietohallintojohtaja, henkilöstöjohtaja, viestintäjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Tammikuussa 2023 noin 230 kaupunkikonsernin työntekijää muutti kaupungin keskustaan valmistuneeseen Bulevardikortteliin. Bulevardikorttelin työympäristöön luotiin yhteiskehittelyn kautta toimintamalli, jossa jokaiselle työtehtävälle on oma paikkansa. Tilat ovat muuntojoustavat, joten työn luonteen muuttuessa tilojen käyttötarkoitusta voidaan muuttaa. Tilojen käyttöaste on jäänyt vajaaksi ja tilankäytön tehostamista suunnitellaan 2024 osana työllisyysalueuudistukseen liittyviä tilatarpeita.

Järvenpää-infon avajaisia vietettiin 9.1.2023 ja samassa yhteydessä Seutulantaloon palvelupisteestä ja Järvenpää-talolla sijainneesta vapaa-ajan palvelupisteestä luovuttiin. Hyvinvoinnin palvelualueen vapaa-ajan palvelupisteen sekä kaupunkikehityksen palvelualueen esikunnan henkilöstö siirtyivät konsernipalveluihin. Vuosi 2023 oli Järvenpää-infossa antoisa sekä myös osin haastava. Ukrainan sota ja erilaiset infotilaisuudet ovat tuoneet tilaan lisäasiakkaita. Tilassa otettiin käyttöön peittoääniteknikka, joka tuottaa tilaan huomaamatonta taustääntä, joka peittää puheesta häiritsevimmän osuuden ja parantaa tällä tavoin muun muassa työhön keskittymistä.

Järvenpään kaupungissa palattiin ensimmäisen vuosipuoliskon aikana joustavaan hybridityöhön. Etätyö on merkittävä henkilöstöetu ja muotoutunut pysyväksi nykyaikaisen työn tekemisen muodoksi. Samalla etätyö haastaa yhteisöllisyyttä ja sen kehittämistä.

Uusi kaupunginjohtaja aloitti kaupunginjohtajan virassa 22.2.2023. Vuonna 2023 täytettiin henkilöstöjohtajan ja tietohallintojohtajan virat. Hallintojohtajan virkaa hoidettiin sijaisjärjestelyin. Henkilöstön vaihtuvuus on vaikuttanut mm. HR-palveluiden toimintakykyyn.

Keväällä 2023 järjestettiin eduskuntavaalit. Vaalien järjestämiseen liittyvää työkuultuuria on kehitetty yhteisöohjautuvasti muutaman henkilön varaan rakentuvasta organisaatiosta yhdessä tekemiseen. Äänestysaktiivisuus oli Järvenpäässä 72,4 %, Keski-Uudellamaalla 70,8 %, Uudellamaalla 73,6 % ja koko Suomessa 72,0 %. Eduskuntavaaleissa kaikilla äänestysalueilla oli Järvenpäässä ensimmäistä kertaa käytössä sähköiset vaaliluettelot, joiden käyttö koettiin toimivaksi ja joiden käyttöönotosta saatiin paljon hyvää palautetta.

Tiedonhallintaa kehitettiin ottamalla käyttöön pitkäaikaiseen sähköiseen arkistointiin tarkoitettu digiarkisto ja aloittamalla paljon käytettyjen asiakirja-aineistojen digitointi. Jatkossa digiarkisto ja keskeisten aineistojen digitointi nopeuttavat ja helpottavat kaupungin tietopalvelua. Kuntalaiselle näkyvissä Oma Järvenpää -palveluissa on uudistettu tietopyyntölomake. Hallinnollisten prosessien kehittämisessä pyritään vähentämään manuaalista työtä sekä parantamaan tiedonsaantia esimerkiksi kehittämällä palkkiorobottia ja raportointia.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula ovat selvittäneet mahdollisuutta järjestää kunnallista pysäköinninvalvontaa seudullisena yhteistyönä. Sopijakunnat ovat pyytäneet ympäristökeskuksen johtajaa kokoamaan työryhmän selvittämään, voisiko kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestää kunnissa yhteistyössä käyttäen järjestävänä organisaationa olemassa olevaa kuntien yhteistä ympäristökeskusta. Yhteistyön oli tarkoitus alun perin käynnistyä 1.1.2024. Selvitystyö on kuitenkin edelleen kesken ja asia tarkoitus tuoda päätöksentekoon keväällä 2024.

Ateria- ja puhtauspalveluiden tuottamiseen liittyviä toimintatapoja on kehitetty yhteistyössä käyttäjien ja palveluntuottajan kanssa. Tärkeimpinä kehityksen painopistealueina on ollut vuonna 2023

palauteprosessin sujuvoittaminen koetun laadun heikentymisen johdosta. Toisena tärkeänä kehityskohtana on ollut sellaisten toimenpiteiden löytäminen, millä erityisesti koulujen oppilaat saataisiin paremmin syömään tarjolla oleva koululounas. Ulkoistettujen ateria- ja puhtauspalvelujen toiminnallinen rakentaminen jatkuu edelleen.

Lokakuussa valtuusto hyväksyi Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen ja suunnitelman työvoimapalveluiden järjestämisestä. Järvenpää toimii sopimuksen perusteella työllisyysalueen vastuukuntana.

Alkuvuonna käynnistettiin hallintosäätöuudistus, jota työstettiin tiiviissä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa kuluneen vuoden ajan. Tavoitteena on aiempaa selkeämpi ja käyttäjäystävällisempi sääntökokonaisuus. Projektin aikataulua on uudistuksen edetessä tarkasteltu lisävalmistelutarpeen perusteella ja se on täsmentynyt siten, että uuden hallintosäannon on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 lopun sijasta 1.7.2024. Ennen uuden hallintosäannon voimaan tuloa kaupunginhallituksen ja palvelualuelautakuntien on lisäksi päätettävä toimivallan delegoinnista toimintasäännöissään. Hallintosäannon kokonaisuudistuksesta tullaan järjestämään koulutusta sekä luottamushenkilöille että viran- ja toimenhaltijoille.

Alkuvuoden aikana saatiin valmiiksi sisäisen valvonnan ohjeet, joista järjestettiin keväällä koulutusta esihenkilöille ja henkilöstölle. Kaupunginvaltuusto hyväksyi syyskuussa päivitetyt konserniohjeet ja omistajapolitiikan. Myös rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteita ja varainhankintaa täsmentäviä ohjeita valmisteltiin ja ne tuodaan valtuuston päätettäväksi maaliskuussa 2024.

Vuoden 2021 aikana läpiviedyn Sarastian järjestelmäudistuksen käyttöönotossa on ollut viivettä ja virheitä edelleen vuoden 2023 aikana. Viiveet ja puutteet sisällöissä ovat hankaloittaneet oleellisesti taloushallintoprosessien tehostamista ja kaupunki onkin reklamoinut käyttöönottoprojektin, järjestelmien sekä palvelun laadun puutteista toimittajalle. Aikaisempien vuosien reklamaatiot saatiin käsiteltyä vuoden vaihteessa 2023/24 ja merkittävimmät puutteet järjestelmissä on saatu korjattua tyydyttävälle tasolle. Kuitenkin palvelukustannusten ja laadun vastaavuus on heikentynyt entisestään.

Uutta kaupunkistrategiaa edistettiin vuonna mm. 18-35-vuotiaille nuorille aikuisille suunnatulla Sibe-kaupunkimarkkinointikampanjalla. Kevään kampanjaan valitut mediat tavoittivat kohderyhmää hyvin ja lukujen valossa mainonta herätti kohderyhmässä myös kiinnostusta.

Joulukuussa 2023 kaupunginvaltuusto hyväksyi pitkään valmistellun Järvenpään kaupungin osallisuuden periaatteen.

Perustietotekniikan palvelutuottajan vaihto Kuuma-ICT:stä Telialle saatiin päätökseen 2023 vuoden aikana. Jo toukokuusta 2023 lähtien kaikki tietotekniikan peruspalvelut on toteutettu yhteisesti määriteltyjen palveluprosessien mukaisesti Telian keskitetyn palvelupisteen. Virallisesti Telia palvelujen käyttöönottoprojekti päätetään 1.3.2024.

Kuntalaisille toteutettavien modernien digitaalisten asiointipalvelujen keskitetyn alustan käyttöönoton ensimmäinen vaihe vietiin päätökseen ja ensimmäiset palvelut saatiin valmiiksi uudella alustalla.

Paikkatiedon ja maankäytön toiminnanohjauksen tietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönottoprojekti eteni suunnitellusti ja käyttöönottoprojekti saadaan päätökseen maaliskuun 2024 aikana. Tiedolla johtamista vahvistettiin liittämällä uusia lähdejärjestelmiä kaupungin keskitettyyn tietovarastoon, josta tuotetaan raportteja johdon ja henkilöstön käyttöön.

Yhteistyössä tietohallinnon kanssa on valmisteltu lakisäätteistä tiedonhallintamallia, jonka kehitystyö jatkuu edelleen. Valmistelun aikana toimintaa tukemaan hankittiin Digiturvamalli-palvelu, joka tulee toimimaan kaupungin kokonaisarkkitehtuurin dokumentointi alustana. Tiedonhallintamalliin kytkeytyy muun muassa kaupungin tiedonohjauksen päivittäminen. Tämän päivittämistyön järjestykseen ja aikatauluihin ovat vaikuttaneet muun muassa käynnissä olevat tietojärjestelmien kehittämisprojektit.

Työntekijöiden osaamista ylläpidetään ja kehitetään säännöllisin ja vakiintunein koulutuksin. Suurin osa koulutuksista järjestetään sekä keväisin että syksyisin, osa kuitenkin kerran vuodessa. Koulutusaineistot on koostettu kaupungin intranettiin yhdelle sivulle ja tallenteiden määrää lisätty.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023–26 ja niiden toteuma

Päämäärä	Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2023-26	Lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet 2023	Toteuma	Toteutetut toimenpiteet ja perustelut poikkeamille
J1	Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa	1) Toteutetaan osallistuvaa budjetointia uudella tavalla. 2) Viestimme vaalien järjestämisestä laajasti äänestysaktiivisuuden nostamiseksi. 3) Toteutetaan osallisuuden digitaalisten palvelujen tekniset ratkaisut.	1	1) Osallistuva budjetointi toteutettiin menestyksekkäästi uudella teknisellä alustalla. 2) Viestimme aktiivisesti vaaleista 2023. 3) Osallistuvan budjetoinnin digitaalinen alusta on otettu käyttöön.
	Kulttuurijuurten hyödyntämistä lisätään kaupungin brändin rakentamisessa	1) Kaupunkimarkkinointikampanja ”Sibe” nuorille aikuisille 2) Aktiivinen ja säännöllinen sisällöntuotanto ja innovointi kulttuuripalveluiden kanssa. 3) Kartoitetaan tapoja toteuttaa 75-vuotishistoriikki	1	1) Kaupunkimarkkinointikampanja on toteutettu keväällä 2023. 2) Viestinnän ja kulttuuripalveluiden yhteistyötä on tiivistetty sisällöntuotannossa. 3) Juhlavuoden 2026 suunnittelu on aloitettu ja historiikki-idea on arvioitu siinä yhteydessä.
J2	Houkuttelemme kaupunkiin työpaikkoja synnyttäviä yrityksiä.	Viestinnän ja markkinoinnin tuen vahvistaminen ja tiiviimpi yhteistyö.	1	Viestintätiimi on jatkuvassa yhteistyössä Business Järvenpään kanssa.
H1	Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä	1) Rakennetaan viestintäverkosto tarkoituksenmukaiseksi 2) Kehitetään työyhteisöviestintää 3) Kehitetään johtoryhmätyöskentelyä 4) Kehittämisen toimintatapojen tarkastelu ja päivittäminen.	1	1) Viestintäverkosto toimii yhteisöohjautuvasti vaihtelevine, ajankohtaisten teemojen ympärillä. 2) Työyhteisöviestinnän käsikirja on julkaisuvalmis ja se otetaan käyttöön koko organisaatiossa. 3) Kehitetään johtoryhmätyöskentelyä: Johtoryhmän toimintaa tiiminä on sparrattu Lencionin opeilla ja MS365-työkalujen käyttöä on kehitetty tavoitteena ryhmän sisäisen viestinnän ja kokouskäytäntöjen tehostaminen. Kehittäminen jatkuu 2024. 4) Kehittämisen toimintamallin muutokset sekä toiminnan kehittämisen periaatteet on valmisteltu vuoden 2023 aikana. Jalkautus tapahtuu kevään 2024 aikana.

	Työssä on aiempaa terveellisempää ja turvallisempää	1) Parannetaan tietoturvatietoisuutta. 2) Tunnistetaan mahdolliset kuormittavat prosessit. 3) Henkilöstökokemusta mittaava pulssisovellus/ palvelu hankitaan ja pilotoidaan 12/23 mennessä.	2	1) Tietoturvatietoisuutta parannetaan osana jatkuvaa toimintaa tietosuoja ja tietoruvan kehittämisessä. 2) Tunnistetaan mahdolliset kuormittavat prosessit. HR:ssä tunnistettu rekrytointi ja sijaisvälitys. Poistettu sijaisvälityksestä manuaalista työtä. Rekrytoinnin tietojärjestelmän tehostamista selvitetään 2024 mm. tekoälyn hyödyntämiseksi. Valmistelu ja hallintosäännön keventäminen 3) Pulssisovellus Zeffi on hankittu ja pilotti toteutunut. Tulokset raportoidaan 3/24.
	Yhteistyö kaupunkikonsernissa vahvistuu	Päivitetään omistajaohje	1	Kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitettyt konserniohjeet ja omistajapolitiikan syyskuun kokouksessa. Yhteisöedustajille ja vastuullisille viranhaltijoille järjestetään koulutustilaisuus asian tiimoilta 2024.
	Yhteisöohjautuvuuden toimintamalleja kehitetään	1) Hyödynnetään uusien toimitilojen tuomat yhteistyön mahdollisuudet. 2) Luodaan mahdollisuuksia erilaisille yhteisöohjautuvuuden toimintamalleille. 3) Roolien ja vastuiden täsmentäminen päätöksenteon sujuvoittamiseksi.	2	1) Asia on lykätty TE-valmisteluun liittyen. 2) Luodaan mahdollisuuksia erilaisille yhteisöohjautuvuuden toimintamalleille: Konpan kehittämispäivässä kartoitettiin yksikkörajat ylittäviä prosesseja ja luotiin ketterä toiminnan kehittämismalli toiminnan tehostamiseksi yksiköiden välisellä harmaalla alueella. Tulokset valmistuvat 2/24 3) Asia liittyy hallintosääntöuudistukseen ja näin ollen on edelleen valmistelussa
P1	Henkilöstön osaamista vahvistetaan suhteessa asetettu ihin tavoitteisiin ja tulevaisuuden vaatimuksiin.	1) Strateginen osaamissuunnitelma päivitetään kaupungin strategian ja muiden suunnitelmien pohjalta. 2) Laaditaan koulutus- ja osaamisen kehittämiskokonaisuus, joka jokaisen esihenkilön tulee suorittaa. 3) Tunnistetaan ja hyödynnetään organisaation sisäistä kyvykkyyttä ja osaamista.	2	1) Strateginen osaamissuunnitelma päivitetään kaupungin strategian ja muiden suunnitelmien pohjalta: ei toteudu. 2) Laaditaan koulutus- ja osaamisen kehittämiskokonaisuus, joka jokaisen esihenkilön tulee suorittaa: Toteutuu vuonna 2024 vakiinnuttamalla Skillhiveen perehdytysuunnitelma. 3) Tunnistetaan ja hyödynnetään organisaation sisäistä kyvykkyyttä ja osaamista: Ei toteutunut 23, kehittäminen viivästyy 2024 riippuen strategisen osaamisen kehittämisen suunnitelman keskeneräisyydestä. HR:ssä puuttuu osaamisen kehittämisen asiantuntijuutta, mikä hidastaa näiden tavoitteiden edistämistä.

Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	1) Lisätään talousviestintää palvelujen ja kuntatalouden kehittämiseksi. 2) Mahdollistetaan sisäisen ja ulkoisen tiedon parempi hyödynnettävyys teknisin ratkaisuin, mm. Kuntamaisema ja kaupungin tiedollajohtamisen ratkaisu; tilaomistuksen raportti 2.0 . 3) Opetuksen ja kasvatuksen palvelujen yksikkökustannuslaskennan kehittäminen ja hyödyntäminen investointiohjelman ja talousarvion laadinnassa sekä palvelujen kehittämisessä.	2	1) Aloitimme juttusarjan kaupungin palvelualueiden taloudesta. Muu talousviestinnän edistäminen on vuoden 2024 toimintasuunnitelmassa. 2) Kaupungin tiedolla johtamisen palvelu tuottaa tietoa eri lähdejärjestelmistä palvelualueille. Tiedolla johtamisen edistäminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti. Kehittämisen painopiste on siirtynyt raporttien ja näkymien luomiseen ja jatkokehitykseen. Kuntamaiseman tilastot on käytettävissä, 3) Palvelutarvearviot on tehty osana investointiohjelmapäivitystä ja yksikkökustannukset on esitetty talousarviossa. Seurannan yhdenmukaisuudessa vuosien välillä on edelleen haasteita, joten toimenpiteitä laskennan vakiinnuttamiseksi jatketaan 2024.
Lasten asemaa vahvistetaan kehittämällä lapsivaikutusten ennakoarviointia ja järjestämällä LAVA-koulutusta.	Kehitetään vaikutusten ennakoarvioinnin välineitä ja menetelmiä.	2	Vaikutusten ennakoarvioinnin väline on valmis ja henkilöstöä koulutetaan sen käyttöön 2024.
Sähköistetään valikoidut asiointipalveluprosessit (Digitaaliset palvelut)	1) E-asiointin ja digiosallistumisen viestintä ja markkinointi. 2) Tunnistetaan sähköistettävien asiointipalveluprosessien kehittämiskohteet ja käynnistetään sähköisen asiointin tiekartalta ensimmäiset toteutukset.	1	1) Oma Järvenpäästä ja osallistuvan budjetin alustasta on tehty suunnitelman mukaisesti viestintää ja markkinointia. 2) Sähköinen asiointialusta on otettu käyttöön ja ensimmäiset digipalvelut on toteutettu

<p>Toimintatavat keskitetyissä palveluissa ovat tarkoituksenmukaiset ja sujuvat.</p>	<p>Tunnistetaan keskitettyjen palvelujen kehittämiskohteet ja käynnistetään priorisointijärjestyksessä tiekartalta ensimmäiset toteutukset prosessikuvausten ja toimintatapojen kehittämiseksi.</p>	<p>2</p>	<p>Järvenpää-infon avajaisia vietettiin 9.1.2023. Seutulantalon palvelupisteestä ja Järvenpää-talolla sijainneesta vapaa-ajan palvelupisteestä luovuttiin. Hyvinvoinnin palvelualueen vapaa-ajan palvelupisteen sekä kaupunkikehityksen palvelualueen esikunnan henkilöstö siirtyivät konsernipalveluihin. Toiminta on lähtenyt käyntiin kohtalaisesti, joskin tilojen yhteiskäytössä on ollut haasteita, jonka takia toiminnan kehittäminen on viivästynyt. Ukrainan sota ja erilaiset infotilaisuudet ovat tuoneet tilaan lisäasiakkaita. Tilassa otettiin käyttöön peittoääniteknikka, joka tuottaa tilaan huomaamatonta taustaääntä, joka peittää puheesta häiritsevimmän osuuden ja parantaa tällä tavoin muun muassa työhön keskittymistä. Sähköinen postitusprosessi saadaan käyttöön koko kaupungin tasolla alkukevästä 2024. Digitukipalvelukokeilu kuntalaisille käynnistyy puolestaan maaliskuussa ja kokeilu päättyy toukokuun lopussa. Tuki käsittää niin tietokone-, tabletti- kuin mobiilituen. Myös uusi tilanvarausjärjestelmä otetaan käyttöön kevään 2024 aikana.</p>
--	---	----------	--

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Konsernipalvelut 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	5 601	483	6 085	5 791	-293	95,2 %
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	190	-110	63,3 %
Toimintakulut	-17 106	-718	-17 824	-17 133	691	96,1 %
Toimintakate	-11 204	-235	-11 439	-11 151	288	97,5 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Konsernipalveluiden toimintatuotot alittivat budjetin, koska pysäköintivirhemaksuja ja sisäisiä palvelumaksuja perittiin suunniteltu vähemmän. Sisäistä laskutusta osittain pienennettiin, koska laskutuksen perusteena olevat kustannukset toteutuivat budjettia pienempinä. Toimintatuottojen alitusta kompensoi osittain työterveyshuollon kelakorvauksen ylitys.

Kehittämishankkeisiin aktivoitavat palkkakustannukset (valmistus omaan käyttöön) toteutuivat budjetoitua heikommin, koska hankkeille oli henkilöstövaihdosten vuoksi kohdennettavissa vähemmän henkilöstöresursseja. Henkilövaihdokset vaikuttivat myös investointien alitukseen. Lisäksi syksyn aikana käynnistettiin uudelleenarviointi eri kehityshankkeista ja alustaratkaisuihin.

Toimintakuluissa henkilöstökulut alittivat budjetin täyttämättä olevien tehtävien ja henkilöstövaihdosten seurauksena. Kokonaisuutena keskitetyt ICT-palvelut alittivat budjetin, joka huomioitiin sisäisten veloitusten tasauksessa. Lisäksi konsernipalveluiden yhteisiin keskitetty Kevan tasausmaksu alitti budjetoidun.

Toisaalta työterveyshuollon toimintakulut ylittivät budjettivarauksen. Myös vanhoihin sote-menoihin varattu budjetti ylittyi merkittävästi.

Osallistuvassa budjetoinnissa kaksi kokonaisuutta toteutuu vuoden 2024 puolella ja näiden määrärahat säästyvät vuodelta 2023.

Kokonaisuutena toimintakulujen alitus kattaa toimintatuottojen sekä kehittämishankkeisiin aktivoitavien palkkakustannusten alitukset ja konsernipalvelujen toimintakate toteutui budjetoitua parempana.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024–26

Taloussuunnitelmakauden taloudellisten tavoitteiden toteutumisessa on epävarmuutta. Kaupunkilaajuisen hallinnon tehostamisen liikkumavaratoimenpiteen taloustavoite (1,5 M€ v. 2023) on talousarviossa sisällytetty konsernipalvelujen budjettiin, vaikka osa sopeutusvaateesta kohdistuu laajemmin hallinnon tehtäviin kaikilla palvelualueilla. Vuodelta 2022 käyttämätöntä määrärahaa siirrettiin konsernipalveluiden vuoden 2023 määrärahoihin 637 t€. Suurin osa summasta kohdennettiin hallinnon sopeutusvaateen kattamiseen. Vuoden 2023 aikana tehdyillä toimenpiteillä saavutetut ja muilla tavoin toteutuvat säästöt kattavat asetettua tavoitetta.

Vuonna 2023 käyttämättä jääneestä määrärahasta esitetään kohdennettavan suurin osa vuoden 2024 sopeutusvaateen kattamiseen. Tavoitteen saavuttaminen tulee olemaan haastava määrärahasiirrosta huolimatta.

Investoinnit

Valtuustoon nähden sitova						
Konsernipalvelut 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Irtaimistoinvestoinnit	0	68	68	43	-25	63,0 %
ICT-investoinnit	1 550	514	2 064	1 181	-883	57,2 %
Yhteensä	1 550	582	2 132	1 224	-908	57,4 %

Konsernipalvelujen irtaimistomäärärahavaraus kohdentui Perhelän ensikertakalustamiseen ja laitehankintoihin sekä erilaisiin ICT-sidonnaisiin kehittämishankkeisiin ja järjestelmähankkeisiin.

Vuoden 2023 aikana käynnissä oli useita investointirahoitteisia ICT-sidonnaisia kehittämisprojekteja. Kohteiden toteumat on esitetty alla:

- Paikkatietojärjestelmän kokonaisuudistus 320 t€
- Tekninen alusta digitaalisille palveluille 204 t€
- Perustietotekniikan kokonaisuuden vaihto 175 t€
- Kauken arkistojen digitointi 136 t€
- Sähköinen arkisto 69 t€
- Sähköisen asioinnin kehittäminen 61 t€
- Rekrytointialusta 60 t€
- Museon kokoelmahallintajärjestelmän uusinta 37 t€
- Rakennusvalvonnan arkistojen digitointi 35 t€
- KOHA Kirjastojärjestelmän käyttöönotto 32 t€
- Arkistojen digitointi 28 t€
- Työajanseurantajärjestelmä 12 t€
- Lupapisteen laskutuksen käyttöönotto 10 t€
- Erillissivustot 1 t€

Projektien aloitusajankohtien viivästymisen ja resurssiongelmien takia investointien toteuma jäi budjettia matalammaksi. Myös ICT-sidonnaisten hankkeiden ja tietoarkkitehtuurin uudelleenarviointi on aiheuttanut viivettä uusien hankkeiden käynnistämiseksi. Esimerkiksi digitaalisten palvelujen kehittämistä ei pystytty edistämään suunnitellulla laajuudella ja kokonaisuuteen varatusta v. 2023 budjetista jäi käyttämättä 46 t€. Myös paikkatietojärjestelmän kokonaisuudistus jatkuu vuonna 2024, vuoden 2023 budjetista jäi käyttämättä 80 t€. Myös perustietotekniikan kokonaisuuden vaihto, työajanseurantajärjestelmä ja arkistojen digitointi jatkuvat vuonna 2024. Vuoden 2023 aikana valmistui sähköisen asioinnin kehittäminen, erillissivustot ja rekrytointialusta.

Yhteisöraportointi

Konsernipalvelut vastaa Koy Järvenpään harjoitushallin, Koy ja muiden konsernipalvelujen toimialaan liittyvien yhteisöjen valvonnasta, ohjauksesta ja raportoinnista. Lisäksi konsernipalvelut vastaa palveluihin suoraan linkittymättömien yhteisöiden valvonnasta, ohjauksesta ja raportoinnista.

Kaupunginhallitus hyväksyi kesäkuussa osaltaan Koy Järvenpään harjoitushallin uusitun osakassopimuksen. Osakassopimus uusittiin siten, että se ei ole ristiriidassa nykytilanteen eikä palvelusopimuksen kanssa. Palvelusopimus on uusittu ja se on 1.1.2024 alkaen voimassa toistaiseksi. Palvelusopimuksen laajuus on suurempi kuin kuntalain 126§:n mukainen yhtiöittämisvelvoite mahdollistaa. Toimintojen yhtiöittäminen ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista tai taloudellisesti perusteltua.

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä on purkautunut vuoden 2023 lopussa. Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän purku on vielä kesken. Jäsenkunnat ovat hyväksyneet purkusopimuksen syksyllä 2023.

Viimeinen tilinpäätös, tilintarkastus ja arviointikertomus vuodesta 2023 sekä loppuselvitys valmistuvat alkuvuodesta 2024, minkä jälkeen kuntayhtymä purkautuu valtuustojen hyväksyttyä asiakirjat.

Arvio tulevasta kehityksestä

Bulevardikorttelin tilojen käytön tehokkuutta suunnitellaan parannettavan 2025 alusta alkaen työllisyysalueuudistuksen myötä.

Julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirretään työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille 1.1.2025 alkaen. Valtion virastotalossa alkaa remontti vuoden 2025 alussa. Kela ja Järvenpään kaupunki jäivät pois tästä Senaatti-kiinteistöjen virastotalohankkeesta hankesuunnitteluvaiheen jälkeen. Kaupunki pyrkii ensisijaisesti löytämään tilat palveluille omista tiloistaan TE-yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Järvenpään kaupungin, Kelan ja TE-palvelujen edustajat ovat kokoontuneet aiheen tiimoilta ja jatkavat suunnittelua ja yhteistä palvelumuotoilua tiiviisti vuonna 2024. Keskusteluissa on noussut esiin Järvenpään kaupungin Bulevardikorttelissa olevien tilojen hyödyntäminen. Bulevardikorttelissa on todettu suunniteltua selkeästi pienempi käyttöaste. Tiloja voi muutoksia tehden hyödyntää tehokkaammin ja niinpä selvitystyötä kaupungin, Kelan ja TE-palvelujen sijoittumisesta Bulevardikortteliin jatketaan siten, että yhteisissä tiloissa toimiminen voisi alkaa vuoden 2025 alusta.

Sähköinen postitusprosessi saadaan käyttöön koko kaupungin tasolla alkukeväästä.

Digitukipalvelukokeilu kuntalaisille käynnistyy puolestaan maaliskuussa yhdessä Enter Oy:n vapaaehtoisten kanssa. Kokeilu päättyy toukokuun lopussa. Tuki käsittää niin tietokone-, tabletti- kuin mobiilituen. Myös uusi tilanvarausjärjestelmä otetaan käyttöön kevään aikana.

Touko-kesäkuussa 2024 järjestetään europarlamenttivaalit. Vaaleihin liittyvä järjestelytyö työllistää merkittävästi hallintopalveluiden henkilöstöä. Osaamista ja tietotaitoa on jaettu entistä laajemmalle joukolle aiemmin järjestetyissä vaaleissa, sillä tämän on tunnistettu olevan keskeinen tekijä vaalijärjestelyjen onnistumisen sekä riskienhallinnan näkökulmasta.

Uuden hallintosäännön on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2024. Ennen uuden hallintosäännön voimaan tuloa kaupunginhallituksen ja palvelualuelautakuntien on lisäksi päätettävä toimivallan delegoinnista toimintasäännöissään. Hallintosäännön kokonaisuudistuksesta tullaan järjestämään koulutusta sekä luottamushenkilöille että viran- ja toimenhaltijoille.

ICT-ympäristön kehittäminen painottuu yhä tiedolla johtamiseen, digitaalisten asiointipalvelujen kehittämiseen ja tietoturvan parantamiseen. 2024 aloitetaan systemaattinen kaupungin tietojärjestelmien kartoitus ja karsinta. Pällekkäisten toimintojen/järjestelmien poistamisella ja järjestelmäarkkitehtuuria yksinkertaistamisella saavutetaan sekä kustannussäästöä että toiminnan tehokkuutta. Taloustietojen laajempi hyödyntäminen johtamisessa on edelleen kehityskohtena.

Tiivistetään markkinavuoropuhelua toimittajien kanssa tavoitteena selvittää vaihtoehdot Sarastian toimittamille talous- ja HR-palveluille.

Strategisen osaamissuunnitelman päivitys tehdään vuoden 2024 aikana.

Kaupungin viestintää ja markkinointia kehitetään vuonna 2024 kaupunkistrategian suuntaviivoja noudattaen. Käytännön tässä tarkoittaa esimerkiksi brändin mukauttamista entistä enemmän kulttuurijuuria esiin tuovaksi, viestintäkanavien monipuolistamista (esim. Järvenpäästudio-lähettykset ja uusi asukaslehti), työyhteisöviestinnän kehittämistä onnistumisia ja iloa tuottavan työyhteisön tukemiseksi sekä valtuustossa hyväksytyyn osallisuuden periaatteen viemistä käytäntöön.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Ostolaskut	25 845	26 145	25 073
Myyntilaskut	72 253	62 504	59 711
Palkkalaskelmat	21 636	22 564	23 069
Kaupungin henkilöstö (ilman sijaisia ja oppisopimussuhteisia)	1 455	1 420	1 416
Käyttäjätunnukset henkilöstölle, oppilaille, luottamushenkilöille yms. (Windows-tunnukset) *	8 538	8 269	8 105
Pysäköinninvalvonnan virhemaksut (kpl)	4 079	3 995	3 847

* Tehostettu tunnusautomaatio ja lisenssien seuranta on vähentänyt aktiivisten Windows-tunnusten määrää. Poistuvien henkilöiden lisenssit allokoidaan nopeammin uusille käyttäjille ja vastaavasti tunnukset poistetaan käytöstä aiempaa nopeammin

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Atea Finland Oy	Tietosuoja-asiantuntijoiden työ	116 436
BDO Oy	Sisäiset tarkastukset ja tilintarkastus	77 396
Avidly Oyj	Yhteistyökumppani viestinnässä ja markkinoinnissa, mm. kaupunkimarkkinointikampanja ja Luonnotar-lehti.	67 291
Newsec Advisory Finland Oy	Lisäselvitys asunto-ohjelmaan (KHn kokous 22.5.2023/Järvenpään asunto-ohjelma)	19 800
MPS Career Oy	Johtajarekrytointien arviointi ja rekrytointin tuki suorahauulla	16 770
Operandi Oy	Korkoriskien hallinnan konsultointi	15 750
FCG Finnish Consulting Group	Toimeksiannot: Järvenpään asunto-ohjelman kasvutavoitteen vaikutus talouteen ja Järvenpään kaupungin talouden tila ja tulevaisuus. Sopeutumisen mahdollisuuden tarkastelu	10 529
Mestaritoiminta Oy	Turvallisuuskonsultointi	10 969
Valu Digital Oy	Yhteistyökumppani Järvenpään verkkosivujen (jarvenpaa.fi ja erillissivustot) teknisessä ylläpidossa ja kehittämisessä.	9 115
Consultor Finland Oy	Konsultointityö/projektipäällikköpalvelut, Perhelä 2023	7 400
Rewenda Oy	Meklaripalkkiot ja vakuutusten kilpailuttaminen	6 740
Skyproduction Oy	Videoiden ja streamausten tekstitys, mm. valtuuston kokoukset	5 880
Taloustutkimus Oy	Järvenpään imagotutkimus	5 340
Kapina Oy	Brändikuvatuotanto	5 000
FutureMarja	Johtoryhmän somesparraus	3 500

Tilaomistus

Tilivelvollinen toimielin: Kaupunginhallitus

Tilivelvolliset viranhaltijat: Kaupunginjohtaja, talousjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Tilaomistuksen resurssointi on jatkunut haastavana. Tilakehitysjohtaja toimi virassaan maalishinäkuun 2023, minä aikana tilaomistuksen resurssointi hetkellisesti tuplaantui. Keväällä tilaomistuksessa paneuduttiin toimitilojen päivittäistoiminnan ja johtamisen toimivuuden tarkasteluun ja arviointiin. Käytännössä operatiivinen toiminta on pitkälti ulkoistettu kiinteistöallianssille, ja Mestaritoiminnalla on lisäksi erillisvaltuuksia joidenkin osa-alueiden itsenäiseen toteuttamiseen. Mestaritoiminnan kanssa aloitettiin keskustelut yhteistoiminnan kehittämistä ja palvelutoiminnan muutostarpeista, mutta uudistustyö jäi kesken johtajan irtisanouduttua.

Yhteistoimintaan ja vastuisiin liittyvät suuremmat uudistukset huomioidaan valmisteilla olevassa sopimu uudistuksessa. Kaupunginhallitus päätti 4.9.2023 § 208 allianssisopimuksen kokonaisuudistuksen käynnistämistä. Sopimu uudistuksella tavoitellaan tilaaja-palvelutuottajamallia, jossa osapuolten vastuut ja velvoitteet on selkeästi määritelty. Uudistuksen tulee tukea myös tilahallinnan taloudellisten tehostamistavoitteiden toteuttamista. Uuden sopimuksen tulisi valmistua kesään 2024 mennessä. Sopimusvastuiden mukainen toiminta edellyttää täsmennyksiä myös kaupungin hallintosääntöön ja kaupunginhallituksen toimintaohjeeseen. Muutostarpeet huomioidaan sääntöjen valmistelussa.

Tilavarausjärjestelmän käyttöönotto ja kulunhallinnan uudistus eivät ole edenneet suunnitellusti tilaomistuksen, tietohallinnon, Mestaritoiminnan ja palvelualueiden resurssihaasteiden vuoksi. Tilavarausjärjestelmä on osittain käyttöönotettu ja syksyllä tehdyn uudelleenarvioinnin tuloksena hankkeen eteneminen on vaiheistettu uudelleen. Järjestelmän käyttö laajenee kesällä 2024, kun merkittävin oleva varausjärjestelmä saadaan korvattua uudella järjestelmällä.

Kulunhallinnan osaprojektin kilpailutus toteutettiin keväällä 2022. Kohteiden modernisointi kilpailutuksessa arvioidussa laajuudessa ei ole osoittanut taloudellisesti mahdolliseksi ja vuoden aikana päätettiin edetä vaiheittain kulunvalvontatarpeiden ja muutostöiden tarkoituksenmukaisuuden mukaisesti.

Tilamuutokset ja rakentaminen

JYKin 1. vaihe valmistui alkuvuodesta. Tilat otettiin osittain käyttöön keväällä lukuvuoden 2023-24 käynnistyessä. Taloudellinen loppuselvytys on pidetty urakoitsijan kanssa 20.6.2023, mutta neuvottelut urakan loppuun saattamisesta ja loppukustannuksista on vielä kesken näkemyserojen vuoksi.

Kyrölän koulun muutoshanke on käynnistynyt viiveellä useamman hidasteen takia. Hankkeen kustannusten karsintatarve, kaavamuu tos, lupa-asiat ovat haastaneet aikataulua. Rakennuksen muutostyöt sekä väestönsuojan rakentaminen ovat käynnissä, piharakentaminen käynnistyy huhtikuussa ja hankkeen pitäisi valmistua elokuussa 2024.

Kaupunginhallitus hyväksyi keväällä Vihtakadun ja JYK 2. vaiheen (Kansakoulunkadun korjaus ja uudisosan laajennus) hankesuunnitelmat. JYK2:n ja Vihtakadun suunnittelu valmistuu alkuvuonna 2024. Vuoden 2023 aikana valmisteltiin myös Mankalan koulun peruskorjaushankkeen tarveselvitystä.

Kartanon koulun teknisen työn tiloissa sattui kesällä vesivahinko, minkä seurauksena syyskuusi vuokrattiin väistötilat. Väistötiloissa on tarkoitus jatkaa, kunnes Kartanon koulun uudistus toteutetaan.

Kaupunginvaltuusto päätti osana investointiohjelman käsittelyä (KV 13.11.2023) 40 miljoonan euron karsintaesityksen valmistelusta vuosille 2024-27. Valtuusto käsittelee investointiohjelmakarsinnan maaliskuussa 2024, mihin asti pitäydytään uusista sitoumuksista investointihankkeisiin. Näin ollen

loppuvuoden 2023 aikana hankkeita on edistetty vain saattamalla keskeneräisiä hankkeita ja suunnitteluprosesseja loppuun.

Osana investointikarsinta esitystä JYK2 hankkeen ja Mankalan peruskorjausta on esitetty viivästettävän useammalla vuodella. Samoin Kartanon yläkoulun korvaamisen aikataulua on viivästytetty esityksessä vuodella. Siirtojen toteutuessa rakentamisen volyymit putoavat lähivuosina merkittävästi.

Vuoden aikana valmistui useampi käytöstä poistetun rakennuksen purku. Lampaanpolskan päiväkodin purku valmistui maaliskuussa ja Kyrölän päiväkodin purku elokuussa. Toukokuussa saatiin purettua Auerkulman rakennukset, ja Keusote siirtyi vuokralle entisen Pehtoorin päiväkodin tiloihin helmikuussa. Loimun alueelta purettiin viimeinen purkuun menossa ollut rakennus toukokuussa 2023 ja Kulmatalon purku saatiin valmiiksi vuoden lopussa. Bulevardikortteliin ja Levysepänskadulle siirryttäessä luovuttiin myös aiemmista vuokratiloista mm. Mannilantiellä ja Vähänummella.

Vanhan Urheilukatu 7-9:ssä sijaitsevan käytöstä poistetun JYKin purku on viivästynyt suunnitellusta, ja on valmistumassa kesällä 2024.

Anttilan koulun lisäsiipi päätettiin pitää toistaiseksi tilauskurina mahdollisten uusien opetuksen ja kasvatuksen palvelutarpeiden ennakoimattomien kysyntävaihteluiden varalta. Sen sijaan tyhjillään olevan Seutulantalonsa osalta päätettiin, ettei sitä jalosteta koulukäyttöön. Seutulantalolle ei ole tunnistettu tarvetta kaupungin omassa toiminnassa.

Vantaa-Keravan hyvinvointialue tarjoutui ostamaan kaupungilta käytössään olevan palolaitoksen, minkä seurauksena kaupunginhallitus on esittänyt palolaitoksen myyntiä valtuustolle. Mikäli valtuusto hyväksyy myynnin, omistus ja vastuut tilojen ylläpidosta siirtyy vuoden 2024 alkupuoliskolla hyvinvointialueelle.

Kaupunginhallitus valtuutti tilakehitysjohtajan (nykyisin toimitilajohtaja) joidenkin osakehuoneistojen myyntiin. Yhden huoneiston tasearvo on niin korkea, että myynti johtaisi tappion tulouttamiseen, joten kohde on tarkoituksenmukaisempaa pyrkiä vuokraamaan. Nykyisessä talous- ja korkotilanteessa huoneistojen kannattava myynti on erityisen haasteellista, kun kysyntä on romahtanut ja myyntihinta-arviot ovat pudonneet oleellisesti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023–26 ja niiden toteuma

Päämäärä	Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2023-26	Lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet 2023	Toteuma	Toteutetut toimenpiteet ja perustelut poikkeamille
T1	Kaupungin tilaomistukset perustuvat laadittavaan kiinteistöohjelmaan.	Laaditaan kiinteistöohjelma, joka huomioi kaavoitustilanteen, kiinteistö- ja tilakokonaisuuden sekä palvelualueiden palveluverkkosuunnitelman.	3	Tilaomistuksen resurssivajeesta johtuen kiinteistöohjelma ei valmistunut vuoden 2023 aikana. Toimitilajohtaja aloittanut 1/2024. Kiinteistöohjelma on tavoitteena laatia vuoden 2024 aikana.
	Tilatehokkuus paranee.	1) Kuvataan tilojen käytön uudet toimintatavat ja toteutetaan toimintaa sovittujen tilaroolitusten mukaisesti. 2) Tilahallinnan järjestelmäkokonaisuuden (tilahallinta, tilavaraus, kulunhallinta) toteutus tilojen käytön tehostamiseksi.	2	1) Roolitusten ja myös toimintatapojen muutos edellyttää allianssisopimuksen ja hallintasäännön päivitystä, jotka ovat kesken. 2) ICT:n ja tilaomistuksen resurssivajeesta sekä palvelualueiden resurssien kohdentamisesta johtuen hankkeet eivät ole edenneet aikataulussa. Tilavarauksjärjestelmä on osittain käytössä, mutta vanhojen järjestelmien korvaaminen uudella valmistuu arviolta kesällä 2024. Kulunhallinnan osalta on valittu portaittain eteneminen, joka on kustannuksiltaan toteutuskelpoinen kerralla tehtävän kokonaisuudistuksen sijaan.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Tilaomistus 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	28 404	0	28 403	26 420	-1 984	93,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	-16 788	-801	-17 589	-15 625	1 964	88,8 %
Toimintakate	11 615	-801	10 814	10 795	-19	99,8 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Toimintatuotot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Muutoksessa korjattiin sisäisiin ylläpitovuokriin budjetoitua korkeammat Bulevardikorttelin ylläpitovuokrat ja poistettiin sisäisistä pääomavuokrista alkuvuoden osuus vasta keväällä valmistuneesta JYK:n uudesta rakennuksesta. Kartanon koulun vesivahinkoon joutuneen teknisen työn tilasta poistetut sisäiset vuokratulot vähensivät hieman tuottoja talousarvioon nähden.

Resurssitilanteen takia osallistuminen investointiprojekteihin ei ollut mahdollista, joten valmistusta omaan käyttöön ei toteutunut vuonna 2023.

Kokonaisuudessaan toimintakulut alittivat hieman budjetoidun, koska henkilöstökulut jäivät paljon pienemmiksi henkilöstövajauksen takia. Palveluiden ostoissa kulut alittuivat vesi- ja jätevesimaksujen sekä jätehuollon osalta. Myös vartiointikuluihin oli varauduttu toteutuneita kuluja enemmän lisääntyneen ilkkivallan vuoksi. Sitä vastoin siivouskulut ylittivät budjetoidun johtuen Palmian hinnankorotuksista.

Tilaomistukseen kertyi yllättäviä lisäkuluja Kartanon koulun teknisen työn tilan vesivahingon edellyttäminen väistötilojen takia. Näistä tullaan myöhemmin saamaan vakuutuskorvausta.

Sähkökulut alittavat hieman budjetoidun, kun taas lämmityskulut ylittävät.

Joulukuussa tilaomistukselle myönnettiin lisämääräraha TA-muutoksella, jolla katetaan Terveystalon lainojen korkokustannusten kasvun aiheuttamat ylimääräiset vastikemaksut.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024-26

Tilaomistukselle asetettu tulevien vuosien tehostamistavoite on haastava, ja se vaatii toteutuakseen merkittäviä muutoksia kaupungin kiinteistökantaan, palveluverkkoon ja ylläpidettäviin neliöihin. Tehostaminen ei ole mahdollista ilman toimitilaverkon karsintaa ja tilaomistuksista luopumista.

Vuonna 2023 osalta pysyttiin lähes budjetissa, mutta tilakulujen vuoden 2023 puolen miljoonan euron menosopeutus ei johdu ainakaan täysimääräisesti tilankäytön tehostumisesta.

On epävarmaa, pystytäänkö vuoden 2024 tilojen tehostamistavoitteet saavuttamaan, vaikka päätökset tukisivat tavoitteen toteutumista, koska luopumisten/purkujen tms. toimenpiteiden toimeenpano vie aikaa. Tyhjäksi jääneet tilat, samoin kuin palveluverkkoratkaisujen seurauksena tai muutoin tyhjiilleen jäävät tilat ja rakennukset, joille ei tunnistettu tulevaa tarvetta, rasittavat taloutta edelleen.

Opkan ja Hyvon palveluverkkosuunnitelmaan sisältyvät ratkaisut tukevat tilankäytön tehostamista, mutta aikaansaavat kustannussäästöjä vasta, kun toimenpiteet on saatu toteutettua. Palvelutarpeen yllättävästä kasvusta ja tiloista luopumisen vaatimasta ajasta johtuen kaikkia toimenpiteitä ei ole saatu toteutettua alkuperäisessä aikataulussa, mikä haastaa lyhyellä aikavälillä tilaomistuksen taloutta.

Tilahallinnan tehostusta tukevia kannusteita tullaan sisällyttämään päivitettävänä olevaan Mestaritoiminnan ja kaupungin väliseen sopimukseen.

Vuoden 2023 budjettilylyys esitetään katettavaksi vuoden 2024 määrärahoista.

Yhteisöraportointi

Tilaomistus vastaa tilojen omistukseen liittyvien asunto- ja kiinteistöosakeyhteisöjen valvonnasta, ohjauksesta ja raportoinnista.

Mestaritoiminnan ja Terveystalon tavoitteiden raportointi on esitetty tilinpäätöksen liitteessä.

Haltapolku 2:n, Kaarnapolku 1:n, Kirjastokatu 4:n, Mannilantie 13:n ja Puistotie 44:n osakkeista on tehty hinta-arviot mahdollista myyntiä varten. Kaupunginhallitus valtuutti tilakehitysjohtajan (toimitilajohtaja 2024 alkaen) myymään osakkeet, mutta myyntejä ei vielä ole toteutettu. Nykyisessä talous- ja korkotilanteessa huoneistojen kannattava myynti on erityisen haasteellista, ja hinta-arviot ovat laskeneet oleellisesti.

Järvenpään kaupunki omistaa osan Kiljavan sairaala Oy:stä. Kiljavan sairaalan tilat on vuokrattuna Keusotelle. Keusote on laatinut vuoden 2023 aikana palveluverkkosuunnitelman, jonka käsittelyssä tammikuussa 2024 on linjattu, että Kiljavan sairaalan nykyisistä tiloista ei irtauduta ennen kattavan selvityksen valmistelemista vaihtoehtoisesta tilaratkaisusta. Selvitys valmistellaan vuosien 2024–2025 aikana ja päätökset Kiljavan sairaalan tilojen jatkokäytöstä tai uudesta tilaratkaisusta tuodaan aluevaltuustolle tehtäväksi selvityksen valmistuttua. Mikäli Keusote päättää luopua kohteesta, saattaa se yhtiön haasteelliseen tilanteeseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tilaomistuksessa on meneillään useita hankkeita, jotka tukevat kaupungin strategisia tavoitteita tilahallintaan, tilankäytön tehostamiseen ja tilatalouteen liittyen, tärkeimpinä tila- ja kiinteistötoiminnan vastuunjako selkeyttävä allianssisopimuksen päivittäminen ja kiinteistöohjelma. Vuonna 2023 käynnistetyt talonrakennushankkeiden hankeohje ja koulujen ja päiväkotien suunnitteluohjeiden laadinta on tarkoitus saada valmiiksi 2024, mitkä osaltaan selkeyttävät uudis- ja peruskorjauskohteiden suunnittelua ja mitoitusta ja tehostaa suunnitteluprosesseja.

Vuonna 2015 perustetun kiinteistöallianssin sopimustarkastelu on kesken.

Sopimuksessa tulee aiempaa selkeämmin avata palvelusisällöt ja vastuut ja varmistaa, että sopimus tukee tilaomistuksen tehostamistavoitteiden toteuttamista. Sopimusvalmistelu etenee poliittiseen päätöksentekoon kesään 2024 mennessä.

Vuoden 2024 aikana aloitetaan kiinteistöohjelman laadinta. Kiinteistöohjelman tarkoituksena on linjata, mitä tiloja ja kiinteistöjä kaupunki omistaa ja miten näitä hallinnoidaan, millä resursseilla hoidetaan ja mihin käyttötarkoituksiin rakennuksia ja tiloja käytetään. Kiinteistöohjelman tarkoitus on osaltaan tukea kaupungin taloudellista kantokykyä sekä mahdollisimman korkean käyttöasteen saavuttamista. Kiinteistöohjelmassa huomioidaan myös palvelualueiden tulevat palveluverkkojen kapasiteettitarpeet ja kaupunkikehitykselliset tavoitteet ja suunnitelmat. Ohjelma laaditaan yhteistyössä Kaupunkikehityksen ja muiden palvelualueiden kanssa.

Tilankäytön tehostamistavoitteet etenevät rakennushankkeiden valmistuessa. JYKin ensimmäisen vaiheen valmistuttua vanha JYK puretaan 2024 ja Kyrölän alueen palveluverkkomuutostyöt ovat edenneet. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoratkaisujen toimeenpanon hidastuminen osallisuusasteiden nousun seurauksena on hidastanut myös palveluverkon tehostamista. Haarajoen muutostyöt mahdollistavat Närekadun siirron ja Keskustan, Pesäpuun ja Kinnarin päiväkodeista luopumisen palvelutarpeen ja palveluverkkoon tehtävien muutosten valmistumisaikataulujen mukaisesti.

Tyhjät tilat aiheuttavat haastetta tilakustannusten hillitsemiselle. Tyhjillään tai tyhjenemässä olevia tiloja ovat mm. Seutulantalo, viisi osakehuoneistoa, Sahan koulu ja muut hyvinvoinnin palveluverkkopäätöksen mukaan tyhjenevät tilat. Investointikarsintaesityksen mukaiset aikataulujen viivästyksiset mahdollistavat mm. JYKin toisen vaiheen valmistuttua tyhjäksi jäävän Juholan

koulurakennuksen suunnitelmallisen jatkojalostuksen kaupungin kaikki palvelutarpeet ja olevien tilojen elinkaaret huomioiden.

Hybridityöhön siirtyminen ja etätyön lisääntyminen on pienentänyt toimistotilojen tarvetta ja johtanut tilatehokkuuden laskuun. Ylikapasiteettia ja resurssien hukkakäyttöä tasapainotetaan sijoittamalla TE-palvelutilat muutostöiden jälkeen 2025 alkaen Bulevardikorttelin tiloihin.

Tilojen käyttöasteen tehostamista helpottaa osaltaan tilahallinnan kehittämisprojektissa eteenpäin vietävä tilavuokrauksen tehostaminen ottamalla käyttöön varaus-vuokrausjärjestelmä ja parantamalla tilojen teknisiä valmiuksia kulunhallinnassa. Varausvuokrausjärjestelmän käytön on tarkoitus laajentua kesällä 2024.

Järvenpää vuokraa hyvinvointialueelle useita tiloja, joihin hyvinvointialue on sitoutunut vain muutamaksi vuodeksi. HVA on ilmoittanut tavoittelevansa useammasta kohteesta luopumista osana palveluverkkonsa tehostamista, joten kaupungille sotekohteiden omistaminen ja niihin investoiminen on riski. Vuokraustoiminta tulee lainsäädännön mukaisesti yhtiöittää siirtymäajan puitteissa. Yhtiöittämisvelvoitteen toimeenpanoa ja vaihtoehtoisia ratkaisuja lähdetään selvittämään vuoden aikana. Samassa yhteydessä arvioidaan myös muu vuokraustoiminnan kokonaisuus. Kaupunki vuokraa tällä hetkellä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle seuraavia tiloja: JUST, Pehtoorin päiväkotito, Myllytie 11, Pajalantie 35 osake ja kouluissa olevat terveydenhuollon ja oppilashuollon tilat. Lisäksi palolaitos on vuokrattu Vantaa-Kerava hyvinvointialueelle, joka on halukas ostamaan kohteen itsellensä.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kaupungin oman toiminnan käytössä olevat tilat 31.12, htm2	112 800	121 608	116 413
Sisäilmaongelmien vuoksi käytöstä poistetut tilaneliöt, bruttom2	10 657	9 490	7 549
Pitkäaikainen ulosvuokraus 31.2, htm2	22 899	22 056	22 955
Vapaat tilat 31.12., htm2	15 018	13 340	10 532
Sisäinen ylläpitovuokra, €/htm2/kk *)	5,44	5,50	6,18
josta Mestaritoiminnan laskutuksen osuus, €/htm2/kk *)	2,15	2,07	2,04
josta ulkoisten vuokratulujen osuus, €/htm2/kk *)	1,18	1,12	1,73

*) Tunnusluku muutettu €/kk -muotoon, jotta tiedot ovat vertailukelpoisia myös kesken vuotta tehtävässä seurannassa

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Mestaritoiminta Oy	Selvityksiin ja tutkimuksiin liittyvät kustannukset, valvonta, konsultointi ja erityisasiantuntijatytöt (sisäilmatutkimukset/pienet korjaukset, PTS-suunnittelukulut, energiatehokkuuskulut ja muita investointeihin kuulumattomia töitä) <i>Ei sisällä investointeihin liittyviä töitä</i>	67 773
Retta Services Oy	Kiinteistöjen arviokirjojen laadinta myytävistä kohteista (6 kohdetta)	7 600
KTI Kiinteistötieto Oy	Kuntien kiinteistöjen tunnusluvut, markkinatiedot: Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen ylläpitokustannusten ja tilatehokkuuden yleisraportit Järvenpään käyttöön	4 400

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Tilivelvollinen toimielin: Opetus- ja kasvatustalokunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Esikunta

Esikunta toimii matriisissa palvelun varhaiskasvatusta ja opetusta tavoitteena päiväkotien, perhepäivähoidon ja koulujen toiminnan tukeminen, verkostomaisen työskentelyn, yhteisen toimintakulttuurin ja -tapojen sekä johtamisen kehittäminen. Palvelualueella toimii neljä poikkihallinnollista strategista kehittämistyöryhmää: kasvun ja oppimisen tuen ryhmä, oppimisympäristöryhmä, tiedolla johtamisen ryhmä ja talousryhmät. Ryhmien tehtävänä on kehittää strategisesti tärkeitä toimintoja palvelualueella. Ryhmiin kuuluu myös rehtoreita ja päiväkodinjohtajia, jotta toiminnan tason osaaminen saadaan mahdollisimman laajasti käyttöön.

Johtamista kehitetään koko palvelualueella johdonmukaisesti yhteisöohjautuvuuden ja valmentavan johtajuuden mukaisesti. Kaksi kertaa vuodessa päiväkodinjohtajat, rehtorit ja opkan hallinto kokoontuvat johdon foorumiin, jossa pohdimme yhdessä ajankohtaisia johtamiseen liittyviä asioita.

Järvenpään kaupunkistrategian valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden ja lautakuntaan nähden sitovien toimenpiteiden toteuttaminen on ollut osa palvelualueen johtamista koko vuoden ja toimenpiteiden toteutumista on arvioitu sekä palvelualue-, avainalue- että yksikkötasolla. Palvelualue on osallistunut koko kaupungin hallintosäännön uudistamiseen.

Kasvanut palvelutarve ja tiukka taloustilanne säästövaatimuksineen ovat vaatineet tarkkaa suunnittelua ja jatkuvaa talouden ja toiminnan yhteen sovittamista. Lukuisat lakimuutokset, Ukrainan sota, kasvanut palvelutarve, hintojen nousu ja kasvanut tuen tarve ovat lisänneet palvelualueen toimintakuluja yli budjetoidun.

Vuonna 2023 kalustetiimi aloitti toimintansa. Tiimin toimintaan kuuluu kalusteiden korjaus ja kierrätys, pienet oppimisympäristöjä kehittävät korjaustoimenpiteet, väistöjen toteuttaminen, kalustojen siirrot ja muut järjestelytehtävät. Koulut ja päiväkodit ovat ottaneet palvelun innokkaasti vastaan ja tiimin toiminta on säästänyt käyttötalouteen kohdistuvia kuluja.

Varhaiskasvatuspalvelut

Lasten kokonaismäärä varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluissa kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa pysyi vuonna 2023 suunnilleen samana kuin vuonna 2022. Alle 3-vuotiaiden lasten osuus jatkoi kuitenkin kasvuaan kunnallisessa ja erityisesti yksityisessä varhaiskasvatuksessa. 15.12.2023 kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 2297 lasta ja alle 3-vuotiaiden osuus oli 26%. Vuoden 2022 loppuun verrattuna alle 3-vuotiaiden osuus kasvoi 2 %. Alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvaessa on jouduttu miettimään sekä ennakoivaa lapsiryhmien muodostamista että tilojen käyttöä uudelleen, jotta varmistamme sekä laadukkaan pedagogiikan että resurssiviisaan toiminnan.

Yksityisessä palvelusetelillä tuotetussa varhaiskasvatuksessa lasten määrä kasvoi niin, että vuoden 2022 lopussa palvelussa oli 471 lasta ja vuoden 2023 lopussa palveluissa oli 489 lasta.

Kelpoisen varhaiskasvatushenkilöstön saatavuuden haasteet jatkuivat Järvenpäässä. Vuoden 2023 lopussa Järvenpään kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa työskenteli 115 varhaiskasvatuksen opettajaa ja sosionomia, joista 72 % oli kelpoisia. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajia työskenteli loppuvuodesta 2023 Järvenpäässä yhteensä 198, joista 82% oli kelpoisia. Osa kelpoisista lastenhoitajista työskenteli varhaiskasvatuksen opettajina, joka vaikuttaa lastenhoitajien kelpoisuusprosenttiin. Henkilöstön saatavuushaasteeseen vuonna 2023 vastattiin mm. ottamalla

käyttöön sosionomin tehtävänimike ja palkkaamalla ensimmäiset sosionomit, toteuttamalla palkkaohjelmaa, satsaamalla rekrymarkkinointiin erityisesti sosiaalisessa mediassa, mahdollistamalla työn ohessa opiskelu mm. polkuopintoina ja oppisopimuskoulutuksena sekä vahvistamalla osallistavaa johtamiskulttuuria yhteisöohjautuvuushankkeen myötä.

Perheille toteutettiin asiakastytyväisyyskysely marraskuussa. Toiminnan eri osa-alueita tarkastellen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset olivat erinomaisia. Vastausten koko keskiarvo oli 4,3 (asteikolla 1–5). Yhteistyö huoltajien ja kasvattajien välillä koettiin hyvänä ka 4,2.(asteikolla 1–5)

Oinaskadun päiväkotia ja koulu valmistuivat vuodenvaihteessa 2022–2023 ja toiminta yksikössä alkoi tammikuussa 2023. Kyrölän päiväkotia siirtyi kesällä 2023 evakkoon entiseen Pesäpuun päiväkodin tiloihin ja toiminta pääsee siirtymään peruskorjattuun Kyrölän kiinteistöön toimintakauden 2024-2025 alusta. Vihtakadun päiväkodin suunnittelu on käynnistynyt vuoden 2023 aikana ja etenee suunnitellusti.

Vuonna 2022 käyttönotetun Daisy-asiakastietojärjestelmän myötä saamme varhaiskasvatuksessa ajantasaista seurantatietoa tunnusluvuista ja jatkossa myös trenditietoa eri vuosilta. Kaikkien päiväkotien koko vuoden käyttöasteen keskiarvo vuonna 2023 oli 84% joka oli 2 % korkeampi kuin vuonna 2022. Vuoden 2023 aikana on luotu yhteiset toimintamallit, joilla on varmistettu lakisäätöinen henkilöstömitoitus päivittäin kaikissa päiväkodeissa ja varmistettu kaikille lapsille turvallinen ja hyvä varhaiskasvatuspäivä. Henkilöstön työhyvinvointikyselyn tulokset paranivat lähes kaikilla osa-alueilla ja ovat edelleen suurelta osin keskiarvoltaan lähellä neljää. (asteikko 1–5) Haasteina koettiin työajan riittävyys ja koko organisaation johtaminen. Hyväksi koettiin muun muassa työyhteisön luottamuksellinen ilmapiiri 4,2, ollaan selvillä tavoitteista 4,3 ja oman esihenkilön toiminta.

Yhteisöohjautuvuus-hanke jatkui vuoden 2023 aikana keskeisinä tavoitteina omaan työhön vaikuttamisen kasvattaminen sekä ketterämmän päätöksenteon ja joustavan työnjaon vahvistaminen. Yhteisöohjautuvuushankkeeseen on päiväkotien kehittämispäivien ja verkkokurssin kautta osallistunut koko varhaiskasvatuksen henkilöstö ja lisäksi päiväkodin johtajat ja varhaiskasvatuksen hallinto ovat kehittäneet vertaistoinnin malleja työn kehittämiseksi ja hyvinvoinnin kasvattamiseksi. Muita vuonna 2023 varhaiskasvatuksen kehittämishankkeita jatkuneita kehittämishankkeita olivat kasvun ja oppimisen tuen hanke, tasa-arvohanke sekä joustavan esi- ja alkuopetuksen hanke.

Opetuspalvelut

Sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa vuosi 2023 oli työntäyteinen, etenkin oppilasmäärän ja oppilaiden sekä opiskelijoiden tarvitseman tuen osalta. Lasten ja nuorten ahdistuneisuus, mielenterveyden haasteet, kouluakäymättömyys ja muu pahoinvointi, näkyi kaikessa lasten ja nuorten toiminnassa. Näihin haasteisiin pyrittiin etsimään ratkaisuja yhteistyöllä, toimintoja kehittämällä ja mm. osallistamalla erilaisiin hankkeisiin, kouluttautumalla tunnistamaan tuen tarpeita ja muotoja sekä vahvistamalla toimintamalleja, kuten poissaoloihin puuttumisen mallia. Myös ohjaamalla oppilaita harrastusten pariin, pyrittiin ennalta ehkäisemään syrjäytymistä ja yksin jäämistä. Suomen harrastamisen mallin myötä (Jäke harrastaa), järvenpääläisille lapsille ja nuorille oli tarjolla ilmaisia harrastusmahdollisuuksia enemmän kuin koskaan.

Syksyllä 2022 ukrainasta tulleet oppilaat jatkoivat keväällä 2023 maahanmuuttajien valmistavassa opetuksessa ja myös muualta saapui lisää maahanmuuttajia. Keväällä 2023 oli 7 valmistavan opetuksen ryhmää ja lisäksi osa oppilaista opiskeli inklusiivisessä valmistavassa opetuksessa. Lukuvuoden 2023 päättyessä perusopetuksessa oli 4460 oppilasta, mikä on yksi oppilas vähemmän kuin edellisvuoden päättyessä. Valmistavassa opetuksessa opiskeli 125 oppilasta, mikä on 95 oppilasta enemmän kuin keväällä 2022. Tämä kasvatti kokonaisoppilasmäärän keväällä 2023 oli 4585 oppilaaseen.

Syksyn 2023 tilastopäivänä oli perusopetuksessa 4587 oppilasta, edelliseen syksyyn (4444 opp.) verrattuna 143 oppilasta enemmän. Valmistavassa opetuksessa opiskeli 71 oppilasta. Kokonaismäärä syksyllä 2023 oli 4658 oppilasta.

Oppilasmäärien kasvamisen myötä kasvua oli mm. henkilöstö-, opetusväline-, -materiaali ja ateriakustannuksissa. Tuen tarpeen lisääntymisen vuoksi perustettiin kaksi uutta erityisopettajan määräaikaista tehtävää toinen Koivusaaren ja toinen Mankalan koululle.

Rakennushankkeista Järvenpään Yhteiskoulun 1. vaihe luovutettiin käyttäjille kevään 2023 aikana. Hankkeen toisen vaiheen suunnittelu käynnistettiin, mutta hankkeen jatkon eteneminen jäi vielä vuodelle 2024 päätettäväksi. Oinaskadun päiväkotia ja koulu otettiin käyttöön vuoden vaihteessa 2023, jolloin Haarajoella väistössä olleet oppilaat siirtyivät opiskelemaan Oinaskadulle ja tekivät tilaa vuodenvaihteen Haarajoen koululle muuttaneelle esiopetukselle.

Jo vuonna 2022 vahvistunut lasten ja nuorten vahva oireilu mm. aggressiivisen käyttäytymisen ja ilkeiden kautta lisäsivät koulujen henkilöstön työpaineita merkittävästi. Lisähenkilöstöä jouduttiin palkkaamaan myös vuonna 2023 akuutteihin tilanteisiin. Edelleenkin perheille ei ollut riittävästi oikea-aikaisia tukipalveluita. Koululääkärille, perheneuvolaan, nuorisoasemalle ja erikoissairaanhoidon joutui jonottamaan kuukausia. Kouluilla, yhteistyössä nuorisotyön ja perhekeskus Joutsikin kanssa, rakennettiin lapsille ja perheille lisää tukitoimia, ilkeistä ja huonosta käytöksestä raportoitiin koteihin entistä herkemmin ja yhdessä jatkettiin panostamista puuttuvaan ja välittävään kulttuuriin mm. puheeksi ottava kunta hankkeen oppien avulla.

Lukiokoulutuksessa järjestettiin ylioppilaskirjoitukset jälleen kerran menestyksellisesti sekä keväällä että syksyllä. Keväällä lakin päähänsä painoi 227 ylioppilasta ja syksyllä 133 ylioppilasta, yhteensä ennätysmäärä 360 valmistunutta. Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätio jakaa vuosittain 1000 euron stipendejä pitkän matematiikan YO-kokeessa huippupisteet saavuttaneille opiskelijoille. Järvenpään lukioon näitä stipendejä myönnettiin keväällä ja syksyllä 2023 yhteensä 10 kappaletta (kolmanneksi eniten koko maassa).

4.12.2023 Järvenpään lukiolla järjestettiin perinteinen Vapauden viesti juhla ja veteraanijärjestöjen viesti siirtyi jälleen seuraaville ikäluokille. Juhlallisessa tilaisuudessa käyttivät puheenvuoroja mm. puolustusvoimien, kansanedustajien, veteraanien ja nuorten edustajat. Kantavana teemana kaikissa puheissa oli se, ettei kaveria jätetä missään tilanteessa.

Myös lukiokoulutuksessa oppimisen tukea järjestetään monin eri tavoin. Tuen antamista on edesauttanut Opetushallituksen myöntämä avustus, jota on käytettävissä lukuvuoden 2024-25 loppuun asti. Järvenpään lukio jatkoi edelleen yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa ja Erasmus erityisavustuksen turvin jatkettiin kansainvälistä yhteistyötä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023–26 ja niiden toteuma

Päämäärä	Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2023-26	Lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet 2023	Toteuma	Toteutetut toimenpiteet ja perustelut poikkeamille
J1	Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa.	Lisätään henkilöstön osaamista lasten osallisuudesta ja sen keinoista.	1	Varhaiskasvatuksen ja opetuksen hallinnon henkilöstö on osallistunut lapsivaikutusten arviointi - koulutukseen. Olemme mukana kaupunkitasoissa osallisuusverkostossa.
J3	Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	Seurataan ja hyödynnetään kansallisen lapsistrategian tarjoamia mahdollisuuksia.	1	Lapsistrategian työtä ja tuloksia on seurattu aktiivisesti ja lähdetty kehittämään Järvenpään mallia.
	Ketteriä palvelurakenteita ja prosesseja vahvistetaan oikea-aikaisen tuen mahdollistamiseksi	Tuen prosessikuvaukset ja palvelupolkujen päivittäminen (ml. nivelvaiheiden tiedonsiirtoprosessia kehitetään)	1	Yhteistyöhön varhaiskasvatuksen ja opetuksen esihenkilöiden sekä muiden keskeisten toimijoiden välille on luotu säännölliset rakenteet yhteisten toimintamallien varmistamiseksi. Tuen prosessit on pääsääntöisesti kuvattu. Tiedonsiirron rakenteita ohjeistettu tarkemmin.
	Lasten varhaista tukea edistetään kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytoimalla kelpoisia työntekijöitä.	Tuen tarpeiden tunnistaminen, tuen kohdentaminen sekä menetelmien osaaminen koko henkilöstön konsultoinnilla ja koulutuksella.	1	Kasvun ja oppimisen tuen hankkeella palkatun konsultoivan erityisopettajan työpanos on ollut vaikuttava sekä lasten tuen tarpeen kohdentamisessa että henkilöstön työkyvyn tukemisessa. Haastavien kasvatustilanteiden ennakoivaa työtettä on aiempaa tehostetummin koulutettu sekä vakan että opetuksen henkilöstölle. Opetuksessa tehostettu tuen tarveperäistä kohdentamista ja koulutusta tulossa.
	Painotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	Osallistumme tapahtuman järjestämiseen	1	

	Varhaisen tuen osaamista ja ennaltaehkäiseviä palveluita vahvistetaan opetuksen ja kasvatuksen palveluissa. Tuen tarpeen alkuvaiheessa yleisellä tuella pystytään vastaamaan laajasti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiin.	Vahvistetaan arjen osaamista yleisen tuen menetelmien käytöstä.	1	Vakassa on järjestetty yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstölle vasukahviloita, joissa on käyty läpi varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttamista. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää on lisätty, jotta lasten tuen tarpeisiin pystytään tarttumaan mahdollisimman varhain. Opetuksessa on henkilöstön koulutusten ja mm. erityisopettajien tapaamisten kautta vahvistettu yleisen tuen osaamista. Opetushenkilöstöllä on käytössään pedagogisen tuen keinot kolmiportaisessa tuessa -ohjeet, joilla varmistetaan yleisen tuen toteutumista. Konsultoivan erityisopettajan resurssin lisäämisellä on pystytty aiempaa jalkautuvampaan ja rinnalla kulkevaan työhön kasvattajien tueksi vahvistamaan arjen osaamista.
H1	Yhteisöohjautuvuuden toimintamalleja kehitetään.	Vakassa luodaan kestävä rakenteet yhteisölliselle toiminnalle ja hyödynnettäväksi myöhemmin koko OPKAssa.	1	Varhaiskasvatuksessa yhteisöohjautuvuus on otettu laajasti käyttöön toiminnassa, johdossa ja hallinnossa. Kaikki vakan työntekijät käyvät verkkokoulutuksen, yhteisöohjautuvuus on ollut osa kaikkien varhaiskasvatustyöyksiköiden kehittämispäiviä ja kaikissa toimipisteissä on kokeiltu yhteisöohjautuvia työmenetelmiä kuten parvimallia ja neuvonpitoa. Näitä työtapoja on sovellettu myös johtamisen ja hallinnon kehittämisessä
P1	Lasten asemaa vahvistetaan kehittämällä lapsivaikutusten ennakkoarviointia ja järjestämällä LAVA-koulutusta henkilöstölle ja luottamushenkilöille.	Nostetaan lapsivaikutusten arvioinnin merkitystä OPKAN päätöksenteossa.	1	Opetuksen hallinto on osallistunut LAVA-koulutukseen.
T1	Tilatehokkuus paranee.	1) Toiminnalliset suunnitteluohjeet 2) Täyttö- ja käyttöasteiden optimointi, seuranta ja vaikutusten arviointi	1	Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön ennakoiva ryhmien suunnittelu, jossa huomioidaan lähipäiväkotiperiaate, eheän opinpolun toteutuminen, maksimitilakapasiteetin hyödyntäminen ja ryhmien muodostaminen lasten tarpeiden ja henkilöstön osaamisen mukaan. 1) Tilasuunnitteluohjeita työstetty ja työstämistä jatketaan 2024t 2) opetuksen osalta kesken seurannan ja vaikutusten arvioinnin osalta. Vakan osalta seuranta systemaattista 2022 käyttöön otetun asiantietojärjestelmän myötä vaikutusten arviointi jatkuvaa ja säännöllistä

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	3 315	200	3 515	5 353	1 838	152,3 %
Valmistus omaan käyttöön	101	0	101	70	-31	68,8 %
Toimintakulut	-80 225	-2 533	-82 758	-86 061	-3 302	104,0 %
Toimintakate	-76 809	-2 333	-79 142	-80 638	-1 496	101,9 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 76,809 miljoonaa euroa. Palvelualueelle tehtiin vuoden 2023 aikana kolme lisätalousarviota palkkaratkaisun sekä kasvaneen palvelutarpeen vuoksi. Valtuuston 29.5.2023 §26 hyväksymällä talousarviomuutoksella kohdennettiin opetus- ja kasvatuspalveluihin 526 000 euron lisämääräraha varhaiskasvatusmaksulain muutoksen vuoksi. Tämä lisämääräraha kohdennettiin siivous- ja puhtaanapito- sekä ravitsemuspalveluihin. Toinen talousarviomuutos hyväksyttiin 9.10.2023 §64 jolloin valtuuston päätöksellä palvelualueelle lisättiin määrärahoja 1,288 miljoonaa euroa. Tästä muutoksesta 812 000 euroa koski palkankorotusten siirtomäärärahaa, 41 000 euroa palvelusetelin indeksikorotusta, 165 000 euroa varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvua sekä 270 000 euroa valmistavan opetuksen kevään ja syksyn lisäryhmiä. Kolmas talousarviomuutos hyväksyttiin valtuustossa 13.11.2023 §71 ja siinä palvelualueen määrärahoja kasvatettiin 75 000 euroa, kohdentuen perusopetuksen erityisopetukseen sekä valmistavaan opetukseen. Kaiken kaikkiaan vuoden 2023 kolmella talousarviomuutoksella opetus- ja kasvatuspalvelujen määrärahoja lisättiin 2,333 miljoonaa euroa.

Toimintatuotoissa palvelualueen talousarvio toteutui ennakoitua paremmin. Positiivista toimintatuotoissa oli, että varhaiskasvatusmaksulainmuutos heikensi varhaiskasvatuksen maksutuottoja ennakoitua vähemmän. Tulojen ylittyminen selittyy ennen kaikkea ennakoitua paremmalla myynti- ja maksutuottojen kertymällä sekä hanketuottojen arvioitua suuremmalla määrällä. Hanketuottojen osalta on kuitenkin syytä todeta, että ne eivät auta palvelualueen toimintakatteen toteumaa, koska hanketuloja vastaavasti syntyy myös menoja ja hankkeisiin sisältyy tyypillisesti 15-25% omavastuu/hanke. Omavastuuosuus jää kaupungin menoksi, eikä niihin ole osoitettu erillistä määrärahaa. Palvelualueen toimintatuottojen toteuma verrattuna vuoteen 2022 oli 12,6% pienempi, joka johtui ennen kaikkea myynti- ja hanketuottojen merkittävästä pienenemisestä.

Lisätalousarviosta huolimatta opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen talousarvio ylittyi 1,5 miljoonaa euroa. Ylitykset syntyivät henkilöstökulujen ylittymisestä. Palvelualueen henkilöstökulut kasvoivat vuoteen 2022 verrattuna 5,9%, joka euromääräisesti tarkasteltuna tarkoittaa 2,9 miljoonan euron kasvua. Henkilöstökulujen toteumassa ovat mukana hankehenkilöstö, jonka kokonaiskustannukset olivat 1,9 miljoonaa euroa. Muiden toimintakulujen osalta palvelualueen talousarvio toteutui hieman ennakoitua paremmin.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen palvelutarve jatkoi kasvua myös vuonna 2023. Varhaiskasvatuspalveluissa palvelutarpeen kasvun vuoksi jouduttiin perustamaan kolme lisäryhmää vuoden aikana. Palvelutarvetta kasvattivat erityisesti alle 3-vuotiaiden osuuden kasvu varhaiskasvatuksen lapsista. Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin kustannukset vuonna 2022 olivat -4,224 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 kustannukset nousivat -4,338 miljoonaan euroon. Prosentuaalisesti palvelusetelin kustannukset kasvoivat 2,7%.

Opetuspalveluissa palvelutarpeen kasvu kohdistui ennen kaikkea valmistavaan opetukseen. Normaalisti valmistavassa opetuksessa toimii kaksi ryhmää. Syksyllä 2022 perustettiin viisi valmistavan opetuksen lisäryhmää, jotka toimivat kevätlukukauden 2023. Valmistavan opetuksen valtionosuusrahoitus on tarkistettu vuodelle 2024 vuoden 2022 annetun opetuksen mukaisesti ja valmistava valtionosuuden

kokonaisuus on noin miljoona euroa. Tämän lisäksi vielä syksyllä 2023 perustettiin kaksi lisäryhmää ja nämä ryhmät toimivat vuoden 2024 syksyyn asti. Toinen palvelutarvetta kasvattanut tekijä opetuspalveluissa olivat erityisopetuksen vaativuuden lisääntyminen. Erityisopetukseen perustettiin vuoden 2023 aikana kaksi lisäryhmää.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024–26

Nelivuotinen nettositovuus tarkoittaa, että yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrärahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina. Määrärahojen käytön alittuessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua, viimeistään huhtikuun loppuun mennessä, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä ohjelmakauden seuraaville vuosille. Vastaavasti tilanteessa, jossa vastuutoimielin havaitsee tilivuoden määrärahasa riittämättömäksi, sen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja. Esitys tehdään osavuosiraportin yhteydessä, viimeistään vuoden viimeiseen valtuuston kokoukseen.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen talousarvio ylittyi 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2023. Muuttuneeseen palvelutarpeeseen myönnettiin valtuuston päätöksillä lisämäärärahaa, mutta nämä eivät riittäneet kattamaan palvelualueen kasvaneita kustannuksia. Ylitys syntyi kasvaneista henkilöstökuluista. Henkilöstökuluja kasvatti merkittävästi lisääntynyt palvelutarve. Palvelualueen ylitystä esitetään katettavaksi vain osittain.

Opetus- ja kasvatustaloutta päätti marraskuun ylimääräisessä kokouksessaan 20.11.2023 §62 esittäen, että palvelualueen ylitys katetaan suunnitelmakauden lopulla syksystä 2025 alkaen niin, että ylitys on kokonaisuudessaan katettu vuoden 2026 loppuun mennessä. Tarkempi esitys sopeutuksen ajoituksesta ja kohdentamisesta tuodaan lautakunnan käsittelyyn, kun lopulliset tilinpäätöseurot varmistuvat sekä palvelutarpeesta johtuneen ylityksen euromäärä on selvillä.

Investoinnit

Valtuustoon nähden sitova						
Opetus ja kasvatuksen palvelualue 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Irtaimistoinvestoinnit	465	183	648	318	-330	49,1 %

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen irtaimistoinvestointeja toteutui 318 tuhatta euroa, joka on 49,1 % talousarviossa myönnettyistä investointimäärärahoista. Pääosa palvelualueen investoinneista kohdistui Harjulan koulun ja JYKin ensikertaiseen kalustamiseen. Lisäksi yleisvarauksesta tehtiin hankintoja koulujen teknisten töiden luokkien varustusten uusimiseen.

Yhteisöraportointi

Palvelualueella pyritään tekemään jatkuvaa kehitystyötä toisen asteen oppilaitosten Keudan, Spesian ja Step-koulutuksen kanssa etenkin oppivelvollisten oppilaiden osalta. Edellä mainittujen oppilaitosten edustajat osallistuivat vielä vuonna 2023 alkupuolella laajennettuun kuntatason opiskeluhoollon ohjausryhmään, sekä yhdessä nuorisopalveluiden kanssa Nuorten ohjaus – ja palveluverkoston kokousiin. Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen valmistelut aloitettiin jo syksyllä 2020 ja keväällä 2023 jo kolmas laajennetun oppivelvollisuuden ikäryhmä jatkoi opintojaan toisella asteella maksuttomasti. Oppivelvollisten, toisella asteella opiskelevien nuorten opinnoissa pysymistä ja oppimisen tukemista toivotaan jatkossa seurattavan ja toteutettavan erityisen tarkasti myös toisen asteen oppilaitosten osalta.

Edelleen ammattiopintojen harjoittelijoiden määrä toisen asteen oppilaitoksista on lisääntynyt sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa.

Yhteistä työtä hyvinvointialueen kanssa on jatkettu kuluvan vuoden aikana mm. lastensuojelun, maahanmuuttajien tukemisen ja maakuntaudistuksen liittyen. Vuodenvaihteessa opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit siirtyivät hyvinvointialueelle. Opetus- ja kasvatustalouteen jäi johtava-asiantuntia yhteisöllisen opiskeluhuollon, sitouttavan koulu yhteistyön ja maakuntarajapinnan työskentelyn ylläpitämiseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelut tuotetaan Järvenpäässä erittäin edullisesti suhteessa lähikuntiin ja palvelualueelle osoitettu talousarviomääräraha kattaa peruspalvelujen tuottamisen. Lisäsopeutusvaatimusten (esim. 2024 n. 1,3M€) löytäminen jo edullisista palveluista on haasteellista palvelutarpeen kasvaessa.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen palvelutarpeen kasvu lähivuosina kohdistuu pääasiassa varhaiskasvatustalouteen ja siellä alle 3-vuotiaiden määrän kasvuun. Myös opetuspalveluissa palvelutarpeen kasvu on todennäköistä ennen kaikkea valmistavan opetuksen tarpeen kasvusta johtuen. Yläkoululaisten määrä tulee myös kasvamaan lähivuosina lisäten kustannuksia. Sekä varhaiskasvatuksessa että opetuksessa tuen tarpeen kasvu on myös merkittävää ja kustannuksia lisäävää.

Hankkeisiin harkiten osallistuminen ja niistä saatava hankerahoitus mahdollistaa kasvatuksen ja opetuksen kehittämisen lain edellyttämällä tavalla, esimerkiksi oppilaiden oikea-aikaisen tuen muotojen kehittämisen. Hankkeiden omavastuuosuudet katetaan omasta käyttötaloudesta. Näihin ei ole erikseen budjetoitu rahoitusta.

Ruotsin kielen opetusta lisätään 7. vuosiviikkotunnilla. Lisäksi 8.-9. luokille lisätään yksi vuosiviikkotunti seuraavalle kahdelle vuodelle. Luokkien 8.-9. lisäys tarkoittaa noin 25-28 vuosiviikkotuntia/vuosi kahden seuraavan vuoden ajan. Palvelualueen talousarvioon muutos on huomioitu ainoastaan 7. luokan osalta. Vuosiluokkien 8.-9. osalta muutoksen kustannusvaikutus tulee laskea kevään 2024 aikana.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

	TP2022	TA 2023	Tot. 1-6/2023	Tot. 1-12/2023
VARHAISKASVATUSPALVELUT				
kaikki lapset varhaiskasvatuksessa yht. esiopetuksessa olevat	2 342	2 555	2527	2285
	530	530	536	485
Päiväkodit, lapsia				
päiväkodit lapsia yhteensä	2 298	2 500	2482	2253
kunnalliset	1 814	1 896	1993	1767
joista 20h/vvko	19	37	45	36
toimintakate euroa / lapsi	10 414	*	*	
yksityiset päiväkodit	484	604	489	486
joista 20 h/vkko	12	14	26	16
Perhepäivähoito, lapsia				
kunnalliset	44	55	45	32
ostopalvelu	32	44	33	25
	12	11	12	7
* Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.				
PERUSOPETUS JA LUKIO				
	TA2022	TAe 2023	Tot. 1-6/2023	Tot. 1-12/2023
7-12 vuotiaat, ikäluokan koko		3 153	3 235	3226
Ikäluokasta muissa kunnissa 5%	0	158	162	161
Ikäluokasta Järvenpäässä koulussa	0	2 995	3 073	3065
13-15 vuotiaat		1 677	1 637	1720
Ikäluokasta muissa kunnissa 5%	0	84	82	86
Ikäluokasta Järvenpäässä koulussa	0	1 593	1 555	1634
16-18 vuotiaat ikäluokan koko		1 497	1 663	1604
Järvenpään lukio opiskelijamäärä	1 124	1 135	1 078	

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Konsulttipalveluilla tarkoitetaan asiantuntijapalvelua, joka ostetaan ulkopuoliselta konsultilta/asiantuntijalta. Raportoitavana eurorajana käytetään 3 000 euroa.

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Jointu Rethink Osk	Yhteisöohjautuvuus, varhaiskasvatuksen hankkeet	16 026
Jointu Rethink Osk	Yhteisöohjautuvuus, varhaiskasvatuksen hankkeet	7 886
Jointu Rethink Osk	Konsultointipalvelut, varhaiskasvatuksen hankkeet	7 640
Jointu Rethink Osk	Yhteisöohjautuvuus, varhaiskasvatuksen hankkeet	6 851
Jointu Rethink Osk	Yhteisöohjautuvuus, varhaiskasvatuksen hankkeet	6 508
Jointu Rethink Osk	Yhteisöohjautuvuus, varhaiskasvatuksen hankkeet	5 621
FCG Finnish Consulting Group Oy	Opkan kulurakenteen tarkastelu ja säästöpotentiaali	5 409
Avidly Oyj	Visuaalinen suunnittelu ja graafinen tuotanto, varhaiskasvatuksen hankkeet	4 080

Kotikuntakorvaukset

Tilivelvollinen toimielin: Opetus- ja kasvatuslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kotikuntakorvausten sitovuustasolle on budjetoitu valtionosuusjärjestelmän kautta kulkevat kotikuntakorvaustulot ja -menot.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

Kotikuntakorvaus	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	798	-5	793	793	0	100,0 %
Toimintakulut	-3 309	12	-3 297	-3 297	0	100,0 %
Toimintakate	-2 511	7	-2 503	-2 503	0	100,0 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Kotikuntakorvaukset toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024-26

Arvio tulevasta kehityksestä

Kotikuntakorvausten toimintakatteen arvioidaan kasvavan vuonna 2024 noin 2,6% 2,568 miljoonaan euroon.

Hyvinvoinnin palvelualue

Tilivelvollinen toimielin: Hyvinvointilautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, kulttuurijohtaja, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Palvelualueen toimintaan vaikuttivat meneillään olevat uudistukset, niin hyvinvointialueiden aloitus kuin TE-palveluiden siirtoon liittyvä valmistelu.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. Keski-Uudenmaan kunnat (Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula) solmivat sopimuksen Keski-Uudenmaan työllisyysalueesta. Järvenpää tulee olemaan työllisyysalueen isäntäkunta. Hyvinvoinnin palvelualueen johto ja osaamis- ja työllisyyspalvelujen yksikkö vastasivat prosessista ja yhteistyöstä muiden kuntien kanssa.

Kaupungin ja yhdistysten, seurojen ja eri yhteisöjen yhteistoimintamallia työstettiin eteenpäin. Työn tueksi perustettiin yhteistyöryhmä, jossa on edustettuna kulttuuriin, urheilun sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoita.

Avustushakuprosesseja kehitettiin vuoden aikana. Koronan jälkihoitoon kulttuuri- ja yhteisötoimijoille osoitettiin 110 000 euroa tapahtumien ja yhdistystoimijoiden tukemiseen ja 119 000 euroa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Liikunta ja kulttuuri

Liikunnan ja kulttuurin avainalue koostuu kulttuuri- ja tapahtumapalveluista, museopalveluista, kirjastopalveluista, Keski-Uudenmaan Musiikkiopistosta, liikuntapalveluista ja Järvenpää-talon toiminnasta. Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa laki yleisistä kirjastopalveluista (1492/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), museolaki (314/2019), liikuntalaki (390/2015) ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). Lisäksi hyvinvoinnin palvelualueen palveluverkkosuunnitelma ja kaupunkistrategian painopiste Vireä kaupunkielämä ohjasivat avainalueen toimintoja. Avainalue toteutti strategian kohtaa Kukoistava kaupunki tuottamalla itse monipuolisia kulttuuri-, tapahtuma- ja liikuntapalveluita eri kohderyhmille mutta myös aktiivisessa yhteistyössä eri kulttuuritoimijoiden, yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Kulttuuripalveluiden vuosi oli tapahtumarikas: konsertteja, tanssiesityksiä, sirkusta, taidenäyttelyitä ja Keskiviikko-Kino-elokuvatoimintaa järjestettiin eri kohderyhmille. Yhteensä vuoden aikana järjestettiin 119 kulttuuripalveluiden tilaisuutta, ja ne tavoittivat 17 525 kävijää. Tapahtumapalvelut toteutti yhden tapahtuman, joka tavoitti 2 000 kävijää. Lisäksi tapahtumapalvelut mahdollistivat 6 isoa tapahtumaa, jotka tavoittivat noin 22 450 kävijää.

Strateginen yhteistyösopimus 2023–2027 solmittiin Taideyliopiston kanssa. Sopimuksen puitteissa toteutui monipuolista yhteistyötä ja eri ikäisiä tavoittaneita tapahtumia. Kulttuuripalvelut oli mukana Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmassa, ja lähes 2 200 uusimaalaista 8. luokkalaista vieraili syksyllä nykysirkusesityksessä Järvenpää-talolla. Lasten ja nuorten kulttuuripolkua (KUPO) kehitettiin yhteistyössä opetuspalveluiden kanssa ja Kaikukortti-toimintaa laajennettiin hyvinvointialueelle yhteistyössä Keusoten sekä Nurmijärven ja Tuusulan kuntien kanssa. Erilaisilla yhteistyösopimuksilla ja -tuotantomalleilla toteutettuja tapahtumia olivat lisäksi esimerkiksi Tapiola Sinfoniettan konsertti, Suomalaisen barokkiorkesterin konsertti, kaksi Susanna Leinonen Companyn nykytanssiesitystä ja ympäristöministeriön rahoittaman Kestävät tapahtumat -hankkeen Kestävän elämäntavan messut.

Museopalvelut

Taidemuseo juhlisti taidemuseolle lahjoitetun kokoelman taiteilijoiden, Venny Soldan-Brofeldtin ja Eero Järnefeltin, 160. juhlavuotta avaamalla ensi kertaa museon historiassa pysyvän kokoelmanäyttelyn. Taidemuseon vaihtuvien näyttelyiden tilaan avattiin ”Taiteilijayhteisön keskellä - Kallio-Kuninkala ennen ja nyt” -näyttely. Suviranta ja Ahola olivat auki yleisölle toukokuusta syyskuun loppuun. Suvirannan kehittäminen museokohteena eteni Säilyttämisen hallintasuunnitelman tilaamista koskevalla markkinakyselyllä. Aholassa avattiin yhteistyössä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisten palveluiden, tuetun työ- ja päivätoiminnan sekä aikuissosiaalityön sosiaalisen kuntoutuksen kanssa ns. vertaistaiteilijoiden kesänäyttely. Villa Kokkosessa käynnistyi korjaustöiden valmistelu, johon saatiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä investointiavustusta 105 000 €.

Alkuvuonna käynnistyi ylikunnallinen XR-museohanke opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun 1M€ avustuksen turvin. Julkisen taiteen hankkeiden osalta taiteilija HC Berg valmisti veistosta Mannilantien-Helsingintien liikenneympyrään. Taiteilijapari IC-98:n mediataideteos valmistui Järvenpään yhteiskoulun yläaulaan. Ainolan aluekeskuksen pysäköintitalon julkisivuun valmisteltiin taiteilijapari Jaakko Niemelän ja Helena Hietasen suunnittelemaa valotaideteosta.

Kirjastopalvelut

Järvenpään kaupunki liittyi muiden Kirkes-kuntien (Kerava, Mäntsälä ja Tuusula) ohella in-house-yhtiö Koha-Suomi Oy:n osakkaaksi ja uusi Koha-kirjastojärjestelmä otettiin tuotantokäyttöön syyskuussa. Myös aineistohankintaa tehostava Sarastian hankintaportaali otettiin käyttöön, ja kansallisen e-aineistoratkaisun käyttöönottoa valmisteltiin.

Asukkaiden digikansalaistaitoja tuettiin kirjastossa osana digineuvontaverkosta vapaaehtoismijoiden opastuksella sekä toukokuusta alkaen Keudan datanomiopiskelijaharjoittelu-yhteistyömallin puitteissa. Musiikkikirjastotoimintaa kehitettiin avaamalla toukokuussa asiakkaiden harrastuskäyttöön musiikkitala Tahtila. KUPO-toiminta jatkui vilkkaana ja koulukirjastoyhteistyö vankistui kaikkien koulujen siirtyessä lainausautomaation piiriin. Tapahtumatoiminta, lainaus ja kirjastokäynnit toteutuivat arvioitua paremmin. Kirjaston toimintaan vaikuttivat kuitenkin häiritsevästi lapsi- ja nuorisoryhmien aiheuttamat järjestyshäiriöt sekä päihteiden käyttö kirjaston tiloissa. Tarkastelujaksolla jouduttiin asiakkaiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaamiseksi sekä omaisuuden suojaamiseksi turvautumaan lisävartiointipalveluihin.

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto

Musiikkiopiston vuosi toteutui taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetuksen osalta tavoitteiden mukaisesti. Kokonaisoppilasmäärä oli 1 394, josta taiteen perusopetuksessa 449 oppilasta. Uusi rehtori aloitti työnsä helmikuussa 2023. Kesän aikana Tuusulan toimipiste muutti Monioon, ja syyslukukausi starttasi Tuusulan osalta uusissa tiloissa.

Musiikkiopisto on alueen merkittävin elävän musiikin tarjoaja ja se järjesti yhteensä 120 konserttia, jotka keräsivät noin 8 400 kuulijaa. Musiikkiopisto saavutti laajaa positiivista näkyvyyttä mediassa ja tavoitti lukuisia lapsia ja nuoria niin kuulijoina kuin oppilaina. Pelkästään KUPO-konsertti 4. luokkalaisille tavoitti noin 600 lasta. Musiikkiopisto teki yhteistyötä monialaisesti eri järvenpääläisten ja tuusulalaisten oppilaitosten, Järvenpään ja Tuusulan seurakuntien ja myös Kvartti-musiikkiopistojen (Kerava, Hyvinkää, Riihimäki) kanssa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut toteutti Liikuntaolosuhdeverkoston kehittämissuunnitelma 2022–2035 toimenpiteitä kuten keskustan liikuntapuiston rakentaminen sekä Kyrölän päiväkodin ja koulun pihan suunnittelu. Molemmissa edellä mainituissa hankkeissa osallisuus oli vahvaa. Tuusulanjärven jään hoito- ja

kunnossapidossa laajennettiin ylikunnallista yhteistyötä ja solmittiin uutena yhteistyömuotona järven jään hoito- ja kunnossapitosopimukset matkailu- ja ravintolayrittäjien kanssa.

Lähiliikuntapaikkaselvityksen 2024–2035 työstämistä jatkettiin. Tässä työtä edisti kaupungin poikkihallinnollinen työryhmä KLET eli kaupungin liikunnan edistämisen työryhmä. Selvityksessä huomioitiin kuntalaisten ja 3. sektorin osallistaminen. Lähiliikuntapaikkaselvitys valmistuu kevään 2024 aikana. Liikkumisohjelman 2021–2024 toimenpiteitä toteutettiin henkilö- ja talousresurssien puitteissa. Liikuntapalvelut oli vahvasti mukana Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022–2025 toimenpiteiden toteutuksessa. Yhteistyö liikkumis- ja elintapaneuvonnan kehittämisessä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa jatkui.

Järvenpää-talo

Järvenpää-talon myynti- ja ravintolapalveluiden kilpailutus käynnistettiin suunnitelman mukaisesti. Koska määräaikaan mennessä tuli vain yksi tarjous, prosessi keskeytettiin ja käynnistettiin uudelleen. Uuden aikataulun mukaisesti kilpailutuksen tulos on selvillä helmikuun 2024 loppuun mennessä.

Ohjelmatoimistot tuottivat hieman aiempia vuosia vähemmän ohjelmistoa, jonka seurauksena Järvenpää-talo tuotti itse vuoden aikana normaalia enemmän tapahtumia (yht. 11 kpl). Tapahtumien yleisömäärä saavutti lähes koronaa edeltävän tason. Sitä vastoin kokoustoiminta oli selvästi vähäisempää. Tätä selittää suurelta osin etätyö ja verkossa tapahtuvat kokoukset. Järvenpää-talon omien nettisivujen uusiminen aloitettiin yhdessä kaupungin viestinnän kanssa.

Taiteen perusopetus

Kaupunki toteutti kaupunkistrategian kohtaa Kukoistava kaupunki ja tuki taiteen perusopetuksen toimintaa. Taiteen perusopetusta järjestivät musiikissa Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto ja Tuusulanjärven avoin musiikkiopisto, tanssissa ja sirkuksessa Keski-Uudenmaan Tanssiopisto KETO sekä kuvataiteessa, käsityötaiteessa ja teatteritaiteessa Järvenpään Opisto (Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen –avainalueella). Kaupunki toteutti taiteen perusopetusta itse mutta myös myöntämällä vuokra-avustusta, tila-avustusta ja ostamalla palvelua.

Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueeseen kuuluvat lapsiperheiden palvelut, nuorisopalvelut, osaamisen ja työllisyyden palvelut, kotoutumispalvelut, yhteisöpalvelut ja Järvenpään opisto. Asiakkuusjohtaja koordinoi kaupungin strategiaa toteuttavaa poikkihallinnollista hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman mukaista toimintaa ja sen toteutumista seuraavaa hyvinvointikertomusta.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022–2025 toimenpiteiden seuranta tehdään osana toimintakertomusta ja osavuosikatsausta. Tämä on selkiyttänyt seuranta ja raportointia merkittävästi ja tehnyt koko kaupungin monialaisen hyvinvointityön näkyvämmäksi.

Ensimmäisissä sosiaali- ja terveystalouden järjestämislain mukaisissa hyte-neuvotteluissa kuntien ja hyvinvointialueen kesken sovittiin vuoden 2023–2024 yhteiset hyvinvointia ja terveyttä edistävät painopisteet.

Yhdistysten toimintoja on soviteltu neuvotellen hyvinvoinnin palveluverkkoon jääneiden tilojen osalta.

Järvenpään Opisto

Järvenpään Opiston kurssilaisten lukumäärä palasi korona-aikaa edeltäneelle tasolle. Uudet opetustilat Järvenpää-talolla ja Vihtakadun koulun pihapaviljongissa mahdollistivat tammikuusta alkaen erityisesti kuvataiteen ja kudonnan opetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen. Toisaalta Kartanon koululla sattunut vesivahinko vaikeutti syksyn aikana erityisesti keramiikan opetuksen järjestämistä.

Lukuvuoden 2023–2024 aikana on selvitetty opiston organisoitumista jatkossa. Selityksen tavoitteena on selvittää, miten opiston toiminta olisi taloudellisten ja muiden resurssien puitteissa parasta toteuttaa, jotta opisto vastaa tulevaisuuden tarpeisiin ja vapaalle sivistystyölle asetettuihin tavoitteisiin. Kasvavassa Järvenpään kaupungissa opiston osallistuja- ja opetustuntimäärät ovat nousujohteiset, ja palveluiden tuottaminen nykyisillä resursseilla on käymässä haastavaksi.

Kotoutumispalvelut

Kotoutumispalvelujen maahanmuuttajien avoin asiointipalvelu, pakolaisten vastaanotto sekä kotoutumisen tuen palvelut toimivat Järvenpää-infon tiloissa. Asiointipalvelun kehittämistyö jatkuu 2023–2024 Keski-Uudenmaan yhteisenä palveluna TEM:n hankerahoituksella. Pakolaisten vastaanottoa vahvistettiin lisähenkilöstöllä.

Järvenpään rekisteröity kuntalaiseksi 397 tilapäistä suojelua saavaa henkilöä. Heistä muutti pois tai perui rekisteröintinsä vuoden aikana 46 henkilöä. Kuntapaikkoja myönnettiin yhteensä 42. Pakolaisista saatavien laskennallisten korvausten piirissä joulukuun lopussa oli 448 henkilöä, kun vastaava luku tammikuussa 2023 oli 75 henkilöä. Pakolaisista saatavia laskennallisia korvauksia kohdennettiin lisähenkilöstön rekrytointiin ja kotoutumista tukevien toimenpiteiden lisäämiseen kaupungin eri palveluissa.

Lapsiperheiden palvelut

Sosiaali- ja terveysministeriön terveyden edistämisen määrärahalla käynnistynyt Puheeksi ottava kunta - hyvinvoivat perheet –hanke, on käynnistynyt hyvin. Ohjaus- ja kehittäjäryhmässä on kunnan-, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoita. Pilottipäiväkodit ja koulut osallistuvat puheeksiottamisen mallin kehittämiseen.

Cooperin päiväkodin yhteydessä olevan avoimen kohtaamispaikan aukioloaikoja laajennettiin.

Alle kouluikäisten lapsiperheiden liikuntaa on laajennettu perheiden toivomuksesta, toteutettavaksi kahtena päivänä viikossa. Toiminta tavoittaa useita kymmeniä kävijöitä. Toiminta on perheille maksutonta.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa lapsiperheiden kohtaamispaikoissa on ollut sujuvaa ja suunnitelmallista. Toiminta- ja fysioterapia sekä neuvolapalvelut, jalkautuvat sovitusti ja säännöllisesti kohtaamispaikkoihin. Yhteistoimintaa kehitetään edelleen.

Nuorisopalvelut

Nuorisotalo Temalin kehittäminen nuorten kohtaamispaikkana on ollut onnistunutta, esimerkkinä Olkkari-toiminta. Ohjattua toimintaa on voitu laajentaa huomattavasti yhteistyössä toimijoiden kanssa. Jäken Päiväleirit -avustuksen turvin pystyttiin toteuttamaan muutama päiväleiri.

Kesäkuussa toteutettiin ensimmäinen kansainvälinen nuorisovaihto saadun Erasmus+ akkreditoinnin avulla. Nuorisovaihto toteutettiin Järvenpäässä, muut osallistujat olivat Itävallasta ja Saksasta. Lisäksi kontaktoitiin uusia kumppaneita Beyond Borders –seminaarissa Sloveniassa.

Jalkautuvaa- ja kohdennettua nuorisotyötä on toteutettu aikaisempaa enemmän sekä koronaelpymisrahan, että Keravan kanssa toteutettavan JärKe Nuori –hankeavustuksen turvin. Hankkeen tarkoituksena on niiden nuorten tunnistaminen ja tavoittaminen, joilla on riski aiheuttaa häiriötä, tehdä ilkivaltaa tai jengiytyä alueella. Jalkautuvaa työtä on toteutettu myös Aseman Lasten Walkers -bussin kanssa. Alueellista työtä on tehty Jamma –projektissa, missä tuettu jampppalaisten nuorten omaehtoista toimintaa.

Etsivä nuorisotyötä on kohdennettu 2. asteen oppilaitoksiin. Nuoret tarvitsevat paljon tukea ja useita tapaamisia asioiden selvittämiseksi ja eteenpäin ohjautumiseksi.

Ohjaavien alojen Liito -työpajan toiminta on saatu käyntiin koordinoivan ohjaajan aloitettua elokuussa tehtävässään.

Osaamis- ja työllisyyspalvelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. Osaamis- ja työllisyyspalvelut on hyvinvoinnin johdon kanssa vastannut työvoimapalveluiden prosessin edistämisestä.

Palvelupiste Vaikuttamon muuton myötä Bulevardikorttelin Järvenpää-infoon, jouduttiin miettimään uusia toimintatapoja sekä yhteensovittamaan toimintaa toisten samassa tilassa palveluja tuottavien yksiköiden kanssa. Myllytien asiakaspalvelutoiminnan soveltuvuutta ammatilliseksi työpajatoiminnaksi kokeiltiin, mutta todettiin, että toiminta ei nykymuodossaan sovellu kyseiseen tarkoitukseen.

Yhteisöpalvelut

Myllytien toimintakeskus on siirtynyt pilottina uuden TimeWorks- tilavarausohjelman käyttöön niin, että tilavaraukset ovat vielä sisäisen organisaation käytössä. Myllytien toimintakeskuksen asiakaspalvelun muutosprosessi vietiin päätökseen vuoden 2023 aikana.

Kulttuurihyvinvointimallia on pilotoitu heikommassa asemassa olevien ikääntyneiden tavoittamiseksi yhteistyössä kaupungin kulttuuripalveluiden, eläkeläisneuvoston, yhdistysten, yrittäjien kanssa yhteistyössä. Liikuntaa on edistetty tanssityöpajoissa, yhteiskävelyillä ja matalankynnyksen maksuttomissa liikuntaryhmissä.

Myllytien toimintakeskus on toiminut avoimena kohtaamispaikkana ja monenlaisen harrastamisen mahdollistajana erityisesti ikääntyneille ja työelämän ulkopuolella oleville. Yhdistysten ja vapaaehtoisten toteuttamaa toimintaa on ollut laajasti. Yhteistyö eri toimijoiden kesken on mahdollistanut tapahtumia kuten Ikäkuun tapahtumat.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023–26 ja niiden toteuma

Päämäärä	Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2023-26	Lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet 2023	Toteuma	Toteutetut toimenpiteet ja perustelut poikkeamille
J1	Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	1) Liikuntapalvelut järjestävät matalan kynnyksen liikuntaa, soveltavaa liikuntaa ja tapahtumia kaikenikäisille eri liikuntapaikoilla. 2) Museokohteissa tehdään yleisötyötä, järjestetään pajoja, Kupo-toimintaa sekä tapahtumia eri ikäisille. 3) Musiikkiopiston lasten ja nuorten konsertteja järjestetään palvelutaloissa ja kirjastoissa. 4) Kirjasto toimii kaupunkilaisten keskeisenä kohtaamispaikkana. Kirjastossa ja Järvenpää-talossa järjestetään tapahtumia kaikenikäisille. 5) Yhteisöpalvelut, Myllytien toimintakeskus ja muut kohtaamispaikat mahdollistavat yhteistyössä verkostojen kanssa monipuolista kulttuuritarjontaa ryhmä- ja tapahtumaluonteisesti. Ikääntyneiden kulttuurihyvinvointia vahvistetaan yhteistyöllä.	2	1-4) Tapahtumia järjestettiin kaikissa yksiköissä ja toiminta toteutui kuvatulla tavalla mutta resurssien pienentyessä tapahtumia järjestettiin vähemmän kuin aikaisemmin. 5) Ikääntyneiden kulttuuritoimintaa on toteutettu Myllytien toimintakeskuksessa ja muissa kohtaamispaikoissa jalkautuen sinne, missä ikäihmiset asuvat. Kulttuurihyvinvointityön tarjontaa on toteutettu yrittäjien, yhdistysten, hankeavustusten ja kaupungin toimijoiden kesken.
	Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa	1) Palveluiden kehittämisessä hyödynnetään kuntalaisten kokemuksia ja osaamista erilaisin raadein, asukaskyselyin ja yhteiskehittämien keinoin. 2) Koronasta elpymisen määrärahaa osoitetaan lisäavustusta järjestöjen kohdeavustuksiin.	1	1) Järjestöavustusprosessia kehitettiin avustuksen saajien näkemyksiä keräten: kysely + avustusklippa. Esim. nuorisopalveluissa osallistettu nuoria: vertaisnuoret, Kanuuna-kysely, soveri-mittari etsivässä nuorisotyössä. Järvenpään opiston asiakaskyselyt. Kotoutumispalveluissa valmistunut oppinnyttyö kiintiöpakolaisten kokemuksista vastaanoton asiakastyöstä. 2) Kohdeavustuksiin osoitettiin 70 000 euroa, jolla tuettiin 24 järjestöä.
	Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	1) Liikuntapalvelut järjestävät matalan kynnyksen liikuntaa, soveltavaa liikuntaa ja tapahtumia kaikenikäisille eri liikuntapaikoilla. 2) Museokohteissa tehdään yleisötyötä, järjestetään pajoja, Kupo-toimintaa sekä tapahtumia eri ikäisille. 3) Musiikkiopiston lasten ja nuorten konsertteja järjestetään palvelutaloissa ja kirjastoissa. 4) Kirjasto toimii kaupunkilaisten keskeisenä kohtaamispaikkana. Kirjastossa ja Järvenpää-talossa järjestetään tapahtumia kaikenikäisille. 5) Avointa kohtaamispaikkatoimintaa järjestetään eri ikäisille monitoimijaisena yhteistyönä: Yhteisöpalvelut Myllytien toimintakeskuksessa, Nuorisopalveluiden Olkkari -toimintamalli ja brändi, Lapsiperheiden palveluiden toiminnan laajentaminen Cooperin päiväkotiin Joutsikin lisäksi. 6) Vaikuttamo vastaa työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamisen tarpeeseen maksuttomien, ikärajoitettujen ja kaikille avoimien Työnantajatreffien avulla. 7) Työpajatoimintaa toteutetaan rakentavien alojen Liitotyöpajassa, ruoka-alan Cooperin Kulman työpajassa ja ohjaavien alojen Liito-työpajassa. Työpajatoiminta mahdollistaa työelämätaitojen lisäksi kohtaamisia eri ikäisten kuntalaisten kanssa. 8) Yhdistysten toimintamahdollisuuksia edistetään tilojen osalta palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.	1	1-4) Liikunta-, kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut sekä musiikkiopisto järjestivät matalan kynnyksen toimintaa sekä kohtaamispaikkoja ja tapahtumia. 1-2) Toiminta toteutui kuvatulla tavalla. 2-4) Kaikki kulttuuriyksiköt olivat mukana kehittämässä Kupo-toimintaa. Museotyössä 3) Musiikkiopiston lasten ja nuorten konsertteja järjestettiin säännöllisesti vuoroin Järvenpään ja Tuusulan kirjastoissa ja muutamia konsertteja myös palvelutaloissa. 4) Toiminta toteutui kuvatulla tavalla. 5) Avoin toiminta toteutui kuvatulla tavalla. 6) Toteutui kuvatulla tavalla: järjestetty työnantajatreffejä, rekrytointimessut ja työnantajille suunnattuja tilaisuuksia useita. 7) ja 8) Työpajatoiminnat toteutuivat suunnitellusti. Liito-työpaja käynnistynyt nuorisopalvelujen toimesta. Yhdistyksille löydetty toimintatiloja mm. Myllytien toimintakeskuksesta ja käynnistetty osallisuustoiminnan kehittämistä palveluverkon tiloissa.
J2	Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä	1) Ohjaavien alojen Liito-työpajan sisältöä kehitetään nuorisotyön sisältöjen mukaisesti. 2) Luodaan monialainen pakolaisten (ukrainalaisten) vastaanoton toimintamalli. 3) Järvenpään Opistossa lisätään laadukkaiden opintopistekurssien määrää ja tehostetaan niistä tiedottamista.	1	1) Käynnistynyt nuorisopalvelujen toteuttamana vuoden -23 alusta. Tehtävät nuorisotyössä oppinnoiteltu. 2) Luotu toimintamalli 3) Opintopistekurssien määrä 15 ja tiedottamista kehitetty naapuripistojen kanssa

	ja työllistymistä edistäviä palveluja.	4) Vaikuttamon palvelun tunnettavuutta edistetään työnantajiin ja yrityksiin suorarekrytointiyhteistyön ja tapahtumien avulla. 5) Ammatillisen työpajatoiminnan keskiössä on valmentautujan osaamisen ja vahuuksien tunnistaminen sekä kehittäminen. Kaikki osaaminen tunnistetaan, arvioidaan ja hyväksi luetaan esim. tutkintoon johtavissa opinnoissa. 6) Kolmannen sektorin työllistymistä edistävää toimintaa tuetaan työllisyysperusteisen toiminta-avustuksen avulla. 7) Lounaskahvio Cooperin kulman ammatillisen työpajatoiminnan toimintoja ja oppimismahdollisuuksia vahvistetaan yhteistyössä Myllytien toimintakeskuksen kanssa. 8) Valmistaudutaan 1.1.2025 alkaen voimaan tulevaan työ- ja elinvoimapalvelujen järjestämistäsiirtoon kotoutumislain kokonaisuudistuksen myötä tuleviin tehtäviin.		Me polutamme -yhteishankkeessa. 4) työnantajatreffejä, useita tapahtumia ja isot rekrymessut toteutettu. 5) Kaikki ammatillisen työpajatoiminnan oppimisympäristöt on tunnistettu. 6) Työllisyysperusteista toiminta-avustusta myönnetty kolmelle paikalliselle 3. sektorin toimijalle. 7) Kokeiltu Myllytien toimintakeskuksen asiakaspalvelutoiminnan soveltuvuutta työpajatoimintaan ja todettu, että se ei sovellu työpajatoiminnaksi. 8) Keski-Uudenmaan kunnat (Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula) edistivät vuoden aikana yhteistä työllisyysaluevalmistelua yhteisesti solmitun aiesopimuksen mukaisesti niin, että Järvenpää tulee toimimaan isäntäkuntana. Osaamis- ja työllisyyspalvelut on hyvinvoinnin johdon kanssa vastannut prosessin edistämisestä.
J3	Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	1) Liikkumis- ja elintapaneuvontaa kehitetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa niin, että se tavoittaa ne kaupunkilaiset, jotka eivät vielä harrasta liikuntaa. 2) Henkilöstölle tarjotaan koulutusta - lähisuhde- ja perheväkivallan tunnistamiseen ja palveluihin ohjaamiseen hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyönä (ns. Marak-malli) - maahanmuuton ajankohtaisiin kysymyksiin ja palveluohjaukseen liittyen. 3) Monipuolistetaan ja laajennetaan digineuvontapalveluja yhteis-työssä digitukiverkoston kanssa. 4) Osallistutaan Järvenpääinfin yhteistoimintamallin kehittämiseen. 5) Järvenpään Opistossa kehitetään opiskelijoiden ohjausta jatko-opintoihin ja työelämään esim. "Me Polutamme" -hankerahoituksella.	2	1) Liikkumattomia kaupunkilaisia ei nykyresursein pystytty tavoittamaan. 2) Keusote ei ole järjestänyt Marak-mallin mukaisia koulutuksia henkilöstölle. Kotoutumispalveluissa järjestetty asiakasinfoja ukrainalaisille, sekä info persian kielellä, hankittu tulkkaus- ja käännöspalveluita ja selkokielen koulutukset. Maspahanke järjestänyt kotoutumispalveluiden henkilöstölle koulutusta kunniaan liittyvästä väkivallasta. 3) Digineuvontapalveluja ei resurssit riitä kehittämään tavoitteen mukaisesti. Järvenpään kaupunki on luopunut digitukiverkoston vetovastuusta. 4) Tilan turvallisuusasiat hoidetaan yhteisesti. säännölliset henkilöstön ja esihenkilöiden kokoukset 5) Henkilöstöresurssi on riittämätön ohjauksen toteuttamiseksi.
	Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	1) Tuotetaan lapsille ja lapsiperheille tapahtumia, palveluita ja virikkeitä yhteistyössä eri yksiköiden kanssa. 2) Kulttuuripalvelut tekee yhteistyötä päiväkotien ja koulujen kanssa osana kaikkien lasten oikeutta kulttuuriin ja taiteeseen sekä mielenterveyteen ja hyvinvointiin. 3) Museopedagoginen toiminta on avointa kaikille. 4) Lapsivaikutuksia arvioidaan osana ennakkovaikutusten arviointia päätöksenteossa. 5) Käynnistetään "Puheeksiottava kunta - hyvinvoivat perheet" -hanke, joka tuottaa ehkäisevän työn toimintamallin kuntien lapsiperheiden palveluihin. 6) Hallintorajat- ja tasot ylittävää yhteistyötä tiivistetään, voimavaroja ja osaamista käytetään tehokkaasti sekä tuetaan nivelvaiheissa lasta ja nuorta yhteistyössä kaikkien lapsiperhehoitajien kanssa.	1	1) Järjestettiin lapsiperheille suunnattu ja maksuton Kulttuurikukkulan kuhinat - tapahtuma yhteistyössä eri yksiköiden kanssa. 2) Kulttuuripalveluiden Taidetestaajat -konsepti tavoitti 2200 8-luokkalaista ja KUPO-toiminta tuhansia peruskoululaisia. 3) Museo järjesti pedagogisia pajoja eri ikäisille. 4) Koulujen ja päiväkotien liikuntasalien käytön mahdollisesta maksullisuudesta laadittiin ennakoarviointi sen vaikutuksista lapsiin ja nuoriin. 5) Toimintamallin käyttöön ottamiseksi ja kehittämiseksi, on pilotti päiväkodit ja -koulut saaneet koulutusta sekä harjoitelleet viiden kysymyksen mallia. 6) Koulunuorisotyön ja lapsiperhepalvelujen yhteistyö opetuspalvelujen ja varhaiskasvatuksen kanssa (tapahtumat, ryhmät)

	Painotamme lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	1) Lapsille, nuorille ja lapsiperheille järjestetään liikuntamahdollisuuksia osana Liikkumisohjelma 2021-2024 toimenpiteitä. 2) Kulttuuripalveluiden tapahtumia suunnataan lapsille osana kaikkien lasten oikeutta kulttuuriin ja taiteeseen. 3) Hankkeissa edistetään pysyviä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä rakenteita, kaikkien lapsi- ja perhe toimijoiden kanssa, lapsi- ja perhemyönteisen osallisuuden edistämiseksi. 4) Edistetään monialaisella yhteistyöllä maahanmuuttajaperheiden osallistumista avoimien kohtaamispaikkojen toimintaan ja tuotetaan heidän tarvitsemaansa tietoa osallisuuden vahvistamiseksi	2	1) Lapsille, nuorille ja lapsiperheille järjestettiin liikuntamahdollisuuksia Piirrosella, liikuntahallilla, uimahallilla, Temalilla ja harjoitushallilla sekä erityistukea tarvitseville lapsille Pajalan päiväkodilla. Lisäksi liikuntapaikkojen hoito ja kunnossapito mahdollisti omatoimisen liikunnan kaikille lähiliikuntapaikoilla, kuntoradoilla jne. 2) Tavoitteet toteutuivat joiltakin osin mutta tapahtumia järjestettiin vähemmän pienentyneiden resurssien takia. Taidetestaajat-hanke ja koululaiskonsertit sekä KUPO-toiminta suunnattiin lapsille. 3) Koronahanke-avustuksella on pystytty palkkaamaan lisäresurssia ja lisäämään kohtaavaa ja jalkautuvaa nuorisotyötä. Järke-hankkeessa tavoitellaan rikoksilla oireilevia nuoria yhteistyössä Keravan kanssa. 4) Nuorisotalon pelitalo on tavoittanut ukrainalaisia nuoria.
H1	Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä	1) Järjestöjen ja yhteisöjen kanssa toimitaan sovittun yhteistoimintamallin mukaisesti.	1	Yhteistoimintamallin toimenpanoa edistämään perustettiin työryhmä, jossa yhdistyksiä ja yhteisöjä kulttuurin, liikunnan sekä hyten alalta. Ryhmä kokoontui neljä kertaa ja suunnitteli skenaariotyöskentelyn toteutuksen vuodelle 2024.
	Yhteisöohjautuvuuden toimintamalleja kehitetään	1) Yksiköissä edistetään yhteisöohjautuvuutta hyödyntäen esihenkilöiden koulutusta.	1	Yhteisöohjautuvuudesta on keskusteltu yksiköissä ja toimintamalleja on joissakin yksiköissä kehitetty. Prosessissa. Henkilöstölle järjestetty yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueella yhteinen työpaja hr:n kanssa, jonka jälkeen yksiköissä jatkettu työstämistä, esim. nuorisopalveluiden tiimivalmennuksen periaatteiden käyttöönotto.
P1	Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	1) Kaikissa palveluissa analysoidaan, tulkitaan ja johdetaan toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseksi hyödyntäen kaupungin tietotuotantoa.	1	Uusimpia kouluterveystutkimuksen ja aikuisväestön hyvinvointia kuvaavia Terve Suomi tutkimusten tuloksia on esitelty eri yhteyksissä. Näiden pohjalta on arvioitu toimintaa ja tehty suunnitelmia toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi mm. Move-mittausten tuloksia on käyty läpi liikuntapalveluissa ja KLET-työryhmässä, ja toimenpiteitä nuorten liikkumisen lisäämiseksi on suunniteltu.
T1	Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä	1) Kaupunkilaisia innostetaan harrastamaan aktiivisesti kulttuurista ja liikuntaa edistämällä palveluiden saavutettavuutta, houkuttelevuutta ja yhdenvertaisuutta. 2) Johdetaan ja koordinoidaan kaupungin poikkihallinnollista hyte-toimintaa. 3) Jatketaan hyvinvointialueen kanssa yhteistyötä eri yhdyspintaryhmissä ja yhteensovitetaan alueellisten ja kaupungin hyvinvointisuunnitelmien toimia.	1	1) Kaikukorttia kehitettiin, ja siten palveluiden saatavuutta ja yhdenvertaisuutta edistettiin. Palveluja ja tapahtumia kohdistettiin eri kohderyhmille niin liikunnassa kuin kulttuurissa. KUPO-toimintaa kehitettiin; jokaisella peruskoululaisella on mahdollisuus kulttuuriin osana koulupäiväänsä. 2) Hyvinvointiryhmä on toiminut aktiivisesti. Vahvistettiin arjen turvallisuuden osaamista ja rakenteita uuden turvallisuuspäällikön rekrytoinnin jälkeen. Käynnistettiin hyvinvointikertomuksen 2023 valmistelu. 3) Ensimmäiset sote- järjestämislain mukaiset hyte-neuvottelut käytiin hyvinvointialueen kanssa. Neuvotteluissa määriteltiin v. 2023-2024 painopisteet.
	Tilalahokkuus paranee.	1) Yhteisöjen tilojen käyttö palveluverkkosuunnitelman mukaiseen suuntaan yhteisesti keskustellen.	1	Toimijoiden kanssa on käyty useita keskusteluja ja hahmoteltu yhteisiä pelisääntöjä, osalle toimijoista löydetty uusia tiloja.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Hyvinvoinnin palvelualue 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	5 153	0	5 153	5 163	10	100,2 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	48	48	
Toimintakulut	-18 062	-195	-18 257	-18 125	132	99,3 %
Toimintakate	-12 909	-195	-13 104	-12 915	190	98,6 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Hyvinvoinnin palvelualueen toimintatuottojen toteuma oli 5,2 miljoonaa euroa, joka oli 100,2 % suhteessa muutettuun talousarvioon. Toimintakulujen toteuma puolestaan oli 18,1 miljoonaa euroa, joka oli 99,3 % suhteessa muutettuun talousarvioon. Toimintakatteen toteuma oli 12,9 miljoonaa euroa, joka oli 98,6 % suhteessa muutetun talousarvion toimintakatteeseen.

Palvelualueen toimintatuotot toteutuivat noin 18 000 euroa alkuperäistä talousarviota paremmin. Myynti- ja maksutuottojen toteuma oli yhteensä 4,013 miljoonaa euroa, jota nosti merkittävästi ennakoitua suuremmat kotoutumiskorvaukset. Maksutuottojen toteuma puolestaan kasvoi vuoteen 2022 verrattuna 16,6 %, toteuman ollessa 1,336 miljoonaa euroa. Tuet ja avustukset pysyivät vuoden 2023 tasolla, noin 780 000 euroa. Muiden toimintatuottojen kertymä väheni vuoteen 2022 verrattuna 11,8 %.

Palvelualueen toimintakulut alittivat alkuperäisen talousarvion 132 000 euroa. Suurimmat menoerät olivat henkilöstökulut sekä palvelujen ostot, jotka yhdessä kattoivat 63,7% palvelualueen toimintakuluista. Muiden toimintakulujen, eli muun muassa sisäisten vuokrien, osuus palvelualueen kokonaismenoista oli 28,8%. Palvelualueen toimintakulut kasvoivat vuoteen 2022 verrattuna 7,0 %, euromääräisesti 1,2 miljoonaa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä avustusten osuus palvelualueen toimintakuluista oli 7,3 %. Tarvikkeisiin käytetyt määrärahat vähenivät vuoteen 2022 verrattuna 15,0 %. Avustusten kokonaisuus pysyi vuoden 2022 tasolla. Avustuksista maksettiin vuokra-avustuksia yhteensä 141 000 euroa.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024–26

Nelivuotinen nettositovuus tarkoittaa, että yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrärahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina. Määrärahojen käytön alitessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua, viimeistään huhtikuun loppuun mennessä, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä ohjelmakauden seuraaville vuosille. Vastaavasti tilanteessa, jossa vastuutoimielin havaitsee tilivuoden määrärahansa riittämättömäksi, sen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja. Esitys tehdään osavuosisraportin yhteydessä, viimeistään vuoden viimeiseen valtuuston kokoukseen.

Palvelualueen talousarvio alittui 197 000 euroa. Talousarvion alittuminen oli seurausta sekä toimintatuottojen ylittymisestä että toimintakulujen alittumisesta suhteessa alkuperäiseen talousarvioon. Huolimatta toimintakulujen alittumisesta on palvelualueella syytä kiinnittää huomioita erityisesti palvelujen ostoihin sekä avustusten kokonaisuuteen, jotta talous pysyy jatkossakin talousarvion raameissa.

Investoinnit

Valtuustoon nähden sitova						
Hyvinvoinnin palvelualue 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Irtaimistoinvestoinnit	309	0	309	227	-82	73,5 %

Irtaimistohankinnoista vuoden loppuun mennessä on toteutunut 227 tuhatta euroa, joka on 73,5 % talousarviossa myönnetystä investointimäärärahoista. Irtaimistoinvestointi määrärahoja jäi käyttämättä hyvön yleisvarauksesta. Kohdenneitet investoinnit jäänhoitokoneeseen, uimahallin kemikaalien mittausteistoon ja liikunnan pienet investoinnit toteutuivat suunnitellusti.

Valtuustoon nähden sitova						
Liikuntapaikat 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	4 503	2 346	6 849	3 483	-3 366	50,9 %
Netto	4 503	2 346	6 849	3 483	-3 366	50,9 %

Liikuntapaikkainvestoinneista toteutui 3,483 miljoonaa euroa, joka on 50,9 % talousarviossa myönnetystä investointimäärärahoista. Juholanmäen jäähdytyskontti toteutui ainoastaan osittain vuonna 2023 ja valmistuu lopullisesti alkuvuodesta 2024. Keskustan liikuntapuistohanke ei toteutunut kokonaisuudessaan vuoden 2023 aikana, kuten syksyllä odotettiin. Valmistuminen siirtyi vuoteen 2024.

Yhteisöraportointi

Hyvinvointialueen kanssa tehtävästä hyte-toiminnasta vastaa hyvinvoinnin palvelualue. Ensimmäiset sosiaali- ja terveystalouden järjestämislain mukaiset hyte-neuvottelut toteutuivat toukokuussa. Yhdyspintarakenteita on aktivoitu ja luottamushallinnolle järjestettiin aiheesta keskustelutilaisuus. Hyvinvointialueen ja kuntien yhteisiä palveluprosesseja on saatu paremmin toimiviksi useilla eri alueilla.

Vuonna 2023 perustettiin sotiemme veteraaniperinteestä huolehtiva Tammenlehvän Keski-Uusimaan Perinneyhdistys ry, ja kulttuurijohtaja valittiin jäseneksi Tammenlehvän Järvenpään perinnetoimikuntaan. Kulttuurijohtaja edusti palvelualueetta myös Ainolasäätiön hallituksessa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Palvelualueeseen vaikuttavat suuret rakenteelliset uudistushankkeet. Hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden 2023 alussa. Ensimmäiset sosiaali- ja terveystalouden järjestämislain mukaiset hyte-neuvottelut hyvinvointialueen ja kunnan kanssa toteutuivat. Julkisten työvoimapaikoiden järjestämistä vastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. Keski-Uudenmaan kunnat (Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula) solmivat sopimuksen Keski-Uudenmaan työllisyysalueesta. Järvenpää tulee olemaan työllisyysalueen isäntäkunta. Hyvinvoinnin palvelualueen johto ja osaamis- ja työllisyyspalvelujen yksikkö vastasivat prosessista ja yhteistyöstä muiden kuntien kanssa. Kotoutumislain kokonaisuudistus jatkuu ja uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa TE-palvelujen uudistuksen kanssa.

Järvenpään väkiluku kasvaa edelleen seuraavat vuodet, mutta leimaavaa on väestön ikääntyminen, joka on monin tavoin huomioitava palveluiden toteuttamisessa, oli sitten kyse tuen ja ohjauksen tarpeesta tai monipuolisen kulttuuri- ja tapahtumapaikoiden tarjoamisesta. Liikkumattomuus on yhä kasvava haaste aivan pienistä lapsista vanhusväestöön. Liikuntaolosuhteiden ylläpitoa ja kehittämistä sekä eri palveluiden ponnisteluja liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi tarvitaan jatkossa yhä enemmän.

Sekä globaali epävakaa turvallisuustilanne, että heikentynyt taloudellinen tilanne haastaa ihmisiä. Lapsiperheköyhyys on lisääntynyt ja se näkyy Järvenpäänkin palveluissa. Kouluterveyskyselyn perusteella lasten ja nuorten huoli perheen taloudellisesta tilanteesta näkyy. Ruoasta, lääkkeitä ja

lääkärikäynneistä tingitään taloudellisen tilanteen vuoksi, eniten tämä näkyy työikäisillä. Jatkossa on syytä vahvistaa yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Lasten ja nuorten fyysisellä toimintakyvyllä on vaikutuksia jo nyt sekä tulevaisuudessa yksilön hyvinvointiin kuin laaja-alaisesti koko yhteiskuntaan. Lasten ja nuorten elämäntavoissa näkyy epätoivottava kehitys, nukutaan liian vähän ja unen laatu ei ole riittävää, aamiainen ja lounas saattavat jäädä väliin. Jos ei syö hyvin, ei nuku eikä liiku riittävästi, valmiudet oppimiselle ja tulevaisuuden suunnitelmien tekemiselle on vaikeaa. Tästä aiheutuu väistämättä haasteita mielenterveydelle ja yleiselle jaksamiselle ja tämä tulee kuormittamaan palvelujärjestelmää. Mikään yksittäinen palvelu tai toimenpide ei ratkaise yksin näitä lapsiin ja nuoriin liittyviä haasteita, mukaan tarvitaan huoltajat ja muut kasvattajat.

Keskisuusimaalaiset kokevat elämänsä suhteellisen turvalliseksi, yli puolet tuntee olonsa onnelliseksi ja elämänlaatunsa hyväksi. Tulokset ovat kuitenkin laskeneet, työikäisillä eniten. Psykkinen kuormittuneisuus työikäisillä näkyy ja lähes joka kolmas työikäinen ei usko jaksavansa työskennellä eläkeikään asti. Toisaalta positiivisen mielenterveysmittarin pistemäärä on yhä sangen korkealla. Vain harvalla on kokemus heikosta osallisuudesta. Yksinäiseksi itsensä kokee noin joka kymmenes, yleisintä tämä on työikäisillä ja korkean koulutuksen omaavilla.

Palvelualueen talous tulee olemaan todella haasteellinen tulevina vuosina ja tämä tulee näkymään palvelujen tuottamisen laskemisena kaupunkilaisille.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TA2023	Tot 1-12/2023
HYVINVOINNIN PALVELUALUE			
Liikunta ja kulttuuri			
Toimintakate €/asukas*	171,41 €	185,31 €	193,46 €
Tapahtumien määrä (ml. digi)	997	503	815
Tapahtumien kävijämäärä (ml. digi)	79 830	54 300	65 455
Uimahallin kävijämäärä	174 405	260 000	232 092
Kirjaston käynnit yhteensä	478 332	415 000	555 374
Museokohteiden käynnit yhteensä	25 307	19 500	24 193
Liikunnan ja kulttuurin opetus- ja ohjaustuntien määrä	27 524	32 000	26 469
Taiteen perusopetuksen oppilaat	2 095	1 084	1 114
Varattavien liikuntapaikkojen käyttötunnit	75 143	70 000	76 975
Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen			
Toimintakate €/asukas*	75,71 €	84,49 €	77,21 €
Asiakaskontaktit			
Kotoutumispalveluiden asiakaskontaktit	41 139	46 450	57 158
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	2 236	3 100	4 024
Nuorisotyön kontaktien määrä yhteensä	12 804	13 500	18 272
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden asiakaskontaktit	25 277	25 950	34 229
Asiakasmäärät			
Järvenpään opiston kurssilaisten määrä	822	1 200	1 048
Kotoutumisen tuen asiakasmäärä	9 507	10 000	10 758
Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärä	0	80	120
Nuorisotyön asiakasmäärä yhteensä	738	1 000	704
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden työpajojen asiakasmäärä	145	245	248
Yhteisöpalveluiden asiakasmäärä	92	70	78
	8 317	4 100	9 270
Pakolaisten vastaanotto/kuntapaikat	15	50	42

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Konsulttipalveluilla tarkoitetaan asiantuntijapalvelua, joka ostetaan ulkopuoliselta konsultilta/ asiantuntijalta. Raportoitavana eurorajana käytetään 3.000 euroa.

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Kim Jotuni Tmi	Näyttelyrakenteet 1 osa, taidemuseo	14 880
Kim Jotuni Tmi	Näyttelyrakenteet 2 osa, taidemuseo	14 880
Vreal Oy	XR-palvelut 3/3, museopalveluiden yhteiset	10 470
Pusatec Oy	Pusatec palveluiden ylläpito- ja laitelista	8 238
Pusatec Oy	Pusatec palveluiden ylläpito- ja laitelista	7 799
Vreal Oy	XR-palvelut 1/3, museopalveluiden yhteiset	6 800
Vreal Oy	XR-palvelut 2/3, museopalveluiden yhteiset	6 800
Intro Design	Kokoelmanäyttelyn näyttelyarkkitehtuuri ja graafinen ilme, taidemuseo	6 076
Ostosikkuna Oy	Vennyn junatyypit installaatio, taidemuseo	6 050
FN Electro Oy	AV asennukset, äänisuunnittelu ja sisällön tuottaminen, taidemuseo	6 000
Metropolia ammattikorkeakoulu Oy	VR-museosovelluksen käyttäjättestaus, museopalveluiden yhteiset	6 000
Intro Design	Kokoelmanäyttelyn näyttelyarkkitehtuuri ja graafinen ilme, taidemuseo	4 900
Stereoscape Oy	XR-museohanke konsultointi, analyysi ja loppuraportti, museopalveluiden yhteiset	4 875
Vreal Oy	Halosenniemi photoshop	4 760
Mestari toiminta Oy	Rakennuttaminen, valvonta ja konsultointi, muut sisäliikuntatilat	4 553
Finsta asianajotoimisto Oy	Valtionkonttorille tulleen perinnön pesänselvitys, nuorisotyö	3 841
Metropolia ammattikorkeakoulu Oy	Helsinki XR Centerin tilojen testaus- ja kehityslaitteiden käyttö, museopalveluiden yhteiset	3 825
Ostosikkuna Oy	Vennyn junatyypit installaatio, taidemuseo	3 250
Profit consulting	Konsultointi, TE-palvelut 2025	3 220

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Tilivelvollinen toimielin: Hyvinvointilautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaja

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

Työmarkkinatuen kuntaosuus	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	-3 800	-400	-4 200	-4 280	-80	101,9 %
Toimintakate	-3 800	-400	-4 200	-4 280	-80	101,9 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Työmarkkinatuen kuntaosuuden talousarvio ylittyi, johtuen yli 1000 päivää työmarkkinatuella olleiden pitkäaikaistyöttömien määrän suhteellisesta lisääntymisestä. Pitkäaikaistyöttömien, eikä 300 pv työmarkkinatuella olleiden pitkäaikaistyöttömien määrä sinällään ole merkittävästi kasvanut.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024-26

Toimintakulut ylittyivät 80te.

Arvio tulevasta kehityksestä

Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaan pysyvän tulevina vuosina vuoden 2023 tasolla.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Työmarkkinatuen kuntaosuus suoritteet	TP2022	TA2023	Tot 1-12/2023
Työmarkkinatuen kuntaosuutta saavat työttömät	1 083	1 300	1 078
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €/työtön	3 487	2 923	3 971

Kaupunkikehitys

Tilivelvollinen toimielin: Kaupunkikehityslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunkikehitysjohtaja, yritys- ja elinkeinopalvelujohtaja, kaavoitusjohtaja, kaupunkitekniikan johtaja, johtava rakennustarkastaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunkikehitys johto

Kaupunkikehityksessä yhteisten tavoitteiden osalta teemoina olivat Kauken yliorganisaation toimivat tiimit sekä projektimallin käyttöönotto organisaatiossa. Mallien toimintaa suunniteltiin yhteisesti Kaupunkikehityksen johdon kanssa keväällä 2023. Hankkeiden projektiryhmien ja ohjausryhmän yhteinen päivä jatkoi saman teeman ympärillä.

Kaupunkikehityksen johto osallistui aktiivisesti uusien yritysten sijoittautumisen tukemiseen osana kaupunkistrategiaa ja kuunnellen myös paikallisia yrittäjiä ja heidän tarpeitaan useissa eri yritystapaamisissa.

Talouden sopeuttamistoimien osalta kaupunkikehityksen taloudelliset sopeuttamistoimet vaikuttivat myös siihen, että osa rekrytoinneista jäädytettiin osana säästötoimia. Resurseista huolehtiminen ja osaavan henkilöstön saaminen olivat edelleen kaupunkikehityksen haasteina taloudellisten sopeuttamistoimien lisäksi.

Yritys- ja elinkeinopalvelut (Business Järvenpää)

Elinkeino- ja matkailupalvelut muutettiin vuoden 2023 alussa organisaatiomuutoksen yhteydessä Yritys- ja elinkeinopalveluiksi, jonka toiminnassa käytetään Business Järvenpää -brändiä. Samalla aiempi elinvoimajohtajan tehtävä muuttui Yritys- ja elinkeinopalvelujohtajaksi, jossa on selkeä fokus yritys- ja elinkeinotoimintaan. Matkailupäällikön tehtävänimike muuttui organisaatiomuutoksen yhteydessä asiakkuuspäälliköksi, yrityspalvelupäällikön työnkuva pysyi suhteellisen muuttumattomana.

Yritys- ja elinkeinopalvelujohtajan virkaan ei saatu vuonna 2023 pysyvää rekrytointia, joten näiltä osin henkilöstövajetta paikattiin rekrytoimalla loppuvuodesta määräaikainen ohjelmapäällikkö ja jakamalla tilapäisesti yritys- ja elinkeinojohtajan tehtävät kolmihenkisen Business Järvenpää -tiimin ja osin vt. Yritys- ja elinkeinojohtajana toimivan kaupunkikehitysjohtajan kesken.

Kaupungin uuden strategian pohjalta valmisteltiin uusi Järvenpään Yritys- ja elinkeino-ohjelma vuosille 2023–2030, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.2.2023. Ohjelmaa varten haastateltiin yli 50 yritys- ja elinkeinotoimijaa. Ohjelmalla tavoitellaan yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä uusien menestyvien yritysten syntymistä ja sijoittumista Järvenpään. Ohjelma edistää yritysten hyvinvointia, työllistämistä ja osaavan työnvoiman saantia sekä keskinäistä yhteistyötä. Yritys- ja elinkeino-ohjelma mahdollistaa kaupungin strategian mukaisen kestävä kasvun ja vireän kaupunkielämän toteutumisen Järvenpäässä, metropolialueen pohjoisessa keskuksessa.

Ohjelmassa on kuusi painopistettä, joilla pyritään edistämään yritystoimintaa pitkäjänteisesti (kuva alapuolella). Kaupungin kärkialoiksi nostettiin teollisuus, elintarvikeala, kiinteistöt ja rakentaminen sekä kauppa- ja palvelut, joiden kasvun tukemiseen on käynnistetty kasvuverkosto –toiminnot. Business Järvenpää tekee läheistä yhteistyötä monen keskeisen sidosryhmän kanssa, kuten esimerkiksi yrittäjäjärjestöt, Keuke, Keuda, Step-koulutus, Uudenmaanliitto, Kuntaliitto sekä lähikunnat. Yritys- ja elinkeinopalvelut ovat lisäksi vahvasti mukana TE24-uudistustyössä.

8. Kärkitoimenpiteet

– Yritysten kasvua, sijoittumista ja Järvenpään yritysystävällisyyttä konkreettisella tekemisellä ja viestinnällä

Business Järvenpää viestii yritysten onnistumista ja mahdollisuuksista. Toimenpiteillä myydään ja markkinoidaan Järvenpäästä yritysystävällisenä kaupunkina. Osana tätä työtä kehitettiin Business Järvenpää -sivuston sisältöä ja toimivuutta, perustettiin LinkedIn-tili sekä rekisteröitiin oma iskulause: Business Beyond the Usual. Iskulause kuvaa rohkeaa ja uniikkia toimintamalliamme niin kaupungin kuin yritysten osalta.

Yksikön Invest-in myynti- ja markkinointityö jatkui aktiivisena ja Järvenpää on edelleen hyvin kiinnostava kohde erikokoisten yritysten sijaintipaikkana. Invest in -toiminta tähtää pitkäjänteisesti yritystontti- ja toimitilatarjontaan sekä edistämään sijoittumismarkkinointia erityisesti kärkialoille. Svengin yritysalueella saatiin kaupunkikehitysorganisaation yhteisvoimin sijoittumaan Postin/Transvalin merkittävä logistiikkahanke, joka rakentuu kolmessa vaiheessa. Kaikkiaan vuonna 2023 myytiin yksi yritystontti (Postin tontti) sekä vuokrattiin neljä yritystonttia eri puolilla kaupunkia. Vuoden lopulla on käynnissä myös useampi yritystonttineuvottelu. Lisäksi vuonna 2023 konkretisoitui tulevaisuuden yritysalue -tiekartan valmistelu ja suunnittelu, jolla varmistetaan tulevaisuuden toimintaedellytyksiä. Myös kaupungin alueella toimitilojen merkitys ja saatavuus tulee korostumaan.

Hankejohto ja maanmyynti -yksikkö aloitti toimintansa vuoden 2022 alussa. Yksikön keskeisin toiminnallinen tavoite on johtaa useampia avainalueita ja toiminnallisia yksiköitä yhdistäviä asunto- ja elinkeinorakentamisen kärkihankkeita siten, että projektit toteutuvat ajallaan ja yhteisesti määriteltyjen tavoitteiden puitteissa. Aktiivisia kärkihankkeita on ollut vuoden 2023 aikana kaikkiaan hieman yli kymmenen, keskeisimpänä mm. Svengin elinkeinohankkeet ja Anni-tädin kylän asuinrakentamishanke.

Yksikön tärkeä taloudellinen tavoite on tulouttaa yhteistyössä Yhdyskuntasuunnittelun maanmyyntitoimintojen kanssa maanmyyntituloja kaupungille kunakin vuonna investointiohjelmassa hyväksytty määrä. Vuonna 2023 maanmyynnin voittotavoite oli yhteensä 4,2 miljoonaa euroa ilman maankäyttösopimuskorvauksia. Vuoden 2023 maanmyynnin tulos ylsi 4,7 miljoonaan euroon eli myyntivoittotavoite ylitettiin hieman. Tulosta selittää laaja kiinteistökauppojen esisopimusten portfolio, johon tukeutuen ja jonka ansiosta alkuvuoden aikana tehtiin runsaasti kauppia. Loppuvuonna ei kauppia tehty laisinkaan asuntomarkkinoiden pysähtyttyä lähes kokonaisuudessaan.

Maata hankittiin noin 3,6 hehtaaria, pääosin Pietilä-Haarajoen alueelta. 20-luvun loppupuoliskolle ajoittuvat Haarajoen asemanseudun kehittäminen ja lukuisat uudet pientaloalueet edellyttävät sitä, että maat saadaan hankittua kaupungille joko vapaaehtoisin kaupoin tai viime kädessä lunastusmenettelyä käyttäen. Lunastusmenettelyn käyttö tullee ajankohtaiseksi vuoden 2024 aikana. Vuoden 2023 aikana on ollut vaikeuksia saavuttaa taloustavoitteita maankäyttökorvauksissa. Tavoitteena oli tulouttaa maankäyttökorvausten kautta 1,3 miljoonaa euroa, mutta tulos jäi vain 0,33 miljoonaan euroon. Maankäyttökorvauksiin kohdistuvat haasteet ovat johtuneet asemakaavojen viivästymisestä, asemakaavoihin kohdistuneista valituksista ja riidoista sekä siitä, että kaavalle asetettuja tavoitteita on jouduttu tarkistamaan päätöksenteon yhteydessä, ja ne ovat toteutuneet vain osin.

Asumispalveluissa on edistetty osaltaan monipuolista asuntotuotantoa ja sosiaalista kestävyyttä sekä tehty seudullista MAL-työtä ja oltu mukana muun muassa valmistamassa MAL 2023 suunnitelmaa. Asumispalvelut osallistuivat seudun asuntoasioiden yhteiseen edunvalvontaan esimerkiksi lausuntojen muodossa sekä seurasi asumisen lainsäädännön muutoksia, muun muassa uusi asumisoikeuslaki astuu voimaan kokonaisuudessaan vuoden 2024 alusta. Asumispalveluissa seurasi myös uuden hallitusohjelman vaikutuksia asumiseen. Asumispalveluissa on tehty tiivistä yhteistyötä erityisasumisen koordinoinnissa keusoten kanssa. Osallistuminen Tampereen yliopiston Tulevaisuuden senioriasumisen hankkeeseen tukee osaltaan ikääntyneiden asumisen kehittämistä.

Liikennesuunnittelussa sisäisen bussiliikenteen matkustajien määrä jatkoi nousuaan syksyyn asti, jolloin nousu tasaantui, käytännössä matkustajamäärissä ollaan korona-aikaa edeltävällä tasolla. Bussien paikallis- ja palveluliikenteen hankinnassa otettiin käyttöön kolmen vuoden optiokausi nykyisen liikennöitsijän kanssa, mikä ylläpitää ennustettavuutta joukkoliikenteen kustannuksista. Sisäisen bussiliikenteen järjestämiseen vuonna 2023 vaikutti polttoaineiden hintojen nousu, mikä heijastuu linja-autoliikenteen kustannusindeksin kautta ostoliikenteen kustannuksiin.

Muita työkokonaisuuksia ovat olleet uuden liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpanon toiminta, eri asuinalueiden liikennesuunnittelu, sekä erilaiset liikenteen sujuvuuteen ja maankäyttöön liittyvät selvitystyöt. Kaupunki haki valtakunnallisessa kävelyn ja pyöräilyn investointien valtionavustuksessa vuonna 2023 rahoitusta kahdelle erilliselle kohteelle, joista avustusta myönnettiin Kinnarinpolun rakentamiselle.

Asemakaavoituksella on edistetty pientalovaltaista täydennysrakentamista Tuusulanjärven länsipuolella Vanhakylässä. Asemakaavasta tehtiin kuitenkin valitus Helsingin Hallinto-oikeuteen, jonka päätöstä asiasta ei ole vielä saatu. Pientalovaltaista täydennysrakentamista on edistetty myös Pajalan kaupunginosassa, resurssiviisauden tavoitteiden mukaista asemanseutujen tiivistämistä Pöytäalhon kaupunginosassa, sekä parannettu jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä Yrittäjänpuiston ja Vähänummentien asemakaavan muutoksella, ja vahvistettu palveluverkkoa Kyrölän koulun asemakaavan muutoksella. Svengin yritysalueen asemakaavan muutoksen myötä merkittävän työpaikkoja luovan yrityksen on mahdollista sijoittua kaupunkiin. Asemakaavasta tehtiin kuitenkin valitus Helsingin Hallinto-oikeuteen, jonka päätöstä asiasta ei ole vielä saatu. Citymarketin laajennuksen asemakaavan muutoksella parannetaan liiketoimintaedellytyksiä ja täydennetään keskustan kaupunkirakennetta. Näillä kaikkiaan kahdeksalla asemakaavan muutoksella sekä muilla päätöksillä kehitettiin tasapainoisesti kaupunkia varmistaen väestösuunnitteen mukaisen kasvun mahdollisuus tulevana vuosina. Asemakaavoja valmisteltiin hyväksytyin kaavoitus suunnitelman mukaisesti.

Yleiskaavoituksen osalta Ristinummen alueen yleissuunnitelma valmistui ja toimii lähtömateriaalina alueen tulevalle asemakaavoitukselle. Keskustan visiotyötä vietiin eteenpäin sisäisten työpajojen avulla.

Uusi **ilmasto- ja ympäristöyksikkö** aloitti toimintansa käytännössä huhtikuussa 2023 ilmasto- ja ympäristöpäällikön aloitettua tehtävässään. Yksikön tehtäviin kuuluu mm. ilmasto- ja ympäristöasioiden edistäminen kaupungissa sekä kaupungin resurssiviisauksen koordinointi, kehittäminen ja seuranta.

Paikkatietojen parissa kaupunkimalliin pohjautuvan yhdyskuntasuunnittelun käyttöönottoa on valmisteltu strategian mukaisesti. Vuoden 2023 aikana paikkatietojärjestelmän kokonaisuudistus käynnistettiin yhteistyössä Kuntien Tieran kanssa. Lisäksi vuoden 2023 aikana on tehty taustatöitä mm. paikkatietoaineistojen perusparannuksia sekä valmisteltu käyttöönoton koulutuksia ja aikatauluja. Maankäyttö ja karttapalveluiden toimintayksikössä kehitettiin ja otettiin käyttöön vuoden aikana lukuisia uusia digitaalisia palveluita, mm. uusi palaute- ja osallisuuspalvelu, jonka kautta asiakas voi jättää palautteita rakennetun ympäristön havainnoistaan.

Kaupunkitekniikan avainalueella suunnittelua ja rakentamista jatkettiin infran investointiohjelman mukaisesti. Tärkeimpiä valmisteltavia kohteita olivat Anni-tädin kylän asuinalueen infran suunnittelu, Ainolan aluekeskuksen vaihe 2 suunnittelu sekä Ainolan aseman ympäristön ja alikulun suunnittelu ja toteuttamissopimuksen valmistelutyö Väyläviraston kanssa toteutettavasta yhteisrakentamisesta.

Bulevardikorttelin ympäristön katu- ja puistotyöt, Ainolan aluekeskuksen pohjoisen osan rakentaminen radan itäpuolella ja radan alitukset hulevesien osalta saatiin toteutettua siten, että rakentaminen Ainolan alueella eteni sekä kerrostalorakentamisen, että kaupallisen rakentamisen osalta. Myös Pajalanpihan alueella saatiin rakentamista varten tarvittavat katu- ja hulevesirakenteet valmiiksi siten, että alueella on rakentamisvalmius olemassa. Alueiden rakentamisen myötä jää vielä tehtäväksi viimeistelyjä kaikilla alueilla.

Ainolan eri vaiheiden suunnittelu ja rakentaminen kestää useampia vuosia ja muodostaa merkittävän osan infran investointiohjelman liittyvistä kuluista, joten investointiohjelman varattu rahoitus ja sen riittävyys tulee varmistaa tulevisia investointiohjelmassa muun muassa alikulkurakenteiden osalta asemalla. Näiden toteutus on suunniteltu vuosille 2027–28.

Ainolan aluekeskukseen liittyy olennaisena osana myös toteuttamissopimukset Väyläviraston kanssa ratahankkeen ja kaupungin suunnittelun ja rakentamisen yhteensovittamiseksi. Vuonna 2023 kaupunki osallistui alikulun siltoihin liittyviin kustannuksiin ns. RU2 urakassa, jonka Väylävirasto kilpailutti ja toteutti.

Keskustan kehittämisen hankkeet rajautuivat Bulevardikorttelin (ent. Perhelän kortteli) ympäristöön ja saatiin pääosin valmiiksi vuoden 2023 aikana. Bulevardikorttelin osalta Sibeliuksenkadun ja Mannilantien kulman kerrostalorakentaminen ei edennyt suunnitellulla tavalla ja kaupunki toteutti katulämmityksen järjestelyt tilapäisen konttirakenteella, jonka tekniikka siirretään myöhemmin rakentuvaan kerrostaloon. Taidehankinta Mannilantien ja Helsingintien kiertoliittymään valmistuu vasta vuoden 2024 puolella ja asennetaan paikoilleen keliolosuhteiden mukaan. Aikataulumuutos oli tarpeen, jotta teoksen rakenteellinen kestävyys voitiin varmistaa ennen asennustyötä.

Vuoden 2023 hankinnoissa onnistuttiin tavoitteiden osalta hyvin. Hankkeet, jotka eivät edenneet suunnitellusti olivat Sibeliuksenväylän hankinta. Hankkeen edistämistä hidasti ensin vireillä oleva kaavavalitus hallinto-oikeudessa, josta tuli päätös vasta heinäkuussa 2023 ja tämän jälkeen katusuunnitelmasta tehty oikaisuvaatimus, joka käsiteltiin kaupunkikehityslautakunnassa. Suunnittelupäällikön päätöksen palauttaminen käsittelyyn katusuunnitelman korjaamiseksi viivästytti hankintapäätöstä lisäksi kahdella kuukaudella, joten hankintapäätös siirtyi vuodelle 2024. Anni-tädin kylän pientaloalueen kaavoitus ja suunnittelu valmistuivat vuoden 2023 lopussa, joten hankkeen aloitus siirtyi vuodelle 2024. Toimintakertomusta tehdessä oli tiedossa, että hanke ei etene myöskään vuonna 2024 hallinto-oikeuteen tehdyn kaavavalituksen takia. Hankinnoista ei tehty oikaisuvaatimuksia vuonna 2023. Puistokohteista Rekikadun portaiden ja ympäristön rakentaminen toteutettiin vuoden 2023 syksyllä. Asfalttiurakat ja valaistusurakat saatiin toteutettua myös suunnitelmien mukaisesti.

Rakentamisen hankkeiden kustannustasossa ei havaittu huomattavia muutoksia vuoden 2023 aikana. Ainolan aluekeskuksen ja aseman läheisyyteen sijoittuvien katu- ja puistorakenteiden rakentamisessa on selvitysten ja suunnitelmien edetessä varauduttava tulevisia investointiohjelmassa vuosille 2026–28

kohonneisiin kustannuksiin vaativien pohjaolosuhteitten takia. Selvitykset tuodaan päätöksentekoon seuraavien vuosien investointiohjelmiin.

Kinnarin alueella aloitettiin peruskorjausrahoituksen turvin loppujen katujen peruskorjaus oman rakentamisen kohteena (VOK=valmistus omaan käyttöön). Hanke jatkuu vuoden 2024 puolelle.

Suunnittelupalveluissa vuoden 2023 merkittävimpiä suunnitteluhankkeita olivat Svengin yritysalueen suunnittelu Haarajoella, Ainolan aluekeskuksen vaiheen 1 ja vaiheen 2 suunnittelutyöt, sekä lukuisat pienemmät liikenneturvallisuutta tai yleisten alueiden suunnittelua koskevat hankkeet, jotka saatiin päätökseen. Tällaisia olivat Ainolan itäisen alueen suunnittelu (Viulukonsertonkatu, Viulukonsertonkuja, Metsälaulukuja, Iltalaulunkuja, Jokamiehenraitti, Ainolan aseman alikulun rakenteiden suunnittelu, Sinfonian aukion suunnittelu, sekä Ainolan aluekeskuksen vaiheen 2 suunnitelmat, joihin kuuluvat Viulukonsertonkadun jatko Perttiläntielle, Kevätlaulukuja, Kesälaulukuja Venematkan puiston hulevesialtaan laajennus ja peruskorjauskohteena Valtterinkuja ja Matinkuja. Lisäksi toteutettiin puistosuunnitelmia tuleviin kohteisiin. Vuoden 2023 aikana muita hankkeita, joiden suunnittelua edistettiin, olivat Sahankaaren peruskorjauksen suunnittelu. Anni-tädin kylän pientaloalueen suunnitelmat valmistuivat myös vuoden 2023 lopussa. Katusuunnitelma voidaan vahvistaa vasta, kun kaava saa lainvoiman. Lisäksi suunnittelupalveluissa oltiin aktiivisesti mukana useissa työryhmissä, osallistuttiin Väyläviraston ja kaupungin sekä ELY-keskuksen ja kaupungin yhteishankkeisiin Ainolassa ja Vähänummentielleä.

Loutinojan kunnostamisen osalta Kartanonseudun hulevesirakenteille valmisteltiin uutta jatkohakemusta yhdessä Ympäristökeskuksen kanssa. Kaupunki sai hankkeelle loppuvuodesta 2023 valtionrahoitusta 200 000 €. Rahoituksen ja kaupungin hulevesien hallintaan varatun investointirahoituksen puitteissa hankkeessa esitettyjä toimia voidaan toteuttaa vuosien 2024–25 aikana.

Kaupungin infrastruktuurin korjausvelan määrä vuoden 2022 lopussa oli arviolta 21,5 miljoonaa euroa ja vuoden 2023 lopussa noin 19,2 miljoonaa euroa. Korjausvelka väheni noin 1,2 miljoonalla eurolla edellisvuoteen verrattuna. Korjausvelalla tarkoitetaan kadun tai rakenteen nykyisen kuntotason ja sille valitun optimitason välistä erotusta euroissa mitattuna. Arvioidusta korjausvelan määrästä, joka oli 20,2M€ vuoden 2023 lopussa jäätii Sibeliuksenväylän peruskorjauksen siirtyessä vuodelle 2024. Tämä siirto on huomioitu vuoden 2024 arviossa.

Katujen peruskorjaukseen oli taloussuunnitelman investointiosassa 2023 varattu 1,739 miljoonaa euroa kaupungille ja Järvenpään vedelle 0,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 valmistuneessa katuverkon korjausvelan selvityksessä on laskennallisesti arvioitu, että korjausvelkaa syntyy vuosittain Järvenpäässä noin 0,9 miljoonaa euroa. Jotta korjausvelka saataisiin vuoteen 2036 mennessä nollille, tulisi vuotuisen korjausvelkaan varatun investointimäärärahan olla 1,5 miljoonaa euroa nykyisellä 2023 tilanteella. Korjausvelan määrää tarkastetaan vuosittain kustannusindeksin 2016 muutoksella tarkasteluajankohtana.

Korjausvelan määrän tavoitteeksi Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan toimenpiteissä on esitetty, että kaupungin infrastruktuurin korjausvelka laskisi 18 miljoonaan euroon vuoteen 2030 mennessä. Vuosien 2018-2023 osalta korjausvelan muutos (25,2 miljoonaa euroa -> 20,3 miljoonaa euroa) on tavoite huomioiden riittävä. Lopullinen tavoite tulee kuitenkin olla, ettei korjausvelkaa juurikaan ole, koska laskennallisesti uutta korjausvelkaa syntyy noin 0,9 miljoonaa euroa ilman indeksikorotusta joka vuosi. Tavoitteeseen päästessä korjausrakentamiseen liittyvää talousvarausta voidaan pienentää ja toteuttaa hankevarauksina, joiden piiriin myös uudet ja peruskorjatut hankkeet tulevat saavutettuaan uudelleen peruskorjaustarpeen arvioinnin mukaisen iän. Oletusarvona uusille korjatuille rakenteille on, että niiden käyttöikä ilman kuluvien pintarakenteiden säännöllistä korjausta olisi 50–100 vuotta, mikäli suojaavat pintarakenteet uusitaan säännöllisesti kulumisen mukaan. Korjausvelan määrä ei myöskään vähene vuositasolla arvioituna tasaisesti, hankkeet ovat eri laajuisia ja niiden kesto on eripituinen. Taulukossa

vuodelle 2023 syntyi korkeampi vähenevä, koska Kuuselankadun peruskorjaus toteutettiin 22–23 vuosien sijasta kokonaisuudessaan vuoden 2023 aikana. Vuoden 2024 ennuste tarkentuu myös myöhemmin, mikäli kaikki suunnitteilla olevat peruskorjaushankkeet saadaan toteutukseen.

Taulukko: Korjausvelan määrän kehittyminen 2017–2021 (perustuu Ramboll tekemään-selvitykseen vuodelta 2016, lisätty vuodet 2022–2024)

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (arvio)
25,2M€	24,1M€	23,1M€	22,1 M€	21,5 M€	20,3	19,8

Rakentamispalveluissa suurin osa hankkeista rakennutettiin käyttämällä yksityisiä urakoitsijoita. Osa hankkeista toteutettiin myös kaupungin omajohtoisena rakentamisena VOK-kohteina (VOK=valmistus omaan käyttöön). Merkittävimmät rakennushankkeet investointiohjelmassa vuonna 2023 olivat: Radan itäpuolisen Ainolan alueen katujen ja puistojen rakennustöiden saattaminen liikennöitävään kuntoon pohjoisissa osissa, keskustan katujen (Helsingintie, Ahomaanraitti kävelykatu) rakennustöiden saattaminen käyttökuntoon, sekä Kuuselankadun peruskorjaus. Lisäksi Pajalanpihan alueella Valovirrankadun rakentamistyöt toteutettiin VOK-työnä. Myös Svengin teollisuusalueella aloitettiin vesihuollon rakennustöitä VOK-työnä. Kinnarin alueella aloitettiin Pykälistöntien ja Kiviojantien peruskorjaukset myös VOK-työnä.

Hankkeita ja investointien toteutumia infran rakentamisen osalta on kuvattu myös kohdassa investoinnit. Rakentamispalveluissa toteutettiin myös useita pienempiä puisto- ja valaistushankkeita.

Infran ylläpito- ja huoltopalvelut valvoi Järvenpään alueurakan 2019–23 sopimuksenmukaisuuden toteutumista maastokierroksin ja sähköisen seurantajärjestelmän avulla. Huomattavia sopimukseen liittyviä puutteita ei esiintynyt. Laatupoikkeamiin puututtiin sopimuksen mukaisin toimenpitein. Myöhäinen kevät viivästytti siirtymistä talvikunnossapidosta kesäkauteen muun muassa liukkauden torjuntamateriaalin poisto kaduilta ja nurmikoilta viivästyti edellä mainitusta syystä. Talvikunnossapitoon liittyvä asiakaspalautekysely toteutettiin keväällä 2023. Vuoteen 2022 verrattuna asiakaspalautteiden vastausten määrä laski. Vastaajien arviot kunnossapidon tasosta oli parantunut edelliseen kyselyyn verrattuna. Järvenpään alueurakan optio 2023–2024 otettiin käyttöön 2.10.2023.

Omajohtoisessa puistometsien hoidossa keskityttiin lähinnä kuolleiden kuusien poistoon. Syynä tähän oli runsas tuholaiden esiintyminen (kirjanpainaaja ja tähtikirjaaja). Vuonna 2023 myönnettiin katulupia 145 kpl ja yleisten alueiden käyttö lupia 114 kappaletta. Kunta-auto-ohjelmassa vuonna 2023 käsiteltiin ajoneuvotapauksia 72 kpl. Näistä ajoneuvotapauksista toimitettiin romutettavaksi 37 kpl.

Rakennusvalvonnan toimintaan vaikutti valtakunnallinen rakennusalan taantuma. Eryityisesti tämä näkyi luvan saaneiden asuntojen määrässä, joka oli kolmentoista vuoden tarkastelujakson alhaisin. Pudotus vuoteen 2022 oli merkittävä. Lupa myönnettiin vuoden 2023 aikana 119 asunnolle. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 968 asuntoa. Valmistuneiden asuntojen määrässä taantumien vaikutus ei vielä näkynyt. Valmistuneita asuntoja oli 621 kappaletta, kun se edellisenä vuotena oli 654 asuntoa. Vähentyneestä lupamäärästä huolimatta rakennusvalvonnan tulot ylittivät edellisten vuosien tapaan toiminnasta aiheutuneet menot.

Rakentamiseen liittyvien lupahakemusten keskimääräisessä käsittelyajassa saavutettiin tavoitteeksi asetettu enintään kahden kuukauden käsittelyaika 62 %:ssa hakemuksista. Keskimääräinen käsittelyaika oli 40 työpäivää vaihteluvälin ollessa 1–177 työpäivää. Vuoteen 2022 nähden keskimääräinen käsittelyaika pidentyi seitsemällä työpäivällä. Keskeisin syy käsittelyajan pidentymiseen oli rakennusalan taantuma. Pyydettyjä lisäselvityksiä hakemusten ratkaisemiseksi jouduttiin odottamaan aiempia vuosia kauemmin.

Järvenpään ja Hyvinkään rakennusvalvonta oli mukana valtionvarainministeriön rahoittamassa hankkeessa “Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittäminen ja prosessien automatisointi (RAVA3Pro)”. Hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki ja siinä oli mukana 23 kuntaa. Hanke päättyi marraskuussa 2023. Hankkeessa kehitettiin laajalti rakennusvalvonnan ja samalla koko rakennusalan valmiuksia siirtyä vuoden 2025 alusta voimaan tulevan rakentamislain mukaiseen tietomallipohjaiseen (3D) rakennusvalvontaprosessiin.

Tietomallipohjaisen lupaprosessin kehittämisessä Järvenpään ja Hyvinkään rakennusvalvonta kuuluu kansainvälisestikin edelläkävijöiden joukkoon. Tämän vuoksi saimme kutsun esittelemään RAVA3Pro-hankkeen tuloksia eurooppalaisen ACCORD-hankkeen seminaariin, joka pidettiin syyskuussa Berliinissä. Hankkeessa on mukana 21 organisaatiota 11:sta eri Euroopan valtiosta. Seminaarin perusteella Suomessa ja Virossa on jo tuotannossa toimintamalleja ja työkaluja, joita muualla Euroopassa vasta suunnitellaan. Matkan yhteydessä esittelimme Suomen toimintamalleja myös Saksan liittovaltion digitaali- ja liikenneministeriössä

Rakennusvalvonnan paperiarkiston noin kaksitoista vuotta kestänyt mittava digitointityö saatiin päätökseen. Kaikkiaan työn aikana digitoitiin yli tuhannen hyllymetrin paperiarkisto. Oman henkilöstön lisäksi ja ohjaamana työhön osallistui pitkäaikaistyöttömiä ja tukityöllistettyjä. Lisäksi digitointia hankittiin yksityisiltä palvelutarjoajilta. Digitointityö piti sisällään aineiston esikäsittelyn eli seulonnan, skannauksen, sähköisen aineiston indeksoinnin ja sähköisen arkistoinnin. Työ on tehty kulloinkin voimassa olevien arkistovaatimusten mukaisesti, minkä ansiosta huomattava osa paperiarkistosta on voitu hävittää digitoinnin jälkeen. Osa paperiarkistosta on arkistolain perusteella pysyvästi säilytettävää. Niiden osalta odotamme hävityslupaa Kansallisarkistolta. Nyt digitoitu aineisto on helposti myös asiakkaiden saatavilla Lupapisteen arkistokaupassa. Tämä on parantanut ja nopeuttanut rakennusvalvonnan asiakaspalvelua huomattavasti.

Pitkään avoinna olleen tietomallikoordinaattorin tehtävä ja rakennustarkastajan virka saatiin täytettyä syksyllä 2023.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023–26 ja niiden toteuma

Päämäärä	Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2023-26	Lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet 2023	Toteuma	Toteutetut toimenpiteet ja perustelut poikkeamille
J1	Keskustan ja ranta-alueiden kaupalliset palvelut parantuvat	Keskustan ja ranta-alueiden kaupallisten mahdollisuuksien luonti ja markkinointi yrityksille. Kaupallisille palveluille soveltuvien tilojen tuottaminen kaavoituksessa ja hankekehityksessä.	1	Kehittyvä keskusta -työkokonaisuus, liiketiloja tuottava OP-korttelin kaavoitus sekä KasvuHub tila- ja operaattorikartoitus etenevät. Lisäksi Rantapuistoon ja Vanhankylänniemeeseen saatu uusia yrittäjiä ja lisää on työn alla.
J2	Houkuttelemme kaupunkiin työpaikkoja synnyttäviä yrityksiä	Invest-in markkinointi ja myyntikampanjat, sijoituspalvelut ja juuret Järvenpäässä viestintä	2	Useita sijoittumisia Svengin alueelle ml. merkittävän kokoinen Posti/Transvel sekä keskustaan ja Rantapuistoon. Useita Juuret Järvenpäässä - yritystarinoita. Yritys- ja elinkeimpalvelun johtajana viran aukiolo hidastanut edistämistä.
	Kasvatamme perheasuntojen määrää vuosittain	Perheasuntojen määrää lisätään tasaisesti kaavoitussuunnitelmassa	2	Kaavoitussuunnitelman mukaisesti perheasuntojen määrää on kasvatettu suunnitellusti mm. Anni-tädin kylän ja Lehmustien alueiden asemakaavoissa, mutta asunto-ohjelma, jossa yhtenä tavoitteena on lisätä perheasuntojen määrää, on yhä päätöksentekoprosessissa.
	Pienennämme kaupunki-infran korjausvelkaa	Kaupungin korjausvelkaohjelman noudattaminen, vuosittain varattavien investointimäärärahojen kohdentaminen korjausrakentamiseen	1	Peruskorjausohjelmassa vuodelle 2023 suunniteltu Kuuselankadun peruskorjaus ja Keskusta-alueen katujen peruskorjaus on edennyt suunnitellusti.
T1	Edistämme vähäpäästöistä rakentamista ja liikkumista elinkaari huomioiden	Vähäpäästöistä rakentamista ja liikkumista edistetään koko suunnitteluprosessissa. Kumppanuushakuihin sisällytetään vähähiilisyyskriteereitä. Katujen ja puistojen materiaalit valitaan mahdollisimman pitkän elinkaaren omaavina päästöjen vähentämiseksi. Pyöräilyn kehittämisohjelmaa edistetään ja etenemistä seurataan vuosittain.	2	Katujen ja puistojen rakentamisen suunnittelussa ja rakentamisessa on käytetty pääosin kestäviä kivirakenteita, joiden kotimaisuusastetta on omissa kivityöurakoissa saatu nostettua onnistuneella kilpailutuksella. Rakentamisen osalta tavoitteena on mahdollisimman pitkä elinkaari maanalaisille rakenteille ja korjausvelan väheneminen kaupungin peruskorjauskohteissa. Kunnossapidolla pyritään suojaamaan maanalaisten rakenteiden vaurioita pitämällä katu-, hulevesi- ja puistorakenteet kunnossa. Vuonna 2021 puretun kaupungintalon tontille rakennettiin tilapäinen Pop-Up puisto pääosin kierrätysmateriaaleista. Kaupunkilaisia osallistettiin puiston suunnittelussa. Hankkeiden kilpailutuksissa oli vaatimuksia muun muassa vähäpäästöisten ajoneuvojen käytön osalta. Pyöräilyn kehittämisohjelman mukainen Mannilantien hanke päätettiin siirtää vuodelle 2024 toteutettavaksi. Poikkeama oli tarpeen Ainolan aseman sulun vuoksi. Siirrolla mahdollistetaan häiriötön bussiliikenne Ainolan aseman ja Järvenpään aseman välillä. Pyöräilyn kehittämisohjelman investointirahoja leikattiin. Kumppanuushakuihin otettu mukaan vähähiilisyyskriteerit.

Edistämme ympäristöystävällisen teknologian ja energian hyödyntämistä	Valaistuksen ja sen ohjauksen kehittäminen	1	Vuoden 2023 aikana valaisinverkon kokonaisvaltaisessa saneeraus- ja rakennustyössä on huomioitu korvaavien valaisimien osalta valaisimen älykkään ohjauksen mahdollisuus. Lisäksi suurpainenaatriumvalaisimien valmistuksen loppumiseen on varauduttu korvaavien energiatehokkaiden led-lamppujen hankinnalla. Valaisinjärjestelmän sähkönkulutuksen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet on aloitettu vuoden 2023 aikana. Valaisimien ohjausjärjestelmän uudistamisen osalta osa toimenpiteistä on suunniteltu toteutettavaksi vasta vuoden 2024 aikana.
Resurssiviisauden tiekartan mukaiset toimenpiteet etenevät	Toimenpideohjelman toteutus palvelualueilla ja Mestaritoiminnassa (valmiiksi saadetut toimenpiteet)	2	Useimmat toimenpiteistä edenneet, mutta myös merkittäviä toimenpiteitä, jotka edelleen ensimmäisen toteutussuunnitelmakauden päättyessä 2023 lopussa aloittamatta tai käynnistys- ja esiselvitysvaiheessa. Esimerkkejä edenneistä merkittävistä toimenpiteistä ovat mm. uudet luonnonsuojelualueet, resurssiviisaustavoitteiden huomioiminen useissa asemakaavahankkeissa, resurssiviisauteen kannustaminen Anni-tädin kylässä suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailussa, hulevesien hallinnan kehittäminen ja luontopohjaisten ratkaisujen lisääminen hulevesien hallintaan, sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen kaupunkiympäristössä mm. lisäämällä lahoppua puistoihin. Lisäksi vuonna 2023 toteutettiin Kestävien elämäntapojen messut ja Kestävien elämäntapojen kiihdyttämö, pop up-puutarha, ja neuvottiin öljylämmityksestä luopumisessa. Resurssiviisauden tiekartan toimeenpanoa tulee kuitenkin vahvistaa, jotta hiilineutraaliuden ja resurssiviisauden tavoitteet voidaan saavuttaa.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Kaupunkikehitys 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	3 653	0	3 653	3 591	-62	98,3 %
Valmistus omaan käyttöön	1 119	0	1 119	1 085	-34	96,9 %
Toimintakulut	-15 055	-277	-15 332	-15 446	-114	100,7 %
Toimintakate	-10 283	-277	-10 560	-10 770	-210	102,0 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Kaupunkikehityksen vuoden 2023 alkuperäinen toimintakate oli -10,3 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuuston (KV 12.12.2022 §100) hyväksymät toimintatuotot 3,7 miljoonaa, valmistus omaan käyttöön 1,1 miljoonaa, sekä toimintakulut -15 miljoonaa euroa. Alkuperäinen käyttösuunnitelma oli kaupunkikehityslautakunnan hyväksyttävänä 26.1.2023 § 9.

Vuoden 2023 talousarviota muutettiin vuoden aikana 3 kertaa. Kaupunginvaltuuston 29.5.2023 § 26 päättämä muutos koski Kaupunkikehityksen säästyneitä siirtomäärärahoja vuodelta 2022. Palvelualueen vuoden 2022 toimintakate toteutui noin 97 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Tehdyllä muutoksella lisättiin 77 tuhatta euroa määrärahoja käyttötalouteen vuodelle 2023 ja vuodelle 2024 10 tuhatta euroa toimintamenojen kattamisiin. Lisäksi 10 tuhatta euroa säästyneistä määrärahoista lisättiin kunnallistekniikan investointeihin koulureitin turvallisuuden panostamiseen. Toinen muutos (KV 9.10.2023 § 64) koski palkankorotuksia yhteensä 61 tuhatta euroa, sisäisiä ylläpito- ja pääomavuokria, joissa oli kaupunkikehityksen osalta alibudjetoitua yhteensä 68 tuhatta euroa ja työterveyden sisäistä laskutusta, josta oli jäänyt huomioimatta Kelakorvaus, joka alensi kustannuksia -9 tuhatta euroa. Kolmas muutos (KV 11.12.2023 § 92) koski vuoden 2023 alustavaa ennustetta toimintakateylityksestä, jonka mukaan toimintakate ylittyisi 80 tuhatta euroa budjetoituun nähden. Tehdyllä ennuste arviolla ja sen perusteella tehdyllä muutoksella lisättiin kaupunkikehityksen toimintakuluja 80 tuhatta euroa. Summa lisättiin alueurakan määrärahoihin lisäykseksi. Muutos heikensi vuoden toimintakatetta samalla summalla ja paransi vuoden 2026 toimintakatetta, koska ylitys oli esitetty katettavaksi kokonaisuudessaan vuoden 2026 aikana.

Tehtyjen muutosten toimintakatevaikutus oli reilut 277 tuhatta euroa, joka heikensi Kaupunkikehityksen toimintakatetta saman verran alkuperäiseen nähden. Tehtyjen muutosten jälkeen Kaupunkikehityksen toimintakate on -10,6 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen mukaan Kaupunkikehityksen toimintakate oli -10,8 miljoonaa euroa ylittäen korjatun talousarvion noin 210 tuhannella eurolla. Toimintakateen ylitys selittyy budjetoitua (3,7 M€) pienemmällä tuottokertymällä, joka alitti reilut 62 tuhatta euroa. Valmistus omaan käyttöön alitti budjetoidun (1,1 M€) reilulla 34 tuhannella eurolla. Lisäksi budjetoidut toimintakulut (-15,3 M€) ylittivät noin 114 tuhannella euroa. Toimintatuottoja kertyi yhteensä noin 3,6 miljoonaa euroa ja alittivat budjetoidun reilulla 61 tuhannella eurolla.

Alitus johtui maksutuottojen, sekä tukien ja avustusten alituksista. Myyntituotot sen sijaan ylittivät budjetoidun (761 t€) noin 154 tuhannella eurolla. Ylitys muodostui muun muassa katuluvista, sijoitussopimuksista, katualueen vuokrista ja metsänmyyntituotoista, joita kertyi poikkeuksellisen paljon vuonna 2023. Maksutuotot alittivat noin 242 tuhatta euroa budjetoituun (1 M€) nähden johtuen maankäyttö- ja karttapalveluiden kiinteistötoimituksista, lohkomisista- sekä tontinmittauksista ja rakennuslupatuottojen alituksista.

Tukia ja avustuksia kirjattiin reilulla 436 tuhannella eurolla. Tuet ja avustukset alittivat budjetoidun (450 t€) reilulla 13 tuhannella eurolla. Joukkoliikenteen valtionapua kirjattiin 428 tuhatta euroa, ja muihin käyttötalouden hankkeisiin liittyviä valtion tukia reilulla 8 tuhannella eurolla.

Muissa toimintatuotoissa ylitystä syntyi maa- ja vesialueiden vuokrissa noin 40 tuhatta euroa budjetoituun (820 t€) nähden, sekä erillisvuokrattavien asuntojen vuokrissa (540 t€) noin 40 tuhatta euroa.

Samaan kokonaisuuteen muissa toimintatuotoissa budjetoiduissa edelleen veloituksissa alituksia syntyi 45 tuhatta euroa, joita oli budjetoitu muihin toimintatuottoihin 60 tuhatta euroa katujen kustannuspaikalle. Tuo alitus vähensi muita kokonaisuuden vuokratuottojen ylityksiä niin, että muiden toimintatuottojen ylitykseksi muodostui 40 tuhatta euroa.

Toimintakuluja toteutui tilinpäätöksen mukaan -15,4 miljoonaa euroa. Kulut ylittivät budjetoidun (-15,3 M€) 114 tuhannella eurolla. Olennaisimmat ylitykset syntyivät palvelujen ostoissa, jotka ylittivät budjetoidun (-8,4 M€) reilulla 804 tuhannella eurolla. Merkittävimpänä syynä ylitykseen ovat alueurakkaan kuulumattomat urakat ja työt, joita oli vuonna 2023 ennakoitua enemmän. Näitä olivat muun muassa yksittäisten ja kuolleiden puiden kaadot ja pois kuljetukset, töhryjen poistot, kiveyksien korjaukset, liikennevahinkojen korjaukset, puiden ja pensaiden kastelut kuivuuden johdosta. Näistä muodostui ylitystä noin 250 tuhatta euroa. Valaistusurakka, joka kallistui yleisten hintojen nousujen myötä ja johon ei osattu varautua reilut 158 tuhatta euroa, hulevesien käsitteleminen ja ojien perkuut noin 30 tuhatta euroa, joukkoliikenteen sisäisen palvelun tuottajahintojen indeksikorotukset ja liikenteen kasvu reilut 280 tuhatta euroa. Ylityksiä saatiin kuitenkin hieman kompensoitua muutaman muun menokohdan alituksella palvelujen ostojen kokonaisuudessa. Suurimmat alitukset syntyivät palvelujen ostoissa asiantuntijapalveluissa reilut 120 tuhatta euroa, muissa palveluissa noin 60 tuhatta euroa, koulutuspalveluissa noin 70 tuhatta euroa. Nämä ja muut pienemmät alitukset palvelujen ostoissa kompensoivat muita ostopalveluiden eriin kirjattuja ylityksiä. Palveluiden ostoihin budjetoitu alueurakka maksoi kaupungille 4,3 miljoonaa euroa vuoden 2023 osalta, ja ylittyi budjetoidusta noin 28 tuhannella eurolla.

Henkilöstökulut alittivat budjetoidun (-5,3 M€) noin 883 tuhannella eurolla. Alitus syntyi koska monella avainalueella oli toimia ja virkoja täyttämättä, tai täytettiin vasta kesken vuotta.

Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa ylitystä syntyi noin 170 tuhannella euroa, johtuen sähkö- ja lämmityskustannuksista. Avustuksiin budjetoidusta ja varatusta 45 tuhannen euron ns. osallistamisrahasta jäi käyttämättä 36 tuhatta euroa. Kotirannan päiväkotiiin hankittiin yhteistyössä vanhempain yhdistyksen kanssa keinu, joka maksoi noin 8 tuhatta euroa. Loppuraha säästyi koska avustettava tiehoitokunta jäi ilman valtionavusta. Asiaan palataan uudelleen vuonna 2024. Osallistamista kuitenkin tehtiin muun muassa lähipuiston hoitajien kanssa yhteistyötä jatkettiin edellisvuosien tapaan. Lisäksi oltiin mukana järjestämässä istutustapahtumaa Järvenpään kaupungin ja muun muassa moniheli Ry:n kanssa korentopuistossa Lepolassa. Näihin liittyvät kulut ovat menneet muilta menokohdilta.

Muissa toimintakuluissa ylitystä syntyi 56 tuhannella eurolla. Ylitys johtui vuokramenoista, luottotappioista sekä maksetuista vahingonkorvauksista.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024–26

Nelivuotinen nettositovuus tarkoittaa, että yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrärahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina. Määrärahojen käytön alitessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua, viimeistään huhtikuun loppuun mennessä, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä ohjelmakauden seuraaville vuosille. Vastaavasti tilanteessa, jossa vastuutoimielin havaitsee tilivuoden määrärahansa riittämättömäksi, sen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja. Esitys tehdään osavuosisraportin yhteydessä, viimeistään vuoden viimeiseen valtuuston kokoukseen.

Kaupunkikehityksen palvelualueen talousarvio ylittyi noin 210 tuhannella euroa vuonna 2023. Alkuperäinen ylitys arvio oli 80 tuhatta euroa, mutta ylitykset kulujen osalta kasvoivat kuitenkin suuremmaksi alkuperäiseen arvioon nähden palveluiden ostoissa, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta sekä muissa toimintakuluissa. Ylitykseen johtaneita syitä on avattu enemmän edellisessä kappaleessa.

Muuttuneeseen määrärahtilanteeseen myönnettiin valtuuston (KV 11.12.2023 § 92) päätöksellä lisämäärärahaa 80 tuhatta euroa, mutta tämä määräraha ei riittänyt kattamaan palvelualueen kasvaneita kustannuksia.

Kaupunkikehityslautakunta päätti marraskuun kokouksessaan 16.11.2023 §67 esittää, että palvelualueen vuoden 2023 tuolloin arvioitu talousarvio ylitys 80 tuhatta euroa katetaan suunnitelmakaudella 2023–2026 niin, että ylitys tulee kokonaisuudessaan katettua esityksessä mainituilla toimenpiteillä vuoden 2026 aikana. Tarkempi esitys uuden lisäsopeutuksen ajoituksesta ja kohdentamisesta uusilla euroilla tuodaan lautakunnan käsittelyyn, kun lopulliset tilinpäätöseurot varmistuvat.

Investoinnit

Valtuustoon nähden sitova						
Kaupunkikehitys 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Irtaimistoinvestoinnit	25	0	25	1	-24	3,6 %

Irtaimisto investointimäärärahoista jäi käyttämättä noin 24 tuhatta euroa. Irtaimisto hankintoihin oli varattuna 25 tuhatta euroa levysepänkadun ylläpito- ja kunnossapito -yksikön hyllyihin. Määräraha jäi käyttämättä vuoden 2023 osalta, koska hyllyt saatiin toteutettua vuoden 2022 aikana osana rakennusurakkaa. Kustannuksissa näkyy kalusteiden asennuskustannusten loput aiheutuneet kustannukset.

Säästyneistä määrärahoista ei ole tarvetta tehdä siirtoesitystä vuoden 2024 puolelle, vaan ne jätetään kattamaan kaupungin mahdollisia muiden investointien ylityksiä.

Yhteisöraportointi

Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus (Keuke) oli asiakkaita vuonna 2023 yhteensä 2140, joista järvenpääläisiä yrityksiä oli 440 (edellisenä vuonna asiakkaita oli 2082, joista järvenpääläisiä 426). Käytetyimmät palvelut olivat perustamisneuvonta, markkinointi- ja myyntineuvonta, liiketoiminnan arviointi sekä talousneuvonta.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus raportoi kuluneen vuoden toiminnasta toiminta- ja tilinpäätöskertomuksessaan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle. Yhteistyö Järvenpään kaupungin ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen välillä on sujunut hyvin. Vuoropuhelu maankäytön suunnittelussa on painottunut aiempaa paremmin yhteistyöhön varhaisemmassa vaiheessa suunnittelua. Ympäristökeskus oli mukana myös hulevesien hallintaan liittyvän avustushakemuksen valmisteluissa Kartanonseudun alueelle. Eläinlääkärien yhteisvastaanotto toimi Etelä-Tuusulassa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Järvenpään kaupunki jatkaa strategian mukaisesti hallittua ja kestävästä kasvua, joka ohjaa kaupunkikehitys –palvelualueen toimintaa ja taloutta. Saman aikaisesti pitkittynyt maailmantalouden epävarma tilanne, Ukrainan sota ja rakentamisen hiipuminen heijastuvat myös Järvenpäähän. Raaka-aineiden hintojen ja korkojen nousu sekä inflaatio ovat vaikeuttaneet yritysten toimintaa useimmilla toimialoilla ja vaikuttavat myös investointihalukkuuteen ja tonttikauppaan. Nousut riskitaso vaikuttaa myös palvelualueen toimintaan muun muassa maanmyyntiennusteiden muutoksina, rakentamiseen sidoksissa olevien palvelumaksujen pienenemiseen, sekä investointien karsintatarpeena. Inflaation

tasaantuminen ja korkojen nousun tasaantuminen ovat kuitenkin positiivisia merkkejä ja markkinat ovat odottavalla kannalla. Asuntomyynnin käynnistyminen on optimistisimpien ennusteiden mukaan mahdollista jo vuonna 2024. Uusien hankkeiden käynnistyessä vaikutukset vaikuttavat vasta pidemmällä aikavälillä rakentamisprosessien ollessa 1–2 vuoden kestoisia. Myös tämän vuoksi on tärkeää jatkaa kaavoitusta ja strategian mukaisten infrahankkeiden toteutusta suhdanteesta huolimatta. Infrarakentamisen osalta saadut urakkatarjoukset ja tarjoajien määrän lisääntyminen ovat jo antaneet merkkejä siitä, että urakoiden kustannustaso rakentamisen huippuvuosiin verrattuna on laskenut. Rakentaminen ja peruskorjaaminen ovat tästä näkökulmasta järkeviä investointeja kaupungin taloudelliset realiteetit huomioiden.

Maankäytön strategisia tavoitteita ja toimintaa ohjaa monelta osin yhteisesti hyväksytty Järvenpään Yleiskaava 2040, joka luo pitkäjänteiset suuntaviivat sille, minne ja miten kaupunki kasvaa. Asunto-ohjelman ollessa päätöksenteon tarkastelussa vuonna 2024 kasvustrategian ja mahdollisten muutosten myötä voidaan tarkemmin arvioida, mitä vaikutuksia muutoksilla on taloudellisessa ja toiminnallisessa mielessä.

Järvenpään Yritys- ja elinkeino-ohjelma on tehty vuoden 2022 aikana. Elinkeino toiminnan kehittämisessä pyritään jatkossa tehostamaan sijoittumismarkkinointia kärkialoillemme, tukemaan yritysten kasvua ja kansainvälistymistä, kehittämään pitkäjänteisesti yritystonttitarjontaa ja toimitiloja asiantuntijayrityksille, varmistamaan työvoiman saanti, sekä tekemään positiivista Juuret Järvenpäässä -yritysviestintää. Ohjelman toteuttamiseksi palkattiin määräaikainen ohjelmapäällikkö, joka aloitti työnsä vuoden 2023 lopussa. Elinkeino-ohjelman tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida tarkemmin vuoden 2024 toimintakertomuksen yhteydessä.

Ilmasto- ja ympäristöasioiden osalta jatketaan koko kaupunkia koskevan Järvenpään Resurssiviisaus -tiekartan toimenpiteiden toteuttamista vuonna 2024. Karttaa on päivitetty suunnittelukaudella. EU- ja valtakunnallisten lainsäädännöllisten tavoitteiden asettelu tulee tehdä myös Järvenpään osalta. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää kaupungin toimien lisäksi yritysten, yhteisöjen ja kaupunkilaisten toimia energian, päästöttömyyden ja jätteiden käsittelyn osalta.

Keskeisimpiä toimintaympäristöön laajemmin liittyviä asioita ovat kaupungin Metropolialueen pohjoinen keskus -visioon ja kaupungin saavutettavuuteen liittyvät joukkoliikenneasiat. TE-palveluiden uudistuksen elinkeinopalvelu -osuus, sekä useat palvelualueen toimintaan vaikuttavat lakimuutokset. HSL-liittymisasiain osalta päätöksenteon siirtyminen liittymisestä vaikutti osaltaan siihen, että HSL:n kanssa on tarkoitus käynnistää neuvottelut uudesta kehyskuntasopimuksesta, jotta mahdollista HSL-liittymistä voidaan kaupungissa tarkastella vielä myöhemminkin. TE-palveluiden uudistamisen osalta kaupunkikehitys on mukana elinkeinopalveluosuudessa TE-palveluiden muutosprosesseissa.

Vuoden 2025 alussa voimaan tuleva rakentamislaki tulee asettamaan uusia velvoitteita rakennusvalvonnan toiminnalle, voimavaroille ja henkilöstön pätevyydelle. Uusia vaatimuksia ollaan asettamassa muun muassa digitaalisuuden hyödyntämiselle, sähköiselle asioinnille, tietomallipohjaiselle lupakäsittelylle, rakentamisen hiilijalanjälkilaskennalle ja rakentamisen kiertotaloudelle. Lisäksi lakiin ollaan esittämässä lupakäsittelylle kolmen kuukauden enimmäisaikaa. Käsittelyajan ylittyessä lupamaksua alennetaan viidesosalla jokaiselta määräajan ylittävältä alkavalta viikolta. Samalla tulee huomioida, että myös kunnossapidon lainsäädäntöä ollaan uudistamassa.

Tärkeimpiä kehittämistoimenpiteitä olivat toiminnan digitalisointi ja uuden hankejohtamismallin edelleen kehittäminen ja Tiera City -toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto kaupunkikehityksen prosesseissa.

Talouden osalta kaupunkikehitys -palvelualueeseen kohdistuvat kaupungin säätötoimenpiteet edellyttävät tiukkojen priorisointien tekemistä. Merkittävänä haasteena on tehdä valintoja, jotka eivät vaikuta kaupungin talouteen negatiivisesti maanmyyntitulojen pienenemisenä. Asunto-ohjelma ja kasvutavoitteet vaikuttavat merkittävästi ennustettaviin maanmyyntituloihin. Toimintatuotoissa

nähdään edelleen riskejä liittyen mahdollisesti hidastuvaan rakentamiseen, joka vaikuttaa mm. rakennuslupien määrään ja maankaatopaikalle tuotavien maa-ainesten vastaanottomäärien pienenemiseen. Lisäksi investointiohjelmaan tehdyt karsinnat haastavat joiltakin osin kaupungin strategian mukaisten investointien toteuttamista ja samanaikaista infrastruktuurin korjausvelan vähentämistä ja uusien kasvuhankkeiden toteuttamista. Vuoden 2023 aikana on ollut nähtävissä, että riskit muun muassa maanmyyntitulojen vähenemisenä ovat näkyvissä ja jatkuvat myös vuoden 2024 aikana. Lisäksi on ollut huomattavissa kaava- ja muiden valitusten määrän kasvu. Valitusten käsittely viivästyttää osaltaan hankkeiden etenemistä ja myös sillä on negatiivisia vaikutuksia maanmyyntituloihin.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Kaavoitus	2021 TP	2022 TP	TA 2023	2023 TP
Asemakaavat hyväksytyt (kpl)	20	10	10	8
Toimintatuotot	18 720	208		
Toimintakulut	664 260	639 047	719 595	585 774
Toimintakate	-645 540	-638 839	-719 595	-585 774
Hinta (kulut / suoritteet)	-33 212,99 €	- 63 904,70 €	- 71 959,45 €	- 73 221,75 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	-32 277,01 €	- 63 883,90 €	- 71 959,45 €	- 73 221,75 €

Joukkoliikenne	2021 TP	2022 TP	TA 2023	TP 2023
Sisäiset matkat (kpl)	77 361	122 514	90 000	133 753
Toimintatuotot	389 301	364 450	450 000	428 685
Toimintakulut	1 049 342	1 119 271	1 058 368	1 308 417
Toimintakate	-660 041	-754 821	-608 368	-879 732
Hinta (kulut / suoritteet)	- 13,56 €	- 9,14 €	- 11,76 €	- 9,78 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 8,53 €	- 6,16 €	- 6,76 €	- 6,58 €

Kiinteistönuodostus	2021 TP	2022 TP	TA 2023	TP 2023
Kiinteistötoimitukset (kpl)	88	48	70	47
Toimintatuotot	71 392	71 342	90 000	29 847
Toimintakulut	88 124	80 569	137 009	96 229
Toimintakate	-16 732	-9 227	-47 009	-66 382
Hinta (kulut / suoritteet)	- 1 001,41 €	- 1 678,52 €	- 1 957,27 €	- 2 047,43 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 190,14 €	- 192,23 €	- 671,56 €	- 1 412,38 €

Maa- aluiden osto ja myynti sekä sopimusten hallinta	2021 TP	2022 TP	TA 2023	TP 2023
Maa-alueiden osto ja myynti (kpl)	56	43	45	50
Toimintatuotot	776 658	836 184	830 000	862 399
Toimintakulut	198 928	181 474	240 422	198 314
Toimintakate	577 730	654 710	589 578	664 085
Hinta (kulut / suoritteet)	- 3 552,28 €	- 4 220,33 €	- 5 342,71 €	- 3 966,28 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	10 316,61 €	15 225,81 €	13 101,73 €	13 281,70 €

Kadunpito (Talvikunnossapito)	2021 TP	2022 TP	TA 2023	TP 2023
Kadunpito (km)	390	408	390	409
Toimintatuotot	73 417	50 156	50 000	50 156
Toimintakulut	1711071	1 688 141	1 589 830	1 517 059
Toimintakate	-1 637 654	-1 637 985	-1 539 830	-1 466 903
Hinta (kulut / suoritteet)	- 4 387,36 €	- 4 137,60 €	- 4 076,49 €	- 3 709,19 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 4 199,11 €	- 4 014,67 €	- 3 948,28 €	- 3 586,56 €

Kadunpito (Katualueiden muu kunnossapito)	2021 TP	2022 TP	TA 2023	TP 2023
Kadunpito (km)	390	408	390	409
Toimintatuotot	4 950			
Toimintakulut	752 504	705 503	761 908	902 942
Toimintakate	-747 554	-705 503	-761 908	-902 942
Hinta (kulut / suoritteet)	- 1 929,50 €	- 1 729,17 €	- 1 953,61 €	- 2 207,68 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 1 916,80 €	- 1 729,17 €	- 1 953,61 €	- 2 207,68 €

Viheralueiden hoito	2021 TP	2022 TP	TA 2023	TP 2023
Viheralueet (m2)	1 796 950	1 874 000	1 796 950	1 841 335
Toimintatuotot				
Toimintakulut	2 112 605	2 002 626	2 009 302	1 977 906
Toimintakate	-2 112 605	-2 002 626	-2 009 302	-1 977 906
Hinta (kulut / suoritteet)	-1,18	-1,07	-1,12	-1,07
Hinta (toimintakate / suoritteet)	-1,18	-1,07	-1,12	-1,07

Rakennusvalvonta	2021 TP	2022 TP	TA 2023	TP 2023
Rakennuslupa (kpl)	316	261	300	219
Toimintatuotot	1 033 384	848 469	861 000	738 022
Toimintakulut	782 582	764 216	834 652	773 052
Toimintakate	250 801	84 253	26 348	-35 030
Hinta (kulut / suoritteet)	- 2 476,53 €	- 2 928,03 €	- 2 782,17 €	- 3 529,92 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	793,68 €	322,81 €	87,83 €	- 159,95 €

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Toimittaja	Selite	€, alv 0
-------------------	---------------	-----------------

AFRY Finland Oy	suljettujen kaatopaikkojen tarkkailut (Vanha Valtatie, Nummenkylä ja Puolmatka)	45 756
Mestaritoiminta Oy	Erillisasuntojen vuokralaskutus ja vuokravaltonta	32 137
Cloudpermit Oy	Lupapistepalvelun kustannuksia	30 728
MAANMITTAUSLAITOS	Laskut maanmittauslaitoksen tekemistä maanmittaustoimituksista (mm. Villa Tervahovin lunastustoimitus)	19 422
nSight Oy	HSL selvityksen liikkumistottumuksiin liittyvä selvitystyö	19 000
Hyvinkään kaupunki	Rakennusvalvontayhteistyö Hyvinkään kanssa	14 116
WSP Finland Oy	Sisäisen bussiliikenteen reitti- ja aikataulusuunnittelu	12 184
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys r.y.	Yhdistyksen syyskokouksessa vahvistetun talousarvion mukainen Järvenpään osuus projektimaksuista	11 033
D-mat oy	Kestävien elämäntapojen kiihdyttämö, asiantuntijapalvelu	9 040
Helsingin kaupunki Hallintokeskus	ASO-järjestysnumeroiden hallinto ostopalveluna Helsingiltä	8 865
Humap Consultation Oy	NextGen Leadership -ohjelma, Yhteisöllisyys johtamis- ja esihenkilötyössä. Työpajat marras-joulukuun 2023	8 801
Siral Oy	Ulkopuolisia kiinteistöarvioita realisoitilistalla olevien kiinteistöjen markkinaehtoisuuden varmistamiseksi (Kuntalaki 130§)	8 750
Raksystems Insinööritoimisto Oy	Villa Tervahovin lunastustoimituksen yhteydessä tehty kuntotutkimus lunastettavaan kohteeseen	8 700
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	Osuus MAL-suunnitelmaan osallistumisesta	7 906
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	Osuus MAL-suunnitelmaan osallistumisesta	7 905
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	Osuus MAL-suunnitelmaan osallistumisesta	7 905
Faunatica Oy	Liito-oravaselvitys	7 496
Caverion Suomi Oy	Katuvalaistuksen ohjaus	7 256
Destia Oy	Anni-tädin kylän asemakaava-alueen luontovaikutusten arviointi	6 825
Taloustutkimus Oy	Kuntien Imago tutkimus 2023, jonka Taloustutkimus toteuttaa	5 700
Oy Sailer Research & Development Ltd.	Yritys- ja elinkeino-ohjelma 2023-2030	5 366
Kapina Oy	Business Järvenpään kuvaukset BJ-toimintaa varten (alueet, yritykset, hlöt, kaupunki, sijainti, työ ym.)	5 000
Catella Property Oy	Ulkopuolisia kiinteistöarvioita tontin markkinaehtoisuuden varmistamiseksi (Kuntalaki 130§)	4 876
SITOWISE OY	Stenbacka ja Tanhumäenpolku asemakaavan melu ja värinäselvitys	4 640
Oy Sailer Research & Development Ltd.	Asunto-ohjelma	4 502
Maanala Oy	Maaperätutkimukset uusilta kaava-alueilta (Mikonpelto)	4 273
RAMBOLL FINLAND OY	Järvenpään liikenneturvallisuustoimijatyö	4 050
PunaMusta Oy	Rakennusvalvonnan arkiston digitointi	3 540
MPS Career Oy	Kaavoitusjohtajan henkilöarviointi	3 130
Tietojärjestelmäpalvelu Salokorpi Oy	Keskustan ja keskittymien liiketilapäivitys ja elivoimaraportti (Wilhelms)	3 120
Retta Services Oy	Ulkopuolisia kiinteistöarvioita tontin markkinaehtoisuuden varmistamiseksi (Kuntalaki 130§)	3 100
Museovirasto	Anni-tädin kylän asemakaava-alueen arkeologinen tutkimus	3 000

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset

Tilivelvollinen toimielin: Kaupunkikehityslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunkikehitysjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Maata myytiin vuoden 2023 aikana 4,9 miljoonalla eurolla. Maanmyynnin voitto (bruttomyynti miinus myytyjen kiinteistöjen tasearvo) oli 4,7 M€, mikä ylitti maanmyynnin investointiohjelmassa olleen myyntivoittotavoitteen 0,5 M€:lla. Vuoden 2023 aikana on ollut vaikeuksia saavuttaa taloustavoitteita maankäyttökorvauksissa. Tavoitteena oli tulouttaa maankäyttökorvausten kautta 1,3 miljoonaa euroa, mutta tulos jäi vain 0,33 miljoonaan euroon.

Heikentyneen maailman markkinatilanteen vaikutukset toimintaan

Erytisen haasteen talous- ja strategiatavoitteiden toteutumiseksi on tuonut asuntomarkkinoiden poikkeuksellisen nopea heikkeneminen, joka alkoi vuoden 2022 loppupuoliskolla ja syveni nopeasti vuoden 2023 kesään mennessä. Vapaarahoitteinen asuntomarkkina on vuoden 2024 vaihteessa täyspysähdyksessä koko Suomessa. Järvenpäässä ei tehty yhtä ainoaa asuntotonttikauppaa vuoden 2023 jälkimmäisellä puoliskolla. Asunto- ja edelleen kiinteistökauppa on romahtanut koko Suomessa ennätyksellisen alhaiselle tasolle. Jo nyt voidaan ennakoida, että vuosille 2024 ja 2025 asetettujen myyntitavoitteiden toteutumiseen sisältyy suuria riskejä. Myynnin pysähdys kumuloituu moneen muuhun kaupungin tulovirtaan ja on omiaan vaikeuttamaan taloustavoitteiden saavuttamista.

Pysähtynyt asuntokauppa heijastuu nopeimmin kaupungin toiminnoista tonttikauppaan ja rakennuslupiin. Molempien voidaan sanoa romahtaneen vuoden 2023 loppupuoliskolla. Tämä ennakoi sitä, että vuonna 2024 ja vuonna 2025 Järvenpäähän rakennetaan ennätyksellisen vähän uusia asuntoja. Tämä taas hidastaa Järvenpään väkiluvun kasvua, sillä uusille tulijoille ei ole tilaa. Muuttoliikkeen pysähtyminen tullee heijastumaan Järvenpään talouteen monin eri tavoin.

Jo koronan myötä pysähtynyt toimitilarakentaminen haastaa hybridikokonaisuuksien toteutusta. Pääkaupunkiseudulla on tällä hetkellä huippupaikoillakin tyhjää toimitilaa, mikä Järvenpään kannalta tämä tarkoittaa sitä, että käytännössä on miltei mahdotonta löytää rakentajia laajempiin toimitilahankeisiin. Rakentajien edellytykset saada rahoitusta tällaisiin hankkeisiin ovat Järvenpäässä olemattomat. Liiketoista ainoastaan päivittäistavarakaupan tilanne näyttää kohtuulliselta.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	7 664	-3 150	4 514	5 105	591	113,1 %
Toimintakulut	-489	-903	-1 392	-1 965	-572	141,1 %
Toimintakate	7 175	-4 053	3 122	3 141	19	100,6 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Maankäyttökorvauksiin kohdistuvat haasteet ovat johtuneet asemakaavojen viivästymisestä, asemakaavoihin kohdistuneista valituksista ja riidoista sekä siitä, että kaavalle asetettuja tavoitteita on jouduttu tarkistamaan päätöksenteon yhteydessä, ja ne ovat toteutuneet vain osin.

Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ja maankäyttökorvausten sitovuustasolla tehtiin vuoden aikana 3 TA-muutosta. Ensimmäinen muutos KV 29.5.2023 § 26 koski maanmyyntitulotavoitteiden pienennystä, joita oli mahdollista pienentää vuoden 2022 maanmyyntien ylityksillä, jotka ylittyivät 1,7 M€:lla. Tällä vuoden 2022 ylityksellä 1,7 M€ alennettiin vuoden 2023 maanmyyntien tuottotavoitetta. Toinen muutos

KV 9.10.2023 § 64 koski palkankorotuksia ja työterveyshuollon sisäisiä veloituksia. Tehdyillä muutoksilla sitovuustason toimintamenot kasvoivat 3 000 euroa. Viimeinen muutos KV 13.11.2023 § 71 koski maanmyyntivoittojen tavoitteiden alentamista 450 t€, sekä maankäyttökorvausten alentamista 1 M€. Samalla muutoksella lisättiin myös sitovuustason toimintamenoja 900 t€:lla johtuen pilaantuneen alueen suurista puhdistuskuluista, jotka kohdistuivat enimmiltä osin vuodelle 2023. Tehdyt muutokset alensivat toimintatuottoja 3, 150 M€ ja toimintakulut lisääntyivät 903 t€:lla. Tehtyjen muutosten toimintakate muutos oli 4,053 M€.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024–2026

Tavoitteiden alittuminen johtuu ennen kaikkea maankäyttökorvausten suunniteltua pienemmästä volyymistä. Alitus oli kaikkiaan 0,97 miljoonaa euroa. Alitusta selittää erääseen asemakaavaan kohdistunut riita, jonka seurauksena noin 0,45 miljoonan euron suuruinen maankäyttökorvaus ei ole tuloutunut. Alitusta selittää lisäksi ns. Taidekorttelin asemakaavaan tehdyt tavoitteiden muutokset, jotka pienensivät noin 0,50 M€:n suuruisen maankäyttökorvauksen lähes kokonaisuudessaan, sillä uusi asemakaava ei lisännyt rakennusoikeutta ja edelleen, ei korottanut kiinteistön arvoa siten, että maanomistajalle olisi muodostunut siitä korvattavaa etuutta. Täten syntynyttä alitusta ei ole mahdollista kattaa tulevien vuosien aikana.

Maanmyyntien osalta muutettu myyntitavoite 4,2 M€ ylittyi noin 500 t€ johtuen Perhelä 1 suunnitteluvarausmaksun tuloutuksesta 500 te, sekä vuodelta 2022 tulouttamatta jääneestä 50 t€:sta liittyen HOK-Elannon kauppaan.

Yhteisöraportointi

Käyttöomaisuuden myyntiin liittyvien yhteisöjen Koy Järvenpään Liiketalo, Koy Asemanmäen Paikoitustalo tilanteesta on raportoitu kuntakonsernin toiminta ja talous osiossa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Jo vuoden 2022 tilinpäätöksessä jo raportoitiin, että vuoden 2023 myyntitavoite on erittäin haasteellinen. Asuntomarkkinoihin liittyvät riskit ovat realisoituneet, mikä tarkoittaa sitä, että vuosille 2024–2026 asetettuihin tavoitteisiin tulee olemaan haastavaa päästä. Vuoden 2024 myynti on käytännössä yritystontti- ja omakotitonttimyynnin varassa. Lisäksi maankäyttökorvauksissa tulee onnistua (toisin sanoen, kaavoja tulee edetä riittävästi päätöksentekoon vuonna 2024), jotta tavoitteiden saavuttaminen on mahdollista. Tältä osin vuoden 2024 tuloksen saavuttamisen kannalta keskeistä on, ettei asemakaavoihin tule valituksia tai muita viivästyksiä.

Toimintaympäristöön vaikuttaa tällä hetkellä kiinteistömarkkinoiden epävarmuus, josta on kerrottu kohdassa “Heikentyneen maailman markkinatilanteen vaikutukset toimintaan”.

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Mestari toiminta Oy	Purkujen valvonta, konsultointi (Loimun purkukustannuksia)	5 065
Welado Oy	Postille myydyn tontin rakennustekniset palvelut	3 423
INSINÖÖRITOIMISTO POHJATEKNIKKAA OY	Myllytie 6 pilaantuneiden maiden tutkimus ennen kiinteistön ostoa	5 840
Insinööri toimisto Esa Perho Oy	Realisointilistalla olevien kiinteistöjen kuntotutkimukset	6 000

Järvenpään Vesi

Tilivelvollinen toimielin: Järvenpään Veden johtokunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Toimitusjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Vesihuoltolain 20 a §:ssä todetaan, että toimintakertomuksessa tulee esittää tiedot vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista.

Hulevedet on tilinpäätöksessä eriytetty laskennallisesti. Laskentaperusteet on eritelty huleveden viemäröinnin liitetiedoissa.

Hulevesiverkostosta, hulevesien johtamisesta ja hulevesimaksuista tehtiin kaupunkikehityksen suunnittelupalvelujen kanssa yhteistyössä selvitystyötä. Hulevesien hallinnan järjestämisestä Järvenpäässä on päätetty kaupunginhallituksen kokouksessa 17.6.2019 § 175.

Merkittävää toiminnan ja talouden kannalta on se, että vesihuoltolain periaatteen mukaisesti laitos kattaa toimintansa menot tulorahoituksellaan. Järvenpään Veden käyttö- ja perusmaksuihin tehtiin hinnantarkistuksia 1.4.2023 alkaen.

Talousveden myynti ja myyntitulot toteutuivat talousarviota pienempänä. Veden myyntiä oli talousarvioon nähden 155.629 m³ vähemmän. Talousvettä laskutettiin 141.869 m³ vähemmän kuin vuonna 2022.

Laskutettavan jäteveden määrä ja myyntitulot toteutuivat talousarviota pienempänä. Laskutettavaa jätevettä oli 144.017 m³ arvioitua vähemmän. Jätevettä laskutettiin 117.615 m³ vähemmän kuin vuonna 2022.

Toimintatuotot toteutuivat talousarviota pienempänä 463 te.

Toimintakulut toteutuivat talousarviota pienempänä 268 te.

Sitova toimintakatetavoite toteutui 151 te talousarviota pienempänä, johtuen arvioitua pienemmistä myyntituotoista.

Vuonna 2022 käyttöönotettuun asiakastieto- ja laskutusjärjestelmään (Vesitieto) hankittiin uusia ominaisuuksia asiakkaiden palvelua parantaaksemme. Lisäksi ominaisuudet huomioivat myös uusia lakimuutoksia asiakkaiden vedenkäytön seurannasta.

Vesi- ja jätevesiverkoston tavoitteet ja toteuma

Sitova tavoite mittaamattoman talousveden ja jätevesiverkoston hulevesien vähentäminen toteutui osittain mm. verkoston saneerausten vaikutuksilla.

Investointien tavoitteet ja toteuma

Järvenpään Veden toiminnassa investointien toteuttamisessa käytettiin määrärahaa budjetoitua vähemmän. Muutetun talousarvion mukainen määräraha oli 7,0 Me, josta käytettiin 5,9 Me. Määrärahaa jäi käyttämättä mm. Annitädinpihan ja Svengin alueiden hankkeiden suunnitteluiden viivästymisen takia. Määrärahat alittuivat lisäksi mm. Lehmustien ja Keskustan alueiden hankkeissa.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Järvenpään Vesi 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MTA 2023
Toimintatuotot	10 396	0	10 396	10 302	-93	99,1 %
Valmistus omaan käyttöön	139	0	139	183	44	131,5 %
Toimintakulut	-4 744	-303	-5 047	-5 149	-102	102,0 %
Toimintakate	5 791	-303	5 488	5 336	-151	97,2 %

Perustelut vuoden 2023 poikkeamille

Talousveden myynti ja myyntitulot toteutuivat alkuperäistä talousarviota pienempänä. Veden myyntiä oli talousarvioon nähden 155.629 m³ vähemmän. Talousvettä laskutettiin 141.869 m³ vähemmän kuin vuonna 2022, johtuen asiakkaiden kulutuskäyttämisen muutoksesta.

Jäteveden osalla laskutettavan jäteveden määrä saavutettiin talousarviota pienempänä. Laskutettavaa jätevettä oli 144.017 m³ arvioitua vähemmän. Jätevettä laskutettiin 117.615 m³ vähemmän kuin vuonna 2022, johtuen asiakkaiden kulutuskäyttämisen muutoksesta.

Valmistus omaan käyttöön toteutui talousarviota parempana 44 te, koska on arvioitua enemmän osallistuttu investointikohteiden omarakentamiseen.

Sitovaa toimintakatetavoitetta ei saavutettu. Toimintakate toteutui talousarviota pienempänä 151 te, johtuen arvioitua pienemmistä myyntituotoista.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2024-26

Järvenpään Veden sitova toimintakate toteutui 151 te talousarviota pienempänä. Toimintakatteen alitus voidaan huomioida tulevissa talousarviovalmisteluissa.

Järvenpään Veden investointien toteuttamisessa käytettiin määrärahaa budjetoitua vähemmän. Määrärahaa oli 7,0 Me, josta käytettiin 5,9 Me. Määrärahaa jäi käyttämättä mm. suunnittelun viivästymisen ja kaavavalitusten takia eikä hankkeita päästy kuluvana vuonna aloittamaan Annitädinpihan, Pietilän yritysalueen, Sibeliuksenväylän sekä Stenbacka-Kyrölä LP alueilla.

Järvenpään Veden investointimäärärahan säästöä ei esitetä siirrettävän tuleville vuosille, koska em. hankkeiden määrärahat on jo suunniteltu huomioitavaksi tämänhetkisessä taloussuunnitelmassa.

Yhteisöraportointi

Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän (KUVesi/talousvesi) ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelu liikelaitoskuntayhtymän (KUVES/jätevesi) toiminnan muutokset talousarvioon nähden vuonna 2023.

Talousvesi

KUVedeltä Järvenpään Vesi osti talousvettä n. 30.000 m³ talousarviota enemmän, jonka vaikutus oli Järvenpään Vedelle n. 12 te.

KUVeden tilinpäätösarvion 2023 mukaan tilikausi on 54 te ylijäämäinen.

KuVeden toimintatuotot olivat n. 194 te talousarviota suuremmat, laskutettavan kokonaisvesimäärän laskiessa 1,7 % edellisvuoteen nähden.

Arvioidut investointimenot alittuivat n. 206 te.

Lainaa on vuonna 2023 nostettu 2,3 Me.

Jätevesi

KUVESin/viemärlaitoksen taloudessa käyttömaksun lopullinen tasattu hinta 1.1.-31.5.2023 oli 23,2 snt/m³. 1.6.2023 alkaen käyttömaksun hinta oli 21,0 snt/m³. Vuosimaksun hinta vuonna 2023 oli 11,7 snt/m³. Jätevettä johdettiin n. 12 % enemmän kuin v. 2022.

KUVESin omat viemärlaitosinvestoinnit alittuivat n. 996 te talousarvioon nähden. Viikinmäen jätevesipuhdistamon uudis- ja saneerausinvestoinnit toteutuivat n. 615 te alle talousarvion.

KUVESin tilinpäätösarvion 2023 mukaan tilikausi on n. 249 te ylijäämäinen.

KUVESin viemärlaitostoiminnan kulut laskivat 10,2 % edellisvuotteen nähden eli 406 te.

Lainaa on vuonna 2023 nostettu 2,0 Me.

Yleisesti ottaen molemmilla kuntayhtymillä toiminta sujui suunnitelmien mukaisesti.

Arvio tulevasta kehityksestä

Taksatarkastelun perusteella on vuosittain määritetty linjaukset taksamuutoksille ja vuosittaisille investointimäärärahoille. Toiminnan kehittäminen taksamuutoksilla ja investoinneilla uusiin alueisiin sekä verkostojen saneerauksiin on ollut laitoksen toiminnan kannalta hyvä ratkaisu. Vesihuollon toimintavarmuutta on pystytty näin turvaamaan, vaikkakaan verkoston saneerausvelkaa ei ole pystytty lyhentämään riittävällä tasolla.

Vuoden 2023 aikana tuli toimintaan merkittäviä muutoksia, koska veden myynnissä/ asiakkaiden kulutuskäyttäytymisessä tuli merkittävä lasku aiempiin vuosiin. Talousveden myynti/ laskutus pieneni n. 4 %. Vaikutus näkyi myös jäteveden laskutuksessa. Yhteisvaikutus näistä oli toimintatuotoissa n. -460 te.

Toiminnan tulevaisuuden todennäköinen kehityksen arvio tulee olemaan samansuuntainen eli vesimäärien laskutuksissa ei lähivuosina nähdä kasvua. Aiemmin tehdyt ja vuonna 2024 tehdyt korotukset eivät riitä kattamaan veden käytön vähenemistä. Taksamuutoksilla pyritään vastaamaan investointien rahoittamiseen ja pyritään pitämään toiminnan ja investointien rahavirta positiivisena. Taksankorotuksista 1.4.2024 alkaen on päätökset tehty. Talousarviossa ja -suunnitelmassa 2024–2027 on myös suunniteltu taksojen korotuksia.

Talouteen vaikuttaa erityisesti yhteistyökumppaneiden lähivuosille suunnittelemat taksakorotukset, ostetulle talousvedelle ja poisjohdetulle jätevedelle. Lisäksi Viikin jätevedenpuhdistamolla tehtävät investoinnit vaikuttavat jätevesimaksujen kautta Järvenpään Veteen.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset kasvavan sademäärän takia vaikuttavat johdettavaan jätevesimäärään, rakennettujen putkien kapasiteettiin ja mahdollisesti talousveden laatuun. Näihin pyritään vaikuttamaan hulevesien viivytyslaitteilla ja muilla viivytysratkaisuilla, joilla saadaan putkistokapasiteettia paremmin hallintaan. Kaupungin alueella kaavoittaville alueille ja rakentajille on omat huleveden viivytysohjeistukset ja määräykset.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Talousveden toimittaminen			
Veden myynti 1000 m ³	2427	2421	2279
Toimintatuotot (1000 e)	3811	4044	4183
Toimintakulut (1000 e)	2129	2363	2342
Toimintakate (1000 e)	1682	1681	1841
Toimintakulut e/veden myynti m ³	0,88	0,98	1,03
Toimintakate e/veden myynti m ³	0,69	0,69	0,81
Viemärivesien johtaminen			
Laskutettu jätevesi 1000m ³	2425	2404	2286
Toimintatuotot (1000 e)	5499	5756	6119
Toimintakulut (1000 e)	2219	2283	2624
Toimintakate (1000 e)	3281	3473	3495
Toimintakulut e/laskutettu jätevesi m ³	0,92	0,95	1,15
Toimintakate e/laskutettu jätevesi m ³	1,35	1,44	1,53

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Ramboll Finland Oy	Järvenpään siirtoviemärihankkeen suunnittelu ja maapohjatutkimukset	79 867
Sweco Finland Oy	Pietilän yritysalueen (Svengi) suunnittelu	77 135
Destia Oy	Annitädinpihan, Pajalanpihan, Kyrölän koulun ja Lehmustien hankkeiden suunnittelu	44 164
WSP Finland Oy	Ainolan aluekeskuksen/Lepolanväylän, Jokamiehenraitin ja Ainolan aluekeskuksen vaiheen 2 suunnittelu	40 391
Mitta Oy	Annitädinpihan/ Tuusulanjärven vesihuoltolinjan pohjatutkimukset	31 762
TK Infra Oy	Järvenpään siirtoviemärihankkeen suunnittelun valvonta ja ohjaus	29 726
Finnmap Infra Oy	Vanhankyläntien vaihe 1, Kuuselankadun, Keskustan alueen ja Sibeliuksenväylän hankkeiden rakennuttajakonsultin tehtävät	29 536
Fluidit Oy	Vesijohtoverkoston hydraulisen mallin päivitys ja määrytykset sammutusvesisuunnitelmaan sekä Järvenpään Veden saneerausvelkalaskenta ja kriittisyysluokittelu	26 119
Rakennuttajatoimisto HTJ OY	Ainolan aluekeskuksen ja Lehmustien hankkeiden rakennuttajakonsultin tehtävät	20 375
Suomen Vesitieto Oy	Mm. Vesitili-lisäpalveluiden perustaminen asiakastietojärjestelmään	14 197
TK Mediatulo Oy	Asiakaslehden tuottaminen	9 797
Taloustutkimus Oy	Asiakastytyväisyyskysely	3 900
Maanomistajien Arviointikeskus Oy	Järvenpään siirtoviemärihankkeen yleissuunnitteluun liittyvien käyttöoikeussopimusten laatiminen ja korvausten laskenta	3 212

TUOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmassa esitetään kunnan palvelutoiminnan jaksotetut nettomenot, rahoitusmenot ja omaisuuden kulumista kuvaavat poistot sekä menojen kattamiseksi kerätyt verotulot, valtionosuudet ja rahoituserät.

Tuloslaskelma sitoo nettositovuudella kaupunginvaltuustoon nähden seuraavien ryhmien osalta:

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot- ja kulut
- Satunnaiset erät

Valtuustoon nähden sitova						
Järvenpään kaupunki ilman Järvenpään vesi - liikelaitosta 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Toteuma%
Toimintatulot	54 588	-2 472	52 116	52 217	101	100,19%
Myyntitulot	9 713	13	9 725	9 743	18	100,18%
Maksutulot	5 003	-274	4 729	5 357	628	113,28%
Tuet ja avustukset	2 694	-60	2 634	3 793	1 159	144,00%
Muut toimintatulot	37 178	-2 150	35 028	33 324	-1 704	95,14%
Valmistus omaan käyttöön	1 520	0	1 520	1 391	-129	91,54%
Toimintamenot	-154 834	-5 816	-160 650	-161 931	-1 281	100,80%
Henkilöstömenot	-68 332	-3 519	-71 851	-73 140	-1 289	101,79%
Palvelujen ostot	-44 511	-1 093	-45 604	-47 203	-1 599	103,51%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 617	-5	-6 623	-6 850	-227	103,44%
Avustukset	-6 655	-442	-7 097	-7 176	-79	101,11%
Muut toimintamenot	-28 718	-758	-29 476	-27 563	1 913	93,51%
Toimintakate	-98 726	-8 288	-107 014	-108 323	-1 309	101,22%
Verotulot	118 841	2 000	120 841	123 853	3 013	102,49%
Valtionosuudet	18 702	-90	18 613	18 843	231	101,24%
Rahoitustulot ja menot	-1 167	-3 200	-4 367	-4 027	340	92,22%
Korkotulot	202	0	202	227	25	112,45%
Muut rahoitustulot	1 674	0	1 674	2 300	626	137,43%
Korkomenot	-2 942	-3 200	-6 142	-6 523	-381	106,20%
Muut rahoitusmenot	-100	0	-100	-31	69	31,15%
Vuosikate	37 651	-9 578	28 073	30 347	2 274	108,10%
Poistot ja arvonalentumiset	-24 123	1 000	-23 123	-21 146	1 977	91,45%
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 365	0	-21 365	-19 108	2 257	89,43%
Arvonalentumiset	-2 758	1 000	-1 758	-2 038	-280	115,94%
Satunnaiset erät		0		0	0	
Tilikauden tulos	13 528	-8 578	4 950	9 201	4 251	185,87%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	13 528	-8 578	4 950	9 201	4 251	185,87%

Verotulojen erittely

Verotulot

Verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 5,0 M€. Palkkojen myönteinen kehitys näkyi kunnallisveron tuotoissa. Verotulot toteutuivat kokonaisuudessaan 3,0 M€ muutettua talousarviota parempana. Kunnallisverot toteutuivat 2,7 M€ ja yhteisöverot 0,6 M€ muutettua talousarviota parempana. Kiinteistöverot toteutuivat 0,3 M€ talousarviota pienempinä.

Verotulot 1000 €	Alkup. TA		TP 2023	TP - MTA ero	TP - AP TA ero
	2023	MTA 2023			
Verotulot	118 841	120 841	123 853	3 013	5 013
Kunnallisvero	94 087	96 087	98 811	2 724	4 724
Kiinteistövero	18 885	18 885	18 600	-285	-285
Yhteisövero	5 869	5 869	6 442	574	574

Tuloveroprosentti ja verotettava tulo

Vuosi	Tulovero-%	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos-%
2018	19,75	915	4,9
2019	19,75	961	5,1
2020	19,75	986	2,6
2021	20,25	1 033	4,7
2022	20,25	1 090	5,5
2023	7,61	1 153*	5,8

*Verotus ei valmistunut

Kiinteistöveroprosentit

Vero-%	2019	2020	2021	2022	2022
Yleinen kiinteistövero	1,35	1,35	1,45	1,45	1,45
Vakituiset asuinrakennukset	0,55	0,55	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Rakentamaton rakennuspaikka	4,35	6,00	6,00	6,00	6,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,1 M€ ja muutetun talousarvion 0,2 M€. Suurin muutos tuli peruspalveluiden valtionosuuksissa, jotka kasvoivat alkuperäisestä talousarviosta 0,4M€ ja muutetusta talousarviosta 0,2 M€. Muutos johtui VM:n joulukuussa tekemästä päätöksestä palauttaa kuntaliitosavustuksiin varatut, mutta käyttämättä jääneet rahat takaisin kunnille. Veromenetysten korvaukset pienenevät alkuperäisestä talousarviosta 0,2 M€. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin tehtiin vielä vuoden 2023 lopussa tarkistuspäätös, joka vähensi Järvenpään nettomaksua 75 t€.

Valtionosuudet 1000 €	Alkup. TA			TP - MTA ero	TP - APTA ero
	2023	MTA 2023	TP 2023		
Valtionosuudet netto	18 702	18 613	18 843	231	141
Peruspalveluiden valtionosuudet yhteensä	13 376	13 615	13 771	155	394
<i>Peruspalveluiden valtionosuudet</i>	9 969	10 193	10 348	155	379
<i>Verotuloihin perustuva vos tasaus</i>	3 408	3 423	3 423	0	15
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-350	-480	-404	75	-54
Verotulomenetysten korvaus	5 676	5 477	5 477	0	-199

INVESTOINTIOSA

KAUPUNGIN INVESTOINNIT 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Ylitys +/- Alitus -	Toteuma (%)
Tulot	5 071	0	5 071	8 071	-3 000	159 %
Menot	43 051	3 300	46 351	31 676	14 675	68 %
Netto	-37 980	-3 300	-41 280	-23 605	-17 675	57 %

Maanosto ja -myynti

Valtuustoon nähden sitova

MAA- JA VESIALUEET 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Ylitys +/- Alitus -	Toteuma (%)
Maanmyynti	1 202	0	1 202	204	998	17 %
Maanosto	2 600	0	2 600	1 107	1 493	42,6 %
Netto	-1 398	0	-1 398	-903	-495	65 %

Perustelut poikkeamalle

Maanmyyntien tasearvojen muutos oli noin 204 t€. Maata ostettiin 655 t€:lla. Rakennusten purkukuluja aktivoitiin taseeseen vuoden aikana noin 500 t€:lla.

Maata myytiin vuoden 2023 aikana nettona reilulla 4,7 miljoonalla eurolla (Nettomyynti=Bruttomyynti-Tasearvot). Suurin maanmyynnin kohde oli yritystontti Svengistä Postille.

Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Kokonaisuutena maanostot onnistuivat hyvin vuoden 2023 aikana. Maanmyynnit toteutuivat myös suunnitellusti erittäin haastavasta markkinaympäristöstä huolimatta. Vuonna 2020 otettiin käyttöön maanhankintaohjelma, jonka avulla varmistetaan kaupungin riittävän raakamaavarannon olemassaolo ja se, että maa-alueiden kehittäminen ja yleiskaavan toteuttaminen voivat edetä suunnitellussa aikataulussa myös tulevilla vuosikymmenillä. Maita saatiin hankittua laajoja kokonaisuuksia priorisoiduilta alueilta.

2020-luvun loppupuoliskolle ajoittuvat Haarajoen asemansseudun kehittäminen ja lukuisat uudet pientaloalueet edellyttävät sitä, että maat saadaan hankittua kaupungille joko vapaaehtoisin kaupoin tai viime kädessä lunastusmenettelyä käyttäen. Lunastusmenettelyn käyttö tullee ajankohtaiseksi vuoden 2024 aikana.

Talonrakennus

Valtuustoon nähden sitova

RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Ylitys +/- Alitus -	Toteuma (%)	Hankkeen kokonaisbudjetti
Tulot	150	0	150	446	-296	3,0	
Menot	13 889	-543	13 346	8 018	5 328	60,1 %	
Netto	-13 739	543	-13 196	-7 572	-5 624	57,4 %	
Allianssin investoinnit	-7 500	3 400	-4 100	-2 705	-1 395	66,0 %	
Hankevalmistelu ja riskivaraus	-700	0	-700	-29	-671	4,2 %	
JYK ja Juhola - Kansakoulunkatu	-1 000	0	-1 000	-865	-135	86,5 %	-19 600
Mankalan koulu, peruskorjaus	-500	0	-500	-26	-474	5,3 %	-6 930
Kyrölään koulun muutos (pk)	-1 800	-82	-1 882	-928	-953	49,3 %	-2 130
Vihtakadun yksikkö, peruskorjaus	-1 000	0	-1 000	-325	-675	32,5 %	-5 500
Järvenpää-talo peruskorjaus	-150	0	-150	0	-150	0,0 %	-3 600
Uusi Harjula	-240	-240	-480	-228	-252	47,6 %	-22 200
JYK ja Juhola - uudisrakennus	-662	-1 565	-2 227	-1 543	-684	69,3 %	-22 060
Hyvinvointikampuksen pvk	-187	-21	-208	-152	-56	72,9 %	-8 600
Kaupungin varikko	0	-10	-10	-17	7	165,4 %	-3 750
Oinaskadun hanke	0	-939	-939	-752	-187	80,1 %	-8 200

Perustelut poikkeamalle

Vuoden 2023 aikana talonrakennuksen talousarviota muutettiin 2 kertaa. Kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2023 § 26 siirrettiin vuodelta 2022 määrärahoja vuodelle 2023 allianssin investointeihin, kaupungin varikolle, JYK uudisrakennukselle, Oinaskadun hankkeelle, uudelle Harjulalle, hyvinvointikampuksen päiväkodille ja Kyrölän koulun muutokselle yhteensä 3,2 M€. Allianssi-investointien määrä on ollut vuonna 2023 selkeästi ennakoitua pienempi ja sen vuoksi myös budjettia korjattiin marraskuussa 13.11.2023 § 71 talousarviomuutoksella 3,7 M€:lla alaspäin.

Allianssin investointibudjetti alittui muutetusta talousarviosta noin 1,4 M€. Alitus selittyy sillä, että uudet aloittamattomat investoinnit jätettiin keväällä jäihin ja ainoastaan sellaisia aloitettiin, joilla turvattiin rakennusten kunnossa pysyminen. Toiminnallisia investointeja toteutui noin 626 t€, josta suurimpana kokonaisuutena oli lukion tilamuutokset 1, 2 ja 3 kerroksissa. Toiminnallisina investointeina toteutettiin myös pitkävaikutteisiin menoihin kirjattava tilahallintaprojektin (51 t€) ja Perhelän (28 t€) lisätyökulut. Budjettialituksena näkyvät myös saatu valtionavustus Villa Kokkosen korjaamiseen museoksi (42 t€) sekä käyttötalouteen kirjautuneet sisäilmatutkimukset ja muut investointeihin kuulumattomat erät (88 t€).

Uudiskohteissa talousarviopoikkeamat selittyvät hankeaikataulujen muutoksilla. Harjulan kampus, Oinaskadun hanke ja Levysepänkadun varikon rakennukset ovat käytössä ja niissä on takuu-aika käynnissä. Varikon hankkeen yllättävästä asfalttijätteestä johtunut budjetin ylitys katetaan allianssin investoinneista.

JYK:n uudisrakennus valmistui maaliskuun lopulla ja otettiin osittain käyttöön keväällä. Koulun liikuntasalin rakentamiseen saatiin loppuosa avustuksesta 150 t€ tammikuussa 2024. JYK:n 2. vaiheen laajennusosan rakennuskustannuksia ei toteutunut vuonna 2023. Tähän oli syynä toteutusmuodon muutos kokonaishintaiseen urakkaan ja rakennusurakan kilpailutuksen siirtyminen vuodelle 2024. Investointiohjelman karsintojen yhteydessä hanketta esitettiin siirrettäväksi 4 vuotta eteenpäin, mutta kaupunginvaltuusto päättikin palauttaa hankkeen uudelleen valmisteltavaksi.

Vihtakadun yksikön peruskorjaushankkeen suunnittelu on lähes valmis. Mankalan koulun peruskorjaushankkeen tarveselvityksen laadinta aloitettiin 2023. Hanketta ei edistetty syksyllä 2023, mutta suunnittelu jatkuu keväällä 2024 kaupunginvaltuuston (4.3.2024) päätettyä palauttaa Mankalan koulun peruskorjaushanke toteutettavaksi alkuperäisessä aikataulussa.

Kyrölän koulun muutoshanke valmistuu heinä – elokuun vaihteessa 2024. Hankkeen kokonaisbudjettiin siirrettiin riskivarauksesta lisämäärärahaa 80 t€ kaupunginhallituksen päätöksellä 2.5.2023 § 110 hankkeen aikana ilmenneen tontilla sijaitsevan vesi- ja viemärilinjan siirtotarpeen vuoksi. Lisäksi hankkeen kokonaisbudjettiin siirrettiin riskivarauksesta lisämäärärahaa 150 t€ kaupunginhallituksen päätöksellä 6.11.2023 § 281 johtuen hankkeen VSS-rakennuksen arvioitua huomattavasti korkeammista rakennuskustannuksista sekä kaavamuutoksen aiheuttamasta viiveestä hankkeelle.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

JYK:n uudisrakennus valmistui maaliskuun lopulla 2023, tilat kalustettiin ja varustettiin viimeistelytyöiden kanssa samanaikaisesti ja käyttäjä aloitti toiminnan 1.kerroksen tiloissa huhtikuussa 2023 ja koko rakennuksessa toiminta alkoi elokuussa 2023. Taloudellinen loppuselvitys on pidetty urakoitsijan kanssa ja neuvottelut ovat edelleen käynnissä urakan loppukustannuksista.

Oinaskadun koulu ja päiväkotit valmistui aivan vuoden alussa ja käyttäjä aloitti samalla toiminnan. Osa toiminnallisesta piha-alueesta rakennettiin loppuun keväällä, kun viereinen Lampaanpolskan päiväkotit saatiin purettua.

Kyrölän koulun muutoshankkeelle haettiin rakennuslupaa poikkeamisluvalla ja tontin kaavamuutos sai lainvoiman marraskuussa. Hankkeelle myönnettiin lisämäärärahaa vesi- ja viemärilinjan siirtoon,

väestönsuojan rakennusurakkaan sekä kaavamuutoksen viivästymisen hankkeelle aiheuttamaan viiveeseen.

Vuoden 2023 aikana saatettiin päätökseen Loimun nuorisotilan, Lampaanpolskan ja Kyrölän päiväkodin, Auerkulman rakennusten ja Seutulan kulmatalon purut.

Kunnallistekniikan rakentaminen

Valtuustoon nähden sitova

KUNNALLISTEKNIikka 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Ylitys +/- Alitus -	Toteuma (%)
Tulot	0	0	0	167	-167	
Menot	14 100	446	14 546	11 721	2 825	80,6 %
Netto	-14 100	-446	-14 546	-11 554	-2 992	79,4 %
Uudet alueet	-6 825	-1 497	-8 322	-6 096	-2 226	73,3 %
Infran kunnossapito	-7 275	1 051	-6 224	-5 458	-766	87,7 %

Perustelut poikkeamalle

Merkittävimmät rakennushankkeet investointiohjelmassa olivat Kuuselankadun ja Havukujan katujen peruskorjaustyöt, jotka toteutettiin kokonaisuudessaan vuoden 2023 aikana. Ainolan aluekeskuksen pohjoisten osien rakentaminen eteni Viulukonsertonkadun pohjoisen osan, Viulukonsertonkujan, Iltalaulunkujan ja Metsälaulunkujan rakentamisella. Katujen päällysteet ja reitit toteutettiin väliaikaisin päällystein alueen rakentumisen vuoksi ja viimeistelytyöt voitaneen tehdä vasta vuoden 2025–26 aikana ja joltain osin vasta vuosien 2027–28 aikana. Keskusta-alueen katujen rakentaminen Bulevardikorttelin ympäristössä saatiin myös valmiiksi huomioiden Bulevardikorttelin rakentuminen loppuun, sekä tuleva OP-korttelin rakentuminen. Keskustan kehittämisen osalta Mannilantien ja Helsingintien kiertoliittymän taideteoksen asennus siirrettiin rakenteellisista ja asennusteknisistä syistä johtuen vuodelle 2024. Pajalan alueella toteutettiin Pajalanpihan hulevesijärjestelyjä, sekä Valovirrankadun peruskorjaus.

Uudisrakentaminen keskittyi Ainolan aluekeskuksen radan itäisen puolen rakentamiseen. Väyläviraston kanssa laadittiin toteuttamissopimus kaupungin rakentamistarpeiden huomioimisesta tulevissa Ainolan aseman ympäristön rakentamisen urakoissa. Väylävirasto toteutti RU2 -nimisessä urakassa siltarakenteita, jotka mahdollistavat tulevan alikulun erillistä rakentamista. Väyläviraston ja kaupungin tulevien yhteisrakentamishankkeiden osalta valmisteltiin toteuttamissopimukseen päivityksiä, jotka etenivät vuoden 2024 puolella päätöksentekoon. Keväällä 2022 Sävelpuiston kaavasta tehty valitus käsiteltiin Hallinto-oikeudessa. Sävelpuiston ympäröivien yleisten alueiden katu- ja puistosuunnitelmasta tehty oikaisuvaatimus ja sen käsittely hidastutti vielä osaltaan rakentamisen aloittamista ja Sibeliuksenväylän rakennusurakka saatiin päätöksentekoon vasta vuoden 2024 puolella. Uudiskohteiden ja peruskorjauskohteiden päästiin infran investointiohjelmassa toteutusasteeltaan tavoitteiden ylittävään yli 75 %:iin ja siirtyviin hankkeisiin ei toiminnallisesti pystytty vaikuttamaan.

Valaistuksen saneerauksia tehtiin Haarajoen asemantiellä, Laurilantiellä, Levysepänkadulla ja Vasarakadulla. Lisäksi saneerattiin suurpainenatrium -lamput valaistuksiin led-valaisimiin Haarajoen alueella.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Kunnallistekniikan investoinnit kokonaisuutena toteutuivat noin 83-prosenttisesti. Uudiskohteiden osalta 77 % ja korjausrakentamisen osalta 89 %. Tämä ylittää myös valtuustotason tavoitteen 75 %.

Investointihankkeita toteutettiin sekä omana palvelutuotantona että kilpailutuksen kautta hankittuna ostopalveluna.

Vuoden aikana kunnallistekniikan investointeihin tehtiin 2 TA-muutosta 1. muutos (KV 29.5.2023 § 26) koski vuodelta 2022 siirtyviä siirtomäärärahoja, jossa peruskorjaushankkeisiin siirrettiin 1,3 m€ ja uusien alueiden hankkeisiin 2,9 m€, lisäksi käyttötalouden säästöistä siirrettiin 10 t€ koulureitin turvallisuuden parantamiseen. 2. muutos (KV 13.11.2023 § 71) koski hankkeiden siirtoa vuodelle 2024. Tehdyllä muutoksella leikattiin vuodelta 2023 kunnallistekniikan uusien alueiden investoinneista 1,9 m€ ja infran peruskorjauksesta 1,9 m€.

Vuonna 2019 Maamerkki Infran Konkurssipesälle maksettavien osuuksien selvitys oli vuoden 2023 alussa keskeneräinen ja ratkaisu korvauksista saatiin vuoden 2023 lopussa. Korvauksen määrä oli noin 42 000 €.

Osakkeet ja osuudet

Valtuustoon nähden sitova						
OSAKKEET JA OSUDET 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Ylitys +/- Alitus -	Toteuma (%)
Tulot	3 719	0	3 719	7 254	-3 535	195,1 %
Menot	5 110	0	5 110	5 268	-158	103,1 %
Netto	-1 391	0	-1 391	1 986	-3 377	-142,8 %
Koy Järvenpään terveystalo	-1 155	0	-1 155	-1 313	158	113,7 %
Perhelä yhtiöt	3 719	0	3 719	3 735	-16	100,4 %
Koy Ainolan pysäköinti	-3 955	0	-3 955	-3 955	0	100,0 %
Keusote loppuselvytys	0	0	0	3 520	-3 520	

Perustelu poikkeamalle

Kahden viimeisen Perhelä-yhtiön (Perhelä 1 ja 6) osakkeet myytiin tammikuun 2023 lopussa. Myytyjen yhtiöiden tasearvojen muutos oli yhteensä reilut 3,7 M€.

Kiinteistö osakeyhtiö Ainolaa pääomitetiin pysäköintihallin rakentamista varten suunnitelmien mukaisesti vuoden aikana vajaalla 4 miljoonalla eurolla.

Koy Järvenpään Terveystalon osakkeista rahastoitiin 1,3 miljoonaa euroa. Kirjaukset täsmättiin vuoden lopussa vastaamaan yhtiö vahvistamaa kuluvaan vuoden sijoitetun vapaan oman pääoman osuutta.

Osakkeisiin on kirjattu myös Keusoten kuntayhtymäosakkeiden tasearvon alaskirjaus kuntayhtymän purkauduttua. Tasearvo on oleellisesti aiempaa kuntayhtymäosuutta suurempi, koska vapaaehtoisilta kuntayhtymiltä peruspääomaa vastaan hyvinvointialueille siirtynyt omaisuus ja lomapalkkavelka kirjattiin myös kuntien avaaviin taseisiin vuodelle 2023. Kirjaus perustuu Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialueen ja kuntajaoston marraskuussa 2023 antamaan lausuntoon. Kaupungille rahana tilitettävät Keusoten lopputilityksen mukaiset varat ja velat ovat lähes tasearvon suuruiset.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Osakkeisiin ja osuuksiin ei tehty vuoden aikana talousarviomuutoksia.

Keusoten tasearvon kirjausmuutosta koskevaa talousarviomuutosta ei tehty lausunnon myöhäisen julkaisuajankohdan takia.

Irtaimisto- ja ICT-investoinnit

Valtuustoon nähden sitova

IRTAIMISTO- JA ICT-INVESTOINNIT 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Ylitys +/- Alitus -	Toteuma (%)
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	2 349	765	3 114	1 770	1 344	57 %
Netto	-2 349	-765	-3 114	-1 770	-1 344	57 %
Konsernipalvelut	0	-68	-68	-43	-25	63 %
Kaupunkikehitys	-25	0	-25	-1	-24	4 %
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	-465	-183	-648	-318	-330	49 %
Hyvinvoinnin palvelualue	-309	0	-309	-227	-82	74 %
ICT-investoinnit	-1 550	-514	-2 064	-1 181	-883	57 %

Perustelut poikkeamalle

Koko kaupungin tasolla irtaimisto- ja ICT-investoinnit toteutuivat nettona noin 1,3 M€ muutettua talousarviota pienempinä.

Konsernipalvelujen irtaimistomääräraha-avaraus kohdentui Perhelän ensikertakalustamiseen ja laitehankintoihin.

Kaupunkikehityksen irtaimisto investointimäärärahoista jäi käyttämättä noin 24 000 euroa. Irtaimisto hankintoihin oli varattuna 25 000 euroa levysepätkadun ylläpito- ja kunnossapito -yksikön hyllyihin. Määräraha jäi käyttämättä vuoden 2023 osalta, koska hyllyt saatiin toteutettua vuoden 2022 aikana osana rakennusurakkaa. Kustannuksissa näkyy kalusteiden asennuskustannusten loput aiheutuneet kustannukset.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen investointeja toteutui 318 t€, joka on 49,1 % talousarviossa myönnettyistä investointimäärärahoista. Pääosa palvelualueen investoinneista kohdistui yksiköiden ensikertaiseen varustamiseen. Harjulan, JYKin ja Oinaskadun varustamiseen käytettiin yhteensä 231 t€. Lisäksi palvelualueen yleisvarauksesta käytettiin 88 t€.

Hyvinvoinnin palvelualueen irtaimistoinvestointimäärärahoja jäi käyttämättä noin 82 000 euroa. Irtaimistoinvestoinneista toteutuivat liikunnaninvestoinnit, joista suurin oli 160 000 euron jäänhoitokoneen hankinta. Palvelualueen 100 000 euron yleisvarauksesta jäi käyttämättä 70 000 euroa.

ICT investointeina toteutetaan erilaisia ICT-sidonnaisiin kehittämishankkeita ja järjestelmähankkeita. Vuoden 2023 aikana valmistui sähköisen asioinnin kehittäminen, erillissivustot ja rekrytointialusta. Projektien aloitusajankohtien viivästymisen ja resurssiongelmien takia investointien toteuma jäi budjettia matalammaksi. Myös ICT-sidonnaisten hankkeiden ja tietoarkkitehtuurin uudelleenarviointi on aiheuttanut viivettä uusien hankkeiden käynnistämiseksi. Esimerkiksi digitaalisten palvelujen kehittämistä ei pystytty edistämään suunnitellulla laajuudella ja kokonaisuuteen varatusta v. 2023 budjetista jäi käyttämättä 46 t€. Myös paikkatietojärjestelmän kokonaisuudistus jatkuu vuonna 2024, vuoden 2023 budjetista jäi käyttämättä 80 t€. Myös perustietotekniikan kokonaisuuden vaihto, työajanseurantajärjestelmä ja arkistojen digitointi jatkuvat vuonna 2024. Kehittämistoiminnan toteumaa on kuvattu tarkemmin konsernipalveluiden sitovuustason raportissa.

Ollennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Irtaimisto- ja ICT-investointeihin tehtiin vuoden aikana määrärahamuutoksia KV 29.5.2023 §26 siirtomäärärahoihin liittyen ICT-investointeihin sekä Konsernipalveluiden, Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen sekä Hyvinvoinnin palvelualueen irtaimistomäärärahoihin. KV 9.10.2023 §64 Hyvinvoinnin palvelualueen irtaimistomäärärahojen muutos peruutettiin, koska investoinnit olivat jo huomioitu ICT-investoinneissa.

ICT-sidonnaisiin kehittämishankkeisiin aktivoitavat palkkakustannukset toteutuivat budjetoitua heikommin, koska hankkeille oli henkilöstövaihdosten vuoksi kohdennettavissa vähemmän henkilöstöresursseja. Henkilövaihdokset vaikuttivat myös investointien alitukseen. Lisäksi syksyn aikana käynnistettiin uudelleenarviointi eri kehityshankkeista ja alustaratkaisuihin.

Kehitysinvestoinnit

Valtuustoon nähden sitova

KEHITYSINVESTOINNIT 1000 €	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TP 2023	Ylitys +/- Alitus -	Toteuma (%)
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	500	287	787	309	478	39,3 %
Netto	-500	-287	-787	-309	-478	39,3 %

Perustelu poikkeamalle

Kehitysinvestointien määräraha oli käytössä viidettä vuotta. Suurin osa määrärahasta jäi edelleen käyttämättä.

Tuottavuusmäärärahaa käytettiin kahden hankkeen toteutukseen:

- Tiedolla johtamisen projektille myönnettiin kehitysinvestointimääräraha 100 t€ vuoden 2023 määrärahasta ja 131 t€ siirtomäärärahana. Projekti on käynnissä ja etenee suunnitellusti. Toteuma v. 2023 oli 212 t€.
- Automatisaation ja ohjelmistorobotiikan kehitysprojektille kohdistettiin siirtomäärärahana 156 t€. Projekti on käynnissä ja jatkuu. Toteuma v. 2023 oli 83 t€.

Vuoden aikana rahaa myönnettiin tuottavuushankkeille yhteensä 100 t€. Tuottavuushankkeille vuodelle 2023 osoitetusta määrärahasta jäi käyttämättä 419 t€. Määrärahaa jäi käyttämättä tiedolla johtamisen kehitysprojektissa, joka jatkuu vuonna 2023.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Kaupunginjohtaja kohdisti tuottavuusmäärärahasta vuodelle 2023 100 000 euroa tiedolla johtamisen jatkokehitykselle. Lisäksi tiedolla johtamisen projektille kohdistettiin siirtomääräraha 131 000 euroa sekä automatisaation ja ohjelmistorobotiikan kehitysprojektille kohdistettiin siirtomääräraha 156 000 euroa.

RAHOITUSOSA

Valtuustoon nähden sitova

Järvenpään kaupunki ilman Järvenpään vesi -liikelaitosta 1000€	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	37 651	-9 578	28 073	30 347	2 274
Satunnaiset erät		0		0	0
Tulorahoituksen korjauserät*	-6 355	2 150	-4 205	-4 455	-250
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-43 051	-3 300	-46 351	-31 676	14 675
Rahoitusosuudet investointimenoihin	150	0	150	613	463
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot*	11 276	-2 150	9 126	11 845	2 719
Toiminta ja investoinnit, netto	-329	-12 878	-13 207	6 673	19 881
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys kunnalle/kuntayhtymälle				-7	-7
Lainakannan muutokset	1 446	12 878	14 323	-960	-15 283
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				65 000	65 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				-12 382	-12 382
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-53 578	-53 578
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 116		-1 116	-1 121	-4
Rahoitustoiminta yhteensä	329	12 878	13 207	-2 088	-15 295
Kassavarojen muutos	0	0	0	4 586	4 586

*Tulorahoituksen korjauserien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloihin tehty tekninen TA-muutuskorjaus. Muutoksella ei vaikutusta lainakannan muutoksiin tai Toiminnan ja investointien nettosummaan.

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

1 000 eur	Sitovuus N / B	Määrärahat					Tuloarviot				
		TA 2023	TA- muutokset	MTA 2023	Toteuma	Poikkeama	TA 2023	TA- muutokset	MTA 2023	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Konsernipalvelut	N	16 806	718	17 524	16 943	581	5 601	483	6 085	5 791	-293
Tilaomistus	N	16 788	801	17 589	15 625	1 964	28 404	0	28 403	26 420	-1 984
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	N	80 124	2 533	82 657	85 991	-3 334	3 315	200	3 515	5 353	1 838
Kotikuntakorvaus	N	3 309	-12	3 297	3 297	0	798	-5	793	793	0
Hyvinvoinnin palvelualue	N	18 062	195	18 257	18 078	179	5 153	0	5 153	5 163	10
Työmarkkinatuennan kuntaosuus	N	3 800	400	4 200	4 280	-80	0	0	0	0	0
Kaupunkikehitys	N	13 936	277	14 213	14 361	-148	3 653	0	3 653	3 591	-62
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset	N	489	903	1 392	1 965	-572	7 664	-3 150	4 514	5 105	591
		153 314	5 816	159 130	160 540	-1 410	54 588	-2 472	52 116	52 217	101
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	N						118 841	2 000	120 841	123 853	3 013
Valtionosuudet	N						18 702	-90	18 613	18 843	231
Korkotulot	N						202	0	202	227	25
Muut rahoitustulot	N						1 674	0	1 674	2 300	626
Korkomenot	N	2 942	3 200	6 142	6 523	-381					
Muut rahoitusmenot	N	100	0	100	31	69					
Satunnaiset erät	N							0	0	0	0
INVESTOINTIOSA											
Irtaimisto- ja ICT-investoinnit	N	2 349	765	3 114	1 770	1 344	0	0	0	0	0
Maa- ja vesialueet	B	2 600	0	2 600	1 107	1 493	1 202	0	1 202	204	-998
Rakennukset ja rakennelmat	N	13 889	-543	13 346	8 018	5 328	150	0	150	446	296
Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	14 100	446	14 546	11 721	2 825	0	0	0	167	167
Liikuntapaikat	N	4 503	2 346	6 849	3 483	3 366	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	N	5 110	0	5 110	5 268	-158	3 719	0	3 719	7 254	3 535
Kehitysinvestoinnit	N	500	287	787	309	478	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset										-7	-7
Lainakannan muutokset	N						1 446	12 878	14 323	-960	-15 283
Pitkäaikaisten lainojen lisäys										65 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys										12 382	
Lyhytaikaisten lainojen muutos										53 578	
Oman pääoman muutokset											
Vaikutus maksuvalmiuteen		0	0	0	4 654	-4 654	-1 116		-1 116	-1 121	-4
YHTEENSÄ		199 407	12 317	211 724	203 424	8 299	199 407	12 317	211 724	203 424	-8 300

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tilinpäätöslaskelmia ovat Järvenpään kaupungin tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma.

TULOSLASKELMA

	1-12/2023		1-12/2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	14 495 648,32		13 889 418,26	
Maksutuotot	5 357 823,54		5 465 716,57	
Tuet ja avustukset	3 798 961,11		4 128 780,19	
Muut toimintatuotot	14 512 389,57	38 164 822,54	18 816 220,24	42 300 135,26
Valmistus omaan käyttöön		1 574 245,36		1 774 825,05
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-59 783 250,29		-56 589 977,42	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-12 287 539,09		-12 667 376,57	
Muut henkilösivukulut	-2 244 816,27		-2 215 979,02	
Palvelujen ostot	-44 233 515,36		-209 406 840,99	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 070 915,68		-7 630 775,84	
Avustukset	-7 175 821,57		-6 675 958,22	
Muut toimintakulut	-8 929 619,63	-142 725 477,89	-7 343 275,72	-302 530 183,78
Toimintakate		-102 986 409,99		-258 455 223,47
Verotulot		123 853 353,79		230 999 460,82
Valtionosuudet		18 843 337,00		44 924 963,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	227 149,71		252 420,29	
Muut rahoitustuotot	897 264,68		1 012 583,55	
Korkokulut	-6 523 152,33		-1 043 066,85	
Muut rahoituskulut	-31 153,69	-5 429 891,63	-26 756,22	195 180,77
Vuosikate		34 280 389,17		17 664 381,12
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 417 929,59		-21 502 691,69	
Arvonalentumiset	-2 038 303,35	-24 456 232,94	-122 622,85	-21 625 314,54
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut	0,00	0,00		
Tilikauden tulos		9 824 156,23		-3 960 933,42
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		93 250,37		105 098,04
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		9 917 406,60		-3 855 835,38

RAHOITUSLASKELMA

	1-12/2023		1-12/2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	34 280 389,17		17 664 381,12	
Satunnaiset erät	0,00			
Tulorahoituksen korjauserät	-4 455 098,24	29 825 290,93	-9 787 836,32	7 876 544,80
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-37 613 769,84		-56 285 862,01	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	613 371,42		255 695,42	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 844 513,21	-25 155 885,21	14 835 288,43	-41 194 878,16
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>4 669 405,72</u>		<u>-33 318 333,36</u>
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	65 000 000,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 382 322,00		-11 507 322,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-49 277 676,80	3 340 001,20	46 078 449,80	34 571 127,80
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	64 392,29		14 401,91	
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 808,57		-19 696,21	
Saamisten muutos	589 271,64		-5 578 901,66	
Korottomien velkojen muutos	-4 058 704,35	-3 423 848,99	-1 236 701,33	-6 820 897,29
Rahoituksen rahavirta		<u>-83 847,79</u>		<u>27 750 230,51</u>
Rahavarojen muutos		4 585 557,93		-5 568 102,85
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 330 071,66		744 513,73	
Rahavarat 1.1.	744 513,73	4 585 557,93	6 312 616,58	-5 568 102,85

TASE

VASTAAVAA	1-12/2023	1-12/2022
A Pysyvät vastaavat	398 915 219,41	401 219 876,51
I Aineettomat hyödykkeet	5 427 380,05	3 648 819,88
1. Aineettomat oikeudet	1 999 006,75	845 549,00
2. Muut pitkävaikutteiset menot	980 444,37	525 852,01
3. Ennakkomaksut	2 447 928,93	2 277 418,87
II Aineelliset hyödykkeet	351 712 346,60	346 418 537,61
1. Maa- ja vesialueet	38 865 224,27	38 043 324,31
2. Rakennukset	169 632 307,83	151 844 134,45
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	104 789 182,22	103 680 152,33
4. Koneet ja kalusto	3 303 245,21	1 217 936,56
5. Muut aineelliset hyödykkeet	683 969,67	595 127,32
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	34 438 417,40	51 037 862,64
III Sijoitukset	41 775 492,76	51 152 519,02
1. Osakkeet ja osuudet	36 784 506,72	46 161 532,98
3. Muut lainasaamiset	4 990 986,04	4 990 986,04
B Toimeksiantojen varat	48 018,97	48 018,97
2. Lahjoitusrahastojen varat	48 018,97	48 018,97
C Vaihtuvat vastaavat	16 781 735,37	12 766 640,51
I Vaihto-omaisuus	165 302,36	146 493,79
1. Aineet ja tarvikkeet	165 302,36	146 493,79
II Saamiset	11 286 361,35	11 875 632,99
Pitkäaikaiset saamiset	2 075,22	162 954,31
2. Lainasaamiset	2 075,22	5 818,98
3. Muut saamiset	0,00	41 058,41
4. Siirtosaamiset	0,00	116 076,92
Lyhytaikaiset saamiset	11 284 286,13	11 712 678,68
1. Myyntisaamiset	3 866 752,58	3 789 427,35
2. Lainasaamiset	7 089,86	28 215,13
3. Muut saamiset	1 064 466,53	3 224 463,67
4. Siirtosaamiset	6 345 977,16	4 670 572,53
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 330 071,66	744 513,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	415 744 973,75	414 034 535,99

VASTATTAVAA	1-12/2023	1-12/2022
A Oma pääoma	120 478 130,78	117 951 758,66
I Peruspääoma	99 669 806,58	106 874 896,26
II Arvonkorotusrahasto	700 370,06	702 488,26
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	10 190 547,54	14 230 209,52
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 917 406,60	-3 855 835,38
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	808 021,39	901 271,76
1. Poistoero	808 021,39	901 271,76
C Pakolliset varaukset	1 263 954,34	1 332 327,47
2. Muut pakolliset varaukset	1 263 954,34	1 332 327,47
D Toimeksiantojen pääomat	367 232,81	302 840,52
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	110 356,02	59 476,77
3. Muut toimeksiantojen pääomat	256 876,79	243 363,75
E Vieras pääoma	292 827 634,43	293 546 337,58
I Pitkäaikainen	251 320 286,76	201 969 190,73
1. Joukkovelkakirjalainat	73 000 000,00	73 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	163 124 103,00	114 256 425,00
7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	15 196 183,76	14 712 765,73
II Lyhytaikainen	41 507 347,67	91 577 146,85
1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	49 500 000,01
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 257 322,00	11 507 322,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	3 369 668,83	3 147 345,62
5. Saadut ennakot	524 225,05	513 755,28
6. Ostovelat	10 209 088,15	13 195 780,83
7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 513 607,45	1 553 825,32
8. Siirtovelat	10 633 436,19	12 159 117,79
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	415 744 973,75	414 034 535,99

KONSERNILASKELMAT
Tuloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	64 412 106,98	273 893 748,47
Toimintakulut	-168 406 576,67	-530 525 247,70
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	10 253,03	-447 806,78
TOIMINTAKATE	-103 984 216,66	-257 079 306,01
Verotulot	122 725 765,47	229 938 911,64
Valtionosuudet	34 960 946,06	61 162 185,31
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	630 899,66	120 019,78
Muut rahoitustuotot	875 757,67	569 464,89
Korkokulut	-11 697 438,91	-3 246 168,05
Muut rahoituskulut	1 204 135,37	53 870,77
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 986 646,22	-2 502 812,60
VUOSIKATE	44 715 848,65	31 518 978,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 120 743,51	-35 472 751,41
Omistuksen eliminointierot	0,00	-6,06
Arvonalentumiset	-2 038 303,35	-126 880,23
Poistot ja arvonalentumiset	-35 159 046,86	-35 599 637,70
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	9 556 801,79	-4 080 659,36
Tilinpäätössiirrot	8 923,83	0,00
Tilikauden verot	-76 694,36	-103 086,29
Laskennalliset verot	48 395,34	156 223,82
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	0,00	6 677,91
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	9 537 426,60	-4 020 843,92

Rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	44 715 848,65	31 518 978,34
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-76 694,36	-103 086,29
Tulorahoituksen korjaukset	-7 538 716,95	-13 264 953,04
	37 100 437,33	18 150 939,01
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-48 427 410,89	-73 346 170,80
Rahoitusosuudet investointimenoihin	613 371,42	301 149,39
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	10 035 767,95	15 314 617,00
	-37 778 271,52	-57 730 404,41
Toiminnan ja investointien rahavirta	-677 834,19	-39 579 465,40
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	2 896,55	363,75
	2 896,55	363,75
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	74 083 806,34	14 531 815,28
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 632 216,20	-19 898 584,87
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-49 701 514,94	42 958 385,98
	3 750 075,20	37 591 616,40
Oman pääoman muutokset	6 215,38	61 599,12
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-80 147,97	42 640,79
Vaihto-omaisuuden muutos	-101 411,85	127 672,09
Saamisten muutos	5 941 151,28	-3 312 573,86
Korottomien velkojen muutos	-18 285 731,15	2 292 228,70
	-12 526 139,70	-850 032,27
Rahoituksen rahavirta	-8 766 952,56	36 803 547,00
Rahavarojen muutos	-9 444 786,75	-2 775 918,40
Rahavarat 31.12.*	16 297 229,76	29 630 824,37
Rahavarat 1.1.*	25 742 016,51	32 406 742,78
Rahavarojen muutos	-9 444 786,75	-2 775 918,41
*HVA muutos yhteensä 1.1.2023 -3 888 807,86		

Tase

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	579 532 272,02	612 661 225,46
Aineettomat hyödykkeet	6 993 033,87	8 087 903,58
Aineettomat oikeudet	3 384 309,45	2 172 551,87
Muut pitkävaikutteiset menot	1 160 795,50	3 637 932,85
Ennakkomaksut ja keskenkäydytty hyödykkeet	2 447 928,93	2 277 418,87
Aineelliset hyödykkeet	567 755 482,54	597 437 101,57
Maa- ja vesialueet	48 188 244,10	48 448 389,01
Rakennukset	353 117 054,35	358 500 773,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet	113 940 390,71	113 054 859,77
Koneet ja kalusto	5 451 178,43	6 210 358,79
Muut aineelliset hyödykkeet	959 314,36	1 025 333,80
Ennakkomaksut ja keskenkäydytty hankinnat	46 099 300,59	70 197 386,65
Sijoitukset	4 783 755,61	7 136 220,31
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	327 490,38	1 575 603,34
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	4 340 875,53	5 419 353,90
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	115 389,70	141 263,07
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	676 962,31	1 031 550,07
Valtion toimeksiannot	186 157,69	241 159,69
Lahjoitusrahastojen varat	52 595,48	242 785,06
Muut toimeksiantojen varat	438 209,15	547 605,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 400 872,97	58 397 634,28
Vaihto-omaisuus	423 714,43	1 514 414,34
Aineet ja tarvikkeet	192 161,17	1 366 411,22
Keskenkäydytty tuotteet	231 553,26	148 003,11
Valmiit tuotteet	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	0,00	0,00
Saamiset	12 679 928,78	27 252 395,57
Pitkäaikaiset saamiset	544 152,53	633 551,10
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	462 075,22	475 818,98
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	82 077,31	41 655,20
Siirtosaamiset	0,00	116 076,92
Lyhytaikaiset saamiset	12 135 776,26	26 618 844,47
Myyntisaamiset	4 285 454,20	11 430 399,15
Lainasaamiset	30 428,20	238 505,83
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	1 227 873,20	5 546 993,11
Siirtosaamiset	6 592 020,66	9 402 946,38
Rahoitusarvopaperit	5 769 489,35	5 351 127,36
Osakkeet ja osuudet	6 018,80	6 018,80
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	5 763 470,55	5 345 108,57
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Muut arvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	10 527 740,41	24 279 697,01
VASTAAVAA	609 610 107,31	672 090 409,80

	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	110 682 041,70	108 704 794,79
Peruspääoma	99 669 806,57	106 874 896,25
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0,00	0,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	78 147,72	110 541,33
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 396 660,81	5 740 201,14
Tilikauden yli-/alijäämä	9 537 426,60	-4 020 843,92
VÄHEMMISTÖOSUUEDT	0,00	35 836,13
PAKOLLISET VARAUKSET	1 263 954,34	2 494 624,29
Eläkevaraukset	0,00	15 693,70
Muut pakolliset varaukset	1 263 954,34	2 478 930,59
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	996 370,48	1 431 106,21
Valtion toimeksiannot	186 157,69	384 269,42
Lahjoitusrahastojen pääomat	110 356,02	249 697,15
Muut toimeksiantojen pääomat	699 856,78	797 139,63
VIERAS PÄÄOMA	496 667 740,81	559 424 048,39
Pitkäaikainen vieras pääoma	440 370 494,59	415 891 647,91
Joukkovelkakirjalainat	73 000 000,00	73 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	341 179 105,88	316 806 568,04
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	11 785 414,35	12 038 387,66
Saadut ennakot	0,00	37,44
Ostovelat	0,00	0,00
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat	14 405 974,35	14 002 141,85
Siirtovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	0,00	44 512,91
Lyhytaikainen vieras pääoma	56 297 246,22	143 532 400,49
Joukkovelkakirjalainat	0,00	49 500 000,01
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 203 938,46	18 758 358,49
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	1 990 771,03	1 891 066,03
Saadut ennakot	858 055,01	2 195 761,95
Ostovelat	12 593 785,05	27 830 358,63
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat	2 689 087,09	5 326 461,47
Siirtovelat	14 963 006,25	36 983 395,23
Laskennalliset verovelat	998 603,34	1 046 998,68
VASTATTAVAA	609 610 107,33	672 090 409,81

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedoista on säädetty kuntalaissa sekä kirjanpitolaissa ja -asetuksessa. Kirjanpitolain mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Ne ovat pakollinen julkistettava osa tilinpäätöstä.

Liitetiedot esitetään Järvenpään kaupungin osalta sekä konsernin osalta niiltä osin, kuin tieto on ollut saatavilla.

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI, TILINPÄÄTÖS 2023 LIITETIEDOT

1 TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT (KPA 2:2.1 § 1-KOHTA)

Jaksotusperiaatteet

Suoriteperusteen noudattaminen

Olenaiset ja merkittävät maksuperusteiset kirjaukset on oikaistu suoriteperusteisiksi.

Jaksotusperiaatteen noudattaminen

Lomapalkkajaksotus on tehty palkanlaskentaohjelmalla. Siirtyvät korot on jaksotettu lainakohtaisesti taulukkolaskentaohjelmalla.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen silloin, kun ne ylittävät verottomana 8 000 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 'Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet'.

Poistosuunnitelma on muutettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 9.12.2013 § 101. Muutettua poistosuunnitelmaa on noudatettu 1.1.2013 alkaen.

Arvo- ja taide-esineet ja keskeneräiset hankinnat ovat taseessa hankintahintaisina.

Maa- ja vesialueet ovat taseessa pääasiassa hankintahintaisina. Maan hankintahintaan on aktivoitu tontilla sijaitsevan rakennuksen purkukustannukset silloin, kun aktivoitava hankintameno on arvoitu pysyvän tontin todennäköistä luovutusarvoa tai muutoin määriteltyä käyttöarvoa selkeästi pienempänä.

Investointina toteutettaviin muun pitkävaikutteisen omaisuuden kehittämishankkeisiin liittyvän työpanoksen osuus on aktivoitu taseeseen valmistus omaan käyttöön -menetelmällä tilikaudesta 2019 alkaen.

Sijoitusten arvostus

Sijoituksiin merkityt osakkeet ovat taseessa hankintahintaisina.

Kuntayhtymäosuudet

Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän (entiseltä nimeltään Tuusulan seudun vesilaitos) tasearvoja ei ole muutettu kuntayhtymän ilmoittaman osuuden arvon mukaisiksi. Arvot vaihtelevat vuosittain kuntayhtymien käytön suhteessa, joten ilmoitetut arvon muutokset eivät ole pysyviä.

Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän tasearvo on kirjattu vuonna 2019 vastaamaan kuntayhtymän tilinpäätöksessä 2018 vahvistamaa Järvenpään kaupungin osuutta peruspääomasta (5 974 487,94 €) purkamalla Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymään liittyvä arvonkorotusrahasto ja tekemällä alaskirjaus kuntayhtymäosuuteen. Tasearvoja ei ole muutettu kuntayhtymän ilmoittaman osuuden arvon mukaiseksi. Arvot vaihtelevat vuosittain kuntayhtymien käytön suhteessa, joten ilmoitetut arvon muutokset eivät ole pysyviä.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on taseessa keskihintaan arvostettuna.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

2 TULOSLASKELMAN TAI TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta (KPA 2:2.1 § 2-kohta) tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa

4 SELVITYS, JOS EDELLISTÄ TILIKAUTTA KOSKEVAT TIEDOT EIVÄT OLE VERTAILUKELPOISIA PÄÄTTYNEEN TILIKAUDEN TIETOJEN KANSSA

Hyvinvointialueille siirtyneiden omaisuus- ja pääomaerien aiheuttamat muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain (616/2021) 4 luku sisältää säännökset uudistuksen omaisuusjärjestelyistä, mitä on noudatettu Järvenpään kaupungin tilinpäätöksen laadinnassa.

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että kunnalta on siirtynyt hyvinvointialueelle avaavassa taseessa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Eteva kuntayhtymän osakkeet ja kaupungilta HVA:lle siirtyneiden lomapalkkavelka sekä Sosiaalitalo Oy:n osakkeet. Järvenpään kaupungin avaavassa taseessa on huomioitu vapaaehtoisen Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän ja Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän avaavan taseen muutos kuntayhtymäosakkeiden lisäyksenä. Muutosten vaikutus

kaupungin pysyviin vastaaviin oli 7 391 034,48, peruspääomaan -7 205 089,68, arvonkorotusrahaan -2 118,20, lomapalkkavelka edellisten tilikausien yli/alijäämään -183 826,60.

5 AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT JA VIRHEIDEN KORJAUKSET, JOTKA EIVÄT OLE MERKITYKSELTÄÄN VÄHÄISIÄ

Hyvinvointialueelle siirtyvien kaupungin työntekijöiden lomapalkkavelka käsitelty edellisen tilikauden yli/alijäämän korjauksena. Korjauksen vaikutus -183 826,60 euroa.

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI KONSERNITILINPÄÄTÖS 2023 LIITETIEDOT

1 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Kiinteistöverot on eliminoitu sisäisenä eränä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet

Yhdistellyt yhteisöt noudattavat samaa tilikautta kuin emoyhteisö.

Kiinteistö Oy Järvenpään Harjoitushallin tietoja ei ole yhdistelty poikkeavan tilikauden vuoksi.

2 TULOSLASKELMAN TAI TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa

4 SELVITYS, JOS EDELLISTÄ TILIKAUTTA KOSKEVAT TIEDOT EIVÄT OLE VERTAILUKELPOISIA PÄÄTTYNEEN TILIKAUDEN TIETOJEN KANSSA

Tytäryhteisöt

Asunto Oy Järvenpään Perhelä 1 ja Kiinteistö Oy Järvenpään Perhelä 6 myyty vuoden 2023 aikana.

Kuntayhtymät

Tilikauden aikana konsernista on purkautunut vapaaehtoinen Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymä. Purkautumispäivä 30.4.2023.

Hyvinvointialueelle siirtyneiden omaisuus- ja pääomaerien aiheuttamat muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettun lain (616/2021) 4 luku sisältää säännökset uudistuksen omaisuusjärjestelyistä, mitä on noudatettu Järvenpään kaupungin konsernitilinpäätöksen laadinnassa. Omaisuusjärjestelyt vaikuttavat siihen, mitkä yhteisöt on yhdistelty kuntakonsernin konsernitilinpäätökseen, ja siten myös konsernitilinpäätöksen oikaisu- ja eliminoitikirjauksiin.

Voimaantulon mukaan hyvinvointialueelle siirtyi konserniin kuuluvista yhteisöistä kokonaisuudessaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä sekä Eteva kuntayhtymä. Lisäksi vapaaehtoisesta Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymästä ja Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymästä on siirtynyt hyvinvointialueelle omaisuutta ja toimintaa

voimaanpanolain mukaisesti. Muutoksen vaikutus konsernin avaavan taseen loppusummaan - 57 621 213,24 euroa, pysyviin vastaaviin - 44 568 209,90 euroa ja omaan pääomaan - 7 557 471,25 euroa.

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt

Osakkuusyhteisöissä ei tapahtunut tilikauden aikana olennaisia muutoksia. Asunto Oy Kirjastokatu 4 ja Saunakallion Ostoskeskus Oy yhdistelty vuoden 2022 tilinpäätöksen luvuilla.

5 AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT JA VIRHEIDEN KORJAUKSET, JOTKA EIVÄT OLE MERKITYKSELTÄÄN VÄHÄISIÄ

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalon vuoden 2022 tilinpäätöstä on korjattu konsernitilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Muutos käsitelty konsernissa vuodella 2023, vaikutus - 105 143,81.

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA
 Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina.
Konsernia koskevat tiedot kursivilla

Järvenpään kaupunki		Konserni	
1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
2023	2022	2023	2022

6 ULKOISET TOIMINTATUOTOT TOIMINTA-ALUEITTAIN

Konsernipalvelut	8 329	7 304	8 660	47 685
Keusote			397	251 404
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	6 146	6 834	7 751	8 314
Hyvinvoinnin palvelualue	5 132	4 721	5 132	4 721
Kaupunkikehityksen palvelualue	3 582	4 050	41 614	4 050
Järvenpään Vesi	9 871	9 402	9 871	9 402
Käyttöomaisuuden nettomyynti	5 105	9 988	5 105	9 988
Konsernin eliminoinnit			-14 118	-61 671
Yhteensä	38 165	42 299	64 412	273 893

7 VEROTULOT

Erittely tuloslaskelmaosassa, sivulla 128

8 VALTIONOSUUDET

Erittely tuloslaskelmaosassa, sivulla 129

9 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Asiakaspalvelujen ostot	9 930	165 702		
Muiden palvelujen ostot	34 303	43 705		
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	44 233	209 407		

10 VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET

Ei valtuustoryhmille annettuja tukia

11 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistoperustana käytetään omaisuuden arvonnalisäverotonta hankintamenoa ja laskenta tehdään poistotavan periaatteiden mukaisesti.

Käyttöomaisuuslaji	Poistotapa	Poistoaika vuotta tai -%
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot		
Kehittämismenot	tasapoisto	3 v
Liikearvo	tasapoisto	5 v
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	5 v
Muut	tasapoisto	5 v
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Hallintorakennukset	tasapoisto	40-50 v
Koulu- ja laitosrakennukset, terveyskeskukset	tasapoisto	35-45 v
Päiväkodit, kivirakenteiset	tasapoisto	25-35 v
Päiväkodit, puurakenteiset	tasapoisto	20-25 v
Uimahallit, liikuntahallit	tasapoisto	25-35 v
Liike- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20-30 v
Asuinrakennukset, kivirakenteiset	tasapoisto	30-40 v
Asuinrakennukset, puurakenteiset	tasapoisto	30-40 v
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 v
Muut rakennukset, talousrakennukset	tasapoisto	15 v
Peruskorjaus, mikäli alkuperäinen rakennus on poistettu	tasapoisto	Erillisarvostus
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit, puistot, liikenteenohjauslaitteet		
katuvalaistus, urheilu- ja ulkoilualueet	tasapoisto	15-20 v
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko, pumpput	menojäännöspoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	menojäännöspoisto	25 %
Raskaat työkoneet	menojäännöspoisto	20 %
Kevyet työkoneet	tasapoisto	5 v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	10 v
Atk-laitteet	menojäännöspoisto	30 %
AV-laitteet	tasapoisto	5 v
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3-5 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden arvonnalisäveroton hinta on alle 8 000 euroa, kirjataan vuosikuluksi.

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA
Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina.
Konsernia koskevat tiedot kursivilla

Järvenpään kaupunki		Konserni	
1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
2023	2022	2023	2022

12 MUUT KUIN VÄHÄISET PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Eläkevastuu 1.1.			16	16
HVA muutos			-16	
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			0	0
Eläkevastuu 31.12.			0	16
Puolmatkan kaatopaikan jälkihoito 1.1.	1 332	1 372	1 332	1 372
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-68	-40	-68	-40
Puolmatkan kaatopaikan jälkihoito 31.12.	1 264	1 332	1 264	1 332
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.			1 111	1 042
HVA muutos			-1 111	
Lisäykset tilikaudella			0	69
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.			0	1 111
Muut varaukset 1.1.			36	72
HVA muutos			-36	
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			0	-36
Muut varaukset 31.12.			0	36
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 264	1 332	1 264	2 495

13 OLENNAISET MUIHIN TOIMINTATUOTTOIHIN TAI -KULUIHIN SISÄLTYVÄT KÄYTTÖOMAISUUDEN MYyntIVOITOT TAI -TAPPIOT

Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueet luovutusvoitot	4 401	8 441	4 401	8 547
Rakennukset luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot			15	134
Osakkeet luovutusvoitot	6	1 350	6	1 350
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueet myyntitappiot			1	0
Rakennukset myyntitappiot			34	13
Muut myyntitappiot			20	
Osakkeet ja osuudet myyntitappiot	20	43	9	43

14 SATUNNAISIIN ERIIN SISÄLTYVÄT ERÄT

Satunnaiset tuotot				
Muut satunnaiset tuotot	0	0		
Satunnaiset menot				
Muut satunnaiset menot, vahingonkorvaukset	0	0		

15 MUIHIN RAHOITUSTUOTTOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET MUISTA YRITYKSISTÄ SAADUT OSUDET

Muut rahoitustuotot				
HUS/peruspääoman korko	0	317		
Mestari toiminta/osinko	98	200		
Kuntarahoitus Oyj/osinko	195	116		
Sosiaalitalo Oy/osinko	1	26		

16 ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei verotussyistä tehtyä poistoeron muutosta

17 LAINAN LIIKKEELLELASKUSTA AIHEUTUNEET AKTIVOIDUT KULUT

Lainan liikkeelle laskusta aiheutuneet kulut kirjattiin kuluksi, ei aktivoitu

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA
Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina.
Konsernia koskevat tiedot kursivilla

Järvenpään kaupunki		Konserni	
1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
2023	2022	2023	2022

18 ARVONKOROTUSTEN PERIAATTEET, ARVONKOROTUKSET

Arvonkorotuksia on tehty kuntayhtymäosuuksiin silloin kun kunnan osuuden arvo on noussut ilman rahasisiointusta. Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun omistusosuus vaihtelee yhtiön käytön mukaan vuosittain. Tällaisten arvon muutosten kirjaamisesta on luovuttu.

Eteva kuntayhtymä	0	2	0	0
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	24	24	0	0
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä (ent. Tuusulan seudun vesilaitos)	677	677	0	0
Yhteensä	701	703	0	0

19 TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, euroa	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet							Kaikki yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto			Yhteensä	
								Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Poistamaton hankintameno 1.1	845 549,00	525 852,01	2 277 418,87	3 648 819,88	38 043 324,31	151 844 134,46	103 680 152,33	1 217 936,56	595 127,32	51 037 862,64	346 418 537,62	350 067 357,50
Lisäykset tilikauden aikana	367 111,68	69 932,97	1 158 111,92	1 595 156,57	1 024 102,68	4 779 649,10	2 896 542,73	1 086 894,23	2 500,00	20 960 830,93	30 750 519,67	32 345 676,24
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	29 221,42	29 221,42	0,00	375 000,00	0,00	0,00	0,00	209 150,00	584 150,00	613 371,42
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	202 202,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	202 202,72	202 202,72
Siirrot erien välillä	1 093 450,95	877 406,62	-951 911,64	1 018 945,93	0,00	26 733 826,38	7 765 612,00	1 744 899,51	86 342,35	-37 349 626,17	-1 018 945,93	0,00
Tilikauden poisto	307 104,88	492 747,23	0,00	799 852,11	0,00	11 318 467,55	9 553 124,84	746 485,09	0,00	0,00	21 618 077,48	22 417 929,59
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	6 468,80	6 468,80	0,00	2 031 834,55	0,00	0,00	0,00	0,00	2 031 834,55	2 038 303,35
Poistamaton hankintameno 31.12	1 999 006,75	980 444,37	2 447 928,93	5 427 380,05	38 865 224,27	169 632 307,84	104 789 182,22	3 303 245,21	683 969,67	34 439 917,40	351 713 846,61	357 141 226,66
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kunta-vesi yhdistelyn vaikutus 2013-2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	1 999 006,75	980 444,37	2 447 928,93	5 427 380,05	38 865 224,27	169 632 307,84	104 789 182,22	3 303 245,21	683 969,67	34 439 917,40	351 713 846,61	357 141 226,66
Olenneiset lisäpoistot Erittely olennaisista lisäpoistoista												

Pysyvien vastaavien sijoitukset (1 000 eur)

	Osakkeet					Jvk- muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserniyhteisöt	Osakkeet omis-tusyhteyshyönteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet	Yhteensä	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	18 469	0	23 388	4 303	46 160	0	4 991	0	0	4 991
Lisäykset tilikauden aikana	5 268	0	0	0	5 268	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	3 734	0	10904	7	14 645	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12	20 003	0	12 484	4 296	36 783	0	4 991	0	0	4 991

Maa- ja vesialueet erittely	Kaupunki		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	139	139	1823	1764
Muut maa- ja vesialueet	38726	38386	46365	47166
Maa- ja vesialueet yhteensä	38865	38525	48188	48930

20-22 KONSERNIYHTEISÖT

	<i>Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta</i>	<i>Kuntakonsernin osuus vieraasta pääomasta</i>	<i>tuloksesta</i>
Tytäryhteisöt, kotipaikka, (emon omistusosuus/konsernin omistusosuus)			
Järvenpään Mestariasunnot Oy, 0726386-6, (100/100)	13 270	144 869	-51
Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo, 2342877-1, (100/100)	10 720	41 329	1
Järvenpään Pysäköinti Oy, 2663494-1, (100/100)	2	54	0
Koy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti, 2663501-2, (0/100)	4	5 917	0
Mestari toiminta Oy, 2119604-9 (57/100)	3 561	12 279	319
Asunto Oy Järvenpään Perhelä 1 3141376-4 (100/100), myyty 2023	0	0	0
Kiinteistö Oy Järvenpään Perhelä 6 3141390-8 (100/100), myyty 2023	0	0	0
Koy Ainolan Pysäköinti, 3311750-4, (100/100)	4 055	4 160	0
Kuntayhtymät, kotipaikka, (emon omistusosuus/konsernin omistusosuus)			
Keski-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä, 0213834-5, (23,87/23,87)	19 445	3 314	-18
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitos kuntayhtymä, 0202691-7, (23,84/23,84)	5 894	1 302	59
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä, 0131665-6, (26,39/26,39)	4 646	2 147	14
Uudenmaan liitto, 0201296-1, (3,21/3,21)	44	104	-2
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä, 0125920-9, (4,60/4,60)	185	1	-27
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä, 2844969-4, (21,33/21,33), loppuselvitys 30.4.2023	0	0	0
Osakkuusyhteisöt, kotipaikka, (emon omistusosuus/konsernin omistusosuus)			
Asunto Oy Kirjastokatu 4, 0703583-9, (43,50/43,50), 2022 yhdistelty	700	76	0
Pajalan Parkki Oy, 0280481-1, (0,40/43,70)	9	2	0
Saunakallion ostoskeskus Oy, 0197158-9, (28,60/28,60), 2022 yhdistelty	369	5	0
Kiinteistö Oy Järvenpään Harjoitushalli, 2397408-6, (35/35)			

Ei yhdistelty, tilikausi poikkeaa emon tilikaudesta

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina. <i>Konsernia koskevat tiedot kursivilla</i>	Järvenpään kaupunki		Konserni	
	1 000 eur 2023	1 000 eur 2022	1 000 eur 2023	1 000 eur 2022
23 PITKÄ- JA LYHYTAIKAISTEN MYYNTI-, LAINA-, SIIRTO- JA MUIDEN SAAMISTEN ERITTELY KONSERNISUHTTEEN PERUSTEELLA				
Lyhytaikaiset saamiset				
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	230	423		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset	521	318		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	148	113		
Lainasaamiset				
Siirtosaamiset	0	7		
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	1	28		
24 SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
KELA, työterveyshuolto	402	273	402	273
Avustukset ja tuet	488	364	527	364
Kiinteistö Oy Terveystalo palautukset	376	318		
Asemannäki saaminen Ainolan Pysäköinti	0	2696	0	2 696
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos, palautus	649	695	649	695
Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus, palautus	11	55	11	55
Muut siirtosaamiset	374	201	957	5 367
Keusote loppuselvitys varojen jako	3 146		3 146	
Vaana palauttamaton palveluseteli saldo	900		900	
Siirtosaamiset yhteensä	6 346	4 602	6 592	9 450
25 ERITTELY OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA				
Peruspääoma	106 875	106 875	106 875	106 875
HVA muutos	-7 205		-7 205	
Peruspääoma 1.1.	99 670		99 670	
Peruspääoma 31.12.	99 670		99 670	
Arvonkorotusrahasto	702	702	0	0
HVA muutos	-2			
Arvonkorotusrahasto 1.1.	700			
Arvonkorotusrahasto aiempien tilikausien muutokset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	700	702	0	0
Muu omat rahastot			111	111
HVA muutos			-30	
Muut omat rahastot 1.1.			80	
Lisäykset				
Vähennykset			-2	0
Yritysosot/yritysmynnit ja aiempien tilikausien muutokset				
Muu oma rahasto 31.12.			78	111
Edellisten tilikausien ylijäämä	10 374	14 230	5 740	5 740
HVA muutos	-183		-4 342	
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	10 191		1 398	
Aiempien tilikausien muutokset Edellisten tilikausien ylijäämä			-1	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	10 191		1 397	
Tilikauden alijäämä	9 917	-3 856	9 526	-4 021
Aiempien tilikausien muutokset tilikauden ylijäämä				
Oma pääoma yhteensä	120 478	117 951	110 671	108 705
26 ERITTELY POISTOEROSTA				
Ei verotussyistä tehtyä poistoeroa				
27 AIKAISINTAAN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT PITKÄAIKAISET VELAT				
Joukkovelkakirjalainat	0	0		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	107 452	79 735		
28 ERITTELY LIIKKEESEEN LASKETUISTA JOUKKOVELKAKIRJALAINOISTA				
Joukkovelkakirjalaina 2019/2024	73 000	73 000		
korke EURIB 3 kk + 0,18				
kertalyhenteinen				
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat 31.12.2023	0	0		

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina. <i>Konsernia koskevat tiedot kurssiivilla</i>	Järvenpään kaupunki		Konserni	
	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
	2023	2022	2023	2022
29 ERITTELY OLENNAISISTA PAKOLLISIIN VARAUKSIIN MERKITYISTÄ ERISTÄ				
Muut pakolliset varaukset				
Puolmatkan kaatoaikan sulkemisen jälkihoito	1 264	1 332	1 264	1 332
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus				
Potilasvakuutus			0	1 111
Muut pakolliset varaukset			0	36
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 264	1 332	1 264	2 479
30 PITKÄ- JA LYHYTAIKAISTEN VELKOJEN: SAADUT ENNAKOT, OSTOVELAT, LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT SEKÄ SIIRTOVELAT, ERITTELY KONSERNISUHTEEN PERUSTEELLA				
Pitkäaikaiset velat				
Velat tytäryhteisöille				
Muut velat	791	788		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Muut velat	14	14		
Velat osakkuusyhteisöille				
Muut velat	39	39		
Lyhytaikaiset velat				
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	404	1 057		
Konsernipankkitilivelat	3 370	3 147		
Siirtovelat	0	0		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	195	270		
Siirtovelat	0	1 321		
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat	36	0		
Siirtovelat	0	0		
31 MAKSUVALMIUDEN KANNALTA MERKITTÄVÄ SEKKILIMIITTI				
Sekkilimiitti rahoituslaitoksille	3 000	3 000		
siitä käyttämättä oleva määrä	3 000	3 000		
32 MUUT VELAT -ERÄN JAKAUTUMINEN LIITTYMISMAKSUIHIN JA MUIHIN VELKoiHIN (Pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	15 194	14 708	14 402	13 918
Muut velat	2	5	4	84
Muut velat yhteensä	15 196	14 713	14 406	14 002
33 SIIRTOVELKoiHIN SISÄLTyvÄT OLENNAISET ERÄT (Lyhytaikaiset)				
Tuloennakot				
Saadut ennakot	1 230	2 531	2 417	2 898
Menojäämät				
Lomapalkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	7 334	7 147	8 874	13 363
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	402	459	708	11 392
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus yhteensä	7 736	7 606	9 582	24 755
Korkojaksotukset	1 245	621	2 020	926
Potilasvakuutus				
Muut menojäämät	422	1 401	944	3 828
Menojäämät yhteensä			12 546	29 509
Tuloennakot ja menojäämät yhteensä	10 633	12 159	14 963	32 407
34 VELAT, JOISTA KUNTA ANTANUT VAKUUDEN				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			145 957	148 542
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			133 544	77 638
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			2 556	1 268
Vakuudeksi annetut osakkeet			2 310	2 350
35 VAKUUDET MUISTA KUNNAN OMISTA SITOUMUKSISTA				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset			83	4
36 VAKUUDET, JOTKA KUNTA ON ANTANUT SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA				
Ei ilmoitettavaa				
37 MUIDEN PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET				
Ei ilmoitettavaa				

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA
Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina.
Konsernia koskevat tiedot kursivilla

Järvenpään kaupunki		Konserni	
1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
2023	2022	2023	2022

38 MERKITTÄVÄ VUOKRASOPIMUSTEN MUKAISTEN VUOKRIEN JÄLJELLÄ OLEVA MÄÄRÄ
Päivitetyn yleisohjeen mukainen esitystapa tilinpäätösvuodesta 2019 alkaen arvonlisäverottomin kustannuksin
Vuokravastuut

Toimitilojen vuokravastuut	34 493	36 048	34 553	55 969
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 994	1 491	2 147	3 473
Maa-alueiden vuokravastuut	0	0	242	0
Muut vuokravastuut	654	676	654	676
Vuokravastuut yhteensä	37 141	38 215	37 596	60 118
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 532	3 999	4 218	10 719
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	16 652	17 630	16 652	17 630

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta

39 KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET SEN KANSSA SAMAA KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA

Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset lainoihin

Alkuperäinen lainapääoma	178 651	167 839	178 651	173 274
31.12. jäljellä oleva lainapääoma	131 898	134 292	131 898	138 574

40 MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET

Muiden kuin tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset lainoihin

Alkuperäinen lainapääoma	11 156	12 273	11 156	12 389
31.12. jäljellä oleva lainapääoma	8 566	8 642	8 566	8 705
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	378 539	342 389	378 539	342 389
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.				
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	301	198	301	198

41 MUUT KUNTA KOSKEVAT MERKITTÄVÄT TALOUDELLISET VASTUUT, JOITA EI OLE MERKITY TASEESEEN
Ympäristövastuut

Sitoumus Uudenmaan ympäristökeskukselle Puolmatkan kaatopaikan jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi kantojen ja maa-kiviaineisten käsittelyn osalta / maankaatopaikan jälkihoidon suorittaminen.

10	10	10	10
----	----	----	----

Sitoumus Uudenmaan ympäristökeskukselle Puolmatkan kaatopaikan toiminnasta, Kv 23.10.2017 § 56, Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätös 28.6.2017 nro 130/2017/1

1 440	1 440	1 440	1 440
-------	-------	-------	-------

Toimistotilojen vuokraaminen Perhelän korttelista

Kaupunginhallitus on päättänyt vuokrata tilat 15 vuodeksi. Toteuttamissopimus on allekirjoitettu 8.1.2020 ja rakentamisaikainen sopimus koskien vuokrattavia tiloja 9.7.2020. Toteuttamissopimus, rakentamisaikainen sopimus koskien vuokrattavia tiloja ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginvaltuuston päätökset velvoittavat kaupunkia tilojen vuokrasuhteeseen.

Alijäämän kattamisvastuu

Etevan alijäämän kattamisvastuu

0	8
---	---

HUS alijäämän kattamisvastuu

0	106
---	-----

Muut vastuut

Keusote palkkaharmonisointi, piikkipalkat

0	3 839
---	-------

Järvenpään kaupungin ja Kivipuiston Palvelukotisäätiön välisiin sopimuksiin liittyvä mahdollinen riita-asia.

816	0
-----	---

Osapuolilla on eriävä näkemys lähetetyn laskun aiheellisuudesta.

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA
Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina.
Konsernia koskevat tiedot kursivilla

Järvenpään kaupunki		Konserni	
1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
2023	2022	2023	2022

Johdannaissopimukset

Koronvaihtosopimus 1 Järvenpään kaupunki

Koronvaihtosopimus Nordea 2381208/4452916 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 29.6.2033.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

15 000

15 000

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

14 500

14 500

Koronvaihtosopimus 2 Järvenpään kaupunki

Koronvaihtosopimus Nordea 2416940/4517655 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 27.11.2030.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

20 000

20 000

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

20 000

20 000

Koronvaihtosopimus 3 Järvenpään kaupunki

Koronvaihtosopimus Danske Bank 71484683SA-C1FST on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 8.6.2033.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

15 000

15 000

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

14 625

14 625

Koronvaihtosopimus 4 Järvenpään kaupunki

Koronvaihtosopimus Danske Bank 73812800SA-C3G22 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.

Lainaa ei ole vielä nostettu

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 10.5.2034

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

20 000

20 000

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

20 000

20 000

Koronvaihtosopimus 5 Järvenpään kaupunki

Koronvaihtosopimus Nordea 2404837/4495569 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.

Lainaa ei ole vielä nostettu

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 11.5.2029.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

20 000

20 000

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

20 000

20 000

Koronvaihtosopimus 7

Järvenpään Mestariasunnot Oy, Nordea 22.7.2016

Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko 1 v. Euribor kiinteäksi

koroksi 1,67 %. Koronvaihtosopimukseen liittyy vastaavan suuruinen lainapääoma.

Yhtiö on käsitellyt koronvaihtosopimuksen taseen ulkopuolisena eränä

nettoperiaatteella.

Yhteensä

5 106

5 322

Käypä arvo

302

440

Koronvaihtosopimus 8

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo, Nordea Bank AB

Koronvaihtosopimus 1440153/1960077

Nimellisarvo

18 781

19 704

Käypä arvo

601

907

Koronvaihtosopimus 9

Järvenpään Pysäköinti Oy:n tytäryhteisö Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1, Nordea

Koronvaihtosopimus 1627546/2265257

Yhteensä nimellisarvo 100%

3 335

3 514

Käypä arvo

115

176

Sähköjohdannaiset

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

 Osa sähkönkulutuksesta suojataan: sähköjohdannaiset hankintaan suojaamis-
 tarkoituksessa ja vaihdetaan fyysiseen tuotteeseen.

Sopimuksia 28 kpl, joista suurin osa tehty kalenterivuodeksi vuosille 2021-2024.

Käypä arvo

0

10

0

477

Arvonlisäveron palautusvastuu

7 694

10 349

Valtionosuuksien palautusvastuu

47

741

Muut sopimusvastuut HUS

0

105

42 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

Palvelualue	2023	2022
Konsernipalvelut ja tilaomistus	74	58
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	1 132	1 135
Hyvinvoinnin palvelualue	279	287
Kaupunkikehityksen palvelualue ja käyttöömaisuuden nettomyynti	73	83
Yhteensä	1 558	1 563
Järvenpään Vesi -liikelaitos	16	18
Kaupunki ja liikelaitos yhteensä	1 574	1 581

LIITETIEDOT SEKÄ KAUPUNGIN ETTÄ KONSERNIN OSALTA
Jollei muuta ole ilmoitettu, luvut ovat tuhansina euroina.
Konsernia koskevat tiedot kursivilla

Järvenpään kaupunki		Konserni	
1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
2023	2022	2023	2022

43 TILIKAUDEN PALKAT, PALKKIOT, ELÄKEKULUT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT

Kaikki henkilöstökulut ovat tuloslaskelmassa

44 LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

Kokoomus Järvenpää	20	22
Järvenpään Vihreät ry	11	12
Keskusta Järvenpää	5	5
Perussuomalaiset	9	9
Vasemmistoliitto Järvenpää	3	3
Kristillinen liitto Järvenpää	2	2
Järvenpään työväenyhdistys	18	19
Järvenpää Plus ry	8	7
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	76	79

45 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Tarkastusyhteisö BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	36	35
Tilintarkastajan lausunnot	41	7
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	11	4
Muut palkkiot	3	59
<i>Palkkiot yhteensä</i>	91	105

46 KUNNAN JA INTRESSITAHOJEN VÄLISET LIIKETOIMET

Tytärtyhteisöille annetut rahalainat ja avustukset

Antolainat - Mestariasunnot Oy	4 991	4 991
Tertiäärilainojen korko 4 % - Valtioneuvoston päätös		

Allianssisopimukset tyttärien kanssa

Kiinteistöallianssisopimus

Osapuolet: Järvenpään kaupunki ja Mestari-toiminta Oy

Kiinteistöallianssisopimuksessa on sovittu ehdoista ja periaatteista, joiden mukaan osapuolet toimivat ja jonka mukaan heille korvataan kustannukset. Sopimuksen tarkoituksena on rakentaa osapuolten päätöksenteko siten, että kaikkien osapuolten yhteisenä intressinä on käyttäjän tarpeisiin soveltuvan ja tarpeiden muutoksiin sopivien tilojen, piha-alueiden ja kiinteistöpalvelujen järjestäminen ja kaupungin taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen.

Osapuolten välillä on sovittu yhteisestä allianssiorganisaatiosta, joka johtaa allianssia sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Allianssisopimuksen korvaavaa Järvenpään kaupungin ja Mestari-toiminnan välistä palvelusopimusta ollaan päivittämässä vuoden 2024 aikana.

Kaupunginjohtajan johtajasopimus

Sopimus on voimassa 22.2.2023 alkaen toistaiseksi.

Kaupunginjohtajan irtisanomisaika on KVTES:n mukainen.

Mikäli on tarpeellista käynnistää irtisanomismenettely tai kaupunginjohtajan siirtäminen toiseen tehtävään, voidaan virkasuhde päättää hyvässä yhteistyössä sopien. Tällöin kaupunginjohtajalle maksetaan viimeisen palkanmaksun yhteydessä 12,5 kuukauden palkkaa vastaava siirtymäkorvaus.

Aloitteen irtisanomismenettelyn käynnistämiseksi tai toiseen tehtävään siirtämiseksi voi tehdä joko kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallituksella on velvollisuus tarjota kaupunginjohtajalle edellä todettua siirtymäkorvausta ennen kuin kaupunginjohtajan irtisanomiseen tai toiseen tehtävään siirtämiseen tähtäävä menettely käynnistetään. Asian valmistelusta vastaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja saatuaan käsityksen hallituksen enemmistön tai valtuuston tätä tarkoitavasta tahdosta. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja toimittaa ehdotuksen kaupunginjohtajalle kirjallisesti. Kaupunginjohtaja ilmoittaa ehdotuksen hyväksymisestä 14 päivän kuluessa ehdotuksen tiedoksisaannista lukien.

Mikäli kaupunginjohtaja irtisanoutuu virastaan edellä todetun 14 päivän määräajan jälkeen, kun menettely kaupunginjohtajan irtisanomiseksi tai siirtämiseksi toiseen virkasuhteeseen on käynnistynyt (kaupunginhallituksen esityslistalla julkaistulla esityksellä tai aloitteella tilapäisen valiokunnan perustamiseksi), on kaupunginjohtajalla oikeus viimeisen palkanmaksun yhteydessä 6,5 kuukauden palkkaa vastaavaan siirtymäkorvukseen.

Selvyyden vuoksi todetaan, että siirtymäkorvausta ei makseta, mikäli menettely etenee edellä todettujen vaiheiden ja määräaikaisten jälkeen kaupunginvaltuuston käsittelyyn ja menettely johtaa irtisanomiseen tai irtisanoutumiseen.

Selvyyden vuoksi todetaan, että maksettava siirtymäkorvaus sisältää irtisanomisan palkan.

Kaupunginjohtajalla ei ole työvelvoitetta virkasuhteen päättyessä tässä (kohdassa 7.2.) todetulla tavalla.

Järvenpään kaupungin intressitahot

Tytärtyhteisöt

Järvenpään Mestariasunnot Oy

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo

Järvenpään Pysäköinti Oy ja sen tytäryhteisö Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:n

Mestari-toiminta Oy

Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet

Toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Palvelualuiden johtavat viranhaltijat

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Luvussa esitetään liikelaitosten, muiden taseyksiköiden ja laskennallisesti eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitetiedot, talousarvion toteutusvertailut ja toimintakertomukset.

JÄRVENPÄÄN VESI

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2023

Järvenpään Vesi
Johtokunta 6.3.2024 luonnos

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS	170
TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	171
OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	171
<i>Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....</i>	<i>171</i>
<i>Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana .....</i>	<i>172</i>
<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä .....</i>	<i>174</i>
<i>Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....</i>	<i>175</i>
<i>Tilinpäätös ja sen tunnusluvut.....</i>	<i>176</i>
TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	185
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	186
TALOUSARVIOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	187
INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN.....	194
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	196
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	197
TULOSLASKELMA.....	198
RAHOITUSLASKELMA.....	199
TASE	200
LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT VESI- JA VIEMÄRILAITOS.....	207
LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI	209
HULEVEDEN VIEMÄRÖINNIN LIITETIEDOT	212
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	214

TOIMINTAKERTOMUS

Toimintakertomuksessa annetaan tiedot Järvenpään kaupungin vesiliikelaitoksen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Järvenpään kaupungin vesiliikelaitos on Järvenpään kaupunginhallituksen alaisena toimiva vesiliikelaitos, joka käyttää toiminnoissaan nimeä Järvenpään Vesi. Järvenpään Vesi huolehtii toiminta-alueellaan kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden ja palvelusopimuksen mukaisesti Järvenpään kaupungin vesihuollosta. Järvenpään Vedellä vuosi 2023 oli kahdeksastoista toimintavuosi. Järvenpään Veden yhteistoiminta liittyy läheisesti Kaupunkikehitykseen (KAUKE). Yhteistyössä KAUKEN kanssa tulee vesihuollon tarpeet parhaiten huomioiduksi mm. kaavojen ja asuntoalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa.

Palvelusopimuksessa on Järvenpään Vedelle asetettu pääoman tuottovaatimus. Tuottovaatimus on 6 %:a laitoksen peruspääomasta. Järvenpään Vesi saavutti tämän tavoitteen tulouttaen kaupungille toimintavuonna 1,41 Me.

Toimintavuoden aikana vesihuollon toimintavarmuutta, vesihuoltoverkostojen suunnitelmallista uusimista ja parantamista toteutettiin mm. Kuuselankadun, Kaakkolan, Auertien, Keskustan ja Kinnarin alueilla.

Uusina aluerakentamiskohteina jatkettiin Ainolan aluekeskuksen rakentamista. Uusina alueina vesihuoltoa rakennettiin Lehmustien pientalo- ja Pajalanpihan alueilla.

Rakentamista toteutettiin yhteistyössä kaupunkitekniikan rakentamispalveluiden kanssa, mutta myös omana rakennuttamisena.

Järvenpään Veden omina hankkeina vesijohto- ja jätevesiverkoston rakentamista jatkettiin Kaakkolan alueen vesihuollon uusimisella Koivurannantiellä ja Vanhankyläntien varrella sekä Auertiellä. Sosiaalisairaalan alueen pumppaamo saneerattiin. Lisäksi hankittiin kiinteästi asennettavia varavoimakoneita.

Järvenpään Veden tiedottamista jatkettiin investointikohteiden toteuttamisen yhteydessä ja vesihuoltoon liittyneille kiinteistöille syntyvien kustannuksien kirjetiedottamisella. Tiedottamista tehtiin yhteistyössä kaupunkitekniikan rakentamisyksikön kanssa. Äkillisten vesikatkojen tiedottamisessa käytettiin häiriötilanneviestintää varten hankittua häiriöviesti- ja häiriökarttapalvelua. Lisäksi tehtiin erillistä nettitiedottamista. Toukokuussa ilmestyi kolmastoista Järvenpään Vesi tiedotuslehti, josta on myös nettiselainpohjainen versio <https://www.jarvenpaanvesilehti.fi>, jonka kaupungin asukkaat ottivat positiivisesti vastaan.

Kokonaisuutena vesihuollon toimintatavoitteet saavutettiin vesihuollon toimintavarmuudessa eikä suuria ongelmia ilmennyt esim. veden saastumisen taikka suurten tulva- tai ympäristövahinkojen suhteen.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Järvenpään Veden hallinnossa ei tapahtunut muutoksia. Järvenpään Veden yhteistyötoiminta liittyy läheisesti Kaupunkikehitykseen (KAUKE). KAUKEN kanssa saavutetaan yhteisesti parhaimmat prosessien toimintatavat ja vaikuttaminen kaupungin muutoksissa ja kehittämisessä.

Järvenpään Vesi on kaupunginhallituksen alaisena toimiva kunnallinen vesiliikelaitos. Järvenpään Veden toimielimenä on kaupunginvaltuuston valitsema johtokunta, jossa on seitsemän jäsentä. Johtokunnan tehtäviin kuuluu ohjata ja valvoa vesiliikelaitoksen toimintaa hallintosäännön mukaan.

Vesiliikelaitoksen toimitusjohtaja johtaa, kehittää vesihuoltolaistosta ja vastaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Järvenpään Veden johtokunta

puheenjohtaja	Haaparanta Satu	VALTUUSTORYHMÄ HAAPARANTA
varapuheenjohtaja	Haapala Päivi	KESK
jäsen	Hautamäki Jarno	SDP
jäsen	Hippi Pekka	KOK
jäsen	Laaksonen Miska	PS
jäsen	Peltosaari Leena 8.3.2023 saakka	KOK
jäsen	Perkiö Heidi 7.6.2023 alkaen	KOK
jäsen	Salakka Jani	JÄRVENPÄÄ PLUS
KH:n edustaja	Tom Boman	PS
esittelijä	Ari Kaunisto	toimitusjohtaja
pöytäkirjanpitäjä	Aino-Kaisa Ahponen	hallintosihiteeri

Johtokunnan kokoukset ja käsitellyt asiat vuosina 2018–2023

Vuosi	Kokoukset	Asiat	Asioita / Kokous
2018	4	23	5,8
2019	5	26	5,2
2020	4	24	6,0
2021	6	36	6,0
2022	7	33	4,7
2023	5	30	6,0

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Vesihuoltolain 20 a §:ssä todetaan, että toimintakertomuksessa tulee esittää tiedot vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista.

Hulevedet on tilinpäätöksessä eriytetty laskennallisesti. Laskentaperusteet on eritelty huleveden viemäroinnin liitetiedoissa.

Hulevesiverkostosta, hulevesien johtamisesta ja hulevesimaksuista tehtiin kaupunkikehityksen suunnittelupalvelujen kanssa yhteistyössä selvitystyötä. Hulevesien hallinnan järjestämisestä Järvenpäässä on päätetty kaupunginhallituksen kokouksessa 17.6.2019 § 175.

Merkittävää toiminnan ja talouden kannalta on se, että vesihuoltolain periaatteen mukaisesti laitos kattaa toimintansa menot tulo-rahoituksellaan. Järvenpään Veden käyttö- ja perusmaksuihin tehtiin hinnantarkistuksia 1.4.2023 alkaen.

Talousveden myynti ja myyntitulot toteutuivat talousarviota pienempänä. Veden myyntiä oli talousarvioon nähden 155.629 m³ vähemmän. Talousvettä laskutettiin 141.869 m³ vähemmän kuin vuonna 2022.

Laskutettavan jäteveden määrä ja myyntitulot toteutuivat talousarviota pienempänä. Laskutettavaa jätevettä oli 144.017 m³ arvioitua vähemmän. Jätevettä laskutettiin 117.615 m³ vähemmän kuin vuonna 2022.

Toimintatuotot toteutuivat talousarviota pienempänä 463 te.

Toimintakulut toteutuivat talousarviota pienempänä 268 te.

Sitova toimintakatetavoite toteutui 151 te talousarviota pienempänä, johtuen arvioitua pienemmistä myyntituotoista.

Vuonna 2022 käyttöön otettuun asiakastieto- ja laskutusjärjestelmään (Vesitieto) hankittiin uusia ominaisuuksia asiakkaiden palvelua parantaaksemme. Lisäksi ominaisuudet huomioivat myös uusia lakimuutoksia asiakkaiden vedenkäytön seurannasta.

Vesi- ja jätevesiverkoston tavoitteet ja toteuma

Sitova tavoite mittaamattoman talousveden ja jätevesiverkoston hulevesien vähentäminen toteutui osittain mm. verkoston saneerausten vaikutuksilla.

Investointien tavoitteet ja toteuma

Järvenpään Veden toiminnassa investointien toteuttamisessa käytettiin määrärahaa budjetoitua vähemmän. Muutetun talousarvion mukainen määräraha oli 7,0 Me, josta käytettiin 5,9 Me. Määrärahaa jäi käyttämättä mm. Annitädinpuhan ja Svengin alueiden hankkeiden suunnitteluiden viivästymisen takia. Määrärahat alittuivat lisäksi mm. Lehmustien ja Keskustan alueiden hankkeissa.

Henkilöstö

Henkilöstö osallistui koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin.

Kertomusvuonna jatkettiin laitoksen johtoryhmätoimintaa sekä säännöllisiä asentajapalavereita ja muita eri osa-alueiden kehittämispalavereita.

Henkilöstökulut olivat vuonna 2023 yhteensä 1,176 Me. Kulut ovat 11 te suuremmat kuin vuoden 2022 henkilöstökulut (1,165 Me).

Vuoden 2023 henkilöstökulut olivat 5,8 % pienemmät kuin talousarviossa.

HENKILÖSTÖ- MÄÄRÄN SEURANTA VUONNA 2021	Henkilöstö yhteensä	Henkilöstö yhteensä	Vakinaiset	Vakinaiset	Muutos 2022– 2023 henkilöstö yht.	Muutos 2022/ 2023 vakinaiset
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023		
JÄRVENPÄÄN VESI	18	16	17	16	-2	-1

Vakituisten henkilöstömäärä

ei ole muuttunut vuodesta 2022, mutta vuoden 2023 joulukuussa oli yksi vakanssi täyttämättä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Järvenpään Veden merkittävimpinä riskeinä voidaan pitää toiminnallisia, taloudellisia ja ympäristöön kohdentuvia riskejä.

Toiminnallisena riskinä on henkilökunnan vähyys, esimerkiksi maailmanlaajuisen sairausepidemian yhteydessä taikka talousveden saastumisen yhteydessä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden ja riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Näihin toiminnallisiin riskeihin on varauduttu mm. naapurilaitoksien kanssa yhteisesti sovitulla käytännöllä, joita ovat avun ja laitteiden sekä kaluston lainaaminen erityistilanteissa. Näihin on saatavana apua myös puolustusvoimilta ja Punaiselta Ristiltä sekä Pelastuslaitokselta.

Maailmanpoliittisen tilanteen tuoma riski on aiheuttanut yleisen kustannustason nousun. Lisäksi tämä on aiheuttanut riskiä huoltovarmuuteen ja varautumiseen liittyviin toimenpiteisiin. Näihin on varauduttu mm. valmiussuunnittelussa sekä esim. sähkön jakelun turvaamisessa varavoimalla. Lisäksi yleisen turvallisuuden lisäämistä on tehty erilaisilla toimenpiteillä kriittisissä kohteissa.

Talousveden saastuminen on myös taloudellinen riski, siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Taloudelliseen riskiin on vaikea varautua ja asia koskee silloin myös koko kaupunkia. Näissä tapauksissa on turvauduttava vakuutuksiin ja lainanottoon.

Riskeinä on myös rankkasateiden tai viemärien sortumisien aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Riskien vähentämiseksi teknisiin tiloihin on asennettu varavirransyöttöpistokkeita ja uusittu automaatiota ja sähkölaitteita. Lisäksi on hankittu kiinteitä varavoimakoneita.

Vuoden 2023

aikana ei esiintynyt edellä oleviin riskeihin liittyviä tapahtumia, joista olisi aiheutunut ympäristöhaittoja. Keskusta-alueen tulvatilanteisiin varautumista varten on tehty yleissuunnittelua siirtoviemärin rakentamisesta pohjoisilta alueilta, Pietilästä kaupungin itäiseen osaan Ristinummelle.

Järvenpään Vedellä on käytössä vesihuollon varautumisen ja erityistilanteisiin liittyvät valmiussuunnitelma ja riskianalyysit. Edellä oleviin liittyen on myös käytössä Järvenpään Veden kriisiohje, viestintäohje sekä varallaolijan käsikirja.

Siirrettäviä varavoimakoneita käytetään sähkönsiirtoon teknisissä tiloissa ennakoituihin sekä ennalta arvaamattomiin katkoihin sähkönjakelussa.

Erytystilanteiden varalle vedenjakeluun on siirrettäviä / koottavia 1 m³ vesisäiliöitä.

Myös verkostojen suunnitelmallista uusimista on edelleen tehty.

Riskienhallintaa tehdään terveystalouden kanssa yhteistyössä, käytössä olevilla sähköisillä riskienhallintatoimenpideohjelmilla, joita ovat turvallisen talousveden takaamiseksi sosiaali- ja terveysministeriön johdolla laadittu toimenpideohjelma WSP, Water Safety Plan. Ohjelman tarkoituksena on tunnistaa koko vedentuotannon toimintaympäristöön ja vedentuotantoketjuun liittyvät riskit ja hallita riskejä talousveden laadun turvaamiseksi.

Vastaava jäteveden puhdistuksen ja viemäroinnin terveys- ja ympäristöriskeihin perustuva toimenpideohjelma on SSP, Sanitation Safety Plan.

Järvenpään Vedelle laaditun toimintojen riskianalyysin mukaisia toimenpiteitä jatkettiin. Laite- ja muihin tiloihin on asennettu palo- ja murtohälytyslaitteita.

Järvenpään Veden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi on tehty ja liitetty tilinpäätöksen yhteydessä kaupungin raportointiin.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Taksatarkastelun perusteella on vuosittain määritetty linjaukset taksamuutoksille ja vuosittaisille investointimäärärahoille. Toiminnan kehittäminen taksamuutoksilla ja investoinneilla uusiin alueisiin sekä verkostojen saneerauksiin on ollut laitoksen toiminnan kannalta hyvä ratkaisu. Vesihuollon toimintavarmuutta on pystytty näin turvaamaan, vaikkakaan verkoston saneerausvelkaa ei ole pystytty lyhentämään riittävällä tasolla.

Vuoden 2023 aikana tuli toimintaan merkittäviä muutoksia, koska veden myynnissä/ asiakkaiden kulutuskäyttäytymisessä tuli merkittävä lasku aiempiin vuosiin. Talousveden myynti/ laskutus pieneni n. 4 %. Vaikutus näkyi myös jäteveden laskutuksessa. Yhteisvaikutus näistä oli toimintatuloissa n. -460 te.

Toiminnan tulevaisuuden todennäköinen kehityksen arvio tulee olemaan samansuuntainen eli vesimäärien laskutuksissa ei lähivuosina nähdä kasvua. Aiemmin tehdyt ja vuonna 2024 tehdyt korotukset eivät riitä kattamaan veden käytön vähenemistä. Taksamuutoksilla pyritään vastaamaan investointien rahoittamiseen ja pyritään pitämään toiminnan ja investointien rahavirta positiivisena. Taksankorotuksista 1.4.2024 alkaen on päätökset tehty. Talousarviossa ja -suunnitelmassa 2024–2027 on myös suunniteltu taksojen korotuksia.

Talouteen vaikuttaa erityisesti yhteistyökumppaneiden lähivuosille suunnittelemat taksakorotukset, ostetulle talousvedelle ja poisjohdetulle jätevedelle. Lisäksi Viikin jätevedenpuhdistamolla tehtävät investoinnit vaikuttavat jätevesimaksujen kautta Järvenpään Veteen.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset kasvavan sademäärän takia vaikuttavat johdettavaan jätevesimäärään, rakennettujen putkien kapasiteettiin ja mahdollisesti talousveden laatuun. Näihin pyritään vaikuttamaan hulevesien viivytyslaitteilla ja muilla viivytysratkaisuilla, joilla saadaan putkistokapasiteettia paremmin hallintaan. Kaupungin alueella kaavoittaville alueille ja rakentajille on omat huleveden viivytysohjeistukset ja määräykset.

Tilinpäätös ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1-12/2023		1-12/2022	
Liikevaihto	10 212 216,15		9 726 079,89	
Valmistus omaan käyttöön	182 798,25		93 894,35	
Liiketoiminnan muut tuotot	90 036,09		73 761,10	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 353 486,63		-1 362 903,41	
Palvelujen ostot	-2 420 163,99	-3 773 650,62	-2 005 811,91	-3 368 715,32
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-913 676,90		-932 129,33	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-229 110,25		-197 581,38	
Muut henkilösivukulut	-33 185,85	-1 175 973,00	-35 271,36	-1 164 982,07
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 310 363,27	-3 310 363,27	-3 167 890,55	-3 167 890,55
Liiketoiminnan muut kulut				
		-199 082,87		-206 243,98
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 025 980,73		1 985 903,42	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	4 182,28		2 041,73	
Korvaus peruspääomasta	-1 407 000,00	-1 402 817,72	-1 407 000,00	-1 404 958,27
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	623 163,01		580 945,15	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	623 163,01		580 945,15	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	93 250,37		105 098,04	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	716 413,38		686 043,19	
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2023		2022	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,36		6,35	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	6,36		6,35	
Voitto, %	6,10		5,97	

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= 100 * (yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut + muille maksetut korkokulut + korvaus peruspääomasta) / (oma pääoma + sijoitettu korollinen vieras pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{oma pääoma} + \text{lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto prosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuotto prosenttin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämäerät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= $100 * (\text{yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{liikevaihto})$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1-12/2023		1-12/2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyjäämä (-alijäämä)	2 025 980,73		1 985 903,42	
Poistot ja arvonalentumiset	3 310 363,27		3 167 890,55	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-1 402 817,72		-1 404 958,27	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	3 933 526,28	0,00	3 748 835,70
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 937 611,19		-4 298 550,06	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-5 937 611,19	0,00	-4 298 550,06
Toiminnan ja investointien rahavirta		-2 004 084,91		-549 714,36
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 808,57		-19 696,21	
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 299 877,09		-992 844,76	
Saamisten muutos	138 521,70		-1 827 173,67	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 631 029,73		2 301 323,55	
Korottomien velkojen muutos	215 524,42	2 004 084,91	1 088 105,45	549 714,36
Rahoituksen rahavirta		2 004 084,91		549 714,36
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.		0,00	0,00	0,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		2023		2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €		-5 899 701		-6 884 590
Investointien tulorahoitus, %		66,25		87,21
Laskennallinen lainanhoitokate				
Lainanhoitokate				
Kassan riittävyys, pv		0,00		0,00
Quick ratio		1,09		1,34
Current ratio		1,17		1,37

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, euroa

Rahoituslaskelman välitulokset *Toiminnan ja investointien rahavirta* itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * (\text{ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{poistot ja arvonalentumiset} - \text{tuloverot}) / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyyspäivinä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Quick ratio

= (rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit + lyhytaikaiset saamiset) / (lyhytaikainen vieras pääoma - saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1.

Current ratio

= (vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset) / (lyhytaikainen vieras pääoma - saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	1-12/2023	1-12/2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	47 442 738,66	44 815 490,74
I Aineettomat hyödykkeet	116 474,43	145 593,03
1. Aineettomat oikeudet	116 474,43	145 593,03
3. Ennakkomaksut	0,00	0,00
II Aineelliset hyödykkeet	37 039 193,08	34 382 826,56
1. Maa- ja vesialueet	27 388,04	27 388,04
2. Rakennukset	654 001,48	724 772,51
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	31 422 236,01	30 248 170,09
4. Koneet ja kalusto	48 799,99	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 886 767,56	3 382 495,92
III Sijoitukset	10 287 071,15	10 287 071,15
1. Osakkeet ja osuudet	10 287 071,15	10 287 071,15
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 412 761,74	6 832 351,96
I Vaihto-omaisuus	165 302,36	146 493,79
1. Aineet ja tarvikkeet	165 302,36	146 493,79
II Saamiset	2 247 459,38	6 685 858,17
Lyhytaikaiset saamiset	2 247 459,38	6 685 858,17
1. Myyntisaamiset	1 954 907,00	2 093 429,30
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	292 394,31	4 592 271,40
4. Muut saamiset	0,00	0,00
5. Siirtosaamiset	158,07	157,47
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>49 855 500,40</u>	<u>51 647 842,70</u>

VASTATTAVAA	1-12/2023	1-12/2022
A OMA PÄÄOMA	31 436 425,03	30 720 011,65
I Peruspääoma	23 447 538,05	23 447 538,05
II Arvonkorotusrahasto	676 607,63	676 607,63
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 595 865,97	5 909 822,78
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	716 413,38	686 043,19
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	808 021,39	901 271,76
1. Poistoero	808 021,39	901 271,76
E VIERAS PÄÄOMA	17 611 053,98	20 026 559,29
I Pitkäaikainen	15 539 760,44	15 046 120,12
8. Korottomat velat (liittymismaksut) kunnalta/kuntayhtymältä	345 630,27	338 131,02
9. Muut velat/liittymismaksut	15 194 130,17	14 707 989,10
II Lyhytaikainen	2 071 293,54	4 980 439,17
6. Saadut ennakot	906,17	9 501,43
7. Ostovelat	468 039,44	640 303,57
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	1 242 644,10	3 881 173,08
9. Muut velat	151 388,84	247 182,49
10. Siirtovelat	208 314,99	202 278,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>49 855 500,40</u>	<u>51 647 842,70</u>

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	64,68	61,24
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	170,93	204,26
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	7 312	6 596
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €	160	181
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	3,44	3,97
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat + korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liikelaitoksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

= lainojen ja vastuiden määrä 31.12. / asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	2023 1000 €	MENOT	2023 1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	10 302	Toimintakulut	5 149
		- Valmistus omaan käyttöön	-183
Muut rahoitustuotot	4	Muut rahoituskulut	1 407
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
		Pakollisten varausten muutos	0
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	0
Investoinnit		Investoinnit	
		Investointimenot	5 938
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	10 306	Kokonaismenot yhteensä	12 311

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 10 306 - 12 311 = -2 004

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 0-(2 004) = -2 004

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden ylijäämää ennen varaussirtoja.

Tilikauden 2023

ylijäämä ennen varaussirtoja on 623.163,01 euroa.

Aikaisempina vuosina valmistuneiden hankkeiden osalta, joihin on käytetty investointivarausta, kirjattiin poistoeron vähennykseksi 93.250,37 euroa.

Tilikauden ylijäämä 716.413,38 euroa lisätään Järvenpään Veden omaan pääomaan.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Liikelaitoksen tilinpäätöksessä tulee esittää talousarvion toteutumisvertailu johtokunnan liikelaitokselle hyväksymistä tavoitteista tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosasta.

TALOUSARVIOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Järvenpään Vesi

Vastuhenkilö: toimitusjohtaja Ari Kaunisto

Toiminta-ajatus/ Tehtävät: Huolehdimme toiminta-alueemme laadukkaasta vesihuollosta yhdessä kumppaneidemme kanssa asiakaslähtöisesti, vastuullisesti, kustannustehokkaasti ja oikeudenmukaisesti kestävää kehitystä edistäen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteuma

Vuosi	Sitova tavoite	Keino	Toteuma	Raportointi	Strategia
2023	Järvenpään Vesi huolehtii, että toimintavarmuuteen liittyvät keskeiset tekijät on tiedostettu ja huomioitu toiminnan suunnittelussa. Huolehdimme uusilla investoinneilla kaupungin kehittämisen mahdollistumisen.	Toimintavarmuuteen liittyvien asioiden huomiointi ja seuranta eri toiminta- ja suunnitteluprosesseissa. Seurataan riskiarvion tavoitteiden toteutumista. Riittävät resurssit investointien toteuttamiseksi.	toteutunut	Toimintavarmuuteen liittyvät seikat on huomioitu toiminnassa ja suunnitteluprosesseissa. Talousveden (WSP) ja jäteveden (SSP) sähköinen turvallisuussuunnitelma on käytössä. Riskienarviointi on päivitetty Talousveden (WSP) ja jäteveden (SSP) sähköisen järjestelmään vuosittain. Jätevesiviemäreiden kuukausihuuhdeluiden yhteydessä on jatkettu alueellista viemärihuuhdelua.	A1 (Kukoistava kaupunki) A2 (Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille)
	Pidämme vesihuoltoverkostomme hyvässä toimintakunnossa. Huolehdimme riittävästä saneerausinvestoinneista.	Vesihuoltoverkoston uusiminen ja ennakkohoito on suunnitelmallisesti toteutettu. Ammattitaitoinen ja riittävä henkilökunta. Toimivat ja ajanmukaiset järjestelmät, työvälineet ja kalusto. Riittävät resurssit.	toteutunut	Omana kohteena on tehty mm. Kaakkolan alueella vesihuollon uusimista. Kaupunkitekniikan yhteiskohteena on saneerattu Kuuselankadun vesihuolto.	P1 (Viisas ja oikea-aikainen toiminta)
	Toimintamme on asiakaslähtöistä ja tiedotamme palveluistamme, lisäämme asiakkaidemme tietoisuutta heidän vaikutusmahdollisuuksistaan kestäväen kehityksen mukaisen ja toimivan vesihuollon edistämiseksi.	Saatuihin asiakaspalautteisiin reagoiminen viipymättä. Asukkaita tiedotetaan aktiivisesti Järvenpään Veden toiminnasta. Hyödynnämme häiriöviestijärjestelmää nopeaan tiedottamiseen. Osallistamme asiakkaita vesihuollon suunnittelukohteissa. Ajanmukaiset ja ajan tasalla olevat tietojärjestelmät.	toteutunut	Asiakaspalautteisiin on vastattu viipymättä. Häiriötilanneviestejä on lähetetty tarvittaessa. Hankkeiden aloittamisesta ja valmistumisesta on tiedotettu. Järvenpään Veden asiakaslehti on ilmestynyt toukokuussa. Asiakasviestintää on parannettu uusilla asiakastietojärjestelmän palveluilla.	A3 (Yksilöllinen huomiominen)

vuosi	Sitova tavoite	Keino	Toteuma	Raportointi	Strategia
2023	Mittaamattoman talousveden ja jätevesiverkoston hulevesien vähentäminen.	Talousveden vesimäärän mittaamisen kehittäminen. Jätevesiverkoston alueelliset vuotovesitutkimukset ja havaittujen virheiden korjaaminen. Investointimäärärahojen kohdentaminen vesihuollon ongelma-kohteisiin. Vuotovesien vähentämisen huomioiminen vesihuollon suunnittelussa.	Toteutunut osittain	Sateinen alkuvuosi ja lumien sulaminen on lisännyt jätevesiverkoston vuotomäärää. Vesijohdon vuotovesimäärä on ollut hieman keskimääräistä korkeammalla tasolla. Vuotovesimäärään on vaikuttanut myös vesijohdovuodot ja investointikohteiden vesijohtojen huuhtelut ennen käyttöönottoa. Vuotovesien määrä otetaan huomioon suunnittelussa. Lisäksi on käytössä vedenmittausseuranta-järjestelmä.	T1 (Vastuullisuus ratkaisuisissa)
	Koko henkilökunta huomioidaan toiminnan kehittämisessä. Parannamme työhyvinvointia ja työturvallisuutta. Ei tapaturmia.	Henkilökunnan osallistaminen toiminnan kehittämiseen. Itseohjautuvuuden tukeminen. Henkilökunnan koulutussuunnitelman mukaiset henkilökohtaiset tavoitteet ja toteutuma. Tyhy toiminta. Työtapaturmien ennaltaehkäisy. Tarkoituksenmukaiset työvälineet ja toimitilat.	toteutunut	On tehty kehittämissuunnitelma työhyvinvointikyselyn perusteella. Ei uusia tapaturmia. Kuluvana vuonna on pidetty työpaikkaselvitys, jossa on käyty läpi työtapaturmien ennaltaehkäisyyn liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.	H1 (Onnistumisia ja iloa mahdollistava työyhteisö)

Valtuustoon nähden sitova

Järvenpään Vesi 1000 e	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP2023-MTA	Toteuma-% MT 2023
Toimintatuotot	10 396	0	10 396	10 302	-93	99,1 %
Valmistus omaan käyttöön	139	0	139	183	44	131,5 %
Toimintakulut	-4 744	-303	-5 047	-5 149	-102	102,0 %
Toimintakate	5 791	-303	5 488	5 336	-151	97,2 %

Tuloslaskelma

Tilinimi	Muutettu KS 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot % MKS 2023	TP2022	Muutos % TP2022 -TP 2023
Liikevaihto	10 691 649	10 212 216,15	-479 433	95,5	9 726 080	5,0
Valmistus omaan käyttöön	139 000	182 798,25	43 798	131,5	93 894	94,7
Liiketoiminnan muut tuotot	73 400	90 036,09	16 636	122,7	73 761	22,1
Materiaalit ja palvelut	-3 970 311	-3 773 650,62	196 660	95,0	-3 368 715	12,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 481 603	-1 353 486,63	128 116	91,4	-1 362 903	-0,7
Palvelujen ostot	-2 488 708	-2 420 163,99	68 544	97,2	-2 005 812	20,7
Henkilöstökulut	-1 248 518	-1 175 973,00	72 545	94,2	-1 164 982	0,9
Poistot ja arvonalentumiset	-3 129 000	-3 310 363,27	-181 363	105,8	-3 167 891	4,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 200 000	-3 310 363,27	-110 363	103,4	-3 167 891	4,5
Liiketoiminnan muut kulut	-197 589	-199 082,87	-1 494	100,8	-206 244	-3,5
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 287 631	2 025 980,73	-261 650	88,6	1 985 903	2,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 407 000	-1 402 817,72	4 182	99,7	-1 404 958	-0,2
Muut rahoitustuotot		4 182,28	4 182		2 042	104,8
Korvaus peruspääomasta	-1 407 000	-1 407 000,00	0	100,0	-1 407 000	0,0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	880 631	623 163,01	-257 468	70,8	580 945	7,3
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	880 631	623 163,01	-257 468	70,8	580 945	7,3
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	93 250,37	93 250		105 098	-11,3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	880 631	716 413,38	-164 218	81,4	686 043	4,4

Perusteluja poikkeamille

Talousveden myynti ja myyntitulot toteutuivat alkuperäistä talousarviota pienempänä. Veden myyntiä oli talousarvioon nähden 155.629 m³ vähemmän. Talousvettä laskutettiin 141.869 m³ vähemmän kuin vuonna 2022, johtuen asiakkaiden kulutuskäyttötymisen muutoksesta.

Jäteveden osalla laskutettavan jäteveden määrä saavutettiin talousarviota pienempänä. Laskutettavaa jätevettä oli 144.017 m³ arvioitua vähemmän. Jätevettä laskutettiin 117.615 m³ vähemmän kuin vuonna 2022, johtuen asiakkaiden kulutuskäyttötymisen muutoksesta.

Toimintatuotot toteutuivat talousarviota pienempänä 463 te.

Valmistus omaan käyttöön toteutui talousarviota parempana 44 te, koska on arvioitua enemmän osallistuttu investointikohteiden omarakentamiseen.

Toimintakulut toteutuivat talousarviota 268 te pienempänä. Säästöä syntyi materiaalien ja palveluiden ostoissa sekä henkilöstömenoissa. Kulujen säästöillä saatiin merkittävästi kompensoitua toimintatuottojen alittumista. Jäteveden toimittamisen osalta kuluista jäi säästöä, kun jätevesimäärä toteutui talousarviota pienempänä ja Kuves laski käyttömaksun hintaa 1.6.2023 alkaen.

Sitovaa toimintakatetavoitetta ei saavutettu. Toimintakate toteutui talousarviota pienempänä 151 te, johtuen arvioitua pienemmistä myyntituotoista.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen vuosina 2024-2027

Järvenpään Veden sitova toimintakate toteutui 151 te talousarviota pienempänä. Toimintakateen alitus voidaan huomioida tulevissa talousarviovalmisteluissa.

Järvenpään Veden investointien toteuttamisessa käytettiin määrärahaa budjetoitua vähemmän. Määrärahaa oli 7,0 Me, josta käytettiin 5,9 Me. Määrärahaa jäi käyttämättä mm. suunnittelun viivästymisen ja kaavavalitusten takia eikä hankkeita päästy kuluvaan vuonna aloittamaan Annitädinpihan, Pietilän yritysalueen, Sibeliuksenmäen sekä Stenbacka-Kyrölä LP alueilla.

Järvenpään Veden investointimäärärahan säästöä ei esitetä siirrettävän tuleville vuosille, koska em. hankkeiden määrärahat on jo suunniteltu huomioitavaksi tämänhetkisessä taloussuunnitelmassa.

Yhteisöraportointi

Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän (KUVesi/talousvesi) ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelu liikelaitoskuntayhtymän (KUVES/jätevesi) toiminnan muutokset talousarvioon nähden vuonna 2023.

Talousvesi

KUVedeltä Järvenpään Vesi osti talousvettä n. 30.000 m³ talousarviota enemmän, jonka vaikutus oli Järvenpään Vedelle n. 12 te.

KUVeden tilinpäätösarvion 2023 mukaan tilikausi on 54 te ylijäämäinen.

KUVeden toimintatuotot olivat n. 194 te talousarviota suuremmat, laskutettavan kokonaisvesimäärän laskiessa 1,7 % edellisvuoteen nähden.

Arvioidut investointimenot alittuivat n. 206 te.

Lainaa on vuonna 2023 nostettu 2,3 Me.

Jätevesi

KUVESin/viemärlaitoksen taloudessa käyttömaksun lopullinen tasattu hinta 1.1.-31.5.2023 oli 23,2 snt/m³. 1.6.2023 alkaen käyttömaksun hinta oli 21,0 snt/m³. Vuosimaksun hinta vuonna 2023 oli 11,7 snt/m³. Jätevettä johdettiin n. 12 % enemmän kuin v. 2022.

KUVESin omat viemärlaitosinvestoinnit alittuivat n. 996 te talousarvioon nähden. Viikinmäen jätevesipuhdistamon uudis- ja saneerausinvestoinnit toteutuivat n. 615 te alle talousarvion.

KUVESin tilinpäätösarvion 2023 mukaan tilikausi on n. 249 te ylijäämäinen.

KUVESin viemärlaitostoiminnan kulut laskivat 10,2 % edellisvuotteen nähden eli 406 te.

Lainaa on vuonna 2023 nostettu 2,0 Me.

Yleisesti ottaen molemmilla kuntayhtymillä toiminta sujui suunnitelmien mukaisesti.

Kilpailulain 30 d §:n mukainen eriyttämisvelvoite

Vuoden 2020 alusta kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan.

Järvenpään Vedellä ei ole em. lain perusteella olevaa eriyttämisvelvoitetta seuraavin perusteluin:

Tonttijohtojen rakentamistoiminnan kuvaus:

Vesihuollon ja yhteisurakoiden ohessa rakennetaan tai uusitaan tonttijohtoja katualueella tontin rajalle. Tonttijohtojen rakentaminen on toiminnallisesti välttämätöntä tehdä samaan aikaan muun urakan kanssa, koska rakentaminen etenee kiireellisen aikataulun puitteissa eikä ole mahdollista, että samanaikaisesti on useita kiinteistön omistajien urakoitsijoita tekemässä tonttijohtojen rakentamista.

Katurakenteet edellyttävät, että katu saadaan kerralla valmiiksi ja toimivaksi. Toiminta tapahtuu kaupungin omistamalla katualueella ja kaupunki kilpailuttaa urakan kokonaisuudessaan, johon sisältyy myös tonttijohtojen rakentamiset. Asiantuntijaorganisaation hankkeen suunnittelussa, kilpailutuksessa ja rakennuttamisessa/urakoinnissa, tulee kiinteistön omistajienkin etu parhaiten huomioiduksi.

Järvenpään Vesi laskutti tonttijohtojen rakentamisen osuudet kiinteistöjen omistajilta Järvenpään Veden hinnaston ja toimitusehtojen mukaisesti. Asiakas sai laskun yhteydessä kuvauksen laskun tarkemmista perusteista.

Päätelmä:

Toiminta perustuu yleiseen etuun/ Järvenpään Veden monopoliasemaan/ vesihuollon välttämätöntä liitännäistoimintaa huomioiden erilaiset vesihuollon erityisvaatimukset, lait ja säädökset. Ei kilpailulain mukaista eriytettävää toimintaa.

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2023

Toimittaja	Selite	€, alv 0 %
Ramboll Finland Oy	Järvenpään siirtoviemärihankkeen suunnittelu ja maapohjatutkimukset	79 867
Sweco Finland Oy	Pietilän yritysalueen (Svengi) suunnittelu	77 135
Destia Oy	Annitädinpihan, Pajalanpihan, Kyrölän koulun ja Lehmustien hankkeiden suunnittelu	44 164
WSP Finland Oy	Ainolan aluekeskuksen/Lepolanväylän, Jokamiehenraitin ja Ainolan aluekeskuksen vaiheen 2 suunnittelu	40 391
Mitta Oy	Annitädinpihan/ Tuusulanjärven vesihuoltolinjan pohjatutkimukset	31 762
TK Infra Oy	Järvenpään siirtoviemärihankkeen suunnittelun valvonta ja ohjaus	29 726
Finnmap Infra Oy	Vanhankyläntien vaihe 1, Kuuselankadun, Keskustan alueen ja Sibeliuksenväylän hankkeiden rakennuttajakonsultin tehtävät	29 536
Fluidit Oy	Vesijohtoverkoston hydraulisen mallin päivitys ja määritykset sammutusvesisuunnitelmaan sekä Järvenpään Veden saneerausvelkalaskenta ja kriittisyysluokittelu	26 119
Rakennuttajatoimisto HTJ Oy	Ainolan aluekeskuksen ja Lehmustien hankkeiden rakennuttajakonsultin tehtävät	20 375
Suomen Vesitieto Oy	Mm. Vesitili-lisäpalveluiden perustaminen asiakastietojärjestelmään	14 197
TK Mediatalo Oy	Asiakaslehden tuottaminen	9 797
Taloustutkimus Oy	Asiakastyytyväisyyskysely	3 900
Maanomistajien Arviointikeskus Oy	Järvenpään siirtoviemärihankkeen yleissuunnitteluun liittyvien käyttöoikeussopimusten laatiminen ja korvausten laskenta	3 212
YHTEENSÄ		410 181

Suoritteet

	TP 2022	KTA 2023	TP 2023	TOT-%	Poikkeama	% 2022 /2023
Talousveden toimittaminen						
Veden myynti 1000 m ³	2 421	2 435	2 279	93,6	-156	-5,9
Ostettu vesi 1000 m ³	2 701	2 685	2 710	100,9	25	0,3
Vesitaksa €/m ³ (alv 0 %)	1,34	1,42	1,42	100,0	0,0	6,0
Vesijohtoverkosto km	220	220	223	101,5	3	1,6
Saneeratut vesijohdot, km	1,1	1,2	1,2	100,0	0,0	7,0
Vesimittarien vaihto, kpl	1 399	500	1 558	311,6	1058	11,4
Toimintatuotot (1000 €)	4 044	4 495	4 183	93,1	-311,3	3,4
Toimintakulut (1000 €)	2 363	2 535	2 342	92,4	-192,4	-0,9
Toimintakate (1000 €)	1 681	1 960	1 841	93,9	-119,0	9,6
Toimintakulut €/veden myynti m ³	0,98	1,04	1,03	98,7	0,0	5,3
Toimintakate €/veden myynti m ³	0,69	0,81	0,81	100,3	0,0	16,4
Viemäri-vesien johtaminen						
Laskutettu jätevesi 1000 m ³	2 404	2 430	2 286	94,1	-144	-4,9
Puhdistettava jätevesi 1000 m ³	3 392	4 000	3 793	94,8	-207	11,8
Jätevesitaksa €/m ³ (alv 0 %)	2,11	2,29	2,29	100,0	0,0	8,5
Viemäriverkosto km	199	201	202	100,5	1	1,3
Hulevesiverkosto km	188	189	192	101,6	3	2,4
Saneeratut jätevesijohdot, km	1,4	1,4	1,6	114,3	0,2	15,9
Toimintatuotot (1000 €)	5 756	6 345	6 119	96,4	-225,9	6,3
Toimintakulut (1000 €)	2 283	2 846	2 624	92,2	-222,1	14,9
Toimintakate (1000 €)	3 473	3 499	3 495	99,9	-3,8	0,6
Toimintakulut €/laskutettu jätevesi m ³	0,95	1,17	1,15	98,1	0,0	20,9
Toimintakate €/laskutettu jätevesi m ³	1,44	1,44	1,53	106,2	0,1	5,8

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointikohde		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot %
JÄRVENPÄÄN VESI LIKELAITOKSEN INVESTOINNIT 2023							
Kiinteät rakenteet ja laitteet Järvenpään vesi							
Uudet alueet							
Poikkitie yritysalue ja Ainolan keskus	Toimintakulut	-300 000	-300 000	-600 000	-912 293,32	-312 293,32	152,05
Kunnallistekniikan suunnittelu, uudet alueet	Toimintakulut	-150 000	0	-150 000	-344 455,66	-194 455,66	229,64
Kunnallistekniikan jakamaton määräraha	Toimintakulut	-100 000	0	-100 000	-19 400,00	80 600,00	19,40
Stenbacka ja Kyrölään LP	Toimintakulut	-440 000	40 000	-400 000		400 000,00	0,00
Annitädinpiha	Toimintakulut	-240 000	-300 000	-540 000		540 000,00	0,00
Väylän ja Elyn yhteiset hankkeet 2023-2024	Toimintakulut		-200 000	-200 000		200 000,00	0,00
Pietilän yritysalue	Toimintakulut		0		-675,00	-675,00	
Lehmustien pientalotontit	Toimintakulut	-1 180 000	-170 000	-1 350 000	-933 454,30	416 545,70	69,14
Pajalanpiha	Toimintakulut	-320 000	0	-320 000	-512 421,07	-192 421,07	160,13
Uudet alueet Järvenpään Vesi	Nettomeno	-2 730 000	-930 000	-3 660 000	-2 722 699,35	937 300,65	74,39
Infran peruskorjaus							
Liikenneturvallisuuskohteet	Toimintakulut	-30 000	0	-30 000		30 000,00	0,00
Keskustan kehittäminen 2023-2024	Toimintakulut	-800 000		-800 000	-134 400,06	665 599,94	16,80
Katujen peruskorjaus	Toimintakulut	-900 000	-600 000	-1 500 000	-1 302 033,95	197 966,05	86,80
- Kuuselankatu	Toimintakulut				-1 295 933,64		
- Vanha Valtatie hv-linjan jatkaminen	Toimintakulut				-6 100,31		
Puistot	Toimintakulut	-40 000	0	-40 000	-35 653,75	4 346,25	89,13
Kunnallistekniikan suunnittelu, infran peruskorjaus	Toimintakulut	-150 000	0	-150 000	-51 705,29	98 294,71	34,47
Kinnarin koulun alue	Toimintakulut		0		-230 192,29	-230 192,29	
Sibeliusenväylä	Toimintakulut	-200 000		-200 000	-3 310,78	196 689,22	1,66
Infran peruskorjaus Järvenpään Veden ja kaupunkitekniikan yhteishankkeet	Nettomeno	-2 120 000	-600 000	-2 720 000	-1 757 296,12	962 703,88	64,61
Jäven omat investoinnit							
Kaakkolan vesihuolto vaihe 1	Toimintakulut		0		-91 066,03		
Pienet kohteet 2023	Toimintakulut		0		-259 628,88		
Vanhankyläntie vh-vaihe 1	Toimintakulut		0		-696 295,13		
Auertie	Toimintakulut		0		-287 445,95		
Teriojan jv-korjaukset	Toimintakulut		0		-15 033,66		
Sosiaalisairaalan jv-pumppaamon saneeraus	Toimintakulut		0		-59 346,08		
Järvenpään Veden omat investoinnit	Nettomeno	-650 000	0	-650 000	-1 408 815,73	-758 815,73	216,74
Kiinteät rakenteet ja laitteet Järvenpään vesi	Nettomeno	-5 500 000	-1 530 000	-7 030 000	-5 888 811,20	1 141 188,80	83,77
Koneet ja kalusto Järvenpään vesi	Nettomeno				-48 799,99	-48 799,99	
Järvenpään vesi liikelaitoksen investoinnit	Nettomeno	-5 500 000	-1 530 000	-7 030 000	-5 937 611,19	1 092 388,81	84,46

Vuoden 2023 investointiohjelman tarkastelua

Talousarviossa oli määrärahaa varattuna investointeihin yhteensä 7,03 Me. Investointimenoihin käytetty kokonaissumma oli 5,94 Me.

Kaupunkitekniikan, uusien alueiden investointihankkeet, joissa vesihuoltoa mukana

Kaupunkitekniikan suurimpina toteutuneina hankkeina oli Ainolan keskuksen alueen 1. vaiheen ja Lehmustien pientaloalueen rakentaminen. Muutetun talousarvion mukaan uusien alueiden hankkeisiin oli varattu 3,66 Me. Kokonaisuutena näihin hankkeisiin käytettiin 2,72 Me.

Pietilän yritysalueen ja Annitädinpihan vesihuollon rakentamiset siirtyivät vuodelle 2024, joita ei ole päästy aloittamaan vuoden 2023 aikana johtuen suunnittelun viivästymisistä.

Kaupunkitekniikan infran peruskorjaushankkeet, joissa vesihuoltoa mukana

Suurimpana vesihuollon saneerauskohteena oli Kuuselankadun vesihuolto.

Muutetussa talousarviossa

yhteishankkeina toteutettaviin infran peruskorjaushankkeisiin oli varattu 2,72 Me. Kokonaisuutena näihin hankkeisiin käytettiin 1,76 Me.

Järvenpään Veden omat vesihuoltoinvestoinnit

Suurimmat Järvenpään Veden omat vesihuoltoinvestointikohteet olivat Kaakkolan vesihuolto Koivurannantiellä ja Vanhankyläntien vh vaihe 1. Lisäksi hankittiin kiinteitä varavoimakoneita huoltovarmuuskriittisiin kohteisiin. Lisäksi tehtiin mm. Sosiaalisairaalan pumppaamon saneeraus ja Auertien vesihuoltosaneeraus.

Järvenpään Veden omiin vesihuoltoinvestointeihin oli varattu määrärahaa 650 te. Järvenpään Veden omiin vesihuoltoinvestointeihin käytettiin yhteensä 1,41 Me.

Lisäksi mm. mittauskalustoa hankittiin paikkatiedon mittauksiin yht. 49 te.

Määrärahan käytön arviointi suhteessa korjausvelkaan

Vesihuoltoverkostojen uusimiseen käytettiin määrärahaa n. 3,0 Me, joka vaikuttaa korjausvelkaan vähentävästi. Tällä määrärahalla uusittiin n. 3,5 km vesihuoltoverkostoja sekä Sosiaalisairaalan jätevesipumppaamon saneeraus. Uusien alueiden vesihuoltoverkostojen rakentamiseen käytettiin n. 2,4 Me.

Tehtyjen saneerausvelkalaskelmien mukaan korjausvelan kasvamisen pysäyttäminen laskennallisesti vuoteen 2080 mennessä vaatisi:

- Vesijohtojen saneerausta 1,8 km/ 1,1 M€ vuodessa
- Jätevesiviemäriin saneerausta 1,8 km /2,0 M€ vuodessa
- Hulevesiviemäriin saneerausta 1,8 km/ 3,2 M€ vuodessa

Laskennallinen kokonaismäärä ja -kustannus edellä olevien mukaan on 5,4 km/6,3 M€ vuodessa.

Vuoden 2023 toteutumisen mukaan saneerausta on tehty yhteensä n. 3,5 km/ 3,0 M€.

Toteutuneet saneerausmäärät ovat vuosina 2018-2022 vaihdelleet välillä 1,8-4,8 km/2,4-4,1 M€ vuodessa.

Edellisten vuosien laskennan mukaan vuosittaista verkoston saneerausta tulisi lisätä n. 2 km/ 2-2,5 M€ vuosittain.

Vuosittaiset todelliset kustannukset vaihtelevat erilaisten putkikokojen, saneerauskohteen luonteen sekä kohteen sijainnin mukaan. Myös rakentamisen markkinatilanteella on vaikutusta kustannusten muodostumiseen.

Rakennetut määrät

Jätevesiviemäriä rakennettiin yhteensä metriä 4.193 metriä, josta uusittua jätevesiviemäriä on 1.579 metriä ja uutta jätevesiviemäriä on 2.614 metriä.

Vesijohtoa rakennettiin yhteensä 4.617 metriä, josta uusittua vesijohtoa on yhteensä 1.197 metriä ja uutta vesijohtoa on 3.420 metriä.

Hulevesiviemäriä rakennettiin yhteensä 5.168 metriä, josta uusittua hulevesiviemäriä oli 690 metriä ja uutta hulevesiviemäriä oli 4.478 metriä.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	2 590 794,61	-303 163,57	2 287 631,04	2 025 980,73	-261 650,31
Poistot ja arvonalentumiset	3 200 000,00	0,00	3 200 000,00	3 310 363,27	110 363,27
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-1 407 000,00	0,00	-1 407 000,00	-1 402 817,72	4 182,28
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 500 000,00	-1 530 000,00	-7 030 000,00	-5 937 611,19	1 092 388,81
Rahoitusosuudet investointimenoihin				0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toiminta ja investoinnit, netto	-1 116 205,39	-1 833 163,57	-2 949 368,96	-2 004 084,91	945 284,05
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset	0	0	0	0,00	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos				-18 808,57	-18 808,57
Saamisten muutos kunnalta	-3 794,61	1 833 163,57	1 829 368,96	4 299 877,09	2 470 508,13
Saamisten muutos muilta				138 521,70	138 521,70
Korottomien velkojen muutos kunnalta				-2 631 029,73	-2 631 029,73
Korottomien velkojen muutos muilta	1 120 000,00		1 120 000,00	215 524,42	-904 475,58
Rahoituksen rahavirta	1 116 205,39	1 833 163,57	2 949 368,96	2 004 084,91	-945 284,05
Rahavarojen muutos	0	0	0	0,00	0

JÄRVENPÄÄN VESI TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA 2018-2023						
	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP 2022	TP2023
Toiminnan rahavirta	3240	2900	3134	3557	3749	3934
Investointien rahavirta	-6229	-3772	-5435	-3731	-4299	-5938
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2989	-871	-2301	-173	-550	-2004
<i>liittymismaksut</i>	1177	1012	1012	1027	1045	494
Toiminnan ja investointien rahavirta huomioiden liittymismaksut	-1812	141	-1289	853	496	-1510

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tilinpäätöslaskelmia ovat Järvenpään Veden tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

TULOSLASKELMA

	1-12/2023		1-12/2022	
Liikevaihto	10 212 216,15		9 726 079,89	
Valmistus omaan käyttöön	182 798,25		93 894,35	
Liiketoiminnan muut tuotot	90 036,09		73 761,10	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 353 486,63		-1 362 903,41	
Palvelujen ostot	-2 420 163,99	-3 773 650,62	-2 005 811,91	-3 368 715,32
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-913 676,90		-932 129,33	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-229 110,25		-197 581,38	
Muut henkilösivukulut	-33 185,85	-1 175 973,00	-35 271,36	-1 164 982,07
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 310 363,27	-3 310 363,27	-3 167 890,55	-3 167 890,55
Liiketoiminnan muut kulut				
		-199 082,87		-206 243,98
Liikeylijäämä (-alijäämä)	2 025 980,73		1 985 903,42	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	4 182,28		2 041,73	
Korvaus peruspääomasta	-1 407 000,00	-1 402 817,72	-1 407 000,00	-1 404 958,27
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	623 163,01		580 945,15	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	623 163,01		580 945,15	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	93 250,37		105 098,04	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	716 413,38		686 043,19	

RAHOITUSLASKELMA

	1-12/2023		1-12/2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyjäämä (-alijäämä)	2 025 980,73		1 985 903,42	
Poistot ja arvonalentumiset	3 310 363,27		3 167 890,55	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-1 402 817,72		-1 404 958,27	
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	3 933 526,28	0,00	3 748 835,70
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 937 611,19		-4 298 550,06	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-5 937 611,19	0,00	-4 298 550,06
Toiminnan ja investointien rahavirta		-2 004 084,91		-549 714,36
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 808,57		-19 696,21	
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 299 877,09		-992 844,76	
Saamisten muutos	138 521,70		-1 827 173,67	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 631 029,73		2 301 323,55	
Korottomien velkojen muutos	215 524,42	2 004 084,91	1 088 105,45	549 714,36
Rahoituksen rahavirta		2 004 084,91		549 714,36
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.		0,00	0,00	0,00

TASE

VASTAAVAA	1-12/2023	1-12/2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	47 442 738,66	44 815 490,74
I Aineettomat hyödykkeet	116 474,43	145 593,03
1. Aineettomat oikeudet	116 474,43	145 593,03
3. Ennakkomaksut	0,00	0,00
II Aineelliset hyödykkeet	37 039 193,08	34 382 826,56
1. Maa- ja vesialueet	27 388,04	27 388,04
2. Rakennukset	654 001,48	724 772,51
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	31 422 236,01	30 248 170,09
4. Koneet ja kalusto	48 799,99	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 886 767,56	3 382 495,92
III Sijoitukset	10 287 071,15	10 287 071,15
1. Osakkeet ja osuudet	10 287 071,15	10 287 071,15
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 412 761,74	6 832 351,96
I Vaihto-omaisuus	165 302,36	146 493,79
1. Aineet ja tarvikkeet	165 302,36	146 493,79
II Saamiset	2 247 459,38	6 685 858,17
Lyhytaikaiset saamiset	2 247 459,38	6 685 858,17
1. Myyntisaamiset	1 954 907,00	2 093 429,30
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	292 394,31	4 592 271,40
4. Muut saamiset	0,00	0,00
5. Siirtosaamiset	158,07	157,47
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>49 855 500,40</u>	<u>51 647 842,70</u>

VASTATTAVAA	1-12/2023	1-12/2022
A OMA PÄÄOMA	31 436 425,03	30 720 011,65
I Peruspääoma	23 447 538,05	23 447 538,05
II Arvonkorotusrahasto	676 607,63	676 607,63
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 595 865,97	5 909 822,78
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	716 413,38	686 043,19
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	808 021,39	901 271,76
1. Poistoero	808 021,39	901 271,76
E VIERAS PÄÄOMA	17 611 053,98	20 026 559,29
I Pitkäaikainen	15 539 760,44	15 046 120,12
8. Korottomat velat (liittymismaksut) kunnalta/kuntayhtymältä	345 630,27	338 131,02
9. Muut velat/liittymismaksut	15 194 130,17	14 707 989,10
II Lyhytaikainen	2 071 293,54	4 980 439,17
6. Saadut ennakot	906,17	9 501,43
7. Ostovelat	468 039,44	640 303,57
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	1 242 644,10	3 881 173,08
9. Muut velat	151 388,84	247 182,49
10. Siirtovelat	208 314,99	202 278,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>49 855 500,40</u>	<u>51 647 842,70</u>

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedoista on säädetty kuntalaissa sekä kirjanpitolaissa ja -asetuksessa. Kirjanpitolain mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Ne ovat pakollinen julkistettava osa tilinpäätöstä.

1 Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet, arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien poistonalaisen käyttöomaisuuden hankinta on aktivoitu taseeseen silloin kun aiheutunut kustannus on verottomana yli 8 000 euroa. Hankintahinta kirjataan vaikutusaikanaan kuluksi poistosuunnitelman mukaisesti.

Kuntayhtymäosuudet

Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän ja Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymän tasearvoja ei ole muutettu kuntayhtymän ilmoittaman osuuden arvon mukaisiksi. Arvot vaihtelevat vuosittain kuntayhtymien käytön suhteessa, joten ilmoitetut arvot eivät ole pysyviä.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on taseessa keskihintaan arvostettuna.

2 Tulolaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Ei ilmoitettavaa

3 Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4 Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa

Ei ilmoitettavaa

5 Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ilmoitettavaa

11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistoperustana käytetään omaisuuden arvonnäköalaa hankintamenoa ja laskenta tehdään poistotavan periaatteiden mukaisesti.

Käyttöomaisuuslaji	Poistotapa	Poistoaika vuotta tai %
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	tilikauden kuluksi
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	3 v
Liikearvo	tasapoisto	5 v
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	5 v
Muut	tasapoisto	5 v
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Hallintorakennukset	tasapoisto	40-50 v
Koulu- ja laitosrakennukset, terveyskeskukset	tasapoisto	35-45 v
Päiväkodit, kivirakenteiset	tasapoisto	25-35 v
Päiväkodit, puurakenteiset	tasapoisto	20-25 v
Uimahallit, liikuntahallit	tasapoisto	25-35 v
Liike- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20-30 v
Asuinrakennukset, kivirakenteiset	tasapoisto	30-40 v
Asuinrakennukset, puurakenteiset	tasapoisto	30-40 v
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 v
Muut rakennukset, talousrakennukset	tasapoisto	15 v
Rakennusten peruskorjaus, mikäli alkuperäinen rakennus on poistettu	tasapoisto	Erillisarvostus
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit, puistot, liikenteenohjauslaitteet	tasapoisto	15-20 v
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko, pumput	menojäännöspoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	menojäännöspoisto	25 %
Raskaat työkoneet	menojäännöspoisto	20 %
Kevyet työkoneet	tasapoisto	5 v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.laitteet	tasapoisto	10 v
Atk-laitteet	menojäännöspoisto	30 %
AV-laitteet	tasapoisto	5 v
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3-5 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat		
	ei poistoa	

16 Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa (ei verotussyistä kirjattua poistoeroa)

19 Tietoja pysyvästä vastaavista

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet					Sijoitukset	
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaikaiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat		Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	145 593,03	0,00	0,00	0,00	27 388,04	724 772,51	30 248 170,09	0,00	3 382 495,92	34 382 826,56	10 287 071,15
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 505 923,13	48 799,99	3 382 888,07	5 937 611,19	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	29 118,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 878 616,43	0,00	1 878 616,43	29 118,60	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70 771,03	3 210 473,64	0,00	0,00	3 281 244,67	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	116 474,43	0,00	0,00	116 474,43	27 388,04	654 001,48	31 422 236,01	48 799,99	4 886 767,56	37 039 193,08	10 287 071,15
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	116 474,43	0,00	0,00	116 474,43	27 388,04	654 001,48	31 422 236,01	48 799,99	4 886 767,56	37 155 667,51	10 287 071,15
Olenneiset lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista											

23 Saamisten erittely

	Pitkäaikainen	2023	2022
		1000 eur	1000 eur
		Lyhytaikainen	Pitkäaikainen
		Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä			
Myyntisaamiset		149	168
Lainasaamiset			
Muut saamiset			
Siirtosaamiset			
Yhteensä			
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä			
Myyntisaamiset		8	9
Lainasaamiset			
Muut saamiset			
Siirtosaamiset			
Yhteensä			
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä			
Myyntisaamiset			
Lainasaamiset			
Muut saamiset			
Siirtosaamiset			
Yhteensä			
Saamiset yhteensä		157	177

24 Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Pitkäaikainen	2023	2022
		1000 eur	1000 eur
		Lyhytaikainen	Pitkäaikainen
		Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
Muut tulojäämät			
Yhteensä			
Siirtosaamiset yhteensä			

25 Erittely oman pääoman muutoksista

	2023	2022
	<i>1000 eur</i>	<i>1000 eur</i>
Peruspääoma	23 448	23 448
Arvonkorotusrahassto 1.1.	677	677
Arvonkorotusrahassto 31.12.	677	677
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 910	5 910
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 596	5 910
Tilikauden alijäämä	716	686
Oma pääoma yhteensä	31 436	30 720

Tilikauden tuloksen siirto edellisten tilikausien tulokseen.

26 Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa (ei verotussyistä kirjattua poistoeroa)

27 Pitkäaikaiset velat

	2023	2022
	<i>1000 eur</i>	<i>1000 eur</i>
Muut velat	15 540	15 046

30 Vieras pääoma

	2023		2022	
	<i>1000 eur</i>		<i>1000 eur</i>	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat	791		788	
Siirovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>791</i>		<i>788</i>	
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		190		269
Muut velat	14		14	
Siirovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>14</i>	<i>190</i>	<i>14</i>	<i>269</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat	39		39	
Siirovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>39</i>		<i>39</i>	
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>844</i>	<i>190</i>	<i>841</i>	<i>269</i>

31 Sekkitililimiitti

	2023	2022
	<i>1000 eur</i>	<i>1000 eur</i>
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	2000	2000
siitä käyttämättä oleva määrä	2000	2000

32 Muiden velkojen erittely

Muut velat erä sisältää pelkästään liittymismaksuja.

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
	<i>1000 eur</i>	<i>1000 eur</i>
Lomapalkkajaksotus	182	188

38 Vuokravastuut

	2023	2022
	<i>1000 eur</i>	<i>1000 eur</i>
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	160	181
Vuokravastuut yhteensä	160	181
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	60	60

42 Vakinaisen henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2023	2022
Vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.	17	17

43 Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Kaikki henkilöstökulut ovat tuloslaskelmassa

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LISÄTIEDOT
LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vesi- ja viemärlaitoksen (ilman huleveden viemärointiä) laskennallisesti eriytetyt tilinpäätöslaskelmat ovat laskennallisesti kirjanpidossa eriytetyt Järvenpään Veden vedenjakelun ja jätevesiverkoston tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Vesi- ja viemärlaitoksen laskennallinen tuloslaskelma (ilman huleveden viemärointiä)	TP 2023 (1000 €)		TP 2022 (1000 €)	
Liikevaihto		9 826		9 358
Valmistus omaan käyttöön		125		60
Liiketoiminnan muut tuotot		40		24
Materiaalit ja palvelut		-3 582		-3 244
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 324		-1 361	
Palvelujen ostot	-2 258		-1 883	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-748		-766
Henkilösivukulut		-223		-195
Poistot ja arvonalentumiset		-2 317		-2 218
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 317		-2 218	
Liiketoiminnan muut kulut		-161		-172
Liikelylijäämä (-alijäämä)		2 959		2 846
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	4		2	
Korvaus jäännöspääomasta	-1 407		-1 407	
Muut rahoituskulut		-1 403		-1 405
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		1 556		1 441
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		1 556		1 441
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		65		74
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 622		1 514

Vesi- ja viemärlaitoksen laskennallinen rahoituslaskelma (ilman huleveden viemärointiä)	TP 2023 (1000 €)	TP 2022 (1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä/-alijäämä	2 959	2 846
Poistot ja arvonalentumiset	2 317	2 218
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 403	-1 405
	3 874	3 658
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 565	-2 351
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
	-3 565	-2 351
Toiminnan ja investointien rahavirta	308	1 307
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-13	-14
Saamisten muutos	137	-1 754
Korottomien velkojen muutos	-19	814
	105	-954
Rahoituksen rahavirta	105	-954
Rahavarojen muutos	413	353

TASE		
Vesi- ja viemärlaitoksen laskennallinen tase (ilman huleveden viemärintiä)	TP 2023 (1000 €)	TP 2022 (1000 €)
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	35 014	34 013
I Aineettomat hyödykkeet	105	131
1. Aineettomat oikeudet	105	131
II Aineelliset hyödykkeet	24 921	23 893
1. Maa- ja vesialueet	27	27
2. Rakennukset	654	725
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 996	21 174
4. Koneet ja kalusto	33	0
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 211	1 967
III Sijoitukset	9 988	9 988
1. Osakkeet ja osuudet	9 988	9 988
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 989	2 112
I Vaihto-omaisuus	116	103
1. Aineet ja tarvikkeet	116	103
II Saamiset	1 873	2 010
Lyhytaikaiset saamiset	1 873	2 010
1. Myyntisaamiset	1 873	2 010
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 003	36 125
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	25 083	24 120
I Jäännöspääoma	10 515	11 175
II Arvonkorotusrahasto	677	677
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 269	10 755
V Tilikauden yli-/alijäämä	1 622	1 514
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	644	710
1. Poistoero	644	710
E VIERAS PÄÄOMA	11 276	11 295
I Pitkäaikainen	10 636	10 296
9. Muut velat	10 636	10 296
Lyhytaikainen	640	999
6. Saadut ennakot	1	10
7. Ostovelat	346	602
9. Muut velat	120	220
10. Siirtovelat	173	168
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 003	36 125

LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI

Huleveden viemäröinnin laskennallisesti eriytetyt tilinpäätöslaskelmat ovat laskennallisesti kirjanpidossa eriytetyt Järvenpään Veden hulevesiverkoston tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Huleveden viemäröinti, laskennallinen tuloslaskelma	TP 2023 (1000 €)		TP 2022 (1000 €)	
Liikevaihto		386		368
Valmistus omaan käyttöön		58		34
Liiketoiminnan muut tuotot		50		50
Materiaalit ja palvelut		-192		-125
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30		-2	
Palvelujen ostot	-163		-123	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-166		-166
Henkilösivukulut		-39		-37
Poistot ja arvonalentumiset		-993		-950
Suunnitelman mukaiset poistot	-993		-950	
Liiketoiminnan muut kulut		-38		-34
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-933		-860
Rahoitustuotot ja -kulut		0		0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-933		-860
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-933		-860
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		28		32
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-905		-828

Huleveden viemäröinti, laskennallinen rahoituslaskelma	TP 2023 (1000 €)	TP 2022 (1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä/-alijäämä	-933	-860
Poistot ja arvonalentumiset	993	950
	60	91
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 372	-1 947
	-2 372	-1 947
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 312	-1 857
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	-6
Saamisten muutos	2	-73
Korottomien velkojen muutos	235	274
	231	195
Rahoituksen rahavirta	231	195
Rahavarojen muutos	-2 082	-1 662

TASE		
Huleveden viemärointi laskennallinen tase	TP 2023	TP 2022
	(1000 €)	(1000 €)
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	12 429	10 803
I Aineettomat hyödykkeet	12	15
1. Aineettomat oikeudet	12	15
II Aineelliset hyödykkeet	12 118	10 490
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 427	9 074
4. Koneet ja kalusto	16	0
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 675	1 415
III Sijoitukset	299	299
1. Osakkeet ja osuudet	299	299
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	132	128
I Vaihto-omaisuus	50	44
1. Aineet ja tarvikkeet	50	44
II Saamiset	82	84
Lyhytaikaiset saamiset	82	84
1. Myyntisaamiset	82	84
5. Siirtosaamiset	0	0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 560	10 931
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	7 650	6 227
I Jäännöspääoma	14 228	11 900
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-5 673	-4 845
V Tilikauden yli-/alijäämä	-905	-828
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	164	192
1. Poistoero	164	192
E VIERAS PÄÄOMA	4 747	4 512
I Pitkäaikainen	4 558	4 412
9. Muut velat	4 558	4 412
Lyhytaikainen	189	100
7. Ostovelat	122	38
9. Muut velat	32	27
10. Siirtovelat	35	34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 560	10 931

HULEVEDEN VIEMÄRÖINNIN LIITETIEDOT

Huleveden viemäröinnin laskennallisten tulos-, tase- ja rahoituslaskelmien laskentaperusteet

TULOSLASKELMA

Liikevaihto

- Käyttömaksut: n. 6 % jäteveden käyttömaksusta

Poistot ja poistoeron muutos

- Poistot: rakennettujen verkostokilometrien suhteessa

Hallinto

- toteutumien suhteessa

TASE

Vastaavaa

- Kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet ja kalusto: rakennettujen verkostokilometrien suhteessa
- Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat: toteuman mukaan
- Osakkeet ja osuudet: Kuvesin osalta 5 %
- Aineet ja tarvikkeet (vesilaitoksen varasto): 30 %
- Myyntisaamiset: Tuloslaskelman tulojen suhteessa

Vastattavaa

- Jäännöspääoma: Omaisuus- ja saatavaeristä vähennetään vieraan pääoman erät, varaukset ja oman pääoman muut erät
- Tilikauden yli-/alijäämä: Tuloslaskelman mukaan
- Poistoero: Edellisen vuoden tilinpäätös +/- tuloslaskelman mukainen poistoeron muutos
- Ostovelat: Tuloslaskelma + investoinnit: palvelujen ostojen, tarvikkeiden ja muiden menojen suhteessa
- Siirtovelat ja muut velat: henkilöstömenojen suhteessa

RAHOITUSLASKELMA

- Johdetaan tulos- ja taselaskelmista

Huleveden viemäroinnin kirjanpidon kirjausten jakoperusteet:

Vesi- ja jätevesimaksut

- kirjataan taksan mukaan vesi- ja jätevesiverkoston (vain tilinpäätöksessä laskennallisesti myös hulevesiverkoston)

Muut tuotot ja Valmistus omaan käyttöön:

- Aiheuttamisperiaatteen mukaan käyttäen omaa seurantaa

Henkilöstökulut

- Henkilöstön kustannusten jako muodostettu henkilöstöhallinnon järjestelmään kullakin arvioitujen työosuuksien mukaan hallintoon, vesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostoihin

Materiaalit, palvelut ja muut menot:

- Järjestelmien käyttö- ja vuosimaksut arvioitujen osuuksien mukaan
- Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän käyttö- ja vuosimaksun osalta hulevesien osuudeksi on kirjattu 5 %
- Aiheuttamisperiaatteen mukaan tai tarvittaessa jaetaan tasan vesi-, jätevesi- ja hulevesiverkoston

Investoinnit

- Hankkeittain suunnitelmien mukaan, työmääräimissä ovat hv-rakentamisen %-osuudet

Poistot

- johdetaan investointien toteumien mukaan

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Liikelaitoksen tilipäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen toimitusjohtaja.

Järvenpäässä 6.3.2024

JÄRVENPÄÄN VEDEN JOHTOKUNTA

Satu Haaparanta

Päivi Haapala

Jarno Hautamäki

Pekka Hippi

Miska Laaksonen

Heidi Perkiö

Ari Kaunisto
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Järvenpäässä ____/____ 2024

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT, HT

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS JÄRVENPÄÄN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

Liikelaitoksen vaikutus tilikauden tuloksen muodostumiseen 1000 €	Järvenpään kaupunki ilman liikelaitosta TP 2023	Järvenpään vesi TP 2023	Eliminoinnit Järvenpään kaupunki ilman liikelaitosta	Eliminoinnit Järvenpään vesi	Peruskunta ja liikelaitokset yhteensä TP 2023
TOIMINTATUOTOT	52 217 265	10 302 252	-23 923 428	-431 266	38 164 823
Myyntituotot	9 742 966	10 211 654	-5 078 106	-380 866	14 495 648
Ulkoiset Myyntituotot	4 664 860	9 830 788			14 495 648
Sisäiset Myyntituotot	4 799 735	5 954	-4 799 735	-5 954	0
Sisäiset Myyntituotot LL	278 371	374 912	-278 371	-374 912	0
Maksutuotot	5 357 261	562	0	0	5 357 824
Ulkoiset maksutulot	5 357 261	562			5 357 824
Tuet ja avustukset	3 792 920	6 041	0	0	3 798 961
Ulkoiset tuet ja avustukset	3 792 920	6 041			3 798 961
Muut toimintatuotot	33 324 117	83 995	-18 845 322	-50 400	14 512 390
Ulkoiset Muut toimintatuotot	14 478 795	33 595			14 512 390
Sisäiset Muut toimintatuotot	18 732 390	0	-18 732 390	0	0
Sisäiset Muut toimintatuotot LL	112 932	50 400	-112 932	-50 400	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 391 447	182 798			1 574 245
TOIMINTAKULUT	-161 931 466	-5 148 706	23 957 837	396 858	-142 725 478
Henkilöstökulut	-73 139 633	-1 175 973			-74 315 606
Palkat ja palkkiot yhteensä	-58 869 573	-913 677			-59 783 250
Henkilösivukulut	-14 270 059	-262 296			-14 532 355
Eläkekulut	-12 058 429	-229 110			-12 287 539
Muut henkilösivukulut	-2 211 630	-33 186			-2 244 816
Palvelujen ostot	-47 203 058	-2 420 164	5 111 736	277 971	-44 233 515
Ulkoiset Palvelujen ostot	-42 091 323	-2 142 193			-44 233 515
Sisäiset Palvelujen ostot	-4 813 919	0	4 813 919	0	0
Sisäiset Palvelujen ostot LL	-297 817	-277 971	297 817	277 971	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 850 079	-1 353 487	126 696	5 954	-8 070 916
Ulkoiset Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 723 383	-1 347 532			-8 070 916
Sisäiset Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-5 954	0	5 954	0
Sisäiset Aineet, tarvikkeet ja tavarat LL	-126 696	0	126 696	0	0
Avustukset	-7 175 822	0	0	0	-7 175 822
Ulkoiset Avustukset	-7 175 822	0			-7 175 822
Muut toimintakulut	-27 562 874	-199 083	18 719 405	112 932	-8 929 620
Ulkoiset Muut toimintakulut	-8 843 469	-86 151			-8 929 620
Sisäiset Muut toimintakulut	-18 718 206	0	18 718 206	0	0
Sisäiset Muut toimintakulut LL	-1 199	-112 932	1 199	112 932	0
TOIMINTAKATE	-108 322 754	5 336 344	34 408	-34 408	-102 986 410
VEROTULOT	123 853 354				123 853 354
VALTIONOSUUDET	18 843 337				18 843 337
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-4 027 074	-1 402 818	-1 407 000	1 407 000	-5 429 892
Korkotuotot	227 150	0	0	0	227 150
Ulkoiset korkotuotot	227 150	0			227 150
Muut rahoitustuotot	2 300 082	4 182	-1 407 000	0	897 265
Ulkoiset Muut rahoitustuotot	893 082	4 182			897 265
Korvaus peruspääomasta (sisäinen)	1 407 000		-1 407 000		0
Korkokulut	-6 523 152	0	0	0	-6 523 152
Ulkoiset korkokulut	-6 523 152	0			-6 523 152
Korvaus peruspääomasta		-1 407 000		1 407 000	0
Muut rahoituskulut	-31 154	0	0	0	-31 154
Ulkoiset Muut rahoituskulut	-31 154	0			-31 154
VUOSIKATE	30 346 863	3 933 526	-1 372 592	1 372 592	34 280 389
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-21 145 870	-3 310 363			-24 456 233
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 107 566	-3 310 363			-22 417 930
Arvonalentumiset	-2 038 303				-2 038 303
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					0
TILIKAUDEN TULOS	9 200 993	623 163	-1 372 592	1 372 592	9 824 156
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET		93 250			93 250
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	9 200 993	716 413	-1 372 592	1 372 592	9 917 407

KILPAILULAIN ERIYTTÄMISVAATIMUKSEN ALAINEN TOIMINTA

Kilpailulain eriyttämisvaatimuksen mukainen dokumentointi

Vuoden 2020 alusta kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan.

Tässä dokumentissa kuvataan, kuinka Järvenpään kaupunki on toiminut kilpailulain eriyttämisvaatimuksen täyttämässä. Tämä dokumentti on päivitetty 22.2.2024 ja koskee vuoden 2023 toimintaa.

Järvenpään kaupungin eriytettävät toiminnot

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kaupungin on kirjanpidossa eriytettävä toimintonsa, jotka toimivat kilpailutilanteessa markkinoilla. Poikkeuksena tähän on toiminta, jonka liikevaihto on alle 40 000 euroa tai jos menettely/ toiminnan rakenne seuraa välittömästi lainsäädännöstä taikka jos soveltaminen estäisi merkittävän kansalaisten hyvinvointiin, turvallisuuteen tai muuhun sellaiseen yleiseen etuun liittyvän tehtävän hoitamisen (kilpailulain 30 b §).

Järvenpään kaupungin eriytettäviä toimintoja ovat: Järvenpää-talon kokous- ja kongressipalvelut sekä kaupungin harjoittama tilojen ja rakennusten ulosvuokraus markkinoilla tapahtuvaan toimintaan. Tuloslaskelman mukaan eriytettävissä toiminnoissa toimintatuotot olivat yhteensä 7,8 M€ ja toimintakulut olivat -7,6 M€ euroa. Tilikauden tulos poistojen ja arvonalentumisien jälkeen oli 217 t€.

	TP 2022	TP 2023
TOIMINTATUOTOT	1 227 685	7 823 365
Myyntituotot	6 749	8 717
Muut suoritteiden myyntituotot	6 749	8 717
Muut toimintatuotot	1 220 936	7 814 649
Vuokratuotot	1 220 936	7 814 323
Muut toimintatuotot	0	325
TOIMINTAKULUT	-1 193 667	-7 592 742
Henkilöstökulut	-77 717	-53 184
Palkat ja palkkiot yhteensä	-64 265	-43 967
Henkilösivukulut	-13 452	-9 217
Eläkekulut	-10 814	-7 539
Muut henkilösivukulut	-2 639	-1 678
Palvelujen ostot	-271 053	-538 568
Muiden palvelujen ostot	-271 053	-538 568
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-113 454	-316 522
Ostot tilikauden aikana	-113 454	-316 522
Polttoaineet, lämmitys, sähkö ja vesi	-113 454	-316 522
Muut toimintakulut	-731 444	-6 684 468
Vuokrat	-719 585	-4 089 733
Muut toimintakulut	-11 858	-2 594 734
TOIMINTAKATE	34 018	230 624
VUOSIKATE	34 018	230 624
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-13 685
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-13 685
TILIKAUDEN TULOS	34 018	216 938
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	34 018	216 938

Järvenpää-talon kokous- ja kongressipalvelut

Järvenpää-talolla vuokrataan tiloja kokous- ja konferenssitapahtumiin. Vuonna 2023 pääsalien lisäksi vuokrattavia kokoustiloja Järvenpää-talolla oli 12.

Tuloslaskelman mukaan vuonna 2023 kokous- ja konferenssipalveluista toimintatuottoja tuli 241 t€ euroa ja toimintakuluja -365 t€. Tilikauden tulos poistojen ja arvonalentumisien jälkeen oli -124 t€.

	TP 2022	TP 2023
TOIMINTATUOTOT	217 291	240 786
Myyntituotot	6 749	8 717
Muut suoritteiden myyntituotot	6 749	8 717
Muut toimintatuotot	210 541	232 069
Vuokratuotot	210 541	232 069
TOIMINTAKULUT	-355 600	-364 757
Henkilöstökulut	-77 717	-53 184
Palkat ja palkkiot yhteensä	-64 265	-43 967
Henkilösivukulut	-13 452	-9 217
Eläkekulut	-10 814	-7 539
Muut henkilösivukulut	-2 639	-1 678
Palvelujen ostot	-42 512	-42 397
Muiden palvelujen ostot	-42 512	-42 397
Muut toimintakulut	-235 371	-269 176
Vuokrat	-235 371	-269 176
TOIMINTAKATE	-138 309	-123 971
VUOSIKATE	-138 309	-123 971
TILIKAUDEN TULOS	-138 309	-123 971
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-138 309	-123 971

Tilojen vuokraustoiminta

Järvenpään kaupunki vuokraa pitkäaikaisesti ulos tilojaan ja rakennuksiaan. Toiminta eriytetään siltä osin, kun tilat tai rakennukset vuokrataan markkinoilla tapahtuvaan toimintaan. Tiloja vuokrattiin 30 toimijalle vuoden 2023 aikana. Tiloja vuokrattiin esimerkiksi yksityiseen varhaiskasvatukseen, kahvila- ja ravintolatoimintaan ja kauneudenhoitoalan yrityksille. Vuoden 2023 alusta alkaen myös Hyvinvointialueelle vuokrattavat tilat huomioidaan kokonaisuudessa.

Vuokrien hinnoittelu ja vuokrausperiaatteet perustuvat kaupunginhallituksen 4.11.2019 tekemään päätökseen JARDno-2019-1387, § 286 Kaupungin omistamien kiinteistöjen vuokrausperiaatteet ja hakuprosessi. Päätöksen mukaan liiketoimintaan käytettävä kiinteistö tai huoneisto vuokrataan markkinahintaan ja kiinteistö tai huoneisto, jota käytetään yhteisön tai yhdistyksen toimintaan vuokrataan bruttovuokralla. Bruttovuokra tarkoittaa hintaa, joka kattaa kaikki kiinteistökustannukset mutta hinnassa ei ole tuottovaatimusta. Vuokrahinta voi olla bruttovuokra edullisempi, jos yhdistyksen tai yhteisön toiminnalla on huomattava merkitys paikalliselle hyvinvointitehtävälle, kyseessä on kulttuurisesti merkittävä kiinteistö tai jos vuokrakohteesta ei kiinteistön kuntoarvion perusteella ole perusteltua vaatia bruttovuokraa.

Tuloslaskelman mukaan vuonna 2023 vuokrattavista tiloista ja kiinteistöistä toimintatuotot olivat noin 7,6 M€ ja toimintakulut olivat -7,2 M€. Laskelmassa on huomioitu poistojen sijaan tiloille kohdentuvan sisäisen pääomavuokran osuus.

	TP 2022	TP 2023
TOIMINTATUOTOT	1 010 395	7 582 579
Muut toimintatuotot	1 010 395	7 582 579
Vuokratuotot	1 010 395	7 582 254
Muut toimintatuotot	0	325
TOIMINTAKULUT	-838 067	-7 227 985
Palvelujen ostot	-228 541	-496 171
Muiden palvelujen ostot	-228 541	-496 171
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-113 454	-316 522
Ostot tilikauden aikana	-113 454	-316 522
Polttoaineet, lämmitys, sähkö ja vesi	-113 454	-316 522
Muut toimintakulut	-496 073	-6 415 292
Vuokrat	-484 214	-3 820 557
Muut toimintakulut	-11 858	-2 594 734
TOIMINTAKATE	172 327	354 594
VUOSIKATE	172 327	354 594
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-13 685
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-13 685
TILIKAUDEN TULOS	172 327	340 909
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	172 327	340 909

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Kunnan tilinpäätöksen laatimisesta vastaa kunnanhallitus. Kunnanhallituksen jäsenten lisäksi tilinpäätöksen allekirjoittaa kunnanjohtaja, joka on kunnanhallituksen esittelijä ja joka kunnanhallituksen alaisena johtaa kunnan talouden hoitoa ja muuta toimintaa.

Järvenpäässä 26.3.2024

JÄRVENPÄÄN KAUPUNGINHALLITUS

Eemeli Peltonen

Laura Virkkunen

Tuija Kuusisto

Henry Berg

Tom Boman

Tarja Edry

Hanna Graeffe

Pirjo Komulainen

Ismo Nöjd

Ossi Vähäsarja

Tiia Östberg

Iiris Laukkanen

kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Järvenpäässä ____/____ 2024

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT, HT

LIITTEET

- LIITE 1   KESKEISIMPIEN RISKIEN DOKUMENTOINTI**
- LIITE 2   KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA TP 2023**

LIITE 1 KESKEISIMPIEN RISKIEN DOKUMENTOINTI

Järvenpään kaupunkikonsernin Riskienhallinnan yleisohjeen (KV 10.11.2014) ja sen toteuttamisen avulla pyritään varmistamaan kaupungin strategian mukainen toiminta ja tavoitteiden hallittu saavuttaminen muuttuvassa toimintaympäristössä erilaiset riskit huomioiden.

Palvelualueet, avainalueet ja muut toimintakokonaisuudet toimeenpanevat riskienhallintaa niille laaditun lomakkeen mukaisesti arviointiohjelman ja kaupungin johtoryhmän painotuksia noudattaen.

Raportoinnin tulee sisältää

- arviointilomakkeilla suunniteltujen riskien arviointien toteutuminen
- kokonaisarvio merkittäviksi arvioiduista riskeistä ja niiden hallinnan toimenpiteistä sekä toimenpiteiden tuloksellisuudesta.

Kaupunginhallitukselle raportoidaan riskienhallintatoimenpiteiden toteumasta ja tuloksellisuudesta vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä osana toimintakertomuksen valmistelua ja laadintaa. Valtuustolle hallitus raportoi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä hallituksen selonteolla. Riskien arviointi suoritetaan laadittuja arviointiasiakirjoja hyödyntäen. Riskien hallinnan arvioimiseksi ja hallinnan menettelyiden määrittelemiseksi ja kirjaamiseksi on laadittu ohjeistus sekä arviointi- ja dokumentointilomake. Lisäksi on laadittu työkalut riskien seurauksen ja todennäköisyyden analysoimiseksi sekä hallinnan ja valvonnan menettelyiden dokumentoimiseksi. Kaikkien riskien pienentäminen tai poistaminen toisi kaupungille kohtuuttomia kustannuksia tai se ei ole ehkä lainkaan mahdollista. Tämän vuoksi riskit joudutaan priorisoimaan. Kustannuksena ei tule arvioida pelkästään riskin poistamisen mahdollista välitöntä ulkoista rahallista hintaa, vaan myös sen korjaamisen vaatimaa työpanosta/vaihtoehtokustannusta. Priorisoinnin tavoitteena on:

- kohdistaa toimenpiteet merkittävimpiin osa-alueisiin / toimintoihin ja niistä kiireellisimmän ja suurimman riskin poistamiseen tai pienentämiseen
- kohdistaa organisaation niukat resurssit oikein edellisen kohdan mukaisesti
- antaa kokonaiskuva merkittävien riskien seurauksista ja niiden hallinnasta.

Riskin suuruuden arviointi perustuu riskin todennäköisyyden ja seurausten arviointiin. Arviointia varten on laadittu asteikko, jonka perusteella riskin suuruus määräytyy.

Riskien hallinnan toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan siten, että ne rajoittavat tai hallitsevat riskit hyväksyttävälle riskitasolle. Tasojen määrittely perustuu todennäköisyyden (1 – 4) ja seurauksen (1 – 4) perusteella laskettaviin riskipisteisiin (1 – 16). Hyväksyttävän riskitason määrittelyssä on riskitasoa arvioitaessa erityisesti kiinnitettävä huomiota riskin seuraukseen. Erityisesti riskipisteisiin 6 – 16 tulee reagoida ja niille määritellä toimenpiteitä, mikäli riskin seuraus on arvioitu merkittäväksi.

- Mitätön riski: taso 1
- Vähäinen riski: taso 2
- Tavanomainen riski: taso 3
- Kohtalainen riski: taso 4
- Tuntuva riski: tasot 6 ja 8
- Merkittävä riski: tasot 9 ja 12
- Sietämätön riski: taso 16

Tässä raportissa on esitetty palvelualueittain arviot vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä priorisoitujen riskien hallintatoimenpiteiden toteutumisesta ja perustelut toimenpiteen toteutumatta jäämiselle tai keskeneräisyydelle sekä arviot riskienhallinnan toimenpiteiden vaikutuksista.

Liite 1 - Kooste Kaupungin riskienhallintatoimenpiteiden raportoinnista

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskienhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Henkilöstöriskit	Osaavan henkilöstön saatavuus ja menettäminen	Henkilöstön saatavuus, (kilpailukyky rekrytoinneissa) ja pysyminen kaupungin palveluksessa (vaihtuvuus). Palkkatason kilpailukykyisyydessä on haasteita. Henkilöstöresurssien riittämättömyys ja epätasapaino työmäärässä. Tämä vaikuttaa myös tarpeeseen ostaa ulkopuolisia palveluita. Henkilöstöön kohdistuviin kustannusten vähennyksiin tähtäävien toimenpiteiden merkitys työntajakuvulle merkittävä, mikä voi realisoitua ensin kasvavana vaihtuvuutena ja tulevaisuudessa rekrytointihaasteina myös muutoin hyvillä rekrytointialoilla.	9	Laaditaan hyvää työntajakuvaa vahvistavia toimenpiteitä, edistetään yhteistä vastuunkantoa hyvän työntajakuvan mahdollistamiseksi, edelleenkehitetään palkkauksen ja palkitsemisen malleja sekä säilytetään pitovoimatekijöitä (mm. laadukas työterveyshuolto).	Henkilöstöjohtaja	Kaupunginhallitus	2	Varhaiskasvatuksen palkkausta on kehitetty systemaattisesti. Sosionomien saatavuutta edistetään erityisellä koulutusohjelmalla. Vakassa on otettu käyttöön rekrytointipalkkio. Toimenpiteiden vaikutuksista riskiin ei vielä ole näyttöä.
Johtamisriskit	Valmistelun ja päätöksenteon ongelmat	Valmistelun laatu voi heiketä kiireen tai osaamisvajeen vuoksi. Päätöksenteko voi estyä tai hidastua epätarkoituksenmukaisen roolituksen vuoksi ja/tai muutoksenhaku voi viivästyttää päätösten täytäntöönpanoa	12	Hallintosäännön kehittäminen systemaattisesti delegoivaan suuntaan. Muiden päätöksentekoa ohjaavien dokumenttien merkityksen korostaminen päätöksenteossa. Ajan varaaminen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteiselle seminaarityöskentelylle.	Hallintojohtaja	Kaupunginhallitus	2	Alkuvuonna 2023 käynnistettiin hallintosääntöuudistus, jota työstettiin tiiviissä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa kuluneen vuoden ajan. Projektin aikataulua on uudistuksen edetessä tarkasteltu lisävalmistelutarpeen perusteella ja se on täsmäntynyt siten, että uuden hallintosäännön on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 lopun sijasta 1.7.2024. Ennen uuden hallintosäännön voimaan tuloa kaupunginhallituksen ja palvelualueautokuntien on lisäksi päätettävä toimivallan delegoinnista toimintasäännöissään. Hallintosäännön kokonaisuudistuksesta tullaan järjestämään koulutusta sekä luottamushenkilöille että viran- ja toimenhaltijoille. Priorisointi toteutetaan kehittämisen ohjausryhmässä, johon kaupungin johtoryhmän jäsenet osallistuvat. Kehittämisen toimintamallia sujuvoitetaan ja eri toimijoiden rooleja ja vastuita selkeytetään. Hankkeiden toteutusaikatauluja on säädetty, jotta hankkeita on saatu edistettyä.
	Kehittämistyön priorisoinnin puutteellisuus	Samanaikaisten kehittämistehtävien määrä ei ole toteutettavissa käytettävissä olevin resurssein. Resurssit kohdentuvat tehottomasti. Hankkeet ei valmistu. Kehittämistyön organisoituminen tarvelähtöisesti.	9	Strategiaa ja tavoitteita tukeva hankkeiden priorisointi johtoryhmätasolla. Hyväksytään se, että kaikki hankkeet ei etene tasatahtisesti ja että osa hankkeista jätetään toteuttamatta.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus	2	Priorisointi toteutetaan kehittämisen ohjausryhmässä, johon kaupungin johtoryhmän jäsenet osallistuvat. Kehittämisen toimintamallia sujuvoitetaan ja eri toimijoiden rooleja ja vastuita selkeytetään. Hankkeiden toteutusaikatauluja on säädetty, jotta hankkeita on saatu edistettyä.
Taloudelliset riskit	Kaupungin taseeseen kertyä alijäämää, ajautuminen	Kaupunki ei pysty toteuttamaan riittäviä rakenteellisia muutoksia, joilla voidaan saattaa menojen rahoitus tasapainoon vuoden 2022 sotemenoylitysten aiheuttaman pysyvän rahoitusleikkauksen jälkeen 2024 alkaen.	16	Hyväksytyjen sopeutusten toimeenpano ja uusien menojen vähentävien ja tuloja lisäävien toimenpiteiden ennakoiva tunnistus ja	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus	1	Uusia toimenpiteitä on tunnistettu ja niitä on toimeenpantu talouden tasapainon säilyttämiseksi. Eri keinoja on hyödynnetty laaja-alaisesti. Valtionosuuksien 17.11.2023 ilmoituksen mukaisen lisäleikkauksen ja heikentyvien veroennusteiden seurauksena riski rahoituksen
	TE-palvelujen siirron valmistelu ja toteutus	Työnjaon muuttuminen ja palvelurakenteen uudistaminen kaupungin, te-hallinnon ja hyvinvointialueen välillä lisää riskin mahdollisuutta. Henkilöstön riittävyys ja osaamisen varmistaminen ei toteudu. Palvelujen järjestäminen vaarantuu ja kustannukset kasvavat suuremmiksi kuin saatava rahoitus.	9	Prosessia valmistellaan koko ajan yhteistyössä muiden toimijoiden ja yhteistyötahojen kanssa. Päätöksiä tehdään prosessin edetessä.	Hyvo-johtaja	Kaupunginhallitus	2	Valmistelua on tehty ja tehdään yhteistyössä muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Järvenpää on työllisyysalueen vastuukunta. Aikataulu on haasteena.
	Korkokustannusten nousu ja kiihtyvä inflaatio haastaa kaupungin	Korkokustannusten nousu kasvattaa kaupungin korkokustannuksia ja inflaatio muita menoja lähivuosina merkittävästi. Lainamäärän kasvu vahvistaa vaikutusta entisestään. Kustannusnousua ei kyetä kattamaan olevalla	12	Tilanteen seuranta ja ennakointi ja riskiltä suojautuminen käytettävissä olevin keinoin. Lainamääräkehityksen hillintä, investointien	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus	1	Tilanteen seuranta on jatkuvaa, eikä hinnannousujen vaikutuksilta voida kokonaan välttyä. Kaupungin tulos tulee olemaan talousarvion mukaan alijäämäinen 2024. Investointikarsinta helpottaa toteutuessaan korkokustannusten tuomaa painetta merkittävästi ja Yhteydenpitoa ja seurantaa yhtiöiden tilanteesta on tiivistetty. Yhtiöiden tilannekatsaus tuodaan tiedoksi talousjaostolle alkuvuonna 2024.
	Takausvastuiden realisoituminen hintakehityksen seurauksena	Kaupunki on taannut useampia lainoja erilaisiin halliyhtiöihin, joiden taloustilanne heikkenee merkittävästi nousevien energiakustannusten seurauksena. Riskinä on, että yhtiöt eivät saa katettua kustannusnousuja maksukorotuksilla ja lainojen takaisinmaksu vaarantuu. Mikäli yhtiöiden toimintaedellytykset vaarantuvat, voi lainojen takausvastuita langeta kaupungille maksettavaksi (vastuut halliyhtiöissä ~5Me).	9	Tiivis yhteydenpito ja seuranta kriittisimpien yhtiöihin. Vaikutusten ennakoarvointi ja varautumissuunnitelmat toiminnan ja talouden tervehdyttämiseksi.	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus	1	Kustannusten kattamiseen liittyviä riskejä ei ole realisoitunut 2023.

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Taloudelliset riskit	Kaupungin taseeseen kertyä alijäämää sotien 2022 poikkeuskirjausten seurauksena	Soten lopputoimien ennakoimattomat menokirjaukset vuodelle 2022 kuntayhtymien purun ja hyvinvointialuesiirron yhteydessä, vie kaupungin taseen alijäämäiseksi ja jättää kaupungin kattamaan alijäämää pienemmällä keinovalikoimalla. Sopeutusvaade on liian suuri katettavaksi toiminnasta rakenteellisilla muutoksilla ja joudutaan tekemään merkittävä veroperustekorjaus. Muutos voi heikentää kunnan kilpailukykyä asukkaiden näkökulmasta ja aiheuttaa haastetta työnantajamaineelle jatkuvassa taluspaineessa toimimisen vuoksi.	12	Viime hetkien vaikuttaminen Keusotekuntien kesken kuntayhtymän ja sairaanhoitopiirin suuntaan. Ylikunnallinen ja edunvalvontatahojen kautta vaikuttaminen lakivalmisteluun ja valtakunnalliseen päätöksentekoon, jotta kuntien elinvoima säilyy myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeen.	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus	1	Toimenpiteillä ei ole ollut vaikutusta sotemenojen kehitykseen, vaan menot kasvoivat ennakoitua ja talousarvioita nopeammin. Veropohjassa tapahtuneiden yllättävien vuodelle 2022 kohdistuneiden muutosten seurauksena lopulliset vaikutukset ovat toteutumassa kaikkia ennusteita ja ennakkolaskelmia suurempina. Arvioiden mukaan järvenpään valtionosuuksista leikattaisiin pysyvästi vielä noin 3Me enemmän kuin ennakoitiin. Kevään 2024 kehysriihessä selviää kompensoiko valtio yllättävää lisäleikkausta kunnille.
Toimintaympäristöriski	Lainsäädännön nopeat ja ennakoimattomat, taloutta ja toimintaa haastavat muutokset	Nopealla aikataululla voimaan tulevat muutokset kaupunkien tehtävissä ja vastuissa. Valmisteluajan riittämättömyys johtaa epäoptimaalisiin ratkaisuihin. Riittämätön taloudellinen resurssointi ja lisääntyvien tehtävien kompensointi valtion puolelta.	12	Ajantasalla pysyminen, ennakkoiva suunnittelu ja ylikunnallinen ja edunvalvontatahojen kautta vaikuttaminen lakivalmisteluun.	Hallintojohtaja	Kaupunginhallitus	1	Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten seuranta ja ennakoitiin ovat osa jatkuvaa toimintaa. Valtion suunnalta tulevat muutokset eivät ole kaikilta osin ennakoitavissa talouden eikä toiminnan osalta.
	Turvallisuusuhat	Lisääntyvät turvallisuusuhat. Hybridivaikuttaminen luoo yhteiskunnallista vastakkainasettelua, cyberhyökkäykset vaikuttavat ja pahimmillaan lamauttavat kaupungin toimintaa ja aiheuttavat kustannuksia, pandemia nostaa palvelukysyntää samanaikaisesti, kun käytössä olevat henkilöresurssit vähenevät.	12	Valmiusjorn toiminnan aktivoiminen. Turvallisuus- ja valmiuspäällikön palkkaus. Henkilöstön osaamistason lisääminen.	Hallintojohtaja	Kaupunginhallitus	1	Turvallisuus- ja valmiuspäällikkö valittiin tammikuussa ja hän aloitti virassa maaliskuussa. Valmiusjohtoryhmä kokoontui hänen kutsustaan toukokuussa. Loppuvuonna kaupungin valmiusjohtoryhmä osallistui Etelä-Suomen aluehallintoviraston järjestämään UUSIMAA23-valmiusharjoitukseen, jossa yhdessä Uudenmaan kuntien, hyvinvointialueiden ja muiden alueellisten turvallisuustoimijoiden kanssa harjoiteltiin yhteistoimintaa vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa. Kaupunki on ottanut käyttöön useita cyberhyökkäyksiä havainnointia ja ehkäiseviä järjestelmiä yhteistyössä palvelutuottajien kanssa. Kaupungin tietoliikenneverkon jatkuvuus on varmistettu kriittisten elementtien kahdennuksilla ja häiriöturvallisuudella. Toimenpiteet ovat käytössä osana jatkuvaa toimintaa. Rakentamisen hidastumiseen ei ole kyetty vastaamaan toiminnassa siten, ettei hidastumisella olisi vaikutusta kaupungin talouteen, koska maanmyyntiriippuvuus on edelleen liian korkea. Myöskin toimintojen skaalaaminen kysynnän vähentymiseen on osoittautunut haasteeksi. Talouskehityksen arvioidaan pysyvän heikkona lähivuosina.
	Maailmanlaajuinen heikkenevä talouskehitys	Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan ja globaalien pandemian seurauksena käynnistynyt maailmanlaajuinen talouskehityksen nopea heikentyminen, hintojen ja korkokustannusten nousu hidastavat kaupungin kasvua ja vaikuttaa elinvoimaisuuteen. Rakentaminen, maanmyyntivoitot ja verotulot laskee.	9	Tilanteen seuranta, kumppanuuksien rakentaminen, oman toimeliaisuuden sopeuttaminen kysyntään, jolloin vaikutuksia kaupungin talouteen voidaan vähentää. Maanmyyntiriippuvuuden suunnitelmallinen vähentäminen ja varsinaisen toiminnan rahoituksen ja menojen tasapainoisuuden parantaminen. Menosopeutusten toimeenpano, investointitasojen maltillistaminen ja veronkorotukset.	Talousjohtaja	Kaupunginhallitus	1	Toimenpiteet ovat käytössä osana jatkuvaa toimintaa. Rakentamisen hidastumiseen ei ole kyetty vastaamaan toiminnassa siten, ettei hidastumisella olisi vaikutusta kaupungin talouteen, koska maanmyyntiriippuvuus on edelleen liian korkea. Myöskin toimintojen skaalaaminen kysynnän vähentymiseen on osoittautunut haasteeksi. Talouskehityksen arvioidaan pysyvän heikkona lähivuosina.
	Sodan vaikutus turvallisuuteen, toimintaan ja palvelukysyntään	Hyökkäyssodan johdosta tilapäistä suojelua tarvitsevien määrä kasvaa ja kaupunkilaisten turvallisuudentunne vähenee. Yhteiskunnan infran toimivuus häiriytyy ja palvelutarve kasvaa ennakoimattomasti sekä opkan että hyvon palveluissa.	9	Tilanteen seuraaminen, sisäiset työryhmät työskentelevät tiedon välittymisen takaamiseksi. Valmiusjorn toiminnan aktivoiminen.	Hyvo-johtaja	(tyhjä)	1	Vastaanotto on onnistunut ja palveluja on saatu toteutettua palvelualuearajojen yli suuresta tilapäistä suojelua tarvitsevien määrästä huolimatta. Yhteistyö vastaanottokeskuksen ja hyvinvointialueen kanssa on sujunut suhteellisen hyvin.

Riskikartoitus		Konpa						
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Johtamisriskit	Muutosjohtaminen bulevardille siirryttäessä epäonnistuu	Hallinnon ja asiakaspalveluprosessien kehittäminen ei toteudu suunnitellusti. Prosessit eivät tehostu, palvelujen laatu heikkenee nykyisestä.	9	Kehittämistoimenpiteet on hyvin suunniteltuja, pidetään kiinni laaditusta suunnitelmasta muutoksen läpiviemiseen, jonka lisäksi on oltava herkkyyttä tehdä muutoksia, jos niille ilmenee tarvetta.	Hallintojohtaja	Kaupunginhallitus	2	Avainten hallintaan, postitukseen sekä mm. rakennusvalvonnan julkipanoon liittyviä prosesseja on kehitetty. Vuoden aikana on tunnistettu myös uusia kehittämiskohteita, joista yhtenä Järvenpää-infon tunnettavuus ja saavutettavuus. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja vahvistamiseen on panostettu. Kehittämistyötä jatketaan edelleen.
Taloudelliset riskit	ICT-kustannusten nousu	Palvelujen kustannukset nousevat energiakriisin seurauksena. Palveluja tuottavien konesaliin sähkönkustannukset nousevat merkittävästi.	6	Palveluiden hajautus eri toimijoille, jolloin yhden palvelutarjoajan hintakorotukset kohdistuvat vain osaan palveluja.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus	1	Perustietotekniikan palveluiden kustannustaso on sopimuksellisesti suojattu vuosille 2022-2026
Tieto- ja tietojärjestelmäriskit	Sarastian järjestelmien toimimattomuus	Uudet järjestelmät jäävät pitemmäksi aikaa epävakaisiksi, eikä kehityslistoille olevia perustoiminnallisuuksia saada toteutettua. Tietojen käytettävyys ja saatavuus heikkenee, prosessien tehottomuus lisääntyy ja syntyy laiminlyöntejä lakisääteisten tehtävien suorittamisessa.	6	Sarastia-riippuvuutta pienennetään hakemalla HR palveluihin vaihtoehtoista palvelutuottajaa. Jatkuva seuranta ja viestintä Sarastian suuntaan. Yhteinen edunvalvonta muiden kuntaosakkaiden kanssa. Vaihtoehtoisten palvelutuottajien kartoittaminen ja Sarastiasta irtautumissuunnitelman laadinta. Kehittämistoimenpiteiden edistäminen omalla panoksella.	Talusojohtaja, HR-johtaja	Kaupunginhallitus	1	Toimenpiteitä on toteutettu omin voimin ja kuntayhteistyönä, mutta niillä ei ole ollut näkyvää vaikutusta Sarastian toimintaan. Järjestelmien kehitystyössä on näkyvissä pieniä parannuksia, mutta laatu ei edelleenkään vastaa toivettua. Vaihtoehtoisia palveluntuottajia kartoitetaan. Ei muutosta HR-näkökulmasta
	Haittaohjelmat	Kiristyshaittaohjelman avulla kiristetään tietojen salaamisella tai haltuun saamisen tietojen myymisellä ja/tai vuotamisella.	3	Lisätään henkilöstön tietoturvatietoisuutta. Tietoturvapäivitykset asennetaan välittömästi, kun ne julkaistaan	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus	1	Haittaohjelmistojen käytön esto ja tunkeutuminen kaupungin ympäristöön on toteutettu verkon palomuurein sekä eri tietoturvaohjelmistojen ja -palvelujen avulla. Microsoft Defender palvelukokonaisuus on käytössä työasemissa ja M365 palveluissa.
	Käyttäjätunnusten kalastelu	Tunnuskalastelun avulla pyritään saamaan pääsy organisaation ympäristöön ja sitä kautta tietoihin.	6	Lisätään henkilöstön tietoturvatietoisuutta. Otetaan käyttöön monivaiheinen tunnistautuminen. Mikäli monivaiheinen tunnistautuminen ei ole mahdollista, suojataan palvelut muilla keinoin. Esim. estämällä palvelun suora käyttö julkisesta verkosta.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus	1	Monivaiheisen tunnistautuminen on käytössä ja Microsoft Defender palvelujen automatiikka tunnistaa ja estää valtaosan kalasteluyrityksistä.
	Järjestelmätiedustelu	Verkkorikolliset hyödyntävät järjestelmien, päätelaitteiden tai ohjelmistojen haavoittuvuuksia. Tiedot salauksella tai myymisellä uhataan.	3	Tietoturvapäivitykset asennetaan välittömästi, kun ne julkaistaan.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus	1	Järjestelmien ja verkon lokiseuranta sekä palvelin/järjestelmätoimittajien haavoittuvuuksien seuranta sekä Kyberturvallisuuskeskuksen ilmoituksiin välitön reagointi on osa toimittajan palvelukokonaisuutta.
	Palvelunestohyökkäys	Lamaannutetaan tietty organisaation toiminta palvelunestohyökkäyksellä.	6	Varaudutaan julkisesta verkosta tavoitettavissa olevissa palveluissa palvelunestohyökkäyksiin teknisin ratkaisuin.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus	1	Internet yhteys on suojattu DDOS pesurilla.
	Järjestelmätoimittajien osaaminen kehitystehtävissä	ICT-sidonnaisissa kehitystehtävissä ei saada riittävän osaavia resursseja	6	Uusissa kilpailutuksissa asetetaan riittävän korkea osaamisvaatimustaso. Toimittajahallinnalla ja palveluseurannalla reagoidaan osaamisvajeeseen.	Tietohallintojohtaja	Kaupunginhallitus	2	Toimittajien resurssointia hallitaan yhteistyösopimuksilla. Uusia kehitystehtäviä ei aloiteta ilman riittävää sisäistä resurssointia.

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonaisarvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Toiminnalliset riskit	Sarastian palvelujen laadun romahtaminen	Sarastian palvelujen laatu ei vastaa palvelulupausta. Palveluja ei saada ja prosessit toimivat tehottomasti. Kaupungin työmäärät ja kokonaiskustannukset kasvavat. Lakisääteiset tehtävät eivät hoidu vaaditussa ajassa tai sisällöin. Kaupungin johtamisessa käytettävä tiedon laatu heikentyy.	6	Jatkuva palvelujen laadun seuranta ja palautteen anto Sarastian suuntaan. Yhteinen edunvalvonta muiden kuntaosakkaiden kanssa. Vaihtoehtoisten palveluntuottajien kartoittaminen ja Sarastiasta irtautumissuunnitelman laadinta. Sarastia-riippuvuutta pienennetään hakemalla HR palveluihin vaihtoehtoista palveluntuottajaa.	Talousjohtaja, HR-johtaja	Kaupunginhallitus	1	Toimenpiteitä on toteutettu omin voimin ja kuntayhteistyönä, mutta niillä ei ole ollut näkyvää vaikutusta Sarastian toimintaan. Palvelujen laatu mm. kehittämistyössä ja raportoinnissa on ollut heikkoa. Toimittaja on viimeisimmässä tapaamisissa kertonut resurssoinnin lisääntymisestä, millä toivotaan olevan vaikutusta. Kustannustaso kehityy palvelujen laadun kehitykseen nähden kestävämmällä tavalla. Vaihtoehtoisia palveluntuottajia kartoitetaan. Ei muutosta HR-näkökulmasta

Riskikartoitus		Tilat					Seur	Seurannan kommentti
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	anta	
Johtamisri skit	Tehoton tilaomaisuuden hallinta	Kaupungin kiinteistöjohtamisen toimintamalli on hajautunut. Nykyinen toimintamalli vaarantaa kiinteistöportfolion hallitsemisen. Kaupungin taloudelliset resurssit käytetään tehottomasti.	12	Kiinteistöjohtamisen toimintamallin ja allianssisopimuksen tarkistaminen. Kiinteistöjohtamisen ja tilaomistamisen tehtävien selkiyttäminen mukaan lukien tilaajatehtävien toteuttaminen kaupungin toimesta. Kaupungin tilaomistuksen riittävä resurssointi.	Tilaomistus	Kaupunginhallitus	3	Tilaomistuksen henkilövaihdokset ja -vaje on hidastanut etenemistä. Virka oli täytettynä vain 5kk vuoden aikana. Allianssisopimuksen muuttaminen ja hallintosäännön uudistus ovat molemmat menossa. Riskissä ei ole tapahtunut muutoksia.
Taloudellis et riskit	Kaupungin tilaomaisuutta ei kehitetä johdonmukaisesti	Tilaomaisuuden määrää ei saada sopeutettua tarpeeseen/kysyntään. Tilaomistuksista ei päästä eroon ja kaupungin resurssit kohdentuvat tyhjien/tarpeettomien tilojen ylläpitoon. Ei tiedetä, sisältääkö olemassa oleva rakennuskanta kaikkiin palvelutuotannon tarpeisiin olevia tiloja.	9	Kiinteistöohjelman laatiminen. Myyntivaltuutukset ja kohteiden myynti hoidetaan suunnitelmallisesti. Luovuttavien tilojen tilalle ei hankita korvaavia vuokratiloja. Kannattavuuslaskennat	Tilaomistus	Kaupunginhallitus	2	Tilaomistuksen henkilövaihdokset ja -vaje on hidastanut hallintatoimenpiteiden etenemistä. Kiinteistöohjelmaa ei ole laadittu, mutta myyntitoimenpiteet osakkeiden osalta on käynnistetty, samoin palveluverkkosuunnitelmiin kuulumattomien kiinteistöjen jalostus on käynnistetty. Riskissä ei ole tapahtunut muutoksia.

Riskikartoitus		Kauke							
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti	
Henkilöstöriskit	Henkilöstön saatavuuteen ja ohuen organisaatioon liittyvät riskit	Henkilöstön ja erityisesti avainasiantuntijoiden saatavuus, (kilpailukyky rekrytoinneissa) ja pysyminen kaupungin palveluksessa (vaihtuvuus). Avainhenkilöiden rooli merkittävä, työmäärä ja vastuut ko. toimijoilla suuri. Merkittävä työkuorma voi aikaansaada merkittäviä hankkeiden toteutumiseen liittyviä riskejä. Palkkatason kilpailukykyisyys, palkitsemisjärjestelmän toimivuus. Henkilöstöresurssien riittämättömyys ja mahdollisuus korvaaviin ostopalveluihin, epätasapaino työkuormissa.	9	Palkkausjärjestelmän toimivuutta ja oikeudenmukaisuutta tulee kehittää, tulospalkkiojärjestelmän kehittäminen. Heko-järjestelmän kehittäminen, jossa tulospalkkioelementtejä.	Palvaluejohtaja, Avainaluejohtajat HR-palvelut yhteistyössä	Kaupunkikehitys-ltk	3	Asia on otettu esiin, mutta kaupungin organisaatiossa ei ole tulospalkkiota tai sitä vastaavaa systeemiä. Palkkoja on yleiskorotuksilla korotettu, mutta tilanne ennallaan. Ei erityisiä tulos- ja bonuspalkkausjärjestelmiä. Myöskään johdon onnistumisista haastavien taloudellisten ja henkilöstöresurssien organisoinnissa ei ole erillistä palkitsemisjärjestelmää.	
				Esimies aktiivisesti palkkiojärjestelmän puitteissa tekee tulopalkkaukseen liittyviä päätöksiä. Asetetaan selkeät tuloksellisuustavoitteet. Hyödynnetään palkitsemismahdollisuudet.	Avainaluejohtajat, Esimiehet HR-palvelut yhteistyössä	Kaupunkikehitys-ltk	2	Tuloksellisuus tavoitteita on sovittu. Tulokset eivät vaikuta palkkaan / palkkioihin. Järjestelyvara erät ovat kuitenkin mahdollistaneet joltain osin palkkojen tarkistamisia tehtäviä vastaaviksi tai tasapuolisemmiksi. Järjestelyvaraerien neuvotteluja on käyty vuoden 2023 osalta, ja ne jatkuvat vuonna 2024.	
Henkilöstöriskit	Globaali pandemia	Globaali pandemia voi uhata kaupunkikehityksen toimintoja. Kriittisiä tilanteita syntyy, kun esimerkiksi suuri joukko ihmisiä sairastuu samanaikaisesti.	9	Sijaisjärjestelyt	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk	1	Joukkosairaustumisia ei ole ollut ja kaupunkikehityksen varautumissuunnitelmat on päivitetty. Pandemian valmiustasoa on laskettu maanlaajuisesti normaalitasolle, ja erityistä varautumista ohjeistuksen lisäksi ei ole tarvittu.	
	Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointiongelm	Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ongelmallista. Osaavasta työvoimasta kilpaillaan.	9	Kouluttautumismahdollisuudet ja resursointi.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk	1	Rekrytointi haasteissa on edistytty ja monille avainpaikoille on saatu rekryttyä henkilöitä. Haasteena ovat käyttötalouden säästöt, jotka kohdistuvat täyttämättömien tehtävien osalta. Talouden säästöjen kohdentuminen täyttämättä jätettäviin tehtäviin kuormittavat henkilöstöä, ja tämä voi aiheuttaa pitkällä aikavälillä säästötoimenpiteistä luopumista ja henkilöresurssien lisäämistä. Työvoiman tarjonnan lisääntymistä ei voida taloustilanteesta johtuen hyödyntää työtehtävien jäädessä täyttämättä.	
	Olemassa olevan henkilöstön sitouttaminen	Jatkuvan oppimisen ylläpitäminen välttämätöntä. Henkilöstön motivointi jatkuvaan itsensä kehittämiseen.	4	Omaan työhön liittyvien koulutusmahdollisuuksien mahdollistaminen. Tiedonkulun parantaminen ja hyvien toimintatapojen jakaminen koko kaupungin sisällä.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys-ltk	2	Tiedonkulkua on yhdessä kehitetty ja työstetty jaksamis- teemaan toimenpiteitä. Yhteisten asioiden viestintää ja koulutusta on lisätty. Esim. toiminnanohjausjärjestelmä Tieracity käyttöön.	
Strategiset riskit	Globaalin taloudellisen tilanteen heikkeneminen	Kurjistuva markkinatilanne voi estää parhaan ja kiinnostavimman alueen syntyminen. Institutionaalisten sijoittaminen halukkuus sijoittaa Järvenpäähän voi laskea. • Taloudellinen riski tulopohjan (tonttien myyntitulot, verotulot) näkökulmasta merkittävä. • Alueen kiinnostavuuden väheneminen voi vaikuttaa osaavan työvoiman rekrytointiin alueelle. • ARA-kohteen eivät kiinnostavia, nyt kovan rahan tuotanto korostuu. "	9	Edellyttää riittävää resursointia, jotta voidaan käynnistää hankkeita. Valmius muuttaa toimintatapoja, kohdentaa resursseja ja kustannuksia uudella tavalla.	Yritys- ja Elinkeinojohtaja Maankäyttöjohtaja Hankepäälliköt	Kaupunkikehitys-ltk	2	Euroopan turvallisuustilanne on radikaalisti muuttunut kevään 2022 jälkeen. Inflaatio on kasvanut ja korot ovat nousseet ja monien tuotteiden ja palveluiden hinnat ovat kasvaneet monta kymmentä prosenttia viimeisen vuoden aikana. Yksityisten ihmisten, sekä yritysten ostovoima on merkittävästi heikentynyt ja myös halukkuus investointeihin on alentunut. Pyritty yleisestä tilanteesta huolimatta viemään hankkeet kumppaneiden kanssa eteenpäin ja toistaiseksi siinä on onnistuttu. Inflaatio on tasaantunut, mutta kulutusa on jäänyt aiempaa korkeammalla tasolla. Myös investointihalukkuus ja yksityisten ihmisten ostovoima ja kulutus ovat laskeneet. Korkea energian hinta ja korkotaso vaikuttaa myös elintasoon. Hankkeita viedään edelleenkin yleisestä tilanteesta huolimatta eteenpäin. Asetetut säästötavoitteet vaikuttavat omalta osaltaan edistämismahdollisuuksiin negatiivisesti, samoin kohonneiden kustannusten osalta on äärimmäisen vaikeaa säästää kustannusten noususta	

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Strategiset riskit	Globaalien taloudellisen tilanteen heikkeneminen	Kurjistuva markkinatilanne voi estää parhaan ja kiinnostavimman alueen syntyminen. Institutionaalisten sijoittaminen halukkuus sijoittaa Järvenpäähän voi laskea. • Taloudellinen riski tulopohjan (tonttien myyntitulot, verotulot) näkökulmasta merkittävä. • Alueen kiinnostavuuden väheneminen voi vaikuttaa osaavan työvoiman rekrytointiin alueelle. • ARA-kohteen eivät kiinnostavia, nyt kovan rahan tuotanto korostuu. "	9	Kaupunkikehityksen ja konsernipalveluiden (mm. talous, henkilöstö, laki, viestintä, tietohallinto) välisen yhteistyön organisointi tavoitteiden saavuttamiseksi.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat, johtoryhmä Hankepäälliköt Emal-työryhmä, johtoryhmä seuraa	Kaupunkikehitys- ltk	2	Yhteistyö palvelualueiden välillä on lisääntynyt strategia- ja asiakaslähtöisen ja tuloksellisen toiminnan edistämiseksi ja sitä on edelleen kehitetty osana Kaupunkikehityksen yhteisiä tavoitteita. Uudelleenorganisoidut palvelualueen toiminnot on integroitu osaksi toimintaprosesseja.
				Visio, markkinointi, viestintä. Imago ja julkisuuskuva rakentaminen.	Kaupunkikehitysjohtaja, Yritys- ja Elinkeinojohtaja, johtoryhmä seuraa	Kaupunkikehitys- ltk	2	Taloustilanne ks. edellinen kohta. Tältä osin olemme jatkaneet positiivista viestintää ml. metropolialueen pohjoinen keskus -vision viestiminen, kasvava kaupunki ja esimerkiksi yritysten onnistumistarinat ns. Juuret Järvenpäässä -viestintä. Olemme onnistuneet edelleen houkuttelemaan asukkaita, yrityksiä ja rakentajia.
		Kärkihankkeiden toteuttamiseen liittyvät resurssit ovat niukat, mikä voi vaarantaa hankkeiden toteutumisen suunnitellusti (sisällöllisesti, aikataulu). Kärkihankkeisiin sidotun alueinfran korjausvelan kehittyminen. Elinvoima ja kilpailukyky eivät kehity suunnitellusti, yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia ei saavuteta.	6	Kärkihankkeiden toteutumisen sekä riskienhallinnan seuranta ja arviointi: Kärkihankkeiden toimeenpanoon sisältyy uhkien ja mahdollisuuksien tunnistaminen ja ajantasainen hallinta. Toimeenpano toteutetaan osahankkeiden avulla, jolloin riskit voidaan havaita ja arvioida riittävän ajoissa ja niihin kyetään reagoimaan ajoissa. - Sisällytetään riskien ja vaikutusten sekä epävarmuustekijöiden arviointi osaksi kärkihankkeiden hallintaa. - Arvioidaan ja osoitetaan riittävät resurssit ja osaaminen priorisoitujen kärkihankkeiden valmisteluun ja toimeenpanoon. - Vastuiden ja rajapintojen määrittely hallinnan toimenpiteiden toimeenpanemiseksi - Henkilöstö- ja taloudellisten resurssien käytön ennakointi ja seuranta, päätöksentekoon liittyvien toimintakäytön seuranta	Johtaja Hankepäälliköt, hanke OHRY,, johtoryhmä seuraa	Kaupunkikehitys- ltk	2	Hanketoimintaa on systematisoitu ml. hankekortit ja hankeohjausmalli. Hankkeita on priorisoitu siten että resurssipula kärkihankkeissa on vältetty ja ne ovat edenneet suunnitellusti. Hankekortit ja hankeohjausmalli on käytössä. Hankkeiden aloitus palavereissa on käyty läpi hankkeiden tavoitteet ja mahdolliset riskit, jotka vaikuttavat hankkeiden edistämiseen.
	Päätöksenteon hitaus	Kuntalain mukainen laaja muutoksenhakuoikeus voi johtaa viiveisiin päätöksenteossa ja toimeenpanossa. Kaupunki voi menettää merkittäviä hankkeita tai ne voivat viivästyä.	6	Etapuunnittainen kaavoitus, kaavoituksen aikataulutus	Kaupunkikehitysjohtaja, Maankäyttöjohtaja	Kaupunkikehitys- ltk, Kaupunginhallitus	1	Kaavoituksiin liittyvät muutoksenhaku ja valitusriskit eivät ole merkittävässä määrin toteutuneet, vaan olemme onnistuneet välttämään ne systemaattisen toiminnan ja vuorovaikutuksen avulla. Valituserkkyys on edellä mainituista toimista huolimatta kasvussa ja vaikuttaa monen hankkeen edistämiseen sekä myöhästyttää hankkeista saatavia tuloja.
	Elinvoiman säilyttäminen	Olemassa olevan yrityskannan säilyttäminen ja uusien yritysten houkutteleminen kaupunkiin	4	Oikea aikainen yritysneuvonta ja ohjaus. Proaktiivinen Invest In-markkinointi	Yritys- ja elinkeinopalvelujohtaja, Yrityspalvelupäällikkö, Maankäyttöjohtaja, Hankepäälliköt	Kaupunkikehitys- ltk, Kaupunginhallitus	1	Yhteistyö KEUKEn kanssa toimii melko hyvin, konkurssit eivät ole lisääntyneet merkittävästi, uusia yrityksiä käynnistyy suunnitellusti, invest in -myynti- ja markkinointi edennyt. Yritys- ja elinkeino-ohjelma on edennyt, mutta henkilövaihdokset ovat hidastaneet työtä (ks. henkilöstöriskit). Yritys- ja elinkeino-ohjelma on edennyt, ohjelmapäällikkö aloitti vuoden 2023 lopussa elinkeino-ohjelman koordinaattorina.

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Strategiset riskit	Strategian toteutuskyvyn heikkeneminen	Kaupungin strategian toteuttaminen ja sitä vastaavan palvelutason ylläpitäminen pienenevällä palvelualueen käyttötalous- ja investointirahoituksella on vaikeaa.	12	Strategisten ja operatiivisten tavoitteiden priorisointi ja karsinta sekä palvelutason sopeuttaminen talouden reunaehtoja vastaavaksi.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys- ltk, Kaupunginhallitus	2	Käyttötaloutta ja investointimäärärahoja on pienennetty kestävyysrajoille. Kasvu- ja ylläpitoinvestointeja on jouduttu siirtämään ajallisesti eteenpäin. Ostopalveluita on vähennetty ja rekrytointia siirretty tulevaisuuteen / peruttu. Vaikeuttaa jatkossa kasvutavoitteiden toteuttamista ja palvelutason ylläpitoa. Suuntaus on edelleen huolestuttava. Hankkeiden kustannusten nousun myötä samanaikainen säästäminen ja rahoituksen jäädyttäminen on aiheuttanut sen, ettei hankkeita päästä aloittamaan, eikä niitä myöskään voida siirtää mikäli halutaan maanmyyntiä ja muita tuottoja.
Taloudelliset riskit	Kiristynyt taloustilanne	Palveluntarjoajien hintojen nousu ja erilaisten tarvikkeiden saatavuus epävarmaa. Inflaation vaikutukset hintoihin.	12	Optioiden käyttömahdollisuus sopimusten umpeutuessa.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys- ltk, Kaupunginhallitus	1	Alueurakan 2. optio otettiin käyttöön, vaikutukset tulevat vasta vuodelle 2025. 4. Kustannustasoa on saatu alennettua hoitoluokan muutoksilla.
	Asuntomarkkinoiden nopea heikkeneminen	Asuntomarkkinoilla on kaksi merkittävää tekijää, jotka ovat heikentäneet nopeasti asuntomarkkinanäkymiä. Tuotantokustannukset ovat nousseet nopeasti ja samalla asuntojen kysyntä on vähentynyt. Kysyntä on vähentynyt heikkenevän taloustilanteen (usko omaan talouteen erittäin heikko), nousevien korkojen (suuremmat lainanhoitokulut) ja laskevien asuntojen reaalihintojen (kannattaa siirtää asunnon hankintaa) vuoksi.	16	Kunnalla on mahdollisuus vaikuttaa asuntorakentamisen kustannuksiin. Kunnan kannattaa pidättäytyä erityisesti sellaisista kaava- ym. vaatimuksista, jotka nostavat rakentamisen kustannuksia, mutta joista asukkaat eivät ole valmiita maksamaan. Mikäli vapaarahoitteinen markkina pysähtyy, voi toimintaa elvyttää kohtuuhintaisella valtion ja kunnan tukemalla tuotannolla. Tonttien luovutuksessa ei ole mahdollista tähdätä suhdannehuipulla saatuihin maan myyntihintoihin, vaan hyväksyä se, että nopeasti heikkenevässä suhdanteessa myös maan arvo reagoi nopeasti alaspäin.	Kaavoitusjohtaja, maankäyttöjohtaja	Kaupunkikehitys- ltk, Kaupunginhallitus	1	Kaavoituksessa, maanmyynnissä, hankkeissa ja muussa operatiivisessa toiminnassa on onnistuttu huomioimaan markkinatilanne. Tällä hetkellä merkittävä riski siinä, että uuteen asunto-ohjelmaan tulee sellaisia linjauksia, jotka eivät toimi nähtävissä olevilla asuntomarkkinoilla. Asunto-ohjelma on edelleen valmistelussa. Markkinatilanteeseen on reagoitu sopimuskohteiden kanssa siten, että hankkeet saataisiin toteutumaan. Vapaa rahoitteisten asuntojen lisäksi on selvitetty kohtuuhintaisen asumisen kohteiden (ARA) hankkeiden toteuttamista, jolla on vaikutusta myös kaupungille tulotettaviin ARA-avustuksiin. Maanmyyntien osalta riskinä on myös uusien kaavojen hitaampi edistyminen suhteessa tarpeeseen.
Toimintaympäristöriskit	Euroopan turvallisuustilanne	Geopoliittinen tilanne Euroopassa epävakaa. Epävakaa tilanne aiheuttaa epävarmuutta kaupungin eri toiminnoissa.	9	Varautumissuunnitelmien ajantasalla pitäminen ja varautuminen erikoistilanteisiin.	Kaupunkikehitysjohtaja, avainaluejohtajat	Kaupunkikehitys- ltk, Kaupunginhallitus	1	Varautumissuunnitelmat on päivitetty. Lisäksi esimerkiksi Järvenpään Vesi on investoinut uusiin varageneraattoreihin ja turvallisuusvastuita on selkeytetty. VAP hakemukset päivitetään 2024 aikana.
	Kasvava resurssien kuormitus ulkopuolelta	Kaavavalitukset ovat lisääntyneet ja työmäärä per käsiteltävä kokonaisuus on kasvanut. Riskinä on, että resurssit eivät riitä suunnitelmien mukaiseen etenemiseen kaavoissa, jolloin aikataulut viivästyvät, kustannukset nousevat ja maanmyyntitulot pienevät tai siirtyvät.	12	Osallistaminen ja viestintä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Strategisten linjausten ja tehtyjen valintojen johdonmukainen noudattaminen kaikissa vaiheissa.	Kaupunkikehitysjohtaja, kaavoitusjohtaja, maankäyttöjohtaja	Kaupunkikehitys- ltk, Kaupunginhallitus	2	Valitukset ovat lisääntyneet ja vaikuttaneet mm. maankäyttökorvauksia pienentäen tai ajallisesti eteenpäin siirtäen. Näiden edistämiseen / kompensointiin on panostettu erityisresursseja. Strategiaan tavoitteita ja tehtyjä valintoja on korostettu mm. päätöksenteon yhteydessä. Valitusten osalta suuntaus on edelleenkin ennakoivaltieluista tiedottamisesta keskusteluista huolimatta samanlainen. Useammassa hankkeessa valitetaan kaavansisällöllisistä asioista, katu-puistosuunnitelmista, tai hankintoihin liittyvistä asioista valituksen johtaessa harvoin muutokseen alkuperäisestä

Riskikartoitus		Opka					
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta Seurannan kommentti
Henkilöstöriskit	Pätevän henkilöstön saatavuus	Ei saada lakisääteistä koulutettua ja pysyvää henkilökuntaa. Toiminnan laatu ja toteuttaminen, ja sitä kautta lasten kasvu, oppiminen ja hyvinvointi vaarantuu. Kelpoisen henkilöstön työnkuormittavuus lisääntyy.	12	Kouluttautumismahdollisuudet, henkilöstön työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittäminen. Vaikutusmahdollisuuksien lisääminen omaan työhön ja työn imun lisääminen.	OPKA/HR	Opetus- ja kasvatus-ltk	2 Palkkaohjelmaa on edistetty koko palvelualueen osalta. Varhaiskasvatuksen puolella on lisätty tutkintoon johtavaa koulutusta työnohessa ja opetuksessa on lisätty täydennyskoulutusta. Rekrymarkkinointia on sekä lisätty että kehitetty palvelualueen tasolla. Palvelualueella on otettu käyttöön rekrytointilisät kelpoisen henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi. Johtamista ja johtamiskulttuuria on kehitetty yhteisöohjautuvuuden suuntaan mm. johdon foorumien ja valmentavan johtamisen koulutuksella, joihin esihenkilöt ovat osallistuneet aktiivisesti. Tietoisuutta tiedollaohjauksesta on kehitetty päätöksenteon pohjana.
Taloudelliset riskit	Taloustilanteen kiristyminen yhä enemmän	Opka: Lakisääteisten palvelujen tuottaminen vaarantuu. Palvelujen supistaminen ja rajaaminen. Palvelujen laadun heikentäminen vaikuttaa kaupunkilaisten hyvinvointiin.	12	Mahdollisimman taloudellinen toiminta ja resurssien oikea kohdentaminen. Säästökohteiden määrittäminen palvelualueella. Tiedolla johtamisen välineiden hyödyntäminen. Talousseurannan kehittäminen.	OPKA/Talous	Opetus- ja kasvatus-ltk	1 Verrattuna Kuuma-kuntiin Järvenpäässä opetuksen ja kasvatuksen palvelualueella tuotetaan palveluita kustannustehokkaasti. Palvelutarpeen kasvu, lakimuutokset ja toimintaympäristön muutokset ovat jatkuva riskitekijä ja asetettuja säästövelvoitteita ei pystytä saavuttamaan.
Toimintaympäristöriski	Palvelutarpeen kasvu ennakoitua enemmän	Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousu ja lisääntynyt lapsimäärä sekä kouluikäisten lasten lukumäärän kasvu vaarantaa palveluverkon riittävyyden ja aiheuttaa kustannuksia (henkilöstö, tilat)	6	Palveluverkkosuunnitelman jatkuva tarkastelu. Lapsi- ja oppilassuunnitteen tarkastelu säännönmukaisesti. Tilojen tehokas käyttö ja täyttöasteen nostaminen.	OPKA/KAUKE	Opetus- ja kasvatus-ltk	1 Palveluverkkosuunnitelmaa, osallistumisastetta ja väestösuunnitetta tarkastellaan säännönmukaisesti päätöksenteon pohjana. Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa ryhmiä muodostetaan ja tiloja käytetään kustannustehokkaasti.

Riskikartoitus		Hyvo							
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti	
Henkilöstöriskit	Henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstö on jatkuvan paineen alaisena. Painetta muodostavat niin toimintaympäristön muutokset kuin talouden tiukkeneminen.	12	Henkilöstön hyvinvointiin huomion kiinnittäminen arjessa pitkäjänteisesti suunnitellen. Kouluttautumismahdollisuuksiin ja työhyvinvointitoimintaan resurssointi.	Avainaluejohtajat , palvelualuejohtaja	Hyvinvointi-ltk	1	Henkilöstön ja erityisesti päälliköiden jaksaminen huolestuttaa, mutta toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi tehdään koko ajan.	
Taloudelliset riskit	Taloustilanteen kiristyminen	Asukkaiden määrän kasvaessa palvelujen tarve kasvaa, mutta palvelujen järjestämiseen on yhä vähemmän resursseja.	16	Mahdollisimman taloudellinen toiminta ja resurssien oikea kohdentaminen ja priorisointi. Säästökohteiden määrittäminen palvelualueella. Tiedolla johtamisen välineiden hyödyntäminen. Talousseurannan	Avainaluejohtajat , palvelualuejohtaja	Hyvinvointi-ltk	3	Taloustilanne on tiukka erityisesti Liikunnan ja kulttuurin avainalueella. Tuottoja kertyy ennakoitua vähemmän ja huoltotoimenpiteitä erityisesti liikuntalaitoksissa on ennakoitua enemmän.	
Toimintaympäristöriskit	TE-palvelujen siirron valmistelussa eteen tulevat	Työnjaon muuttuminen ja palvelurakenteen uudistaminen kaupungin, työhallinnon ja Keusoten välillä lisää riskin mahdollisuutta.	9	Prosessia valmistellaan koko ajan yhteistyössä muiden toimijoiden ja yhteistyötahojen kanssa. Päätöksiä tehdään prosessin edetessä.	Palvelualuejohtaja	Hyvinvointi-ltk	2	Valmistelua tehdään yhteistyössä muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Järvenpää on työllisyysalueen vastuukunta, mahdollistaa tilanteen tarkan seurannan. Aikataulu on haasteena.	

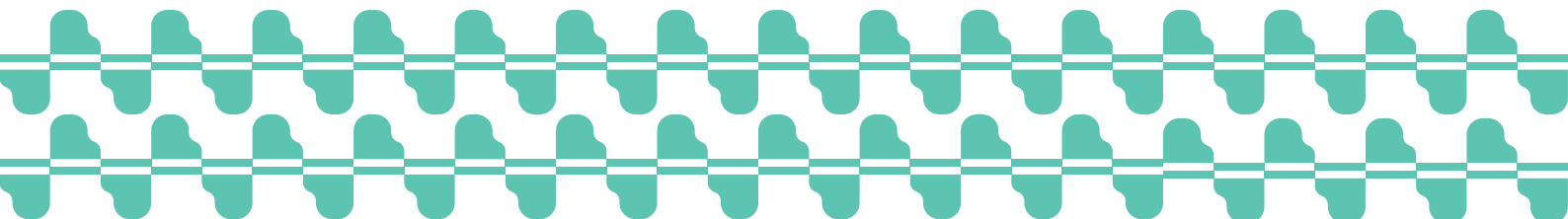

Riskikartoitus		Vesi						
Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Henkilöstöriskit	Rekrytointin ongelmat	Osaavaa henkilökuntaa ei välttämättä löydy	3	Oppisopimuskoulutuksen ja velvoitetyöllistettävien hyödyntäminen	toimitusjohtaja	Johtokunta	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
	Henkilöstön sairastuminen	Pandemian aiheuttama samanaikaisen sairastumisen aiheuttama henkilöstövaje	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Huomioidaan ennaltaehkäisy jokapäiväisessä toiminnassa saatujen ohjeistusten mukaan.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
Johtamisriskit	Kehittämisen vaarantuminen	Emokunnan päätöksenteko ei tue vesilaitoksen toiminnan ja kehittämisen tarpeita, esim. kaupungille maksettavan korvauksen huomattava korottaminen	2	Johtokunnan päätös- ja vaikutusvallan huomioiminen	toimitusjohtaja, johtokunta	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
Taloudelliset riskit	Taluarvion taloustavoitteet ylittävät merkittävästi	Ennalta arvaamattomat vahingonkorvaukset, kaupungin taloustilanne ja toiminnallisten riskien talousvaikutus	2	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
	Saneerausvelan kasvaminen	Investointien kohdentamisen painottuminen uudishankkeille kasvattaa saneerausvelkaa	6	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Huomioidaan investointiohjelmassa	toimitusjohtaja	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Saneeraustarpeet pyritään huomioimaan investointiohjelmassa jokaisen kohteen suunnittelu ja rakentamisen yhteydessä. Uusinvestointikohteissa ei saneerattavaa verkostoa ole. Saneeraustarve olisi suurempi, mitä investointimäärärahoissa saneerauskohteisiin pystytään osoittamaan.
Tieto- ja tietojärjestelmäriskit	Asiakasjärjestelmän toimimattomuus	Laskutusjärjestelmät eivät toimi, esim. toimittajan ongelmat	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
	Tietosuojaan pettäminen	Asiakastiedot päätyvät ulkopuolisille, esim. inhimillinen virhe	3	Toimitaan kaupungin tietosuojaohjeiden mukaisesti	toimitusjohtaja, kaupungin tietohallinto	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
	Vesihuollon toimimattomuus	Automaatio- ja johtokarttajärjestelmät eivät toimi, esim. toimittajan ongelmat	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
Toiminnalliset riskit	Vesihuollon toimimattomuus	Vedenjakelun pitkäaikainen ja alueellisesti laaja keskeytyminen esim. iso putkirikko ja ilkivalta	4	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä terveydensuojeluviranomainen	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
		Talusveden laaja saastuminen (koko kaupungin alue), esim. pandemia, pohjaveden saastuminen	8	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä terveydensuojeluviranomainen	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
	Jätevesien johtamisen pitkäaikainen ja alueellisesti laaja keskeytyminen, esim. keskuspumppaamon rikkoontuminen	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä ympäristönsuojeluviranomainen	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia	

Riskiluokka	Riski	Riskin kuvaus	Riskin kokonais arvio	Riskinhallinnan toimenpide	Toimenpiteen toteutuksen valvonta	Riskienhallintaa valvova toimielin	Seuranta	Seurannan kommentti
Toiminnalliset riskit	Vesihuollon toimimattomuus	Laaja alueellinen sähkökatko (pumppaamot), esim. myrsky, lumisade, kaivinkone	3	Huomioitu WSP:ssä (water safety plan) ja SSP:ssä (sanitary safety plan) ja lisäksi valmiussuunnitelmassa. Ollaan hankittu kiinteitä varavoimakoneita pumppaamoille.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Toimintavarmuutta on parannettu asentamalla ja tilaamalla lisää varavoimakoneita sähkökatkojen varalta. Lisäksi on sähköyhtiön kanssa on kartoitettu sähkönjakenlun kannalta kriittiset vesihuoltokohteet. Vesihuollon toiminta on ollut normaalia.
Vahinkoriskit	Henkilökunnan tai urakoitsijan aiheuttama vahinko	Esim. korjaus- tai huoltotyön yhteydessä tapahtunut virhe voi saastuttaa talousveden tai aiheuttaa muuta vahinkoa	3	Käytetään valtakunnallista riskienhallintasuunnitelmaa WSP (water safety plan) ja SSP (sanitary safety plan), jossa vesihuollon eri osatekijät arvioidaan. Näitä osa-alueita ovat mm. vedentuotanto, vesilaitos/puhdistustoiminta, vesihuollon verkostot, vesitorni, putkimateriaalit, asennustyöt, henkilökunta, vesityökortit jne. Riskienarviointia valvoo terveysvalvonta ja arviointi sekä toimenpiteet riskien hallintaan määritetään yhteistyössä terveysvalvonnan kanssa vuosittain näille eri osa-alueille. Lisäksi on huomioitu myös valmiussuunnitelmassa.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus sekä ympäristönsuojelu viranomainen	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia
	Tulva	Vesihuollon järjestelmät aiheuttavat tulvan takia kaduille tai kiinteistöille vahingon	6	Käytetään valtakunnallista riskienhallintasuunnitelmaa WSP (water safety plan) ja SSP (sanitary safety plan), jossa vesihuollon eri osatekijät arvioidaan. Näitä osa-alueita ovat mm. vedentuotanto, vesilaitos/puhdistustoiminta, vesihuollon verkostot, vesitorni, putkimateriaalit, asennustyöt, henkilökunta, vesityökortit jne. Riskienarviointia valvoo terveysvalvonta ja arviointi sekä toimenpiteet riskien hallintaan määritetään yhteistyössä terveysvalvonnan kanssa vuosittain näille eri osa-alueille. Lisäksi on huomioitu myös valmiussuunnitelmassa.	toimitusjohtaja, verkostopäällikkö ja vesihuoltopäällikkö	Johtokunta ja kaupunginhallitus	1	Vesihuollon toiminta on ollut normaalia

Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteuma TP 2023

Talousjaosto 1.3.2024

SISÄLTÖ

YLEISTÄ.....	3
TYTÄRYHTIÖRAPORTOINTI	4
JÄRVENPÄÄN MESTARIASUNNOT OY	5
MESTARITOIMINTA OY	10
KIINTEISTÖ OY JÄRVENPÄÄN TERVEYSTALO.....	14
JÄRVENPÄÄN PYSÄKÖINTI OY.....	18
TAVOITTEET MUILLE KONSERNIYHTEISÖILLE	22

YLEISTÄ

Konsernilla tarkoitetaan emoyhteisön sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Konsernisuhteen aikaansaava määräys-valtasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa määräysvalta toisessa yhteisössä. Käsitteet konserni, määräysvalta sekä tytär- ja osakkuusyritys on määritelty kirjanpitolaisissa. Kuntalaissa määritelty kuntakonserni vastaa kirjanpitolain konsernia.

Järvenpään kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät ja muut yhteisöt, joissa kaupunki on osakkaana tai jäsenenä.

Konsernijohdon muodostavat ne viranomaiset, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpaneavat konserniyhteisöä koskevia asioita valtuuston hyväksymän omistajastrategian ja talousarvion sekä johtosääntöjen mukaisesti.

Omistajapolitiikassa noudatetaan kaupunginvaltuuston 11.9.2023 § 46 hyväksymää konserniohjetta ja omistajapolitiikka. Kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia ja kaupungin voimassa olevat henkilöstöohjeet sitovat konsernia soveltuvin osin.

Konserniyhteisöjen tavoiteasetanta on vuodesta 2020 alkaen kytketty kaupungin talousarviokäsittelyyn. Konserniin kuuluville, olennaisille tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä strategisten päämäärien toteuttamista tukevat valtuustoon nähden sitovat tavoitteet.

Vuosille 2023-26 tavoitteet on asetettu neljälle tytäryhtiölle:

- Järvenpään Mestariasunnot Oy
- Mestaritoiminta Oy
- Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo
- Järvenpään Pysäköinti Oy (sis. Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1)

Yllä esitetyissä tytäryhtiöissä raportointivastuu yhtiön toiminnasta ja siinä tapahtuvista muutoksista on yhtiöllä ja sen toimivalla johdolla.

Muiden yhteisöjen osalta seurantaa on kevennetty ja tavoitteet on asetettu yhteisöryhmille yksittäisten yhteisöjen asemasta.

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja muista yhteisöihin liittyvistä oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä raportoidaan ao. sitovuustason raporttiin sisällytettävässä osiossa.

Yhteisöjen seurantavastuu on jaettu palvelualueittain/talousarvion sitovuustasoittain. Raportoinnista vastaa viime kädessä kyseisestä kokonaisuudesta valtuustolle vastaava virkamies. Taulukko raportointivastuista on esitetty asiakirjan viimeisessä luvussa.

TYTÄRYHTIÖRAPORTOINTI

Tytäryhtiöitä on pyydetty raportoimaan tilikauden 1.1. –31.12.2023 toteumat. Raportointia on pyydetty seuraavista aiheista:

- toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella,
- investoinnit,
- rakenne- ja rahoitusjärjestelyt,
- arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä,
- arvio tulevasta kehityksestä sekä
- selonteko konsernivalvonnasta.

Tämän lisäksi materiaali sisältää kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2023-26 ja tiedot yhtiön taloudesta.

Yhtiöitä on pyydetty esittämään tuloslaskelma ja tase, kuten se yhtiössä esitetään, minkä lisäksi on pyydetty laskemaan taloudelliset tunnusluvut, joiden pohjalta yhtiöiden tilaa voidaan arvioida ja seurata emon organisaatiossa.

Tunnuslukujen laskennassa on pyydetty käyttämään seuraavia kaavoja:

Oman pääoman tuotto, %	$\text{Nettotulos} / (\text{Oma pääoma keskimäärin tilikaudella}) * 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	$(\text{Nettotulos} + \text{rah.kulut} + \text{verot}) / (\text{sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}) * 100$
Liikevoitto, %	$\text{Liikevoitto} / \text{liikevaihto} * 100$
Omavaraisuusaste, %	$(\text{Oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot}) * 100$
Current ratio	$(\text{rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / \text{lyhytaikaiset velat}$
Quick ratio	$(\text{rahoitusomaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{lyhytaikaiset velat} + \text{lyhytaikaiset ennakot})$

JÄRVENPÄÄN MESTARIASUNNOT OY

Omistuksen tarkoitus

Mestariasuntojen toiminnan avulla turvataan riittävä vuokra-asuntotarjonta kaupungissa ja tasapainotetaan asuntotuotantoa markkinoilla huolehtien mm. kohtuuhintaisesta sekä erityisryhmien asumisesta monipuolisesti ja kustannustehokkaasti. Järvenpään Mestariasunnot täydentää Järvenpään kaupungin tavoitteiden mukaisesti markkinoiden asuntotuotantoa ja -tarjontaa.

Yhtiön toiminta-ajatus

Toiminta-ajatus: Toimivia koteja elämän eri vaiheisiin, “sujuvaa asumista”.

Toimintaperiaate: Hallinnoida, vuokrata, ylläpitää ja rakentaa asuntokantaa kaupungin omistajapolitiikan ja yhtiön hallituksen päätösten mukaisesti. Kiinteistöjen hoito- ja ylläpitopalvelut sekä rakennustoiminta tuotetaan ensisijaisesti osakkuusyhtiö Mestari-toiminta Oy:n toimesta ja toissijaisesti ulkopuolisilta toimijoilta.

Mestariasunnot hallitsee ja ylläpitää Järvenpäässä vuokra-asuntotuotantoon tarkoitettuja kerros- ja pientaloja, harjoittaa rakennuttamistoimintaa sekä kiinteistöjen ylläpitoa ja vuokrausta.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

Toiminta on ollut pääosin suunnitelman mukaista. Peruskorjauksien aiheuttamat kustannukset olivat suunniteltua korkeammat.

Wärtsilänkatu 4:n (Pajalan Helmi) uudishankkeen urakkakilpailutus toteutettiin joulukuussa 2023. Ara myönsi hankkeelle joulukuussa 2023 käynnistysavustuksen sekä 40 vuoden korkotukilainan.

Asuntojen vuokraaminen ukrainalaisille pakolaisille on jatkunut edelleen. Hallituksen ja johdon arviointi suoritettiin ulkopuolisen toimijan (Boardman Oy) toimesta. Toiminta arvioitiin laadukkaaksi.

Tilikausi on toteutumassa pääosin talousarvion mukaisesti, mutta korko- ja korjauskustannukset tulevat ylittymään.

Henkilöstölle tehdyn työtyytyväisyystutkimuksen arvosana oli erittäin hyvä.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2023-26

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot	Toteuma	Raportointi	Strategia
2023-2026	Yhtiön talous on tasapainossa ja toimintamme on hyvinvoinnin ja ympäristön näkökulmasta kestävä ja vaikuttavaa. Teemme vastuullisia päätöksiä ja investointeja tulevaisuuteen. Mestariasunnot huolehtii osaltaan MAL-sopimuksen mukaisesta kohtuuhintaisesta ara-vuokra-asuntotuotannosta Tavoitteena on rakentaa noin 50 uutta asuntoa vuodessa.	Järvenpään Mestariasunnot Oy toimii ja määrittelee vuokrat omakustannuseräaateella. Kaikki tulonlähteet tulevat vuokratuotoista ja käyttökorvauksista. Uusia Mestarihankkeita on työn alla Pajalan, Sorron ja Mittarin alueilla. Tonttivarannon ja olemassa olevien kiinteistöjen kehittämisen kautta uusia mestarihankkeita voidaan toteuttaa ainakin vuoteen 2026 saakka. Olemassa olevien asuinkiinteistöjen kiinteistökehitys tuo tulevaisuudessa mukanaan uutta asuntokantaa mm. lisäämällä tonttitehokkuutta. Kiinteistöjen kehittäminen voi tarkoittaa myös olemassa olevan asuntokannan purkamista uudisrakentamisen alta.	Valmis vuoden 2023 osalta.	Yhtiön talous saatiin pidettyä tasapainossa rahoituskulujen noususta huolimatta. Vastuullisuustavoitteet ja investointipäätökset ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. MAL-sopimuksen mukaisia asuntoja ei valmistunut vuoden 2023 aikana, mutta tavoitteeseen tullaan pääsemään usean vuoden keskiarvolla tarkasteltuna. Auertie 9:n hankkeen kehitystyö keskeytettiin ja sitä jatketaan syksyllä 2024, koska asunnot vuokratettiin Ukrainalaispakolaisille. Mittarikatu 6:n urakkakilpailun tulos ylitti Aran kustannustason. Tutkitaan muita vaihtoehtoja.	T1

				Wärtsilänkatu 4:n uudishankkeen urakkakilpailutus toteutettiin joulukuussa 2023. Ara myönsi hankkeelle joulukuussa 2023 käynnistysavustuksen sekä 40 vuoden korkotukilainan. Rakennustyöt käynnistyvät maaliskuussa 2024 ja hanke valmistuu loppukesästä 2025. PTS-hankkeita toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Osa hankkeista saatiin valmiiksi vuonna 2023 ja osa valmistuu vuonna 2024.	
2023-2026	Mestariasuntojen omistamien kohteiden energiatehokkuus paranee.	Kestävä kehitys ja elinkaariajattelu ovat kiinteistöjen arvon säilymisen ja talouden kannalta ohjaavana tekijänä. Uudis- ja perusparannushakkeissa kiinnitetään huomio energiatehokkuuteen sekä uusiutuvien energioiden hyödyntämiseen.	Valmis vuoden 2023 osalta.	Urheilukatu 6:n ulkovaipan perustyöt ovat loppusuoralla ja hanke valmistuu alkuvuonna 2024. PTS-korjauksia tehdään suunnitelman mukaan. Näillä varmistetaan kiinteistökannan arvon säilyminen. Wärtsilänkatu 4 uudishanke toteutuu A-energialuokkaan ja hankkeelle myönnettiin vihreärahoitus.	T1

Tuloutus 2023

Mestariasuntojen toiminta perustuu omakustannusperiaatteeseen, joka tarkoittaa, että vuokratuotoilla ja käyttökorvauksilla katetaan kaikki kiinteistönpidon kustannukset. Yhtiö ei tuota voittoa.

Investoinnit

Suunnitelman mukaiset PTS-korjaukset; Mittarikatu 6:n vanhat purettiin. Urheilukatu 6 ulkovaipan perusparannus. Wärtsilänkatu 4:ssä sijainnut liikerakennus purettiin ja tontille rakennetaan uudishanke. Wärtsilänkatu 18:n ja Naavatie 4 – 6:n ulkovaipan peruskorjausta jatkettiin.

Rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2023

PTS-korjaukset rahoitettiin lainarahoituksella. Wärtsilänkatu 4:n uudishankkeelle saatiin Aran käynnistysavustus ja 40 vuoden korkotukilaina.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kustannus- ja korkotason nousu ovat aiheuttaneet painetta vuokratason nostamiseen. Käyttöaste on laskenut edellisestä vuodesta ollen 98,3 % (2022: 99 %). Asukkaiden vuokranmaksukyvyyn mahdollinen heikentyminen.

Rahoituslaitosten tiukentuneet ehdot.

Arvio tulevasta kehityksestä

Rahoituskustannusten nousu aiheuttaa vuokratason myös tulevana vuosina normaalia suurempia tarkistuksia.

Jatkossa perusparannukset tullaan rahoittamaan Aran perusparannuskorkotukilainoilla, jossa omavastuukorko on markkinakorkoa alhaisempi.

Viime vuosien voimakas asuntorakentaminen on aiheuttanut vuokra-asuntojen kysynnän laskua. Tilanteen oletetaan parantuvan, sillä asuntorakentaminen nyt on vähäistä.

Selonteko konsernivalvonnasta

Hallitus on myöntänyt puhe- ja läsnäolo-oikeuden yhtiökokousedustajalle hallituksen kokouksiin.

Raportointia tehdään puolivuositain.

Järvenpään Mestariasunnot Oy:llä ei ole omaa varsinaista riskienhallintajärjestelmää, mutta Mestariasunnot Oy:lle toteutettiin tilikauden aikana hallituksen ja johdon tilannekuva-arviointi Boardmanin kuntaomisteisille yhtiöille kehittämällä menetelmällä, jossa on laajasti selvitetty yhtiön ja konsernin tilaa. Riskienhallintajärjestelmä tullaan rakentamaan vuoden 2024 aikana.

Itsearvioinnin tuloksia syvennettiin Boardman partnereiden Marketta Kokkosen ja Aija Bärlundin tekemillä haastatteluilla (13 kpl). Haastattelut olivat luottamuksellisia ja niihin osallistuivat kaikki hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä Järvenpään kaupungin kaupunginjohtaja Iiris Laukkanen ja omistajaohjauksesta vastaavat henkilöt Harri Palviainen ja Kirsi Rinne (kaupungin edustajat haastateltiin yhdessä).

Arvioinnin tarkoituksena oli selvittää yhtiön omistajaohjauksen, hallituksen ja johtoryhmän työskentelyn toimivuutta ja yhteistyötä, sekä tukea yhteisen tilannekuvan muodostamista.

Arvioinnin tavoitteena on tunnistaa yhtiön vahvuudet ja kehittämistä vaativat osa alueet, sekä tarjota suosituksia omistaja hallitus johto päätöksentekoketjun kehittämiseksi. Kokonaisuutena arvioinnin tulos oli erittäin hyvä.

Merkittävimmät riskit

Riski: Asukkaiden vuokranmaksukyvyyn mahdollinen heikentyminen, Vastatoimi: Tehokas perintä

Riski: Korkotason nousu, Vastatoimi: Hajautettu ja suojattu lainasalkku

Riski: Käyttöasteen lasku, Vastatoimi: Rakennetaan uusia asuntoja vain tarpeeseen, olemassa olevien asuntojen muuttaminen tehokkaammiksi, vaikuttaminen kaupungin vuokra-asuntotuotannon määrään

Riski: Isojen vuokra-asunto keskittymien syntyminen, Vastatoimi: Yhteistyö kaupunkikehityksen kanssa

Riski: Kiinteistöomaisuuden arvon lasku, Vastatoimi: Ammattimainen ja osaava PT-suunnittelu ja toteuttaminen

Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma, 1000 €	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
Liikevaihto	18 448	19 590	19 265	-326	-2 %
Liiketoiminnan muut tuotot	202	172	273	101	58 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0 %
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0 %
Henkilöstökulut	-868	-975	-889	86	-9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 232	-3 950	-4 068	-118	3 %
Liiketoiminnan muut kulut	-12 767	-12 103	-11 673	430	-4 %
Liiketulos = Liikevoitto	782	2 734	2 908	174	6 %
Rahoitustuotot	192	40	139	99	248 %
Rahoituskulut	-1 624	-2 458	-3 189	-731	30 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	-650	316	-142	-458	-145 %
Tilinpäätössiirrot	801	-316	216	532	-168 %
Verot				0	0 %
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta				0	0 %
Tilikauden tulos	151	0	74	74	0 %

Tase, 1000 €	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat	152 811	155 590	154 790	-800	-1 %
Aineettomat hyödykkeet	14	15	8	-7	-45 %
Aineelliset hyödykkeet	150 507	153 690	152 743	-947	-1 %
Sijoitukset	2 291	1 885	2 039	154	8 %
Vaihtuvat vastaavat	5 266	3 348	1 690	-1 659	-50 %
Vaihto-omaisuus	0	0	0	0	0 %
Saamiset	1 033	920	727	-193	-21 %
Rahoitusarvopaperit		0	0	0	0 %
Rahat ja pankkisaamiset	4 233	2 428	963	-1 465	-60 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	158 077	158 938	156 480	-2 458	-2 %
VASTATTAVAA					
Oma pääoma	3 495	3 343	3 569	226	7 %
Osakepääoma	1 120	1 120	1 120	0	0 %
Arvonkorotusrahasto	0	0	0	0	0 %
Muut omat rahastot	2 146	2 145	2 146	1	0 %
Ed. tilikausien voitto/tappio	79	78	229	151	194 %
Tilikauden voitto/tappio	151	0	74	74	
Vähemmistöosuus	0	0	0	0	0 %
Pakolliset varaukset	10 779	11 894	10 562	-1 332	-11 %
Laskennallinen verovelka	0	0	0	0	0 %
Vieras pääoma	143 804	143 702	142 349	-1 353	-1 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	135 337	135 501	133 287	-2 213	-2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	8 467	8 201	9 062	860	10 %
Lainan lyhennykset	5 487	5 420	5 842	422	8 %
Saadut ennakot ja vakuudet	312	311	327	16	5 %
Muut lyhytaikaiset velat	2 669	2 470	2 893	423	17 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	158 077	158 938	156 480	-2 459	-2 %

Tunnusluvut,						
laskentakauden lopussa	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%	
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	100	100	100	0	0 %	
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä, %	0	0	0	0	0 %	
Henkilöstöä keskimäärin	13	12	13	1	8 %	
Investoinnit, 1000 €	7 484	7 790	6 047	-1 743	-22 %	
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €	4 991	4 991	4 991	0	0 %	
Ulkoiset lainat, 1000 €	135 832	135 930	134 138	-1 792	-1 %	
Kaupungin takausvastuut, 1000 €	75 668	76 931	71 346	-5 585	-7 %	
Kaupungin antolainat, 1000 €	4 991	4 991	4 991	0	0 %	
Leasingvastuut, 1000 €		0	0	0	0 %	
Kannattavuus						
Oman pääoman tuotto, %	<i>Ei toimi vuokratyhtiössä.</i>					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	<i>Ei toimi vuokratyhtiössä.</i>					
Liikevoitto, %	<i>Ei toimi vuokratyhtiössä.</i>					
Vakavaraisuus						
Omavaraisuusaste, % (Arava)	9,05 %	9,61 %	9,05 %	-0,56 %	-6 %	
Maksuvalmius						
Current ratio	0,6	0,4	0,2	0	-54 %	
Quick ratio (Arava)	1,8	1,2	0,5	-1	-56 %	
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä						
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €	0	0	0	0	0 %	
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €	1590,4	820	1934	1 114	136 %	
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut						
Keskivuokra	13,66	14,25	14,25	0	0 %	
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €	0	0	0	0	0 %	

Kannattavuusmittarit eivät toimi voittoa tavoittelemattomassa vuokratyhtiössä.

MESTARITOIMINTA OY

Omistuksen tarkoitus

Järvenpään Mestariasunnot: Mestaritoiminta on perustettu tuottamaan Mestariasunnoille hintalaatu-suhteeltaan laadukkaita kiinteistöjen ylläpito- ja talotekniikkapalveluita sekä luotettavaa asukaspalvelua. Palvelukokonaisuus parantaa asumisviihtyvyyttä ja kiinteistöjen käytettävyyttä sekä kiinteistöjen arvon säilymistä ja kehittymistä.

Järvenpään kaupunki: Mestaritoiminta Oy:n tarkoitus on tarjota kustannustehokkaita ja kilpailukykyisiä kiinteistöjen ylläpito- ja rakennuttamispalveluja Järvenpään kaupungille ja kaupunkikonsernille.

Yhtiön toiminta-ajatus

Askel edellä. Tuotamme sujuvaa tulevaisuutta ja haluamme, että tilat tuottavat käyttäjilleen mielenrauhaa.

Tarjoamme asiakkaidemme kiinteistöille parhaan tulevaisuuden ylläpito- ja kehittämispalveluillamme.

Mestaritoiminta vastaa kaupungin strategiatavoitteisiin mm. pitovoima, vetovoima, terveelliset ja turvalliset tilat.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

Mestaritoiminta sai uudistetun strategian valmiiksi vuosille 2024-2028 joulukuussa 2023. Mestaritoiminnan strategia tukee Järvenpään kaupungin strategisia tavoitteita sekä yrityksen kehittymistä muuttuvassa markkinassa.

Vuoden 2023 aikana panostettiin toimintaa tukevien hankintojen ajantasaistamiseen. Hankinnoissa on huomioitu niin Järvenpään kaupungin kuin Mestaritoiminta Oy:n tavoitteita tuleville vuosille.

Talouden seuranta on merkittävästi tarkennettu vuoden 2023 aikana. Kaikissa asiakkuuksissa on panostettu asiakasprosesseihin.

Toiminta oli pääosin talousarvion mukaista.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2023-26

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot	Toteuma	Raportointi	Strategia
2023-2026	Tilojen käytön ja ylläpidon perusasiat ovat kunnossa.	Tilat rakennetaan oikein, niitä käytetään oikein ja niitä ylläpidetään oikein (ml. puhtaanapito).	<i>edennyt suunnitelusti vuoden 2023 aikana</i>	Rakentaminen: Mestaritoiminta ja Järvenpään kaupunki työstää jatkaa yhdessä suunnitteluohjetta koulu ja päiväkotikiinteistöille. Ohje tulee ohjaamaan suunnittelua sekä rakentamista.	P1
	Mestaritoiminnan laatutaso on säädetty kaupungin tahtotilan mukaiseksi.	Määritetään kaupungin kanssa haluttu laatutaso	<i>edennyt suunnitelusti vuoden 2023 aikana</i>	Laatutaso: Laatutaso muutoksia on tarkasteltu yhdessä Järvenpään kaupungin kanssa. Toteutettavia toimenpiteitä linjataan syksyn 2023 aikana. Sopimusneuvottelut Järvenpään kaupungin sekä Järvenpään Mestariasuntojen kanssa ovat käynnissä. Sopimuksissa määritetään päivitetyt vastuurajat sekä laatutaso.	

2023-2026	Kiinteistötietojen ajantasaisuus	Mestaritoiminta Oy kehittää kiinteistökohtaista tietoa (kustannus, palvelu) päätöksenteon tueksi yhteistyössä kaupungin kanssa.	<i>edennyt suunnitelusti vuoden 2023 aikana</i>	Mestaritoiminta kehitti talouden seurantakohteita viime vuonna niin, että ne mahdollistavat parempaa tietoa päätöksenteon ja kustannusseurannan tueksi.	T1
2023-2026	Prosessien kehittäminen	Kehitetään kaupungin kanssa yhteistyössä kiinteistöjä koskevat prosessit siten, että tehokkuus ja oikea-aikaisuus toteutuu.	<i>etenee suunnitelusti</i>	Prosessien kehittäminen jatkuu yhdessä Järvenpään kaupungin tilaomistuksen kanssa. Sisäiset prosessit kuvataan osana strategian toimeenpanoa.	P1

Tuloutus 2023

Osinkoa suunnitellaan jaettavan omistajille Järvenpään kaupungille (57 %) ja Järvenpään Mestariasunnot Oy:lle (43 %) yhteensä noin 81,5 tuhatta €. Yhtiölle jää tällöin 81,5 tuhatta euroa strategiaan painopisteisiin liittyvien hankintojen toteuttamiseen. Päiväkotien voitosta (noin 169 tuhatta €) ei maksettaisi osinkoa, sillä kyseessä olevat varat on sitouduttu käyttämään päiväkotien korjaamiseen.

Investoinnit

Mestaritoiminta ei ole investoinut alkuvuonna 2023.

Rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2023

Mestaritoiminnan kassatilanne on vakaa ja hallinnassa. Mestaritoiminta ei nostanut lainaa vuonna 2023.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Vuosittaisen työkannan merkittävät muutokset (investoinnit/PTS-toiminta).

Arvio tulevasta kehityksestä

Mestaritoiminnan hallituksen hyväksymien strategisten toimenpiteiden toimeenpano vuosien 2024-2028 aikana.

Kaikilla kaupungeilla ja niin myös Järvenpään kaupungilla on talouteen liittyviä haasteita. Nämä haasteet ja kaupungin tilatehostushaasteet voivat osaltaan vaikuttaa palveluiden ostamisen määrään ja siten Mestaritoiminta Oy:n toimintaympäristöön ja talouteen.

Toimintaympäristöä ollaan lainsäädännöllä muuttamassa. Hallitusohjelmassa on tavoitteena parantaa julkisen sektorin tehokkuutta sekä vahvistaa alueellista elinvoimaa ja yrittämisen edellytyksiä rajaamalla julkisen sektorin mahdollisuuksia tuottaa inhouse-yksiköissä sellaisia tukipalveluita, joissa on olemassa toimiva markkina, kuten siivous-, taloushallinto-, ruoka- ja ICT-palveluissa. (Hallitusohjelma kohta 6.2-Reilumman kilpailun Suomi). Mestaritoiminta Oy seuraa hallitusohjelman täytäntöönpanoa.

Edellä mainittuihin haasteisiin Mestaritoiminta Oy vastaa uudella strategiallaan, jonka yhtenä merkittävänä painopisteenä on taloudellisen suorituskyvyn parantaminen.

Selonteko konsernivalvonnasta

Osana vuosittaista vastuullisuusraportointia Mestaritoiminta Oy arvioi toimintansa merkittävimmät riskit. Suurimmaksi riskiksi on tunnistettu taloudellinen suoriutumisen nykyisessä markkinatilanteessa.

Vuoden 2024 aikana riskienhallintaa kehitetään edelleen niin, että se vastaa konserniohjeen vaatimuksiin.

Hallituksen ja johdon arviointi suoritettiin ulkopuolisen toimijan (Boardman Oy) toimesta. Arviointiin osallistui yhtiökokousedustaja sekä kaupungin johtaja.

Talonrakennukset-hankkeisiin toteutettiin sisäinen tarkastus BDO:n toimesta. Tarkastus oli osa Järvenpään kaupungin sisäistä tarkastusta.

Hallitus on myöntänyt puhe- ja läsnäolo-oikeuden yhtiökokousedustajalle hallituksen kokouksiin.

Raportointia tehdään puolivuositain.

Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma , 1000 €					
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
Liikevaihto	14 195	16 530	11 148	-5 382	-33 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1 583	1 627	1 590	-37	-2 %
Valmistus omaan käyttöön		0		0	0 %
Materiaalit ja palvelut	-9 217	-11 258	-6 133	5 125	-46 %
Henkilöstökulut	-3 735	-3 964	-3 764	200	-5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-579	-514	-575	-61	12 %
Liiketoiminnan muut kulut	-1 596	-1 748	-1 559	189	-11 %
Liiketulos = Liikevoitto	651	673	707	34	5 %
Rahoitustuotot				0	0 %
Rahoituskulut	-174	-228	-292	-64	28 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	477	445	415	-30	-7 %
Tilinpäätössiirrot				0	0 %
Verot	-97	-89	-83	6	-7 %
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		0		0	0 %
Tilikauden tulos	380	356	332	-24	-7 %

<u>Tase</u> , 1000 €	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat	13 609	13 650	13 276	-374	-3 %
Aineettomat hyödykkeet	66	50	180	130	260 %
Aineelliset hyödykkeet	11 259	11 320	10 807	-513	-5 %
Sijoitukset	2 284	2 280	2 289	9	0 %
Vaihtuvat vastaavat	3 577	2 760	3 238	478	17 %
Vaihto-omaisuus		0	0	0	0 %
Saamiset	1 333	1 360	630	-730	-54 %
Rahoitusarvopaperit		0	0	0	0 %
Rahat ja pankkisaamiset	2 244	1 400	2 608	1 208	86 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 186	16 410	16 514	104	1 %
VASTATTAVAA					
Oma pääoma	4 089	4 560	4 249	-311	-7 %
Osakepääoma	2	2	2	0	0 %
Arvonkorotusrahoitus		0	0	0	0 %
Muut omat rahastot	1 157	1 157	1 157	0	0 %
Ed. tilikauden voitto/tappio	2 549	3 045	2 758	-287	-9 %
Tilikauden voitto/tappio	381	356	332	-24	-7 %
Vähemmistöosuus		0		0	0 %
Pakolliset varaukset		0		0	0 %
Laskennallinen verovelka		0		0	0 %
Vieras pääoma	13 097	11 850	12 265	415	4 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	10 684	10 850	10 079	-771	-7 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 413	1 000	2 186	1 186	119 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 186	16 410	16 514	104	1 %
Tunnusluvut					
laskentakauden lopussa	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	57	57	57	0	0 %
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä, %	43	43	43	0	0 %
Henkilöstöä keskimäärin	61	67	64	-3	-4 %
Investoinnit, 1000 €				0	0 %
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €				0	0 %
Ulkoiset lainat, 1000 €	11 211	10 850	10 684	-166	-2 %
Kaupungin takausvastuut, 1000 €	10 107	7 000	9 688	2 688	38 %
Kaupungin antolainat, 1000 €		0	0	0	0 %
Leasingvastuut, 1000 €	37	40	104	64	160 %
Kannattavuus					
Oman pääoman tuotto, %	9,34 %	7,81 %	7,96 %	0,15 %	2 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,17 %	4,37 %	4,68 %	0,31 %	7 %
Liikevoitto, %	4,13 %	4,07 %	5,55 %	1,48 %	36 %
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	31,22 %	27,79 %	34,64 %	7 %	25 %
Maksuvalmius					
Current ratio	1,48 %	2,8	1,48	-128 %	-46 %
Quick ratio	1,48 %	2,8	1,48	-128 %	-46 %
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä					
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €	14 565	13140	9 929	-3 211	-24 %
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €	46	40	137	97	243 %
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut					
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €	200		46		

KIINTEISTÖ OY JÄRVENPÄÄN TERVEYSTALO

Omistuksen tarkoitus

Kilpailukykyisten ja asiakkaiden pitkän aikavälin tarpeita vastaavien toimitilojen järjestäminen kiinteistön vuokralaisille ja kiinteistön arvon ylläpitäminen.

Yhtiön toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo on 100 % Järvenpään kaupungin omistama keskinäinen kiinteistö osakeyhtiö. Yhtiö omistamassa kiinteistössä tuotetaan sosiaali- ja terveyspalveluita Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Kiinteistö palvelee käyttäjiään energiatehokkaasti luomalla turvallisen ympäristön siellä asioiville ja työskenteleville henkilöille.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalossa tuotetaan sosiaali- ja terveyspalveluita Keusoten alueella asuville asukkaille. 1.1.2023 alkaen palveluita on tuottanut Keusoten hyvinvointialue.

Palveluiden tuottajana toimii Keusote ja HUS. Lisäksi Palmia Oy tuottaa kiinteistön siivouspalvelut. Kiinteistön keittiö on vuokrattu Palmia Oy:lle ateriapalveluiden tuottamiseksi sekä alakerran ruokailu ja kahvilatoimintaan.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2023-26

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot	Toteuma	Raportointi	Strategia
2023-2026	Yhtiö tuottaa käyttäjilleen terveelliset ja turvalliset tilat	Tiloja käytetään ja ylläpidetään oikein ja energiatehokkaasti. Kiinteistön ylläpito ja korjaukset toteutetaan suunnitellusti tarpeen mukaan	Tilojen käyttö suunnitellaan yhdessä käyttäjän / vuokralaisen kanssa	Kiinteistön ylläpidon ja käyttäjän välinen suunniteltu yhteistyö. Säännölliset palveluntuottaja ja käyttäjä tapaamiset	P1
2023-2026	Yhtiö tuottaa käyttäjilleen hinnaltaan kilpailukykyiset tilat	Yhtiön kustannusrakenne pidetään kilpailukykyisenä kiinteistön kunto ja käyttöikä ja yhtiön talous huomioiden.	Talousarvio laaditaan omakustannusperiaatteella	Yhtiö laatii säännöllisesti talousarvioraportin, jossa on huomioitu kustannustenjako suoriteperusteisesti	T1

Tuloutus 2023

Yhtiö ei tavoittele taloudellista tulosta. Yhtiön perimät hoito- ja rahoitusvastikkeet määritetään talousarvion hoito- ja rahoituskulujen mukaan.

Investoinnit

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalon PTS suunnitelmat on tehty vuonna 2016. Kiinteistössä tullaan noudattamaan PTS mukaista korjaussuunnitelmaa. Vuoden 2023 aikana kartoitetaan ja suunnitellaan korjaukset tuleville vuosille. Korjauksiin varaudutaan talousarviota laadittaessa.

PTS suunnitelmat on siirretty Granlund Manageriin, jossa ovat muutkin kaupungin omistamien kiinteistöjen PTS-suunnitelmat. PTS:n mukaisia korjauksia aletaan toteuttaa vuodesta 2026 alkaen.

Rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2023

Yhtiön tuotot muodostuvat perittävistä hoito – rahoitusvastikkeista.

Hoitovastikkeella katetaan kiinteistön hoito- ja ylläpitokulut. Rahoitusvastikkeella katetaan kiinteistön lainojen hoitokulut.

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalolla on rakennusaikaista lainaa jäljellä 31.12.2023 40.738.682,80 €.

Korkojen nousun takia, pääomavastikkeet ovat nousseet huomattavasti vuonna 2023. Pääomavastikkeiden nousu oli noin 800.000 €. Vuoden 2024 talousarviossa korkokulut on huomioitu vuoden 2023 korkotilanteen mukaisesti.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalon vastikkeet ja sitä kautta Keusotelta perittävä vuokra verrattaessa muihin vastaaviin Keusoten tiloihin on korkea.

Keusoten maksama vuokra sisältää mm. laitossiivouksen ja irtokalusteiden korjaukset ja hankinnat, jotka Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo maksaa. Vallitsevan tilanteen vuoksi vuoden 2023 kiinteistön kustannuksia on lisännyt kohonnut sähkönhinta ja lainojen korkokustannusten nousu.

Yhtiöllä on kolme lainaa, kaksi Kuntarahoitus Oyj:n lainaa ja yksi laina Pohjoismaiden Investointipankilta (NIB). Kaikissa kolmessa yhtiön lainassa on aikaisemmin ollut 25 vuoden takaisinmaksuohjelma. Siitä syystä lainojen lyhennysten osuus on ollut korkea. Kuntarahoitus Oyj:n lainojen lyhennysohjelmaa muutettiin 1.1.2020 alkaen. Niiden uusi lyhennysohjelma on 35 vuotta. Näiden lainojen viimeinen erä tulee kuitenkin maksettavaksi 25 vuoden laina-ajan jälkeen. Pohjoismaiden Investointipankin (NIB) lainan alkuperäistä 25 vuoden lyhennysohjelmaa ei ole muutettu.

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalolla on uudisrakentamiseen kohdistuva arvonlisäpalautusvastuu.

Palautusvastuu aikaa on 01.01.2024 alkaen jäljellä 3 vuotta. Kiinteistö on 100 % arvonlisäverollisessa käytössä.

Yhtiön lainojen korot on sidottu 3kk Euribor korkoon.

Yhtiön lainoissa on koronvaihtosopimus. Korkosuojaus kattaa 50 % lainan jäljellä olevan lainapääoman korkokustannuksista. Koronvaihtosopimus päättyy 2.1.2025.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiö selvittää vuoden 2024 aikana keinoja kustannuskehityksen hillitsemiseksi.

Selonteko konsernivalvonnasta

Yhtiössä on keskitetty taloudellisten riskien hallitsemiseen vuoden 2023 aikana.

Hallitus on myöntänyt puhe- ja läsnäolo-oikeuden yhtiökokousedustajalle hallituksen kokouksiin.

Raportointia tehdään puolivuosittein.

Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma , 1000 €					
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
Liikevaihto	2 086	2 359	2 450	91	4 %
Liiketoiminnan muut tuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
Materiaalit ja palvelut					
Henkilöstökulut	-6	-5	-7	-2	40 %
Poistot ja arvonalentumiset	-23		-23	-23	
Liiketoiminnan muut kulut	-2 216	-2 354	-2 456	-102	4 %
Liiketulos	-159	0	-36	-36	
Rahoitustuotot	2 438	2 518	3 802	1 284	51 %
Rahoituskulut	-2 384	-2 518	-3 662	-1 144	45 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	-105	0	104	104	
Tilinpäätössiirrot		0			
Verot					
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta					
Tilikauden tulos	-105	0	104	104	

Tase , 1000 €					
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat	51 146	49 583	51 123	1 540	3 %
Aineettomat hyödykkeet					
Aineelliset hyödykkeet	51 146	49 583	51 123	1 540	3 %
Sijoitukset					
Vaihtuvat vastaavat	1 135	1 800	926	-874	-49 %
Vaihto-omaisuus					
Saamiset	517	600	461	-139	-23 %
Rahoitusarvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	618	1 200	465	-735	-61 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	52 281	51 383	52 049	666	1 %

VASTATTAVAA					
Oma pääoma	9 406	9002	10720	1 718	19 %
Osakepääoma	2	2	2	0	0 %
Arvonkorotusrahasto				0	
Muut omat rahastot	9 404	9 000	10 718	1 718	19 %
Ed. tilikausien voitto/tappio	0			0	
Tilikauden voitto/tappio	0	0		0	
Vähemmistöosuus					
Pakolliset varaukset					
Laskennallinen verovelka					
Vieras pääoma	42 875	42 381	41 329	-1 052	-2 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	40 739	40 739	39 145	-1 594	-4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 136	1 642	2 184	542	33 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	52 281	51 383	52 049	666	1 %

Tunnusluvut,					
laskentakauden lopussa	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	100,0	100,0	100,0	0	0 %
Henkilöstöä keskimäärin	0				
Investoinnit, 1000 €	0				
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €	0				
Ulkoiset lainat, 1000 €	40 739	40 739	40 739	0	0 %
Kaupungin takausvastuut, 1000 €	40 739	40 739	40 739	0	0 %
Kaupungin antolainat, 1000 €					
Leasingvastuut, 1000 €					
Kannattavuus					
Oman pääoman tuotto, %	-1 %	0 %	1 %	0,97 %	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,44 %	5,06 %	7,27 %	2,21 %	44 %
Liikevoitto, %	-5,03 %	0,00 %	4,24 %	4,24 %	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	-130,0 %	-128,0 %	-134,5 %		5 %
Maksuvalmius					
Current ratio	0,53	1,10	0,42		-61 %
Quick ratio	0,53	0,0	0,0	0 %	0 %
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä					
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €	3 605			0	0 %
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €	1141			0	0 %
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut					
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €	0	0	0	0	0 %

JÄRVENPÄÄN PYSÄKÖINTI OY

(sisältää Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1)

Omistuksen tarkoitus

Yhtiöt omistavat ja hallitsevat JUST:n viereisen parkkitalon ja sen vieressä olevaa pintapysäköintialuetta.

Toimivan ja kustannustehokkaan pysäköintiratkaisun järjestäminen alueella toimiville kiinteistöille ja niiden käyttäjille kiinteistön arvo säilyttäen.

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on pysäköintitoiminnan harjoittaminen. Yhtiö voi omistaa ja hallita käyttötarkoituksaan palvelevien pysäköinti-, kiinteistö-, huolto- tms. yhtiöiden osakkeita ja muuta vastaavaa omaisuutta ja vuokrata toimintaansa varten tarvittavia pysäköinti- ym. alueita ja tiloja. Yhtiö voi omistaa myös toimintaansa liittyvää irtainta omaisuutta.

Yhtiöiden tarkoitus on järjestää pysäköinti terveystalokampuksen alueella.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

Järvenpään Pysäköinti Oy vuokraa omistamansa autopaikat Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalolle (320 autopaikkaa).

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo vuokraa autopaikat Järvenpään kaupungille, joka vuokraa autopaikat edelleen Keusotelle asiakkaiden ja henkilökunnan käyttöön. Järvenpään kaupunki on kaavalla osoittanut 10 autopaikkaa, jotka on vuokrattu Asunto Oy Liekin ja Asunto Oy Kipinän asukkaille (Helsinginkatu 36, vanhan paloasema). Lisäksi 35 autopaikkaa on osoitettu ja vuokrattu Järvenpään kaupungin päiväkotikiinteistö Cooperin käyttöön.

Kiinteistö Oy Terveystalokampuksen Pysäköinti 1:lle on haettu ja saatu rakennusvalvonnalta toimenpidelupa pysäköintialueen merkinnöille ja paikoituksen aikarajoituksille. Aikarajoitukset ovat 4 tuntia piha-alueella sekä hallin maantasakerroksessa ja hallin toisessa kerroksessa. Ylätasanteelle paikoitusaika on 6 tuntia. Paikoitushallin kellarikerros on rajattu portilla ja sisään pääsee ainoastaan Keusoten kulkuluvalla. Keusoten henkilökunnalle, Cooperin päiväkodin henkilökunnalle ja As Oy Liekin sekä As Oy Kipinän asukkaille, jotka ovat vuokranneet autopaikan jaetaan lupalaput, joilla autoa voi pysäköidä hallissa ja piha-alueella ilman aikarajoitusta.

Pysäköintivalvonta kohteessa aloitettiin 1.12.2023

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosille 2023-2026

Vuosi	Sitova tavoite	Keinot	Toteuma	Raportointi	Strategia
2023-2026	Varmistetaan omistusten arvon säilyminen.	Kiinteistö PTS-suunnitelmat ja niiden mukaiset korjaukset	PTS mukaiset korjaukset alkavat v. 2026	Hallitus hyväksyy valmiin PTS-suunnitelman ja sen mukaiset korjaukset vuosittain.	
2023-2026	Yhtiö tuottaa pysäköintiratkaisut omistajilleen kustannustehokkaasti.	Laajennustarpeiden yhteydessä selvitetään siirtymisen maksulliseen pysäköintiin.		Vuoden 2024 aikana tutkitaan vaihtoehtoja kustannustehokkuuden parantamiseksi.	T1

Tuloutus 2023

Vuokraustoiminta on omakustannus vuokrausta ja yhtiö ei tulouta voittoa eikä jaa osinkoa omistajalleen.

Investoinnit

Järvenpään Pysäköinti Oy:llä ei ole tarvetta investoinneille, mutta yhtiön omistama Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti1:lle voi syntyä investointitarpeita, mikäli tulevaisuudessa tarvitaan alueelle enemmän autopaikkoja. Autopaikkatarpeen lisääntyessä on mahdollista rakentaa yksi taso lisää pysäköintitaloon (varaus otettu p-taloa tehdessä huomioon).

Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:n PTS suunnitelmat on tehty vuonna 2016. PTS suunnitelmat on siirretty Granlund Manageriin, jossa on muidenkin kaupungin omistamien kiinteistöjen PTS suunnitelmat.

Suunnitelmat päivitetään kuluvan tilikauden aikana ja PTS:n mukaisia korjauksia aletaan toteuttaa vuodesta 2026 alkaen.

Kohteeseen tehdään vuoden 2024 aikana pieniä investointeja turvallisuuden parantamiseksi.

Rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2023

Järvenpään Pysäköinti Oy maksaa omistamalleen Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:lle hoito- ja rahoitusvastiketta. Vastikkeilla katetaan Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:den hoito- ja rahoituskulut. Järvenpään Pysäköinti Oy vuokraa omistamansa autopaikat (365 ap) Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalolle (320 ap), Järvenpään kaupungille (35 ap) ja As Oy Liekin ja As Oy Kipinän asukkaille kaavamääräysten mukaisesti (10 ap).

1.1.2023 alkaen autopaikkojen vuokrat on kohdennetut vastaamaan rakentamisesta ja hoitokuluista aiheutuneita kuluja. Paikoitushalliin kohdistuvat rakentamisen kulut ja sitä kautta pääomakulut ovat olleet huomattavasti suuremmat kuin piha-alueen paikoituspaikkojen rakentamisen kulut. Hoitokulujen osalta kiinteistövero kohdistuu pääasiassa paikoitustalokiinteistöön.

Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:llä on rakennusaikaista lainaa jäljellä 31.12.2023 5.742.816,72 €.

Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1 korkokustannukset ovat nousseet vuoden 2023 talousarvion laatimisen jälkeen minkä takia yhtiö on perinyt ylimääräistä pääomavastiketta yhteensä 80.286 € (sisältää alv 24 %).

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:llä on uudisrakentamiseen kohdistuva arvonlisäveropalautusvastuu. Palautusvastuu aikaa on 01.01.2024 alkaen jäljellä 3 vuotta. Kiinteistö on 100 % arvonlisäverollisessa käytössä.

Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:n kaikki autopaikat ovat arvonlisäverollisessa käytössä.

Jos Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1 vuokraisi autopaikkoja sellaiselle taholle, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen (esim. asunto-osakeyhtiö), niin Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1 joutuisi palauttamaan rakentamisesta tehtyjä arvonlisäveroja palautusvastuun ajalta.

Yhtiön lainojen korot on sidottu 3kk euriboriin.

Yhtiön lainoissa on koronvaihtosopimus. Korkosuojaus kattaa 50 % lainan jäljellä olevan pääoman korkokustannuksista. Koronvaihtosopimus loppuu 2.1.2025

3 kk euribor nousi vahvasti 2023 aikana, joten yhtiön lainojen korkokulut ovat nousseet merkittävästi. Huomioitavaa että tällä hetkellä eletään laskevassa korkomarkkinassa mikä vaikuttaa yhtiön ratkaisuihin vuoden 2024 aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 aikana yhtiö tutkii vaihtoehdot yhtiön kulujen hillitsemiseksi.

Selonteko konsernivalvonnasta

Yhtiössä on keskitetty taloudellisten riskien hallitsemiseen vuoden 2023 aikana.

Hallitus on myöntänyt puhe- ja läsnäolo-oikeuden yhtiökokousedustajalle hallituksen kokouksiin.

Raportointia tehdään puolivuositain.

Talous ja tunnusluvut

Tuloslaskelma , 1000 €					
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
Liikevaihto				0	0 %
Liiketoiminnan muut tuotot	543	643	707	64	10 %
Valmistus omaan käyttöön					
Materiaalit ja palvelut					
Henkilöstökulut	-8	-8	-10	-2	25 %
Poistot ja arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut	-536	-635	-697	-62	10 %
Liiketulos	-1	0	0	0	0 %
Rahoitustuotot					
Rahoituskulut					
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	-1	0	0	0	0 %
Tilinpäätössiirrot					
Verot					
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta					
Tilikauden tulos	-1	0	0	0	0 %

Tase, 1000 €	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat	4	3	4	1	33 %
Aineettomat hyödykkeet					
Aineelliset hyödykkeet					
Sijoitukset	4	3	4	1	33 %
Vaihtuvat vastaavat	50	54	52	-2	-4 %
Vaihto-omaisuus					
Saamiset	3			0	0 %
Rahoitusarvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	47	54	52	-2	-4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	54	57	56	-1	-2 %

VASTATTAVAA					
Oma pääoma	2	3	2	-1	-33 %
Osakepääoma	3	3	3	0	0 %
Arvonkorotusrahasto					
Muut omat rahastot					
Ed. tilikausien voitto/tappio	0	0		0	
Tilikauden voitto/tappio	-1	0	-1	-1	
Vähemmistöosuus					
Pakolliset varaukset					
Laskennallinen verovelka					
Vieras pääoma	52	54	54	0	0 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	50		50	50	
Lyhytaikainen vieras pääoma	2	54	4	-50	-93 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	54	57	56	-1	-2 %

Tunnusluvut,	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero (€)	Ero-%
laskentakauden lopussa					
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä, %	100	100	100	0	0 %
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä, %					
Henkilöstöä keskimäärin	1	1	1	0	0 %
Investoinnit, 1000 €					
Konsernin sisäiset lainat, 1000 €	50	50	50	0	0 %
Ulkoiset lainat, 1000 €					
Kaupungin takausvastuut, 1000 €					
Kaupungin antolainat, 1000 €					
Leasingvastuut, 1000 €					
Kannattavuus					
Oman pääoman tuotto, %					
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Liikevoitto, %					
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %					
Maksuvalmius					
Current ratio	25,00	1,00	13,00	1200 %	1200 %
Quick ratio	25,00	-0,1	-0,1	0	33 %
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä					
Myynti Järvenpään kaupungille, 1000 €					
Ostot Järvenpään kaupungilta, 1000 €					
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut					
Tuloutus Järvenpään kaupungille, 1000 €	0		0	0	0 %

TAVOITTEET MUILLE KONSERNIYHTEISÖILLE

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnallisesta vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja muista yhteisöihin liittyvistä, oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä on raportoitu ao. sitoumustason raporttiin sisällytettävässä yhteisöosiossa.

Yhteisöille ei ole asetettu yhteisökohtaisia tavoitteita. Yleisesti tavoitteena on:

- Kaupungin palvelutoimintaan osallistuvien ja sitä tukevien yhteisöjen ohjauksessa edistetään kaupungin strategisten päämäärien toteutumista.
- Tilaomistuksen liittyvissä yhteistöissä omistusten tarkoitus on kustannustehokas tilojen hallinta ja terveellisten ja turvallisten tilojen varmistaminen kaupungin palvelutoiminnan käyttöön sekä tilakäytön optimointi.
- Käyttöomaisuuden myynteihin liittyvissä yhteistöissä omistus on strategista ja tavoitteena on varmistaa kaupungin etu pito- ja vetovoiman, maankäytön, rakennushankkeiden ja kaupungin alueellisen kehityksen näkökulmasta.
- Maakuntaudistuksen yhteydessä sotepalveluja tuottavien kuntayhtymien osuudet siirtyivät hyvinvointialueelle. Vapaaehtoisten kuntayhtymien purkutoimenpiteitä jatkettiin vuoden 2023 aikana.

Raportointi	Yhteisö
Konsernipalvelut	Koy Järvenpään harjoitushalli
	Nimeltä mainitsemattomat ja palveluihin suoraan linkittymättömät yhteisöt
	Muut konsernipalvelujen toimialaan liittyvät yhteisöt
	Kiljavan Sairaala Oy
	Muut terveys- ja sosiaalipalveluihin liittyvät yhteisöt
Tilaomistus	Tilojen omistukseen liittyvät asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt
Kaupunkikehitys	Kiertokapula Oy
	Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
	Muut kaupunkikehityksen palveluihin liittyvät yhteisöt
KOM-myyntivoivot	Koy Ainolan Pysäköinti
	Asunto Oy Järvenpään Perhelä 1 /myyty 2023
	Kiinteistö Oy Järvenpään Perhelä 6 /myyty 2023
	Muut kiinteistöjen jalostukseen liittyvät yhteisöt
Opetus ja kasvatus	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
	Muut opetuksen ja kasvatuksen palveluihin liittyvät yhteisöt
Hyvinvointi	Hyvinvoinnin palveluihin liittyvät yhteisöt
Järvenpään Vesi	Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä
	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
	Muut vesiliikelaituksen palveluihin liittyvät yhteisöt